

Vânătorii Lumii de Dincolo

Antologie de proză fantastică

Colecția Premii Internaționale

209

literatură -
proză fantastică

14⁹⁰
lei

Editura
Cartea de Buzunar

Vânătorii Lumii de Dincolo

Antologie de proză fantastică

Realizare și traduceri:

Rodica Bretin

Editura
Cartea de Buzunar

© Editura cartea de buzunar

Toate drepturile rezervate.

Orice reproducere, integrală sau parțială, prin orice mijloace, efectuată fără consimțământul editurii, este ilegală și constituie un delict sancționat de Legea Dreptului de Autor și de Codul Penal.

Coordonator: Dan Apostol

SGR: Titel Folea

Secretar de redacție: Dorina Oprea

Redactor: Dan Apostol

Tehnoredactor: Rodica Iordache

Grafică și coperta I: Titel Folea

Director Marketing: Georgeta Moldovan

Director Difuzare: Tatiana Stănculescu

PR Manager: Cecilia Caragea

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
a României**

Vânătorii Lumii de Dincolo / realiz. și trad.:

Rodica Bretin

București: Editura cartea de buzunar

ISBN (10) 973-705-127-0

ISBN (13) 978-973-705-127-1

1. Bretin, Rodica (ed.; trad.)

82-32

Editura Cartea de Buzunar

Str. Tokio, nr. 1, Sector 1, București

C.P. 135 - O.P. 13

Tel.: 230.20.53, 230.20.62

Fax: 230.20.53

Mobil: 0744.379.859

E-mail: office@cdb.ro

www.carleadebuzunar.ro; www.cdb.ro

Difuzare:

Editura Cartea de Buzunar

C.P. 135 - O.P. 13, București

Tel./Fax: 230.20.53

E-mail: difuzare@cdb.ro

Librăria NOI

Tel./Fax: 222.89.84

E-mail: depozit@librarianoi.ro

NDC Grup 2000 SRL

Tel.: 205.72.00

Fax: 205.72.20

E-mail: office@ndc.ro

Tipar:

CoPrint

Tel.: 490.82.41

Fax: 490.82.43

E-mail: vanzari@imp.ro

Editura PUNCT

Tel.: 211.58.04, 212.03.47

Fax: 212.03.48

E-mail: paideia@fx.ro

- Howard Phillips Lovecraft • Prosper Mérimée
- Rodica Bretin • Edward Lucas White
- Théophile Gautier • Dan Apostol • Edgar Allan Poe
- Villiers de l'Isle-Adam • Horia Aramă

Vânătorii Lumii de Dincolo

Premii:

- *Oroarea de pe trepte*

Marele Premiu

al revistei *Weird Tales*, SUA

- *Venus din Ille*

Marele Premiu

al revistei *Revue des Deux Mondes*, Paris, Franța

- *Conquistadorul*

Premiul Volaverunt

al Festivalului din Valencia, Spania

- *Vânătorii Lumii de Dincolo*

Premiul pentru proză

al Festivalului Fantasia din Copenhaga, Danemarca

***Fantasticul** – călătorie spre îndepărtatul tărâm al somnului, spun unii. Ceilalți, destui, cred că realitatea ar fi doar o fisură ce traversează închipuirile. Oricare-i adevărul, fantasticul a fost întotdeauna cu noi. Ne-a însoțit, din bezna peșterilor, călăuzit de dălțile egiptene și grecești, printre spaimele medievale, și ne va fi mereu alături. Mă fascinează, ca pe mulți alții. Dar eu nu sunt decât un cronicar încercând să prefacă în cuvinte magia altor vremi și nici acum, după atâția ani, n-am izbutit să pricep cum a început totul. Au privit oamenii, oare, în adâncurile sufletului lor? A fost de vină un anume veac, schilodit, bolnav de supunere și orbire? Le-a îngăduit soarta să întâlnească făpturi aidoma unui vis de dragoste?*

Și cum au putut oameni despărțiți de prăpastia timpului, a graiului și a simțirii să se înfioare la fel, să născocească lumi tulburător de asemenea? Căci pe pereții templelor, în suluri de pergamente zdrențuite, pe pânze sau plăci de aramă, în atâtea cărți, apar ființe ivite parcă din aceleași neliniști... Se află undeva un loc în care nălucile capătă trup și nume?

RODICA BRETIN

Howard Phillips Lovecraft

OROAREA DE PE TREPTE

Nuvela *Oroarea de pe trepte* a obținut
Marele Premiu din 1934
al revistei *Weird Tales*,
singurul echivalent
al unui premiu internațional american
pentru literatură fantastică în acea perioadă.

ȘOBOLANII DIN ZIDURI

Howard Phillips Lovecraft

Unul dintre cele mai importante nume ale literaturii fantastice clasice nord-americane. A dus o existență dramatică, plină de privațiuni și marcată de numeroase tragedii. Creator de o remarcabilă originalitate, autodidact de o vastă cultură, este recunoscut ca principal precursor al celebrului Stephen King. A publicat zeci de studii, eseuri, nuvele, povestiri și poeme, dar nici un volum personal în timpul vieții, volumele și cele mai multe premii literare venind, ca și recunoașterea, postum.

Principalele opere:

The Tomb, Dagon, The Shunned House, The Horror at Red Hook, He, The Call of Cthulhu, The Rats in the Walls, The Thing on the Door Step, The Horror of Dunwich, At the Mountains of Madness, The Shadow out of Time, The Shadow over Innsmouth, The Outsider, The Case of Charles Dexter Ward, The One who Dwells in Darkness, Beyond the Wall of Sleep.

OROAREA DE PE TREPTE

E adevărat, am tras șase gloanțe în capul celui mai bun prieten al meu și totuși sper să vă dovedesc prin această mărturisire că nu sunt ucigașul lui. La început voi fi luat, știu, drept nebun – mai nebun chiar decât bărbatul pe care l-am împușcat în azilul din Arkham. Mai târziu însă, unii dintre cititorii acestor rânduri vor cântări fiecare afirmație, legând-o de anumite fapte de netăgăduit și vor sfârși prin a se întreba cum puteam face altfel decât așa cum am făcut, după ce am stat față în față cu lucrul acela – *oroarea de pe trepte*.

Până atunci, nici eu nu crezusem ciudata istorie în care m-am pomenit implicat. Chiar și astăzi mă întreb uneori dacă doctorii n-au dreptate, dacă nu sunt, totuși, nebun... Există însă și alții în afară de mine care ar putea relata lucruri stranii despre Edward și Asenath Derby. Iar polițiștii n-au izbutit nici până acum să afle *ce* sau *cine* îmi făcuse acea ultimă și cumplită vizită. Au încercat s-o explice printr-o glumă sinistă, o

răzbunare a celor trei servitori concediați. Însă până și scepticii oameni ai legii și-au dat seama că adevărul ar putea fi altul, teribil și, poate, de neconceput.

Așa cum v-am spus, nu eu l-am omorât pe Edward Derby. Mai degrabă l-am răzbunat, scăpând pământul de o creatură de coșmar care ar fi slobozit alți monștri în lumea oamenilor. Da, căci asemenea fapte ale Răului pândesc din bârlogurile lor de beznă aflate aproape, prea aproape, de cărările pe care pășim neștiutori. Uneori, câte una izbutește să treacă dincoace. Când se întâmplă asta, cel ce află de existența ei trebuie s-o distrugă, s-o trimită înapoi, oricare ar fi prețul.

I

Cu Edward Pikman Derby eram prieten de o viață. Mai tânăr decât mine, fusese atât de precoce încât, deși atunci când ne-am cunoscut el avea opt ani și eu șaisprezece, ne-am împrietenit imediat. Edward compunea poeme fantastice și morbide, ce-i uluiau profesorii, la o vârstă la care alții abia învățau să scrie. Fiindcă avea o sănătate precară, părinții — al căror unic fiu era — l-au ținut mereu în preajma lor. N-avea voie să iasă din casă, nici să se joace cu alți copii. N-a mers niciodată la o școală publică, iar izolarea în

care a fost silit să trăiască a contribuit la precocitatea lui, modelându-i o fire interiorizată; căci singura-i libertate îngăduită era aceea de a visa.

Cunoștințele deprinse de el în copilărie erau prodigioase și, în același timp, bizare; iar poemele pe care le compunea mă captivau. În perioada aceea îmi descoperisem o înclinație pentru arta de inspirație grotescă și găseam în Edward un spirit înrudit. Pasiunea noastră comună pentru miraculos se hrănea din însăși atmosfera străvechii urbe în care ne născusem: Arkham, oraș plin de legende, blestemat de vrăjitoare, cu case ale căror ziduri cenușii, acoperișuri dărăpănate și balustrade gata să se prăbușească emanau o vagă însă omniprezentă amenințare.

Mai târziu am început să mă ocup de arhitectură, abandonând ilustrațiile la poemele demoniace ale lui Edward; dar prietenia dintre noi a rămas. Geniul precoce al tânărului Derby se dezvoltă remarcabil: în al optsprezecelea an al vieții sale i-a fost publicat și a făcut senzație volumul „*Azathoth și Alte Orori*“. În timp ce-l scria, Edward se afla în corespondență cu celebrul poet baudelairian Justin Geoffrey, același care compusese „*Cei din Monolit*“ și murise urlând într-o casă de nebuni.

Cu tot succesul cărții lui, în ceea ce privea încrederea în sine și simțul practic, Derby rămăsese complexat din pricina izolării sale. Sănătatea îi era mai puțin

precară, însă obiceiurile de dependență din copilărie continuau să-i fie întreținute de părinții exagerat de grijulii: nu călătorea neînsoțit, nu lua hotărâri de unul singur, nici nu-și asuma vreo responsabilitate. Încă de atunci devenise limpede că n-avea să urmeze o carieră în afaceri – dar cum averea familiei era deja considerabilă, faptul n-a fost luat foarte în tragic.

Deși anii treceau unul după altul, Edward păstrase un chip cu trăsături adolescente: era blond, cu ochi albaștri și obraji pe care eșuaseră lamentabil toate încercările de a-și lăsa barbă sau mustață. Avea o voce plăcută, iar lipsa de exercițiu fizic îi dădea o înfățișare puțin efeminată. Era totuși bine făcut și atrăgător – însă nici nu-i trecea prin minte să se apropie de vreo femeie.

Părinții lui îl luau în fiecare vară în străinătate și Edward prinsese repede spiritul european în gândire și creație. Talentul său, înrudit cu al lui Poe, se concentra tot mai mult spre arta decadentă, iar sensibilitatea-i exacerbată găsisese noi moduri de exprimare. Purtam uneori controverse lungi și pasionante pe teme de filosofie și estetică... Eu îmi terminasem studiile la Harvard și, după ce am lucrat o vreme în biroul unui arhitect din Boston, m-am întors să proftez în Arkham. Mă căsătorisem și locuiam în casa familiei mele din Saltonstall Street – rămasă goală de când tata se mutase în Florida. Edward obișnuia să sune la

ușă aproape în fiecare seară; avea un fel numai al lui de a apăsa pe sonerie, care a devenit curând un veritabil cod de recunoaștere. Întotdeauna după cină așteptam cu nerăbdare cele trei apeluri scurte, urmate, după o pauză, de încă două. Câteodată îl vizitam la reședința Derby, remarcând cu uimire noile volume din impresionanta-i bibliotecă de științe oculte.

Fiindcă ai lui nu l-au lăsat să studieze departe de casă, Edward a urmat Universitatea Miskatonică din Arkham. A intrat la șaisprezece ani și a absolvit în trei, luându-și diploma în literatura engleză și franceză; a primit calitative excelente în toate domeniile în afara matematicii și a științelor exacte. N-a legat prietenii cu alți studenți, deși îi invidia sincer pe „boemii” al căror limbaj superficial, de o ironie fără țință, se străduia să-l imite, și a căror conduită morală dubioasă ar fi vrut să cuteze s-o adopte.

În loc de asta, Edward a devenit un fanatic al magiei, devotat studierii străvechilor tomuri pentru care Biblioteca Miskatonică ajunsese faimoasă. Căutător dintotdeauna al fantasticului și stranietății, s-a cufundat cu fervoare în rune și incantații rămase dintr-un trecut încețoșat. A citit volume ca înfricoșătoarea „*Carte a lui Eibon*” – „*Unaussprechlichen Kulten*” a germanului von Junzt și interzisul „*Necronomicon*” al arabilui nebun Abdul Alhazred.

La 25 de ani, Derby era un tânăr cu o cultură prodigioasă și un poet destul de cunoscut, deși lipsa lui de contacte umane i-a încetinit dezvoltarea literară, făcând ca opera să-i fie considerată abstractă, desprinsă de realitate. Găseam în el o mină nesecată de teorii fascinante, iar Edward îmi cerea întotdeauna sfatul în toate problemele pe care nu voia să le împărtășească părinților săi. Rămăsese necăsătorit, mai mult din timiditate și inerție decât din înclinație. Apărea în societate numai dacă era neapărată nevoie. Când a venit Marele Război, sănătatea-i șubredă și protecția tatălui său l-au ținut departe de vârtoarea evenimentelor de pe Frontul de Vest.

Mama lui a murit când Edward avea 34 de ani, eveniment care l-a afectat atât de profund încât a zăcut luni întregi de o ciudată maladie psihică. În convalescență, bătrânul domn Derby l-a luat într-o călătorie prin Europa și acolo prietenul meu s-a refăcut, fără ca boala să lase urme vizibile. După aceea a părut să simtă un soi de euforie, ca și cum ar fi scăpat dintr-o captivitate nevăzută. A început să frecventeze cercurile studențești – în ciuda vârstei sale mijlocii – devenind membru al unor societăți esoterice și participând la ședințe extrem de dubioase; într-una din ocazii a trebuit să dea o mită serioasă – cu bani împrumutați de la mine – pentru ca numele lui să nu apară în presă legat de o anumită afacere. Da, se povesteau

multe despre societățile studenților din Universitatea Miskatonică. Însă ceea ce se petrecea la întâlnirile lor nu putea purta decât un nume: magie neagră.

II

Edward împlinise 38 de ani când a întâlnit-o pe Asenath Waite. Aceasta avea, cred, vreo 23 și urma un curs de metafizică medievală. Fiica unui prieten de-al meu îi fusese colegă la Liceul Hall din Kingsport, dar se ținuse departe de ea din cauza bizarei sale reputații. Asenath era brunetă, mignonă și – dacă n-ar fi fost ochii cam bulbucați – foarte atrăgătoare. Există însă ceva neliniștitor în înfățișarea tinerei femei, iar oamenii o evitau din pricina originii și mai ales a felului ei de a vorbi. Asenath venea din Innsmouth, un orașel despre care legende sumbre se adunau de generații. Umblau, printre altele, zvonuri cu privire la niște pacte oribile încheiate acolo prin 1850 și la prezența unor trăsături stranii, „nu chiar omenești“, în vechile familii ale portului de pescari, acum aproape pustiu – zvonuri pe care puțini le credeau sau îndrăzneau să le repete.

Asenath era singura fiică a lui Ephraïm Waite – copilul bătrâneților sale, dăruit de o soție misterioasă, ce umbla întotdeauna cu fața acoperită de un văl.

Ephraïm locuise într-o casă veche, dărăpănată, de pe strada Washington. Cei care o văzuseră povesteau că ferestrele de la mansardă aveau obloanele veșnic trase și tot felul de sunete răzbăteau dinăuntru după lăsarea serii... Bătrânul fusese un maestru în arta magiei, putând stârni sau potoli furtuni pe mare, după cum îi era voia. Îl văzusem o singură dată, când venise la Arkham să consulte niște volume din biblioteca universității, și îmi displăcuse chipul lui imobil, cu barba de un cenușiu ca oțelul. A murit nebun – în niște împrejurări mai degrabă suspecte – cu puțin timp înainte ca fiica lui să fie primită în Liceul Hall.

Discipolă fidelă a tatălui ei, Asenath se complăcuse la liceu în rolul de ucenic-vrăjitor. Se credea capabilă, ca și Ephraïm, să stârnească uragane – însă ceea ce avea într-adevăr era darul previziunii. Uneori dovedea cunoștințe miraculoase și un limbaj singular, chiar șocant pentru o adolescentă. Iar când își înfricoșa colegile prin straniile-i talente, părea să guste situația cu ironică detașare.

Cele mai neobișnuite rămăneau cazurile, atestate de martori, ale influenței sale psihice asupra celor din jur. Asenath se dovedise, fără îndoială, o iscusită hipnotizatoare. Fixând mult timp pe cineva, îi dădea senzația distinctă de *schimbare a personalității* – ca și cum subiectul s-ar fi pomenit brusc în trupul magicienei, uitându-se la propriul chip în ai cărui ochi

ardea o privire străină... După asemenea experimente, Asenath făcea afirmații îndrăznețe despre natura conștiinței și independența acesteia față de suportul fizic. O nemulțumea profund faptul că se născuse femeie. Minteaa unui bărbat, susținea cu aprindere discipola lui Ephraïm, posedaa anumite puteri, unice. Dacă ar fi avut un astfel de creier, și-ar fi putut depăși cu siguranță tatăl.

Edward a cunoscut-o la una din adunările studențești. A doua zi, când a venit la mine, mi-a povestit cu entuziasm că, în sfârșit, întâlnise o tânără interesată de subiectele care-l pasionau; în plus, fusese subjugat de farmecul ei. Pe atunci, n-o văzusem încă pe Asenath, dar știam cine este... N-am spus însă nimic – înțelegeam atracția unei firi timide față de o personalitate puternică.

În următoarele săptămâni, prietenul meu nu mi-a mai vorbit decât despre Asenath. Și alții începuseră să remarce curtea tomnatică pe care i-o făcea – deși Edward nu părea un însoțitor nepotrivit pentru biza-ra-i zeiță. Dacă el nu se îngrășase, în ciuda zilelor petrecute doar în fotoliu și nu-și arăta deloc vârsta, în schimb Asenath avea deja un păienjenis de riduri la colțurile ochilor, urmare a deselor seri de hipnotism.

Când Edward a adus-o la mine acasă, am văzut din prima clipă că interesul lui nu rămăsese neîmpărțit: Asenath îl privea tot timpul cu fixitatea unei

păsări de pradă, semn că intimitatea relației lor devenise de nezduncinat... O săptămână mai târziu, am primit vizita bătrânului domn Derby – pe care l-am admirat și respectat întotdeauna. Auzise zvonurile despre iubita fiului său și-l făcuse în cele din urmă să-i mărturisească adevărul. Edward avea de gând să o ceară în căsătorie pe Asenath și începuse chiar să caute o casă de închiriat. Cunoscând influența de care mă bucuram asupra lui, Derby-tatăl îmi cerea să-l ajut să pună capăt acelei istorii neplăcute. Mi-am exprimat cu regret, îndoiala: de data aceasta nu era vorba de voința slabă a lui Edward, ci de voința puternică a fiicei lui Ephraïm. Prietenul meu își transferase dependența față de părinți într-una nouă și mult mai înrobitoare: cea față de femeia iubită. Nu mai rămăsese nimic de făcut.

Cununia s-a oficiat înaintea unui judecător de pace, așa cum fusese dorința miresei. Ascultându-mi sfatul, domnul Derby nu s-a opus. În afara lui, doar eu, soția și fiul meu am fost prezenți la sobra ceremonie. După căsătorie, Asenath a cumpărat vechiul conac Crowningshield, hotărând să se mute în el după o scurtă călătorie în Innsmouth, de unde trebuiau aduși trei servitori, anumite mobile și cărți ce îi aparținuseră lui Ephraïm. Asenath voia să se stabilească în Arkham nu din considerație pentru tatăl lui Edward, ci pentru a fi cât mai aproape de Universitatea și de Biblioteca Miskatonică.

Când Edward s-a întors după luna de miere, arăta foarte schimbat. Asenath îl făcuse să renunțe la mustața lui ridicolă, de adolescent – și nu era doar atât. Se maturizase, expresia de rebeliune infantilă fiind înlocuită de un aer gânditor, aproape posac. Era însă prea devreme pentru a spune dacă-mi plăcea sau nu schimbarea... Prietenul meu arăta mai normal, mai adult decât până atunci – asta n-aveam cum să neg. Cine știe, căsătoria sa fusese, poate, un lucru bun... Edward a venit singur să mă vadă, căci Asenath se ocupa cu amenajarea casei din Crowningshield. Mutaseră acolo biblioteca tatălui ei și tot felul de alte lucruri din Innsmouth; când a rostit numele orașului, Edward a avut o înfiorare – ori mi se păruse?

Casa lui Ephraïm, mi-a mărturisit până la urmă, avea o sordiditate care-i repugna, dar cât timp locuise între zidurile ei învățase lucruri surprinzătoare. Progresase mult în domeniul esoteric, mai ales de când Asenath îi ghida pașii. Unele experiențe fuseseră destul de riscante – Edward nu s-a simțit în stare să mi le descrie – dar avea încredere în puterile și intențiile soției sale. Servitorii erau cam bizari: un cuplu de bătrâni – care îl slujiseră cu credință pe Ephraïm și o cunoscuseră pe soția acestuia – și o fată murdară, ce avea anomalii în trăsăturile feței și mirosea dezgustător a pește.

III

În următorii doi ani l-am văzut tot mai rar pe tânărul Derby. Câteodată trecea pe la mine fără să se anunțe prin familiarul semnal la sonerie, însă când venea – sau, așa cum se întâmpla uneori, îl vizitam eu – era prea puțin dispus să vorbim despre lucruri cu adevărat importante. Devenise secretos în privința studiilor oculte pe care odinioară obișnuia să mi le descrie atât de amănunțit și prefera să nu vorbească despre soția lui. Asenath îmbătrânise îngrozitor din ziua căsătoriei, încât acum ea părea cea mai în vârstă. Chipul îi căpătase o expresie de ciudată în-crâncenare, iar întreaga-i înfățișare avea ceva respingător. Soția și fiul meu îmi împărtășeau repulsia și am încetat s-o mai invităm. În loc să se supere – ne-a spus Edward într-unul din momentele lui de copilărească lipsă de tact – Asenath a fost chiar nespus de recunoscătoare.

Trecuse abia un an de la căsătorie, când oamenii au început să vorbească despre „transformările” lui Edward Derby. Întâi câte o remarcă, un cuvânt aruncat la întâmplare – căci schimbările nu erau încă atât de evidente –, care scoteau însă la iveală amănunte stranii. Edward fusese surprins în anumite momente făcând lucruri ce nu se potriveau cu firea lui obișnuită... Deși până nu demult nu știuse să conducă,

era văzut uneori pe drumul dinspre Crowningshield la volanul puternicului automobil Packard cumpărat de Asenath, șofând ca un maestru și descurcându-se în orice situație cu un sânge rece și o hotărâre străine naturii sale delăsătoare. În asemenea ocazii, părea abia întors dintr-o călătorie sau gata să plece într-una – ce fel de călătorie nimeni nu putea ghici, deși cel mai adesea o lua pe șoseaua spre Innsmouth.

Ciudat, metamorfoza lui nu părea benefică. Unii spuneau că începuse să semene cu soția lui, ba chiar cu bătrânul Ephraïm Waite când se afla în starea aceea de inexplicabilă energie – sau poate că momentele sale de activitate păreau nefirești tocmai pentru că erau atât de rare... Uneori, la doar câteva ceasuri după ce plecase la volanul mașinii, se întorcea pe canapeaua din spate, iar un șofer în uniformă conducea automobilul. Înfățișarea lui Edward în timpul altor contacte cu lumea rămăsese cea veche, nesiguranța și emotivitatea fiindu-i mai marcante decât înainte. Dacă Asenath îmbătrânea, chipul lui – în afara unor ocazii excepționale – se relaxa într-un soi de pasivitate exagerată, întreruptă de momente în care o tristețe de neînțeles îi altera trăsăturile... Era perioada când soții Derby părăsiseră cercul studentesc – nu din propria lor dorință, ci fiindcă experiențele pe care le făceau îi șocaseră până și pe cei mai îndrăzneți.

În al treilea an al căsătoriei lui, Edward a început să-și dezvăluie față de mine o anume teamă și îngrijorare. Făcea aluzii de genul „lucrurile au mers prea departe” și vorbea pe un ton sumbru despre nevoia „de a-și recâștiga identitatea”. Întâi i-am ignorat remarcile, dar – amintindu-mi de influența hipnotică pe care Asenath o avea asupra celorlalte fete din liceu – i-am pus câteva întrebări prudente. Interesul meu a părut să-l impresioneze pe Edward; era în același timp alarmat și recunoscător și, o dată, a murmurat ceva despre dorința de a avea amândoi o discuție serioasă.

A intervenit însă moartea bătrânului domn Derby. Edward a suferit mult, deși în ultima vreme se văzuse surprinzător de rar cu părintele său. Asenath îl acaparase cu totul: se considera singura-i familie, iar acum chiar era. Edward ar fi vrut să se mute înapoi în reședința Derby, însă soția lui a insistat să rămână în Crowningshield, în casa cu care se obișnuise.

Nu mult după aceea, am auzit un zvon ciudat. Un prieten al celor doi – unul dintre puținii care le rămăseseră – încercase să le facă o vizită. Intrând în curte, se ferise în ultima clipă din calea automobilului ce țâșnea din garaj, gata să-l calce. Mașina trecuse pe lângă el fără să oprească și l-a recunoscut la volan pe Edward, care zâmbea sfidător. Prietenul sunase la ușă, însă respingătoarea subretă îi spusese că Asenath nu era acasă. Ridicând din umeri, fusese gata să plece

când, la una din ferestrele bibliotecii, zărise pe cineva care se retrăsese repede – un chip a cărui expresie de durere, înfrângere și melancolie lipsită de speranță era dincolo de orice descriere. Acel „cineva“ fusese Asenath; și, de parcă n-ar fi fost de-ajuns, martorul a jurat că, în acea frântură de clipă, ochii triști ai lui Edward îl priviseră de pe chipul din fereastră.

Între timp, vizitele lui Derby la mine deveniseră ceva mai dese, iar aluziile ocazionale mai concrete. Lucrurile pe care le spunea nu puteau fi crezute nici măcar în străvechiul Arkham, însă Edward și-a aruncat povara ce-i apăsa cugetul cu o convingere care m-a făcut să mă tem pentru sănătatea lui mintală. Vorbea despre întâlniri cutremurătoare în locuri singuratice, de ruine ciclopice în inima pădurilor din Maine, sub care vaste scări coborau spre abisuri incomensurabile, despre labirinturi nevăzute, ducând spre alte dimensiuni și despre transferuri de personalitate pentru a explora tărâmurii interzise, din lumi diferite de a noastră.

Ca să-mi dovedească afirmațiile-i nebunești, îmi arăta obiecte ce mă lăsau perplex – de o culoare nedefinită și o textură care nu semăna cu nimic din ce văzusem până atunci – ale căror curbe și suprafețe sfidând logica umană serveau unor scopuri obscure și urmau legile unor geometrii de neînțeles. Acele obiecte veneau „din afară“; soția lui știa cum să le ia.

Uneori – în șoapte înfricoșate și ambigue – Edward îl pomenea pe Ephraïm Waite. Referirile nu erau niciodată deslușite, dar păreau să se învârtă în jurul unei oribile îndoieli ce-i muncea cugetul: murise bătrânul vrăjitor cu adevărat?

Câteodată, Derby își înceta brusc dezvăluirile; rămânea încrămenit, cu privirea în pământ și mă întrebam dacă nu cumva Asenath îl putea face să amuțească de la distanță, printr-un mesmerism telepatic... Bănuia probabil că îmi împărtășise din secretele lor, fiindcă i-a interzis să-mi mai calce pragul. Edward izbutea doar cu mare dificultate să mă vadă; deși atunci când venea la mine pretindea că se duce într-altă parte, imediat ce ajungea în stradă ceva îi încețoșa gândurile, făcându-l să-și uite destinația. Puteam să ne întâlnim liniștiți numai dacă Asenath era departe – „plecată în propriul ei trup“, cum s-a exprimat o dată Edward. Asenath afla întotdeauna despre escapadă la întoarcere, de la credincioșii ei servitori – dar în mod evident n-a socotit necesar să ia măsuri mai drastice.

IV

În dimineața de august în care am primit o telegramă din Maine, trecuseră trei ani de la căsătoria lui Derby. Nu-l văzusem de mai multe luni și auzisem că

s-ar fi aflat într-o „călătorie de afaceri“. Asenath plecase cu el – cel puțin așa se zvonise – dar atunci cine rămăsese în casa din Crowningshield, la etaj, în spațele perdelelor duble?... Și iată că șeriful orașului Chesuncook îmi telegrafia despre un bărbat ce ieșise într-o seară din pădure, despuiat, delirând și strigând după ajutor. Lunaticul s-a dovedit a fi Edward – care, atunci când se mai calmase, dăduse numele și adresa mea.

Chesuncook era cea mai întinsă și mai de nepătruns pădure din Maine; chiar pe șoseaua ce o tăia la jumătate, mi-a luat o zi întreagă de condus pe sub coroanele întunecate ale arborilor pentru a ajunge în localitatea cu același nume. L-am găsit pe Derby într-o celulă din închisoarea orașului, într-o stare de febrilitate care semăna cu groaza. M-a recunoscut imediat și a început să reverse asupra mea un potop de vorbe incoerente.

„Dan – pentru Dumnezeu! Prăpastia Shaggoth-ilor! Șase mii de trepte în jos... Oroarea ororilor... N-aș fi lăsat-o să mă ducă, și deodată m-am pomenit acolo... Iă! Shub-Niggurath! Silueta s-a ridicat de pe altar și cei cinci sute au pornit să urle... Făptura-cu-Glugă behăia «Kamog! Kamog!», numele de taină al bătrânului Ephraïm – eram de față, deși ea a promis că n-o să mă ducă... Cu un minut înainte mă aflam închis în bibliotecă, apoi m-am trezit într-un loc al blasfemiei, un

străfund necurat de unde începe tărâmul întunericului și Păzitorul străjuiește Poarta... Am văzut un Shaggoth care-și schimbase forma... Nu pot să suport! O omor dacă mă mai trimite vreodată acolo, o să nimicesc ființa aceea... – ea, el, orice ar fi – o omor cu mâinile mele!“

Mi-a luat un ceas ca să-l liniștesc, însă în cele din urmă s-a potolit... A doua zi i-am cumpărat niște haine și am pornit amândoi spre Arkham. Furia și isteria odată consumate, Edward căzuse într-o apatie sumbră, întreruptă doar când mașina a trecut prin Augusta – atunci a început să murmure ceva pentru sine, ca și cum vederea orașului i-ar fi trezit amintiri neplăcute. Era limpede că nu voia să se întoarcă acasă și, într-un fel, îl înțelegeam. Judecând după nălucirile pe care le avea despre soția lui – iscate cu siguranță de un calvar telepatic real – ar fi fost mai bine să-l găzduiesc o vreme, indiferent ce neplăceri voi avea cu Asenath din pricina asta. Mai târziu, aveam să-l ajut să scape de căsătoria care-l ucidea, încetul cu încetul... Când am ajuns la câmpie, Derby a adormit și l-am lăsat să moșăie pe scaunul din dreapta.

La asfințit, în timp ce străbăteam Portland-ul, Edward a început să murmure din nou, mai distinct decât înainte, și am înțeles că vorbea despre soția lui. Halul de nervi în care îl adusese femeia aceea era

evident, căci ȋesuse o ȋntreagă pânză de halucinaȋii ȋn juru-i. Nu era prima oară, susȋinea prietenul meu, când ajungea ȋntr-o asemenea situaȋie. Asenath punea stăpȋnire pe el; ȋi „ȋmprumuta“ trupul și se ducea ȋn locuri ciudate, pentru ritualuri ȋnfricoșătoare, lăsȋndu-l ȋn corpul ei și ȋncuindu-l la etaj. Cȋteodată ȋnsă nu-l mai putea controla și Edward se pomenea brusc ȋn propriu-i trup, ȋn cine știe ce loc ȋndepărtat. Adesea era așa cum l-am găsit – fără haine, fără bani, fără să aibă habar unde se află și cum să găsească singur calea de ȋntoarcere.

De fiecare dată, Asenath izbutea să-l ȋnă mai mult ȋn puterea ei. Dintotdeauna fiica lui Ephraȋm ȋși dorișe să fie bărbat – nici măcar n-o ascunsese – ȋnsă avea nevoie de un corp. ȋntr-o zi, se temea Edward, ȋl va fura pe al lui, lăsȋndu-l ȋn trupul acela de femeie, nici măcar ȋntru totul omenesc. Da, știa acum destule despre sângele amestecat al celor din Innsmouth, care ȋncheiaseră cândva un pact dezgustător cu făpturi din adȋncul mării... Ephraȋm cunoștea secretul, iar când ȋmbătrȋnise făcuse un lucru oribil pentru a rămȋne ȋn viaȋă – voia să trăiască veșnic... Asenath va reuși ȋnsă... iată, deja putea să...

Derby se adȋncise iarăși ȋntr-un șuvoi de vorbe fără șir; la răstimpuri, mă răsuceam să-l privesc cu luare-aminte. Se schimbase mult ȋn lunile din urmă:

părea mai zvelt, mai vânjos, fără acea moleșeală proprie firilor indolente. Arăta ca și cum ar fi fost într-adevăr activ pentru prima dată în molcoma lui existență – teama de Asenath îl împingea, pare-se, la mișcare și alertă. Numai că mintea îi ajunsese într-o stare de plâns; continua să murmure născociri incredibile despre bătrânul Ephraïm. Anumite dezvăluiri, repeta mereu, mi-ar fi spulberat îndoielile și, într-adevăr, mă făcea să tresar cu câte o referire – rătăcită prin delirul său verbal – de o atât de convingătoare coerență încât, pentru o clipă, eram gata să cred. După un timp a amuțit, de parcă și-ar fi adunat curajul pentru o ultimă și teribilă mărturisire.

„Spune-mi Dan, nu ți-l amintești? – ochii cenușii ca oțelul, barba care nu încărunțea de loc... M-a aținut o singură dată cu privirea, dar o să țin minte până la moarte. Acum *ea* se uită așa la mine. Și știi de ce! Bătrânul găsisese o formulă în «*Necronomicon*»; nu cutez să-ți spun pagina, însă, când o voi face, vei citi și vei înțelege. O să afli atunci ce blestem m-a înghițit... Ephraïm are de gând să trăiască veșnic – de la trup, la trup, la trup. Da, căci aura vieții mai strălucește o vreme, chiar după ce... Ascultă-mă: știi de ce soția mea se căznește atât să scrie cu mâna stângă? Ai văzut vreun manuscris al lui Ephraïm? Știi de ce am început să tremur în ziua când am descoperit niște notițe pe care Asenath le așternuse în grabă?

Asenath – *există oare cineva cu acest nume?* Se zvonește că tatăl ei ar fi sfârșit otrăvit... Iar servitorii șoptesc despre felul cum țipa – ca un copil înspăimântat – după ce a înnebunit și Asenath l-a încuiat în odaia de la mansardă, acolo unde... *Cine era închis de către cine?* Înainte de a muri, bătrânul căutase luni întregi pe cineva cu un trup sănătos, o minte ascuțită, dar cu o voință slabă. Blestema mereu soarta care-i dăruise o fiică și nu un fiu... *Ce schimb diavolesc s-a săvârșit în Casa Groazei, unde acel monstru blasfemic o avea la bunu-i plac pe copila lui încrezătoare, slabă de voință și doar pe jumătate umană?* Ephraïm a făcut apoi ca transferul să rămână permanent – așa cum va face ea la sfârșit cu mine! Spune-mi, de ce făptura care-și zice Asenath scrie câteodată astfel *încât nu-i poți deosebi scrisul de...*“

Și atunci s-a întâmplat. La ultimele vorbe, glasul lui Derby se ridicase până la pragul isteriei, când brusc a amuțit. Mi-am adus aminte de celelalte momente în care mărturisirile lui încetaseră abrupt, făcându-mă să mă gândesc la un val telepatic pornit de la Asenath pentru a-l sili să tacă. Ceea ce se întâmpla în prezent era însă infinit mai teribil... Chipul lui Edward se contorsionase, devenind hidos, iar trupul i se cutremura, scuturat de convulsii, ca și cum mușchii, oasele și organele se reajustau la o persoană cu totul diferită.

Fără să știu de ce, am simțit o asemenea repulsie, o atât de intensă, de pietrificatoare senzație de anormalitate, încât strânsoarea mâinilor pe volan mi-a devenit nesigură. În cel de lângă mine nu-mi mai recunoșteam prietenul de-o viață; era un străin, un intrus monstruos, venit parcă din altă lume.

Șovăiala mea nu durase decât o clipă, însă înainte să-mi pot veni în fire Edward îmi luase volanul, silindu-mă să schimb locul cu el. Pe măsură ce luminile din Portland rămâneau în urmă, bezna devenea tot mai deasă și nu puteam distinge trăsăturile celui de lângă mine. După strălucirea nefirească a ochilor lui, trebuia să se afle iarăși în acea stare de bizară energie... Părea de necrezut ca timidul și, până atunci, îngrozitul Edward, să-mi impună ce să fac în propria-mi mașină – și totuși, exact asta se întâmplase.

În timp ce traversam orașelul Biddeford m-am uitat la bărbatul de la volan: avea buzele strânse într-o linie fermă, profilul împietrit. Oamenii spusese rău – în asemenea momente semăna cu soția lui și cu bătrânul Ephraim. Întreaga-i înfățișare emana ceva respingător, sinistru, înfiorându-mă ca o suflare înghețată.

Edward a păstrat tăcerea până ce am trecut de ultimele case. Când mi-a vorbit, nu i-am recunoscut vocea; devenise mai gravă, plină de o hotărâre pe care nu i-o știam. Accentul și pronunția erau și ele schimbate – deși vag, tulburător, îmi trezeau o amintire

nedeslușită. Exista o undă de sarcasm în glasul acela, străin și totuși familiar. Nu umorul fără noimă al „sofisticărilor“ pe care-i imita de obicei prietenul meu, ci o ironie ascuțită și răuvoitoare.

„Sper că o să-mi ierți criza dinainte“, spunea. „Nervii îmi sunt zdruncinați, știi doar... Încearcă să treci cu vederea asemenea momente nefericite. Și, firește, îți sunt foarte recunoscător pentru tot ce-ai făcut pentru mine... Am să te rog să uiți lucrurile nebunești pe care le-am putut spune despre Asenath. Așa se întâmplă când te extenuezi cu studiul într-un domeniu ca al meu. Mi-e capul plin de concepte bizare, iar o imaginație suprasaturată născocoște destule ineptii... Va trebui să mă odihnesc câteva săptămâni – înseamnă că n-o să ne mai vedem o perioadă, însă nu-i cazul s-o învinovățești pe soția mea... Călătoria din care mă întorc, deși pare cam ciudată, e totuși simplu de explicat: în pădurile Nordului există anumite relicve indiene – stâlpi de piatră, morminte – pe care eu și Asenath încercăm să le descoperim. Ultima căutare a fost extenuantă și mi-e teamă că mi-am pierdut controlul... Când ajungem la Arkham o să trimit pe cineva după mașină... Da, o lună de repaus o să mă pună pe picioare.“

Nu-mi amintesc contribuția mea la conversație, fiindcă uluitoarea senzație de alienare pe care mi-o dădea bărbatul de pe scaunul de alături îmi stăpânea pe

de-a-ntregul conștiința. Neliniștea îmi creștea cu fiecare clipă, transformându-se într-o spaimă fără noimă – încât nu-mi mai doream decât să ajungem la capătul călătoriei. Derby nu s-a oferit să mă lase la volan și nici eu nu i-am cerut-o: iuțeala cu care trecusem prin Portsmouth și Newburyport aproape că mă ametise.

La răspântia de unde șoseaua principală o lua spre sud ca să ocolească Innsmouth-ul, m-am temut că Edward va alege drumul de coastă care trecea prin portul acela blestemat. Dar n-a făcut-o; lăsând în urmă Rowley și Ipswich, automobilul a ajuns la Arkham cu puțin înainte de miezul nopții.

Luminile de la Crowningshield erau încă aprinse când Derby a coborât din mașină, mi-a mulțumit din nou și mi-a făcut un semn de rămas bun. Am pornit motorul, conducând până acasă cu o siguranță pe care mi-o regăsisem odată cu un sentiment de nepusă ușurare.

Următoarele două luni au umblat o mulțime de zvonuri. Derby era văzut tot mai des în ipostaza plină de energie, iar Asenath stătea aproape tot timpul închisă în casă. În ce mă privește, am primit o singură vizită a lui Edward, venit în automobilul soției sale, să ia niște cărți pe care mi le împrumutase. S-a oprit doar cât să rostească niște remarci evazive și politicoase; era limpede că n-avea nimic de vorbit cu mine – nici măcar nu se ostenise să sune după vechiul

semnal. Și, la fel ca în seara aceea în mașină, am avut o senzație de vagă, dar infinită oroare, pe care nu mi-o puteam stăpâni ori explica.

Pe la jumătatea lui septembrie, Derby a lipsit o săptămână din Arkham – studenții grupului „decadent” spuneau că se dusese la întâlnirea cu Marele Preot al unui cult malefic care, expulzat din Anglia, se mutase la New York. Eu însumi nu-mi puteam scoate din cap călătoria aceea în Maine... Strania metamorfoză la care fusesem martor mă tulbura mai mult decât aș fi crezut cu putință; mă surprindeam, iarăși și iarăși, încercând să găsesc o explicație pentru ea și pentru groaza viscerală pe care mi-o inspirase.

Uneori auzeam pomenindu-se de suspinele ce răsunau în Crowningshield. Părea să plângă o femeie – unii pretindeau că ar fi fost Asenath. Vocea se auzea numai la anumite răstimpuri, apoi amuțea, parcă înăbușită cu forța... Zvonurile s-au stins însă în ziua în care Asenath și-a făcut apariția în stradă, stând de vorbă cu vioiciune cu mai mulți cunoscuți; și-a cerut scuze pentru îndelungata absență, pomenind ca din întâmplare despre crizele de isterie ale unei mătuși din Boston, pe care o găzduise. Dar nimeni n-o văzuse vreodată pe misterioasa mătușă, iar cineva a complicat lucrurile afirmând că, de câteva ori, cel care suspinase în casă fusese un bărbat.

Într-o seară de octombrie am auzit pe neașteptate familiarul semnal la sonerie. M-am dus să deschid și l-am găsit pe Edward în prag: de la prima vedere am înțeles că avea vechea personalitate, pe care n-o mai observasem de la întoarcerea din Chesuncook. Chipul său exprima un amalgam de emoții, dar teama și triumful păreau să-și dispute întâietatea; în timp ce închi-deam ușa după el, s-a uitat repede peste umăr.

M-a urmat până în birou unde mi-a cerut, cu voce tremurătoare, niște whisky ca să-și calmeze nervii. M-am abținut să-l întreb ceva și, după o vreme, a început singur să vorbească.

„Asenath a plecat, Dan. Noaptea trecută, când servitorii lipseau, am avut o discuție lungă și furtunoasă; am făcut-o să-mi promită că mă va lăsa în pace. Firește, îmi luasem anumite... garanții oculte, de care nu ți-am vorbit până acum. A trebuit să cedeze, deși asta a turbat-o. Pur și simplu și-a făcut bagajele, apoi s-a dus drept la gară ca să prindă trenul spre Boston... Nu trebuie să știe nimeni că ne-am certat; o să spun că soția mea se află într-o călătorie de studii... Sper c-o să accepte divorțul – oricum, a jurat să stea cât mai departe de mine. A fost cumplit... îmi fura trupul... devenisem un prizonier în casa aceea. M-am prefăcut docil, însă în taină, cu răbdare și prudență, mi-am plănuit evadarea. Din fericire, nu-mi putea

citi chiar fiecare gând; tot ce deslușea era o pornire de rebeliune, dar mă credea neputincios. Nu s-a gândit vreodată c-aș izbuti să o înving... însă cunoșteam niște formule magice care au funcționat.“

Aruncând din nou o privire peste umăr, și-a mai turnat puțin whisky.

„Pe servitori i-am concediat chiar în dimineața asta. Nu le-a plăcut deloc și mi-au pus o mulțime de întrebări, însă până la urmă au trebuit să plece. Erau din Innsmouth – credincioși lui Asenath și înțeleși împotriva mea. Sper că n-o să-mi facă necazuri, deși, în timp ce se îndepărtau au râs într-un fel ciudat, amenințător... Îți închipui poate, că sunt nebun? Istoria Arkham-ului e plină de lucruri care pot dovedi ce ți-am spus... și îți voi mai spune. Ai văzut și tu una dintre transformări: în ziua întoarcerii noastre din Maine, în mașină, după ce ți-am povestit despre Asenath. Acela a fost momentul în care m-a alungat din trupul meu... chiar când încercam să te fac să înțelegi *ce este acest demon îngrozitor*. A pus stăpânire asupra-mi și m-am pomenit înapoi în casă, în biblioteca unde mă încuiaseră blestemații de servitori... în trupul femeii care-mi poartă numele. Cu ea ți-ai terminat călătoria și – pentru Dumnezeu! – ai fi putut să-ți dai seama de diferență.“

La ultimele vorbe m-am înfiorat fără voie. Sigur, *simțisem* diferența – dar cum să accept o explicație

atât de nebunească? După ce și-a adunat gândurile, Edward a continuat.

„Trebuia să mă smulg din puterea ei, Dan! Altfel puneam definitiv stăpânire pe mine, de Ziua Tuturor Sfinților. Atunci se va ține un sabat – acolo, în pădurile întunecate de lângă Chesuncook, iar un sacrificiu ar fi pecetluit schimbul. Ea ar fi devenit eu, iar eu aș fi devenit ea... Când trupul meu i-ar fi aparținut pentru totdeauna, Asenath ar fi fost în sfârșit ceea ce-și dorise: bărbat și în întregime om. Nu mai trebuia apoi decât să scape de un martor nedorit, ucigându-și vechiul trup cu mine înăuntru – fie blestemată! – *așa cum a mai făcut-o*; așa cum ea, el, lucrul acela, a mai făcut-o o dată, înainte...”

Chipul îi era răvășit de groază și oroare. S-a apropiat de mine, iar vocea i s-a preschimbat într-o șoptă răgușită.

„Ți-am dat de înțeles încă din mașină: *cea care-și spune Asenath e chiar bătrânul Ephraïm*. Bănuiam asta de un an și jumătate, iar acum știu. Când uită să fie atentă, scrisul o trădează – găseam câte o notiță cu aceleași caractere ca manuscrisele tatălui ei, literă cu literă. Alteori o auzeam spunând lucruri pe care numai un bătrân le-ar fi putut gândi. Ephraïm... Când a simțit că i se apropie moartea, a luat în stăpânire trupul fiicei lui, așa cum a vrut să facă ea cu mine, apoi a otrăvit învelișul de carne în care o pusese.

N-ai văzut spiritul batjocoritor al lui Ephraïm strălucind de-atâtea ori în ochii aceia de diavoliță? Și într-ai mei când îmi fura trupul?”

Edward s-a oprit, încercând să-și recapete suflarea. Eu tăceam; prietenul meu, mă gândeam cu amărăciune, era nebun de legat – dar n-o să fiu eu cel care să-l trimită la azil... Trecerea timpului și eliberarea de influența nefastă a lui Asenath îl vor ajuta, poate, să scape de obsesiile morbide. Când a reînceput să vorbească, vocea îi părea aproape normală.

„Am să-ți spun mai multe... mai târziu, după ce mă odihnesc puțin. O să-ți povestesc despre ororile la care m-a dus, despre spectre ce hibernează de mii de ani în străfunduri uitate de lume, unde câțiva preoți blasfemici le țin în viață. Unii muritori cunosc lucruri pe care nimeni n-ar trebui să le știe și pot face lucruri pe care nimeni n-ar trebui să le facă. Am fost amestecat până peste cap în ocultism, dar mi-a ajuns. Dacă aș fi bibliotecar la Universitatea Miskatonică, aș arde chiar astăzi *«Necronomicon»*-ul și toate celelalte to-muri de magie neagră... Din fericire, Asenath nu mai poate face nimic împotriva mea. O să plec din casa aceea blestemată, da, cât mai curând – o să mă mut înapoi în conacul tatei. Tu, prietene, mă vei ajuta, știi... Spune-mi, ce să fac când oamenii vor deveni curioși, când or să mă întrebe despre soția mea?... Mai există și anumite culte care ar putea înțelege greșit

ruptura noastră... iar unele au idei și metode dărnabile. Sunt sigur că n-o să mă părăsești la nevoie – chiar dacă o să-ți dezvălui fapte care o să te șocheze!”

...Edward a dormit într-una dintre camerele de oaspeți; în zori, când a plecat, arăta calm și stăpân pe sine. Nu m-a căutat a doua zi, însă în următoarele săptămâni l-am văzut destul de des. Ne-am ferit amândoi să mai pomenim de lucruri stranii și neplăcute, discutând în schimb despre renovarea casei Derby și călătoria în Europa, pe care Edward promisese să o facă împreună cu mine și cu fiul meu.

Despre Asenath n-am rostit o vorbă: subiectul îl tulbura peste măsură pe Edward. În oraș oamenii bârfeau, dar nu era prima dată când ciudatul menaj din Crowningshield trezea interesul vecinilor. Într-o seară, după ce băuse mai mult decât de obicei la Clubul Miskatonic, bancherul lui Derby a lăsat să-i scape o remarcă despre cecurile pe care le trimitea cu regularitate unor anume Moses și Abigail Sargent și unei Eunice Babson, toți trei din Innsmouth. Se părea că servitorii aceia dubioși extorcau un soi de tribut – totuși, Edward nu-mi pomenise nimic despre asta.

Starea lui nu se ameliora așa de repede cum sperasem. Ocazionalele accese de bună dispoziție aveau o notă falsă, în timp ce crizele depresive se îndesau. Reședința Derby era pregătită de câteva săptămâni

să-l primească, însă Edward amâna mereu momentul mutării. Detesta Crowningshield-ul și totuși... părea înrobit de casa unde fusese atâta vreme prizonier. Departe de a se hotărî să înceapă să împacheteze, găsea pretext după pretext pentru a mai rămâne acolo. Când l-am întrebat de ce o face, mi-a răspuns printr-o tăcere sumbră. Bătrânul majordom al tatălui său – aflat acum la Crowningshield împreună cu alți vechi servitori reangajați – mi-a povestit că stăpânul lui rățacea adesea fără rost prin încăperile casei și cobora mereu în pivniță. Mă întrebam dacă nu cumva Asenath îi trimitea scrisori care să-l tulbure sau să-l înspăimânte, însă majordomul nu găsisese niciodată în corespondență vreun plic venind de la doamna Derby.

În Ajunul Crăciunului, Edward a avut prima criză de nebunie. Se înserase, iar afară ninge; așezați înaintea căminului, plănuiam călătoriile verii când, pe neașteptate, prietenul meu a scos un strigăt și a sărit din fotoliu. Privirile rătăcite, tremurul buzelor trădau o panică incontrollabilă – cum numai căderea într-o prăpastie de coșmar ar fi putut aduce.

„Mintea mea! Mintea mea! Ajută-mă, Dan! Mă trage... mă agață cu ghearele... diavolița... da, chiar și acum... Ephraïm – Kamog! Kamog!! Groapa Shaggoth-ilor... Iă! Shub-Niggurath! Țapul-cu-O-Mie-de-lezi!... Flacăra... flacăra... dincolo de trup, dincolo de viață... în pământ... Dumnezeu!...”

L-am așezat la loc în fotoliu, silindu-l să bea puțin coniac. Nu s-a împotrivit; agitația îl vlăguise, iar când a căzut într-o totală apatie. Însă continua să-și miște buzele și m-am aplecat pentru a-i prinde șoaptele slabe:

„Încearcă din nou... ar fi trebuit să-mi dau seama... nimic n-o poate opri: nici depărtarea, nici magia, nici moartea... ea vine tot timpul la mine, mai ales noaptea... nu izbutesc să plec din casa aceea... este oribil... Doamne, *dacă ai ști cât de oribil...*”

Când, în sfârșit, a alunecat într-un soi de torpoare, i-am pus niște perne sub cap și l-am lăsat să doarmă. N-am chemat nici un doctor, căci știam dinainte ce va spune. Edward s-a trezit pe la miezul nopții și l-am ajutat să se culce în camera de la etaj. Dimineața, când m-am sculat, plecase. Am telefonat imediat la Crowningshield și majordomul mi-a spus că stăpânul său se întorsese și se plimba neliniștit prin încăperi.

Declinul lui Edward a fost rapid. Nu mai ieșea din casă, iar de câte ori mă duceam să-l văd îl găseam în bibliotecă, uitându-se în gol și părând să asculte ceva cu mare atenție. Câteodată vorbea rațional, dar numai despre subiecte banale. Orice aluzie la boala lui, la planuri de viitor sau la Asenath îi declanșau o stare de febrilitate vecină cu nebunia. Uneori avea crize înfricoșătoare noaptea, în timpul cărora și-ar fi putut face rău singur.

Am discutat îndelung cu doctorul, bancherul și cu avocatul lui, hotărând în cele din urmă să chemăm doi psihiatri care să-l examineze. De la primele întrebări, Edward a început să tremure; trupul îi era scuturat de spasme, iar mintea pradă unui delir vrednic de milă. În aceeași seară, o mașină închisă l-a dus pe nefericitul meu prieten la azilul din Arkham.

Îl vizitam de două ori pe săptămână și mă întorceam cu sufletul greu, după ce-i auzeam strigătele sălbatice, șoaptele înspăimântate sau frazele pe care le rostea obsedant: „Trebuia s-o fac... trebuia... Până la urmă tot o să mă aibă... Acolo, jos, în întuneric... Mamă! Dan! Salvați-mă... Salvați-mă...”

Nimeni nu putea spune care-i erau șansele de vindecare, dar încercam din răspuț să fiu optimist. L-am mutat pe majordom și pe ceilalți servitori în reședința Derby, căci Edward avea nevoie de o casă care să-l aștepte. Nu mă puteam însă hotărî ce era de făcut cu Crowningshield-ul, cu vasta-i bibliotecă și colecția de obiecte stranie; le-am lăsat pe toate așa cum erau, cerându-i menajerei să se ducă acolo o dată pe săptămână și să ștergă praful.

Coșmarul final a venit cu puțin înainte de ziua Întâmpinării Domnului – anunțat, printr-o crudă ironie, de o falsă licărire de speranță. Într-o dimineață am primit un telefon: Edward își recăpătase judecata. Memoria lui, spuneau doctorii, avea anumite lacune,

dar mintea îi era vindecată. Desigur, trebuia să mai rămână o vreme sub observație, însă dacă totul mergea bine, într-o săptămână se putea întoarce acasă.

Însuflețit de vestea cea bună, m-am grăbit spre azil. Am urcat scările, am străbătut coridorul în fugă și, când o soră mi-a deschis ușa rezervei lui, am rămas încremenit... Bolnavul s-a apropiat de mine și mi-a întins mâna cu un zâmbet politicoș și înghețat. Chipul lui avea din nou expresia hotărâtă, atât de străină firii prietenului meu. Mă găseam în fața personalității pline de energie și competență despre care Edward jurase că era sufletul invadator al soției lui. Am recunoscut privirea pătrunzătoare, linia fermă a gurii, asprimea nefirească a trăsăturilor; iar când mi-a vorbit, am deslușit în glasul lui ironia unui spirit străvechi și diavolesc. Era același care – cu cinci luni în urmă – îmi condusesese mașina prin noapte, cel ce uita întotdeauna familiarul semnal de sonerie și care acum îmi trezea iarăși panica și oroarea.

Am discutat despre formalitățile de ieșire din spital – și nu puteam decât să încuviințez. Deși, așa cum mă preveniseră doctorii, nu-și amintea ultimele evenimente, pacientul se comporta conștient și stăpân pe sine. Cu toate astea, ceva părea anormal la el... Bărbatul care vorbea atât de lucid era într-adevăr Edward Derby? Iar dacă nu, cine sau *ce* era el – și

unde se afla prietenul meu? Omul dinaintea mea trebuia oare lăsat liber? Sau, poate, trebuia să dispară de pe fața pământului?... *Există o frântură de abis în toate*, spunea privirea lui sardonică, făcând să mă treacă fiorii. Nu mă simțeam deloc în apele mele și am răsuflet ușurat când am putut în sfârșit să plec.

Tot restul zilei m-am frământat zadarnic. Ce se întâmplase? Cine se ascundea în trupul lui Edward? Dimineața următoare am telefonat la azil: pacientul se afla în aceeași stare bună, a fost răspunsul de care mă temusem. Spre seară ajunsesem aproape de un colaps nervos; frământările, nesiguranța, mă aduseseră la exasperare. Voiam să-l ajut pe Edward, să fac ceva – dar ce?!

Era noapte – a doua după „însănătoșirea“ lui Edward – când m-am pomenit cu un telefon. Cum nu mă culcasem încă, am ridicat receptorul aparatului din bibliotecă. N-am auzit însă pe nimeni la celălalt capăt al firului; eram gata să închid, când mi s-a părut că disting un sunet slab, de parcă cineva încerca să vorbească și nu putea. „Cine este?“ am întrebat, dar singurul răspuns a fost un soi de bolboroseală: „Glub...glub...glub“. Gândindu-mă că aparatul celuilalt era defect, am spus cât mai răspicat: „Nu vă aud. Sunați la Centrala Orașului“. Interlocutorul meu necunoscut a închis.

Toate astea s-au petrecut către miezul nopții. Mai târziu, la anchetă, s-a stabilit că apelul venise din Crowningshield – unde n-ar fi trebuit să se afle nimeni... Nu pot decât să-mi închipui ce-au descoperit oamenii legii în casa aceea: groapa dintr-unul din cotloanele pivniței, șifonierul răscolit în grabă, amprente ciudate de pe telefon, izul de putreziciune care stăruia pretutindeni. Polițiștii, bieți imbecili, încă mai cred că a fost vorba de o răzbunare a servitorilor concediați, și încă îi mai caută, deși cei trei s-au făcut nevăzuți după ultimele evenimente.

Idioții! Își închipuie că neciopliți din Innsmouth ar fi putut să imite scrisul prietenului meu? Că ar fi putut aduce *oroarea de pe trepte*?! *Eu cred tot ce mi-a povestit Edward Derby!!* La fruntariile vieții există monștri mai cumpliți decât orice coșmar, pe care, câteodată, ambiția funestă a unor slujitori ai Răului îi slobozește printre noi. În Ephraïm este una din creaturile de dincolo de lume – o chemare necugetată a făcut-o să se întrupeze. A înghițit-o pe Asenath, apoi pe Edward, iar acum mă amenință pe mine.

Pot eu să mă simt în siguranță? Anumite puteri supraviețuiesc morții trupului... În ziua ce a urmat celei mai oribile nopți din viața mea, când am putut să mă smulg din starea de prostație, să merg și să vorbesc coerent, m-am dus la azilul de nebuni și l-am împușcat

pe bărbatul care-și spunea Edward. Am făcut-o pentru a salva lumea de blestem; dar nu pot fi sigur de nimic atâta vreme cât cadavrul nu este ars... Doctorii îl păstrează pentru o prostească și inutilă autopsie – degeaba le spun să-l ducă la crematoriu. *Trebuie incinerat – cel care nu era Edward Derby atunci când l-am ucis.* Trebuie, altfel înnebunesc, căci voi fi, poate, următoarea victimă. Dar voința mea este puternică și n-o să mă las coplesit de teroare... Ephraïm, Asenath, Edward – și acum, cine? Nu vreau să fiu alungat din trupul meu. Nu vreau să mă trezesc în cadavrul găurit de gloanțe care zace la morga azilului!

Dar să încerc să fiu coerent... N-am pomenit încă nimic despre *oroarea de pe trepte*. N-am să vorbesc despre ceea ce poliția ignoră cu persistență – mărturia unor măturători care, la ora două dimineața, s-au întâlnit pe High Street cu un pitic grotesc și urât mirositor. Voi spune numai că, puțin mai târziu, m-a trezit soneria apăsată parcă de o mână nesigură sau fără vlagă, ce se chinuia să termine familiarul semnal al lui Edward.

Derby la ușă... amintindu-și codul nostru! Devenise iarăși el, cel adevărat... Dar ce căuta aici în toiul nopții? I se dăduse drumul din azil sau evadase? Orice-ar fi fost – m-am gândit în timp ce-mi îmbrăcam în grabă halatul și coboram scările câte două

odată – cel care sunase era vechiul Edward, iar eu o să-i dau tot ajutorul de care avea nevoie.

Când am deschis ușa spre întunericul străjuit de ulmi, m-a izbit un iz fetid, ce mi-a tăiat răsuflarea. Am tușit, gata să vomit și, la început, aproape că n-am deslușit piticul ghebos de pe trepte. Unde dispăruse Edward? Doar îl auzisem sunând cu o secundă înainte... Și cine era acea oribilă parodie de om?

Vizitatorul purta unul dintre pardesiele prietenului meu, însă poalele atingeau pământul și mânecile, deși suflecate, îi acopereau cu totul mâinile. Avea pe cap o pălărie de fetru cu borurile lăsate, iar un fular negru îi ascundea fața.

În vreme ce pășeam nesigur spre ea, creatura a scos un sunet semilichid, la fel cu cele pe care le auzisem la telefon: „Glub... glub... glub...”, întinzându-mi o foaie înfiptă în vârful unui creion. Încă gata să vărs din pricina mirosului de putreziciune, am apucat hârtia acoperită cu un scris mărunț și am încercat s-o citesc.

Era, fără îndoială, scrisul lui Edward.

Dar de ce să-mi trimită un mesaj când putea să telefoneze – și de ce erau literele trasate atât de stângaci, de tremurat? Neputând să descifrez nimic în semiobscuritatea de afară, m-am întors în vestibul, urmat de piticul care s-a oprit în prag. Straniul mesager răspândea o duhoare într-adevăr insuportabilă...

Apoi, în timp ce parcurgeam rândurile scrisorii, genunchii mi s-au muiat deodată și mi s-a făcut negru în fața ochilor. Când mi-am revenit în simțiri, eram întins pe jos, strângând încă foaia de hârtie cu degete crispate. Iată ce scria acolo:

„Dan, du-te la azil și ucide-l pe cel care se află în camera mea. Ucide-l, căci nu mai este Edward Derby... Asenath a pus stăpânire pe mine. Asenath, care e moartă de trei luni și jumătate!

Am minșit spunându-ți că a plecat. Am ucis-o. Nu puteam să n-o fac... Când s-a întâmplat eram singuri în casă și eu mă aflu în propriul meu trup. Am pus mâna pe un sfeșnic și i-am zdrobit capul. Altfel m-ar fi avut pentru totdeauna de Ziua Tuturor Sfinților.

Am îngropat-o în cel mai ascuns ungher al pivniței, punând deasupra niște lăzi vechi și am șters toate urmele. A doua zi, servitorii au bănuț ceva, dar au asemenea fărâdelegi de ascuns, încât n-au cutezat să se ducă la poliție. I-am concediat, deși Dumnezeu știe ce vor face ei sau ceilalți membri ai cultului lor blasfemic...

Un timp am crezut că scăpasem, apoi am simțit o atingere în minte. Am știut ce era – ar fi trebuit să mă gândesc: un suflet ca al lui Ephraim continua să trăiască chiar și după moarte... iar acum, Asenath

punea stăpânire pe mine, luându-mi trupul și închi-zându-mă în cadavrul ei, îngropat în pivniță.

Bănuiam ce va urma – de aceea mi-am pierdut controlul și am fost dus la spital. Apoi s-a întâmplat... m-am pomenit sufocându-mă în beznă... în leșul putrezit al lui Asenath... în pivniță, sub lăzile grele. Și am înțeles că ea se afla în trupul meu, la azil... pentru totdeauna, căci era după Ziua Tuturor Sfinților, iar sacrificiul pecethuia schimbul, chiar dacă Asenath nu fusese de față la ceremonie. Eram disperat și, în ciuda a tot și toate, mi-am croit drum afară din mormânt.

Sunt mort de prea mult timp ca să mai pot vorbi – n-am izbutit s-o fac la telefon – dar încă mai pot scrie. O să ajung cumva la tine ca să-ți aduc un ultim mesaj și să te previn. Ucide acel demon, dacă ții la lumea pe care o cunoști. Ai grijă să fie incinerat. Dacă nu, va trăi veșnic, trecând dintr-un trup într-altul – iar răul pe care-l poate face este dincolo de orice închipuire. Ferește-te de magia neagră, Dan, este instrumentul diavolului. Și acum, adio – ai fost un prieten adevărat. Spune poliției orice crezi de cuviință – îmi pare rău că te-am băgat în asta... Curând îmi voi găsi pacea, căci leșul în care sunt închis nu mai rezistă mult. Sper c-o să poți citi scrisoarea... Omoară-l pe cel din azil. Omoară-l!

Al tău, Edward“

Când am ajuns la sfârșitul celui de-al treilea paragraf, mi-am coborât o clipă privirea spre piticul care adusese scrisoarea. Zăcea întins lângă prag, de unde n-avea să se mai ridice vreodată. Vederea și mai ales mirosul oribilei creaturi inofensive m-au făcut să-mi pierd din nou cunoștința.

Mi s-a povestit a doua zi că valetul meu, un bărbat cu nervi de oțel, n-a leșinat când a dat peste oroarea din vestibul. Păstrându-și cumpătul, s-a dus să telefoneze la poliție. Când au sosit cei doi detectivi, valetul mă trezise, ducându-mă în camera de primire. Mesagerul nocturn continua să zacă unde se prăbușise.

Veșmintele lui Edward ascundeau o masă gelatinoasă, în curs de descompunere. În trupul acela neomenesc s-au găsit câteva oase, niște vertebre și un craniu zdrobit, care a putut fi identificat pe baza protezei dentare: îi aparținuse, fără putință de tăgadă, lui Asenath.

ȘOBOLANII DIN ZIDURI

În ziua de 16 iulie 1923, după ce ultimul zidar și-a terminat treaba, m-am mutat în presbiteriul din Exham. Restaurarea ceruse un efort titanic, căci clădirea – un fost castel –, lăsată multă vreme în părăsire, ajunsese aproape o ruină. Nu mai era locuită din perioada domniei lui Iacob I, epocă în care o tragedie inexplicabilă i-a răpus pe stăpânul domeniului, pe cinci dintre copiii săi și pe mai mulți servitori, silindu-l pe cel de-al treilea fiu – strămoșul meu în linie directă și singurul supraviețuitor al unei familii ce ajunsese să fie detestată în Anglia – să fugă peste ocean pentru a scăpa de furtuna de suspiciuni și teroare.

Unicul moștenitor fiind acuzat de crime multiple, oribile, domeniul trecuse în stăpânirea Coroanei, iar prezumtivul vinovat n-a făcut vreo tentativă de a se disculpa ori de a-și redobândi averea. Zguduit de o groază infinit mai mare decât frica de lege și hotărât nu doar să nu-și mai vadă niciodată casa părintească, ci să și-o șteargă cu totul din amintire, Walter de la Poer, al unsprezecelea baron de Exham, a ajuns în

cele din urmă în Virginia, fondând o familie care, în secolul următor, avea să-și ia numele de Delapore.

Presbiteriul din Exham a rămas astfel pustiu, deși a fost dăruit, în secolul XIX, familiei Norrys și era studiat adesea pentru arhitectura lui faimoasă: turnuri gotice înălțate peste ziduri saxone, ale căror temelii, la rândul-le, aparțineau unui amestec încă și mai vechi de stiluri – roman cu celtic, creație a druizilor, după cum susțineau unele legende. Clădirea avea niște fundații trainice, dar care, într-o latură, se afundau într-un masiv calcaros, despicat de râpa adâncă de pe creasta căreia presbiteriul domina împrejurimile, la trei mile spre vest de satul Anchester.

Dacă arhitecții și arheologii cercetau cu interes această relicvă stranie a unor veacuri apuse, sătenii o detestau. O urâseră și cu sute de ani înainte, când strămoșii mei locuiau acolo și o urau la fel de mult acum, când pietrele zidurilor fuseseră acoperite cu mușchi și licheni. Iar eu... Dacă nu știusem nimic din toate astea, am aflat adevărul chiar în ziua sosirii mele la Anchester: eram fiul unei familii blestemată.

Am crezut că îmi cunosc arborele genealogic; știam că primul meu strămoș american ajunsese în colonii în niște împrejurări stranii. Totuși, datorită atitudinii reticente a familiei mele, ignoram cu desăvârșire amănuntele. Spre deosebire de alți proprietari de plantații

din Sud, nu ne lăudam cu strămoși plecați în Cruciade, cavaleri fără teamă și prihană sau alți eroi din Evul Mediu și din Renaștere. În familia noastră nu se transmisese nici cronici scrise, nici tradiții; doar un plic sigilat, pe care fiecare patriarh îl lăsa fiului cel mare, ca să-l deschidă și să-l citească cu luare-aminte, *după moartea sa*. Atât. Înfăptuirile cu care alegeam să ne mândrim datau toate din perioada de după emigrare, aparținând unei familii bogate din Virginia, demnă, onorabilă și foarte rezervată.

În timpul Războiului Civil ne-am pierdut toată averea, iar existența ni s-a schimbat complet după ce trupele federale au incendiat Carfax, conacul și plantația noastră de pe malul râului James. În acea noapte apocaliptică, bunicul meu a pierit în flăcări și, odată cu el, s-a mistuit și documentul ce ne lega pe toți de trecutul european. Chiar și astăzi îmi aduc aminte prăpădul focului, așa cum l-am văzut prin ochii copilului de șapte ani: comenzile ofițerilor, urletele soldaților, țipetele și plânsetul femeilor, gemetele negrilor îngenuncheați în rugăciune, care credeau că a venit sfârșitul lumii... Tata lupta în armata sudistă, apărând Richmond-ul. După nesfârșite formalități, mama și cu mine am primit autorizația să trecem prin frontul de război ca să ajungem la el.

După încheierea păcii ne-am îndreptat spre Nord, de unde era mama. Astfel am ajuns la vârsta maturității

și mi-am agonisit averea în calitate de bun yankeu. Nici eu, nici tata nu am știut vreodată ce conținuse misteriosul plic, moștenirea noastră ereditară și, prins în rutina înrobitoare a vieții de afacerist din Massachusetts, mi-am pierdut cu desăvârșire orice interes pentru arborele genealogic. Și bine am făcut. Căci, dacă aș fi bănuít, fie și pentru o clipă, natura sumbrelor fapte ce ne umbreau trecutul, aș fi lăsat fără șovăire presbiteriul din Exham pradă mucegaiului, lichenilor și pânzelor de păianjen.

Tata a murit în 1904, fără să lase vreun mesaj pentru mine ori pentru fiul meu Alfred, pe atunci un copil de zece ani. Alfred avea să răstoarne ordinea obișnuită a informațiilor transmise în familia noastră: în timp ce eu nu știam despre trecut decât frânturi și zvonuri, el mi-a scris din Anglia – unde fusese detașat în 1917, ca ofițer de aviație – relatându-mi niște legende străvechi foarte interesante, care păreau să ne privească direct.

Istoria familiei Delapore se vădea extrem de pitorească, deși cam sinistă. Un prieten al fiului meu, căpitanul Edward Norrys din Royal Flying Corps, care locuia la Anchester, lângă fostul nostru domeniu, îi povestise lui Alfred despre superstițiile sătenilor, absolut fantastice și aberante, depășind imaginația, oricât de bogată și înclinată spre oribil a oricărui autor de romane de groază. Norrys însuși nu le lua

deloc în serios, însă pe fiul meu îl fascinau și îi dădeau subiecte într-adevăr interesante pentru scriitori. Aceste legende au izbutit să mă captiveze și pe mine, atrăgându-mi tot mai mult atenția asupra moștenirii noastre de peste ocean. Într-atât încât m-am hotărât să cumpăr presbiteriul în ruină, pe care Norrys i-l arătase fiului meu, oferindu-se să medieze tranzacția, clădirea fiind pe atunci proprietatea unchiului său.

Am cumpărat presbiteriul din Exham în toamna lui 1918, la un preț derizoriu. La scurt timp după asta, fiul meu s-a întors acasă mutilat, nenorocire care mi-a abătut gândul de la proiectul de restaurare. În cei doi ani cât a mai trăit Alfred, m-am dedicat îngrijirii lui, lăsându-mi asociații să se ocupe de afaceri.

După moartea unicului meu fiu, în 1921, am rămas fără nici un țel în viață. Cum nu-mi păsa pe unde-mi târam umbra, am decis să-mi petrec restul zilelor în Anglia, pe noul meu domeniu... Am sosit în decembrie, fiind primit la Anchester de căpitanul Norrys, care mă aștepta, oferindu-se să mă ajute cu tot ce-i stătea în puteri în laborioasa muncă de restaurare.

Vederea presbiteriului din Exham n-a reușit să-mi trezească vreo emoție; nu era decât o jalnică grămadă de ruine medievale acoperite cu licheni, ciuruită de cuiburi de ciori, cochilie de piatră goală pe dinăuntru, atârând pe marginea prăpastiei, gata parcă în

orice clipă să se prăbușească sub greutatea turnurilor rămase ca prin minune în picioare...

După ce am reconstituit, din planuri și descrieri disparate, imaginea clădirii așa cum fusese în momentul plecării strămoșului meu, mai devreme cu trei secole, am început să angajez lucrători. Numai că am fost silit să-i caut la oarecare distanță, căci sătenii din Anchester nutreau o ură nestinsă și o teamă irațională față de presbiteriu și de vechii lui stăpâni. Aceste sentimente rămăseseră atât de puternice, încât se transmiteau și muncitorilor străini de ținut, determinându-i pe unii să abandoneze lucrul și să plece, fără să aștepte măcar să fie plătiți.

Fiul meu îmi spusese că sătenii îl evitau, arătându-i chiar ostilitate, fiindcă era din familia Poer. Curând m-am trezit având parte de același tratament. Și oricât am încercat să-i conving pe săteni că nu știam nimic despre strămoșii mei, au rămas cu o răceală și o antipatie atât de evidente încât a trebuit să aflu tradițiile locale prin mijlocirea lui Norrys. Oamenii din Anchester nu-mi puteau ierta că venisem să restaurez acel simbol al groazei: ruinele, sinonime, în tradiția lor plină de superstiții, cu o vizuină a demonilor, o Poartă a Iadului.

Adevărul era mult mai simplu: presbiteriul din Exham se afla pe locul unui templu datând din epoca

druizilor sau chiar anterior perioadei celtice. Legende culese de Norrys și studiile arheologilor stăteau mărturie unor rituri păgâne, stranii și violente, care se celebraseră cândva aici, rituri transformate mai târziu de romani în cultul zeiței Cybela.

DIV... OPS... MAGNA... MAT... – lăsaseră mărturie inscripțiile de pe pereții subteranelor, iar înțelesul lor nu era greu de intuit: erau semnul Magnei Mater, al cărei cult întunecat fusese interzis cetățenilor din Roma și din întreg Imperiul. În vremurile acelea, cea de-a treia legiune a lui Augustus își stabilise tabăra la Anchester. Se spunea, iar vestigiile o dovedeau, că mărețul templu al Cybelei adăpostea mulțimi de adoratori care luau parte la ceremonii crude și sălbătice, celebrate de preoți frigieni. Se mai spunea – dar de data asta nu erau decât zvonuri – că abolirea străvechiului cult nu a pus capăt orgiilor din temple, preoții continuând să-și îndeplinească ritualurile păgâne noaptea, pe ascuns, în timp ce, la lumina zilei, își mărturiseau cu glas tare noua credință.

Se părea că anticele rituri nu dispăruseră odată cu dominația romană. Saxonii clădiseră alte edificii peste fundațiile templului, înglobând clădirile rămase în picioare și dând ansamblului aspectul arhitectonic definitiv. Devenit un vast sanctuar fortificat, inima unui cult de temut, menținut de un ordin monastic

puternic, era înconjurat de păduri și grădini uriașe, ce n-aveau nevoie de ziduri pentru a-i ține la distanță pe locuitorii satelor din vecinătate. Fortăreața călugărilor nu fusese cucerită niciodată, nici măcar de vikingi în timpul faimoasei Danenlaw, dar, sub stăpânirea normandă, ordinul decăzuse – poate de aceea nu s-a opus în nici un fel când, în 1261, Henric al III-lea a dăruit domeniul strămoșului meu, Gilbert de la Poer, primul baron de Exham.

Până atunci, familia mea avusese o reputație nepătată; dar, începând din acel an, s-au petrecut, după toate aparențele, multe ciudățenii. O cronică din 1307 spunea despre un de la Poer că „fusese blestemat de Dumnezeu“, iar legendele satului au păstrat vie groa-za localnicilor față de castelul ridicat pe ruinele vechiului templu.

În tradițiile orale, strămoșii mei erau o rasă de demoni ereditari, față de care Gilles de Rays și marchizul de Sade ar fi fost niște sfinți; se părea că, din vina familiei mele, dispăruseră, timp de generații, sute și sute de oameni.

Personajele cele mai sinistre și detestate erau baronii sau descendenții lor direcți. Dacă unul dintre moștenitori dădea dovadă de apucături mai sănătoase, murea repede, în condiții greu de clarificat și lăsa locul unei progeneraturi reprezentative. Patriarhul familiei

oficia un cult special, la care, uneori, nu erau admiși decât anumiți membri. Inițierea depindea mai mult de temperamentul fiecăruia decât de ereditate, căci, printre adepții cultului se numărau și rude prin alianță. Lady Margaret Trevor de Cornwallis, soția lui Godfrey, al doilea fiu al celui de-al cincilea baron de la Poer, era una din întruchipările spaimei pentru toți copiii din ținut și a devenit ulterior eroina unei balade înfricoșătoare, ce se mai cântă și azi înspre granița Țării Galilor. Tot cântecele populare relatau soarta lady-ei Mary de la Poer care, la câteva zile după căsătoria cu contele de Shrewsfield, a fost ucisă de soțul ei și de mama acestuia; cei doi au primit nu doar iertarea și absolvirea, ci au fost chiar binecuvântați de preotul căruia, la spovedanie, i-au încredințat taina nelegiuirii comise.

Aceste mituri și superstiții absurde nu-mi inspirau decât un imens dispreț. Însă persistența lor în timp și faptul că se refereau la un șir atât de lung de strămoși ai mei, îmi păreau extrem de tulburătoare. Deprinderile monstruoase de care erau învinuiți membrii familiei mele îmi aduceau fără voie aminte de singurul scandal cunoscut în legătură cu înaintașii mei mai apropiați: cazul vărului Randolph Delapore din Carfax, care, după ce s-a întors din războiul cu Mexicul, a plecat să trăiască printre negri și a devenit preot al cultului Vodoo.

La Exham aveam să aflu nenumărate istorii despre urletele și gemetele ce se auzeau din valea pustie de la poalele falezei de calcar; duhoarea ce se ridica din străvechiul cimitir de acolo după ploile de primăvară; creatura stranie, nici om, nici animal, pe care o călcase în picioare calul lui Sir John Clave într-o noapte, pe un câmp pustiu; servitorul care înnebunise după ce a văzut ceva anume în presbiteriu... Toate semănau obișnuitelor povești cu fantome, ce îmi treziseră întotdeauna scepticismul. Era mai greu să ignore zvonurile despre țărani dispăruți, însă nu găseam nimic extraordinar în ele, date fiind obiceiurile medievale. Cea mai mică nesupunere, o ofensă fie și închipuită sau prea multă curiozitate erau pedepsite adesea cu moartea și multe capete tăiate fuseseră înălțate în pari pe crenelurile fortificațiilor, astăzi dispărute, din jurul presbiteriului.

Unele istorii erau atât de fantastice și pline de pitoresc încât mă făceau să regret că nu cunoșteam prea bine mitologia anglo-celtă. Cele mai multe povesteau cum, în fiecare noapte, o legiune de diavoli cu aripi de liliac sosea la presbiteriu să prăznuiască sabatul vrăjitoarelor...

Cea mai impresionantă dintre legende – și singura consemnată în cronici – era epopeea șobolanilor: o armată de rozătoare înfometate țâșnise din presbiteriu la trei luni după tragedia în urma căreia fusese

abandonat; armată oribilă, hămesită, ce măturase totul ca un val de gheare și colți, devorând pisici, câini, oi, porci și chiar doi nenorociți de țărani care i se aflaseră în cale. Apoi, hoarda nesătulă s-a năpustit în sat, invadând gospodăriile și case, semănând groaza și oroarea pe unde trecea, după care... dispăruse spre Nord.

Aceste mituri se revărsau ca o grindină asupra-mi, în timp ce lucram la restaurarea căminului strămoșilor mei. M-am încăpățânat să continui însă, încurajat de îndemnurile căpitanului Norrys și ale arheologilor care mă ajutau cu sfaturi prețioase.

Doi ani mai târziu, când monumentală lucrare a fost în sfârșit terminată, am contemplat sălile vaste, zidurile acoperite cu lambriuri, candelabrele coborând din tavane boltite, ferestrele ogivale cu vitralii și scările lungi cu o mândrie și-o mulțumire ce compensau din plin cheltuielile și eforturile pe care le făcusem.

Toate elementele arhitecturii Evului Mediu fuseseră reproduse cu iscusință, iar părțile adăugate de mine se integrau desăvârșit între străvechile ziduri – căci, deși presbiteriul din Exham arăta ca o construcție medievală, interiorul era cu desăvârșire nou, modernizat, fără disconfortul și fantomele de altădată. De acum, îmi rămânea o singură dorință: să refac bunul

renume al familiei care avea să se stingă odată cu mine. Voiam să-mi petrec restul vieții în căminul strămoșesc, dovedindu-le tuturor că nu orice de la Poer era obligatoriu un demon.

M-am mutat în presbiteriu la 16 iulie 1923, împreună cu șapte servitori și nouă pisici – animale pentru care am o mare slăbiciune. Blacky, motanul negru în vârstă de șapte ani, venise cu mine din Boston; pe celelalte le adunasem în timpul cât am locuit la căpitantul Norrrys.

Primele cinci zile în noua casă le-am petrecut cercetând documente referitoare la istoria familiei mele. Aveam câteva relatări ale tragediei finale și fugii lui Walter de la Poer (evenimente descrise, probabil, și în scrisorile pierdute în incendiul din Carfax). Potrivit lor, strămoșul meu fusese acuzat – și nu pe nedrept – că i-ar fi ucis pe toți ceilalți din familie, în timp ce dormeau neștiutori în paturile lor. Faptul se petrecuse la două săptămâni după ce Walter făcuse o descoperire înspăimântătoare, ce îi schimbase total felul de a fi, dar pe care nu o dezvăluise nimănui, decât, poate, celor patru servitori ce i-au devenit complici, ajutându-l ulterior să fugă.

Acest masacru premeditat al tatălui, a trei frați și a două surori, precum și a șapte servitori a fost privit cu o stranie îngăduință de către săteni, iar justiția

a manifestat o asemenea indulgență încât autorul multiplelor crime, departe de a fi urmărit, arestat și judecat, a putut ajunge fără piedici în Virginia. Mai mult chiar: localnicii din Exham șopteau între ei că era un erou, ce scăpase regiunea de un blestem străvechi.

Nu-mi puteam închipui ce descoperire sinistră îl împinsese să săvârșească un act atât de înfiorător – Walter de la Poer cunoștea, cu siguranță, de ani, istoriile care se spuneau pe seama familiei lui și nu ar fi avut cum să-l șocheze. Fusesse atunci martorul vreunui ritual demonic? Găsise din întâmplare un indiciu revelator în castel sau în afara lui? Când se afla în Anglia avea reputația unui tânăr liniștit și timid. În Virginia, cronica familiei nu-l descria ca fiind aspru, plin de amărăciune, ci doar tăcut și frământat de gânduri pe care nu le mărturisise nimănui, niciodată. Iar Francis Hardley de la Bellview, un nobil emigrat ca și el, îl numise în jurnalul său „un gentleman desăvârșit, drept și onorabil.”

În a șasea zi de când mă mutasem, s-a petrecut prima ciudățenie. Cum mă găseam într-o clădire aproape nouă – cu excepția zidurilor exterioare –, la început nu am dat decât prea puțină importanță întâmplării și, abia mai târziu, când am făcut legătura cu alte incidente asemănătoare, am înțeles că în seara de 22 iulie începuse coșmarul.

Iată ce îmi amintesc: imediat după apusul soarelui, motanul meu a început să manifeste o neliniște și o nervozitate contrare firii sale. Umbla din încăpere în încăpere și adulmeca de-a lungul pereților, oprindu-se la răstimpuri ca să asculte cu încordare ceva numai de el auzit.

A doua zi, un servitor a venit să îmi spună că toate pisicile din casă deveniseră extrem de agitate. Eram în biroul meu – o încăpere vastă, aflată la etajul al doilea, având o boltă cu nervuri, lambriuri din stejar negru și o fereastră gotică ce dădea spre faleză – și, în timp ce omul îmi vorbea, am văzut silueta de beznă a lui Blacky mișcându-se. Motanul se târa de-a lungul zidului dinspre vest și zgâria lemnăria cea nouă, ce acoperea vechile pietre.

Să fi fost șoareci sau șobolani înăuntru? Servitorul meu așa credea, însă i-am explicat că nu au mai fost șobolani în casă de trei secole și era greu de crezut că șoarecii de câmp din lanurile dimprejur ar fi venit deja ca să se cuibărească. Zidurile emanau probabil un miros mai deosebit, imperceptibil pentru simțurile omenești, dar pe care pisicile sensibile îl detectaseră imediat... – asta trebuia să fie. Totuși, întâmplarea mă obseda și, în aceeași după-amiază, m-am dus să-l văd pe Edward Norrys. Căpitanul m-a încredințat că nu greșeam: era absolut imposibil ca

presbiteriul să fi fost infestat atât de subit de șoareci de câmp.

În noaptea aceea am urcat ca de obicei în camera din turnul de vest, pe care o alesesem drept dormitor. Se ajungea acolo pe o scară de piatră, apoi printr-o galerie – prima, veche, cu treptele înnegrite de vreme; a doua complet restaurată.

Blacky a intrat primul în încăperea circulară, cu tavanul înalt, boltit, cu pereții acoperiți nu cu lambriuri ca în restul casei, ci cu o serie de tapiserii pe care le alesesem în ultima călătorie la Londra. Am închis ușa grea ca o poartă de temniță, m-am dezbrăcat la lumina lămpilor electrice în formă de lumânări, apoi am răsucit comutatorul și m-am culcat în patul uriaș, cu coloane sculptate. Imediat motanul a sărit lângă mine, culcându-se la picioarele mele, la locul lui obișnuit...

O vreme am rămas cu ochii deschiși, ascultând foșnetul frunzișului și torsul liniștitor a lui Blacky. Probabil că la un moment dat am căzut într-un somn adânc, bântuit când de coșmaruri, când de vise stranii. Și, brusc, m-am trezit – în clipa în care motanul a mieunat.

La lumina difuză, venită prin fereastră, l-am văzut cu capul ridicat, cu labele dinainte sprijinite pe gleznele mele, încordându-se gata să sară. Privea fix într-un punct de pe zid, situat dedesubt și la dreapta

ferestrei, un punct unde eu nu deslușeam nimic, dar asupra căruia mi-am concentrat întreaga atenție.

Curând am înțeles că Blacky nu avea năluciri – chiar vedea *ceva*. Să fi fost o iluzie sau tapiseria se mișca abia perceptibil? Mai mult, aș putea să jur că auzeam limpede în spatele pânzei un zvon, o alergătură ca de șobolani sau șoareci.

În aceeași clipă, motanul s-a năpustit asupra aceluși loc anume al tapiseriei, care s-a prăbușit sub greutatea lui, dezvelind zidul de piatră, intact, fără spărturi sau guri de vizuine – și nici urmă de rozător!

Blacky a început să alerge pe parchet dintr-o parte în alta, sfâșiind tapiseria căzută și încercând iarăși și iarăși să își vâre ghearele între baza zidului și scândurile de stejar ale podelei. Într-un târziu a istovit, ori poate a înțeles cât de zadarnică îi era truda. S-a întors în pat reluându-și locul; s-a lipit de mine și l-am simțit tremurând, de istovire, de spaimă... Eu însă nu m-am clintit din loc, nici n-am mai închis ochii în restul nopții.

Dimineața, am chemat toți servitorii și i-am luat la întrebări: nici unul nu observase ceva anormal, în afară de bucătăreasă. Femeia și-a amintit de reacția bizară a unui motan ce dormea pe pervazul ferestrei de la camera ei. În miez de noapte fusese trezită de mieunăturile furioase al animalului, la vreme ca să-l

vadă tâșnind prin ușa deschisă și năpustindu-se pe scară, în jos.

După prânz m-am dus din nou la căpitanul Norrys, căruia i-am povestit, pe larg, cele două incidente. M-a ascultat cu interes crescând, arătându-se la fel de intrigat ca și mine de prezența inexplicabilă a șobolanilor. La plecare mi-a dat câteva curse de șoareci, sfătuindu-mă să îi pun pe servitori să le plaseze în locuri strategice.

Obosit, m-am culcat devreme, numai pentru a fi chinuit de niște vise oribile. De pe creasta unei faleze, contemplam o peșteră scăldată într-o lumină crepusculară, unde un porcar cu barbă albă mîna o turmă de dihănii care nu semănau cu nici un animal de pe Pământ: flasce, hidoase, cu o înfățișare ce inspira scârbă și oroare, toate aveau un soi de rături lungi, ca niște trompe, cu care răscoleau prin stratul gros de murdărie frământat sub picioarele lor. Apoi, în timp ce porcarul se opri și părea gata să ațipească, un torent colcăitor, vorace, de șobolani uriași s-a năpustit în peșteră, devorând animalele și omul.

Am fost smuls din această viziune înspăimântătoare de Blacky și n-a trebuit să ghicesc motiyul mârâielilor și scuiăturilor lui, nici ce îi stârnise groaza care îl făcea să-și înfigă ghearele în picioarele mele: de jur împrejurul camerei răsuna foșgăiala șobolanilor

ce alergau în lungul zidurilor. Era prea întuneric ca să văd ceva și, adunându-mi curajul, am întins mâna și am răsucit brusc comutatorul.

Becurile s-au aprins toate odată și am văzut valuri hâde ondulând pe întreaga tapiserie, făcând figurile țesute acolo să salte într-un dans bizar și macabru. Apoi, în clipa următoare, orice mișcare a dispărut, s-a șters ca și cum nici n-ar fi fost, iar sunetele s-au topit într-o tăcere nefirească... M-am scuturat de groază, de amorțire. Dintr-un salt am fost lângă cel mai apropiat perete: am pipăit tapiseria cu degete tremurătoare, am tras, am smuls un colț ca să văd ce se ascunde dedesubt. Nu era nimic – doar piatră rece, umedă, pe alocuri zgrunțuroasă... Blacky se culcase la loc, mai liniștit, toate erau așa cum le știam. Și totuși... Când m-am uitat la cursele de șoareci, am încremenit: toate se declanșaseră și toate erau goale, în nici una nefiind vreo urmă din ceea ce se prinsese acolo și apoi scăpase.

Nici gând să mai adorm. Am aprins o lumânare, am deschis ușa și, cu Blacky după mine, am pornit spre scara ce ducea la biroul meu. Dar înainte să ajung la treptele de piatră, motanul a țâșnit ca o săgeată, dispărând pe vechea scară. Coboram și eu treptele, când am auzit, în sala mare de la parter, zgomote a căror natură nu era greu de ghicit.

Zidurile acoperite cu lambriuri foșgăiau de șobolani care alergau în toate părțile, în timp ce Blacky, înnebunit, se învârtea în jurul încăperii. Am aprins lumina, însă de data asta zgomotele nu s-au potolit. Șobolanii și-au continuat sarabanda cu asemenea violență, încât abia am reușit să-mi dau seama încotro se îndreptau: în jos, spre subsolul clădirii.

Atunci s-au auzit pași pe coridor și, curând, doi servitori au deschis ușa masivă. Cercetau întreaga casă pentru a afla cauza agitației inexplicabile manifestate de toate pisicile din presbiteriu; acestea coborâseră în goană scările și se opriseră, mieunând și scuipând înaintea ușii zăvorâte a pivniței. I-am întrebat pe cei doi dacă auziseră șobolanii. Mi-au răspuns că nu, și, chiar când mă pregăteam să le atrag atenția asupra sunetelor venind din spatele lambriurilor, mi-am dat seama că se făcuse brusc liniște.

Urmărit de servitori, am ajuns la subsolul unde pisicile se împrăștiaseră deja. Amânând explorarea criptei pentru mai târziu, m-am mulțumit să controlez cursele: toate se declanșaseră, toate erau goale. După ce m-am convins că nimeni nu auzise șobolanii în afară de mine și de pisici, am rămas în biroul meu până dimineața, gândindu-mă la ultimele întâmplări, căutând un înțeles acolo unde era limpede că nu se-ntrezărea nici unul.

A doua zi i-am telefonat căpitanului Norrys, care a sosit cât de repede a putut ca să mă ajute să cercetez subsolul presbiteriului. Împreună, am coborât în cripta construită de romani, cu bolți înalte și stâlpi masivi, caracteristice stilului armonios și sever din epoca imperială. Zidurile erau pline de inscripții, cele mai multe fragmentare.

„L. PRAEC... VS... PONTIFI... ATYS...” – am citit pe unul dintre pereți. Referirea la Atyș m-a făcut să mă înfior, căci citisem în scrierile lui Catul despre riturile abominabile închinat acestui zeu oriental, al cărui cult se oficia laolaltă cu al zeiței Cybela. La lumina lanternelor, Norrys și cu mine am încercat, zadarnic, să dăm un sens, o interpretare, basoreliefurilor bizare, aproape șterse, de pe blocurile de piatră ce semănau cu niște antice altare. Unul dintre simboluri – un soare radiant – era considerat de arheologii care exploraseră ruinele din Exham ca fiind de origine pre-clasică. Sacerdoții romani îl găsiseră, probabil, acolo, vestigiu al unui edificiu mai vechi pe temelia căruia își duraseră templul.

Pe unele din altare rămăseseră niște pete roșiatice, ca de rugină, a căror proveniență era mai mult decât evidentă. Pe altele se vedeau încă urme negre, parcă de cenușă, în locuri unde, odinioară, se ardeau ofrandele.

După acea primă explorare, Norrys și cu mine am decis să petrecem noaptea acolo – veghiind cu rândul și dormind în paturi improvizate de servitori. L-am ținut pe Blacky cu noi, am închis ușa masivă de stejar, punând zăvorul pe dinăuntru, apoi ne-am pregătit să întâmpinăm orice avea să vină.

Cripta fusese săpată mult sub temelii, până în adâncul falezei de calcar ce domina valea. Iar dacă aici era ținta migrației șobolanilor, voiam să înțeleg de ce... Curând, poate, aveam să aflăm. Până atunci nu puteam decât să așteptăm desfășurarea evenimentelor.

Norrys veghea și am căzut într-un somn agitat, plin de vise tulburi, ce semănau neliniștitor de mult cu coșmarul din noaptea trecută. Am revăzut grota scăldată în lumina crepusculară și pe Porcarul Iadului, care își mîna turma de hidoșenii; dar acum creaturile erau mai apropiate și mai distincte, încât le puteam deosebi trăsăturile. La un moment dat, am văzut cu ireală claritate chipul uneia dintre ele și o groază fără margini m-a paralizat, făcându-mă să mă simt – fie și-n vis – ca un damnat care își ispășește sentința într-un veșnic purgatoriu...

Aplecat asupra-mi, căpitanul Norrys mă zgâlțâia, încercând să mă trezească. Când am deschis ochii, mi-a pus degetul pe buze, îndemnându-mă să ascult larma pisicilor. Într-adevăr, aveai ce să auzi: după ușa zăvorâtă, răsună un tumult de mieunături, mârâieli și

zgreptănat de gheare, în vreme ce Blacky sărea ca un nebun, năpustindu-se de-a lungul zidurilor de piatră în care auzeam șobolani alergând.

Nu era cu putință! Șobolanii aceia, dacă nu erau creația unei halucinații împărtășite numai de mine și de pisici, trebuiau să-și croiască drum printre blocurile de calcar masiv... dacă nu cumva apele subterane săpaseră, în șaptesprezece veacuri, galerii destul de largi ca să treacă prin ele trupurile rozătoarelor... Dar dacă erau șobolani în carne și oase, de ce Norrys nu-i auzea mișcându-se? De ce mă întreba ce l-a apucat pe Blacky și de ce fac atâta zarvă celelalte pisici?

În timp ce încercam să-i explic – cât mai calm și mai rațional posibil – ce credeam că se întâmplă, am auzit un ultim zvon al hoardelor ce se îndepărtau, ecoul fugii lor pierzându-se undeva sub temeliile criptei și mai jos, tot mai adânc, până ce am avut senzația că întreaga faleză e năpădită de șobolani. În loc să se dovedească neîncrezător, așa cum mă așteptam, Norrys a părut tulburat profund. Între timp, pisicile își încetaseră vacarmul din fața ușii; numai Blacky, într-un nou acces de furie neputincioasă, zgâria la baza celui mai mare dintre altarele de piatră, aflat chiar în mijlocul criptei.

Nu-mi amintesc să fi fost vreodată atât de înfricoșat și am văzut că prietenul fiului meu – deși mai tânăr și mai sceptic decât mine – era aproape

cuprins de panică, poate din cauză că legendele locale îl influențaseră într-o măsură mai mare decât era dispus să recunoască.

Ne-am uitat unul la altul, apoi la motanul negru, ce zgâria cu râvnă la baza altarului, ridicând la răstimpuri ochii către mine și mieunând rugător. Norrys a îngemăna, îndreptând lumina lanternei într-acolo, apoi a început să smulgă lichenii crescuți între blocul de piatră și mozaicul podelei. Dedesubt nu era nimic, lanterna începea să pâlpeie și el se pregătea să renunțe, când am observat amândoi ceva ciudat: flacăra torței pe care o aprinsesem eu tremura sub un curent de aer rece, venind dintr-o crăpătură abia întrezărită între altar și sol.

Am petrecut restul nopții în biroul meu, încercând să ne hotărâm ce aveam de făcut. Numai descoperirea unei alte subterane sub cripta romană ajungea ca să ne pună pe gânduri. Dar mai erau și șobolanii – invizibili, însă tot mai amenințători.

Și mai departe? Eu mă gândeam să renunț la cercetări și să părăsesc presbiteriul pentru totdeauna. Norrys, mai înclinat spre aventură, era gata să înfrunte ororile ce ne-ar fi putut aștepta în adâncurile neexplorate...

În zori am ajuns la un compromis: să aducem un grup de arheologi și de savanți în stare să lămurească

misterul și să deschidem trecerea spre noua subterană – prin altarul central, ale cărui dale masive încercasem zadarnic să le clintim.

Căpitanul Norrys și cu mine am stat multe zile la Londra, expunând faptele și ipotezele noastre în fața a cinci eminenți savanți – printre care Sir William Brinton, ale cărui săpături în Troia produsese o adevărată senzație în lumea științifică. Cu toții au dovedit un spirit deschis și lipsit de prejudecăți. S-au arătat interesați de descoperire și de fenomenele stranii ce au precedat-o, acceptând să ne însoțească la Exham.

În seara de 7 august am ajuns înapoi la presbiteriu, unde servitorii m-au asigurat că nu se întâmplase nimic ieșit din comun. Pisicile, chiar și Blacky, fuseseră cât se poate de liniștite și nici una dintre capcanele de șobolani nu se declanșase. După cină, savanții s-au instalat în camerele de oaspeți, iar eu am suit în dormitorul din turn, culcându-mă cu Blacky lângă mine, ca-ntotdeauna.

Cum am adormit, a început coșmarul – despre aceeași grotă întunecată unde porcarul își veghea dezgustătoarea lui turmă. Când m-am trezit, se lumina bine de ziuă și casa răsună de zgomotele obișnuite. Șobolani, reali sau imaginari, nu îmi tulburaseră somnul, iar Blacky dormea încă.

Am coborât la parter, doar ca să constat că același calm domnea pretutindeni. Thornton, unul dintre savanți, specializat în psihologie, a interpretat brusca normalitate printr-o teorie interesantă: ea se datora faptului că văzusem, în sfârșit, ceea ce anumite forțe sau fapte doriseră să-mi arate.

Pe la amiază am coborât cu toții în criptă, înarmați cu lămpi electrice puternice, târnăcoape și lopeți. Eram șapte bărbați și motanul Blacky, care se ținea după mine ca o umbră. Am trecut fără să ne oprim prin fața inscripțiilor de pe pereți, concentrându-ne asupra altarului central și simbolurilor care îl acopereau.

După aproape o oră de eforturi susținute, Sir William Brinton a reușit să îl basculeze, descoperind un mecanism cu contra-greutate, ce se dovedea funcțional după atâtea secole. Înaintea ochilor noștri s-a dezvăluit atunci o priveriște oribilă.

Prin deschizătura pătrată din podea am văzut o mulțime de oseminte umane și altele nu-întru-totul omenești, răspândite pe o scară cu treptele tocite și sparte. Scheletele încă intacte păstrau o postură sugerând panica, încercarea inutilă de a fugi; toate oasele purtau urme de dinți, iar destule cranii aparținuseră unor ființe primitive – unele păreau hominizi, altele asemănătoare celor de maimuță.

La baza acestor trepte ale infernului începea un tunel boltit, de unde venea curentul de aer; nu duhoarea pestilențială a unei cripte închise, ci o briză proaspătă, răcoroasă. După primele minute de șoc, am început să ne croim drum în josul scării. Examinând pereții și orientarea urmelor de daltă, Sir William a constatat, cu stupeoare, că pasajul fusese săpat *din adâncuri spre suprafață*.

După câțiva pași prin mijlocul osemintelor, am văzut o licărire undeva în față; nu o fosforescență artificială, ci lumina limpede a zilei strecurându-se prin fisurile din faleză. Nu era de mirare că nu fusese observată din exterior: valea era stearpă, nelocuită, iar faleza atât de înaltă și abruptă că doar vulturii ajungeau deasupra-i...

Abia pășisem în cripta ororilor și ni s-a tăiat răsuflarea: doctorul Thornton a leșinat, Norrys, alb la față, a scos un sunet nearticulat. Cât despre mine, mă sufocam și am vrut să închid ochii, însă pleoapele nu voiau să mă asculte. „Dumnezeule mare!“ a exclamat cineva, apoi vocea i s-a frânt într-un scâncet. Dintre toți, singur Sir William Brinton și-a păstrat sângele rece, pășind mai departe. Eram într-o grotă gigantică, un univers subteran, întinzându-se cât vedeai cu ochii și adăpostind zeci de construcții: tumultus-uri bizare, un cerc de monoliți, o ruină romană cu boltă

joasă, o clădire saxonă, un fel de conac medieval englez, din lemn, și pretutindeni, începând chiar de la baza scării, adevărate crânguri de oseminte aidoma celor presărate pe treptele scării. Se întindeau ca un desiș sinistru, pe mile întregi. Membre, cranii, oase frânte; adesea schelete complete încremenite într-o fugă spre nicăieri ori în încleștări disperate cu făpturi nevăzute, ce căutau să le devoreze.

Când doctorul Trask, antropologul, a vrut să clasifice craniile, a găsit un amestec derutant. Cele mai multe aparțineau unei perioade străvechi, dar în majoritatea cazurilor erau oase omenești. Unele cranii indicau un nivel evolutiv superior – neașteptat pentru acea epocă. Toate osemintele erau roase de șobolani – și nu găseam nicăieri vreo armă, vreo unealtă măcar.

Nici o minte omenească, oricât de tulbure, nu ar fi putut concepe o scenă atât de cutremurătoare ca această peșteră în care pășeam printr-un labirint al Morții – ce se petrecuse în aceste locuri cu trei sute, o mie sau zeci de mii de ani înainte? Gândul ne făcea să ne cutremurăm fără voie. Bietul Thornton s-a împiedicat și, dacă nu-l ținea Trask, ar fi căzut peste scheletul unui patruped, aparent carnivor, dintr-o specie necunoscută.

Încercând să ne învingem groaza și sila care ne copleșeau, am început să explorăm construcțiile în

ruină. Făpturi stranii fuseseră ținute în ocoluri de piatră, de unde evadaseră din pricina foamei sau de frica șobolanilor. Sălășluiseră acolo turme uriașe, hrănite cu legume ale căror resturi se maceraseră pe fundul unor vase pântecoase, mai vechi decât Roma. Înțelegam acum de ce strămoșii mei trebuiau să cultive grădini atât de mari!

În ruina romană, Sir William a găsit inscripții despre ritualul cel mai atroce care a fost descris vreodată; aparținea cultului anterior celui al Cybelei și întrecea în sadism orice auzisem ori citisem într-o viață de om.

Căpitanul Norrys, deși obișnuit cu ororile Frontului de Vest, a ieșit clătinându-se din clădirea în stil englez, măcelarie, sală de tortură și bucătărie totodată, datând, după cum susțineau cuvintele cioplite în bușteni, din 1610. Văzuse mașinăriile de tortură, scheletele din ele, bărbați, femei, copii, chiar animale, și cu greu își mai putea păstra stăpânirea de sine...

N-am îndrăznit să intru în sălașul atâtor blasfemii, care încetaseră numai datorită lui Walter de la Poer. Dar am pășit în clădirea saxonă, a cărei poartă de stejar zăcea pe pământ. Înăuntru erau zece celule de piatră, închise cu uși de gratii ruginite. În trei dintre ele se aflau schelete omenеști, unul având un inel pe care era gravat blazonul familiei mele.

Sub edificiul roman, Sir William a dat peste o criptă cu tainițe mult mai vechi, dar goale. Într-un cavou situat un nivel mai jos, erau sarcofage umplute cu oase așezate ordonat, dintre care unele purtau inscripții-blestem, în latină, greacă și frigiană. Apoi, doctorul Trask a deschis unul dintre tumulus-urile preistorice, scoțând dinăuntru niște cranii ca de gorilă, pe care erau gravate ideograme misterioase. Și, în tot acest timp, motanul meu se plimba netulburat prin mijlocul ororilor de nedescris. Odată l-am văzut pe o movilă de cranii și oase, nemișcat ca statuia unui idol păgân și m-am întrebat ce taine se ascund îndărătul ochilor lui galbeni, fosforescenți.

Peștera nu părea să aibă vreun capăt, întinzându-se mereu mai departe, o lume de temnițe, moarte și teroare, în străfundul căreia nu mai pătrundeau razele soarelui, ci doar fasciculele neîndestulătoare ale lanțurilor noastre. Însă nu vom ști niciodată ce anticamere ale iadului se deschideau mai încolo, căci am hotărât că anumite taine trebuie să rămână așa. Să le aflăm, pentru noi ar fi fost o povară prea grea, iar pentru omenire o amenințare de care se putea lipsi.

Ce vedeam era mult prea de ajuns. Pășeam printre gropi adânci cât niște cratere, unde șobolanii se ospătaseră cu rămășițele sacrificiilor și ale demenței ucigașe. Și când, brusc, totul a încetat, înnebuniți de

foame, se aruncaseră întâi asupra turmelor, masacrându-le, apoi devoraseră făpturile prizoniere în tainițele zăvorâte. Până ce n-a mai rămas nimic și nimeni. Atunci, hoardele de șobolani hămesiți se năpustiseră afară, invadând sate și țarini, în acea urgie devastatoare, apocaliptică, pe care localnicii n-o uitaseră nici după atâtea generații...

Dumnezeule mare! Găurile acelea întunecate, unde se îngrămădeau oasele roase și craniile sparte! Abisurile de coșmar, umplute cu schelete de pitecantropi, celți, romani, saxoni și englezi, de milenii nenumărate!... Unele gropi dădeau pe dinafară de mulțimea osemintelor, altele erau atât de adânci că lumina nu ajungea până în străfundurile lor.

Pe neașteptate, piciorul mi-a alunecat pe marginea unuiia dintre puțurile căscate spre măruntaiele pământului și, la gândul că o să mă prăbușesc în gâtlejul acela de beznă, am trăit o clipă – sau poate o veșnicie – de teroare intensă, aidoma unui imposibil extaz. Nepuțincios, m-am lăsat dus de vârtoarea senzațiilor nemaiîncercate, pierzând noțiunea timpului și simțul realității.

Când m-am dezmeticit, l-am văzut pe căpitanul Norrys pășind spre mine cu mâinile întinse – să mă ajute, să mă tragă înapoi din abisul agoniei ori să mă îmbrâncească în sorbul ce se rotea încă, amețitor,

sub picioarele mele, gata să mă înghită pentru totdeauna. În fața mea nu mai era nimic, din spate mă împresura întunericul... Și atunci, în bezna ce creștea, atotstăpânitoare, mi s-a părut că aud venind de undeva, din depărtări insondabile, un zgomot care îmi părea cunoscut: tropotul șobolanilor iadului, ce se întorceau, hoarde după hoarde, ca să doboare, să sfărtece, să devoreze tot ce le stătea în cale, să nimicească până și sămânța vieții de pe Pământ... Am vrut să-mi urlu groaza, să fug, să mă ascund, dar am rămas locului, împietrit, ascultând miile de labe și cozi ce izbeau lespezile, făcându-le să se cutremure, aproape, mereu mai aproape. Erau labele morții și m-am pregătit pentru clipa, pentru răsuflarea din urmă... — când pe lângă mine a țâșnit ceva: Blacky. Reflex, m-am repezit după el, uitându-mi spaima, încremenirea. Știam doar că Blacky nu era de-al lor și că nu-i voi lăsa să îl ia, să-l târască în cavernele din adâncuri, acolo unde Nyarlahotep, zeul nebun și fără chip, urlă în beznă încă de la începuturile lumii.

Lampa mi s-a stins, fără ca întunericul ce m-a înconjurat de-ndată să mă încetinească. Auzeam strigăte, chemări, însă mai tare decât toate răsuna tropotul armatei de șobolani. M-am lovit de un trup moale, de mai multe. Să fi fost ei, șobolanii, creaturile blestемate, hrănindu-se cu vii și morți? De ce n-ar devora

atunci și un de la Poer? Războiul mi-a înghițit fiul... Yankeii au trecut Carfax prin foc, arzându-l pe bunicul Delapore, cu secretul lui...

Nu, nu, vă spun, nu eu sunt porcarul acestei peșteri adâncite în Moarte! Nu chipul lui Edward Norrys l-am văzut în creatura aceea din turmă! Cine preține c-aș fi un de la Poer? El continuă să trăiască, iar fiul meu e mort!... Vă spun că asta-i Vodoo, șarpele ăsta... Dracu' să te ia, Thornton! Îndrăznești să leșini văzând ce au făcut membrii familiei mele? ... Învăța-te-voi eu... au pohtești, netrebnice, a mă izbi încă? ... Magna Mater! Magna Mater! Aty's... Dia ad aghaidh's ad aodaun... agus bas dunach ort! Dhona's dholas ort, agus leat-sa? ... Ungl...

Acestea sunt cuvintele pe care le-aș fi rostit când am fost găsit în beznă, trei ore mai târziu, lângă trupul pe jumătate devorat al căpitanului Norrys, în timp ce motanul meu încerca să mă sfășie...

Săptămâna trecută, presbiteriul din Exham a fost aruncat în aer, iar muncitorii distrug acum până și urmele temeliilor sale. Iar eu... Blacky mi-a fost luat și am fost închis în încăperea asta cu gratii la feres-tre. Thornton se află în camera de alături; nu mi se dă voie să-l văd, să-i vorbesc, însă uneori, noaptea, îl aud urlând... Despre cele întâmplate în presbiteriu, nimeni nu mai pomenește decât în șoaptă. La fel

despre bietul Norrys, ucis și devorat în subteran în
acea noapte a ororilor... Dar nu sunt eu vinovatul!
Șobolanii, numai ei, au făcut-o! Șobolanii a căror
furișare prin beznă nu mă lasă să dorm. Șobolanii
iadului, care aleargă prin pereții capitonați ai acestei
încăperi și vor să mă prindă, să mă târască spre orori
și mai mari decât toate cele pe care le-am cunoscut.
Șobolanii pe care ceilalți nu-i aud niciodată...

Șobolanii din ziduri.

Prosper Mérimée

VENUS DIN ILLE

Nuvela *Venus din Ille* a obținut
Marele premiu din 1845
al revistei *Revue des Deux Mondes*,
singurul echivalent
al unui premiu național francez
pentru literatură fantastică în acea perioadă.

Prosper Mérimée

Un nume-monument al culturii franceze, personalitate complexă, cu un impresionant palmares intelectual și artistic. A fost prieten cu mari personalități ale timpului său, de la Victor Hugo, Charles Dickens, Viollet-le-Duc, Stendhal și Hector Berlioz, până la familiile Dumas și cea a împăratului Napoleon al III-lea.

A îndeplinit înalte funcții oficiale, atât în Consiliul de Stat, cât și în Senat ori în Comisia pentru Monumente Istorice (fiind unul din principalii salvatori și restauratori ai patrimoniului național francez). A fost ales membru al Academiei Franceze și a ajuns Mare Ofițer al Legiunii de Onoare. A publicat sute de lucrări de specialitate în domeniile artei, istoriei și arheologiei, precum și zeci de romane și nuvele istorice, fantastice sau realiste, dintre care multe au devenit celebre.

Principalele opere:

Les Espagnols en Danemark, Théâtre de Clara Gazul, La Guzla, La Jacquerie, Famille de Carvajal, La Chronique du règne de Charles IX, Tamango, Mateo Falcone, Federigo, L'Enlèvement de la redoute, Vision de Charles XI, La Perle de Tolède, La Vase étrusque, Les Mécontents, Mosaïque, La Double méprise, Les Âmes du purgatoire, La Vénus d'Ille, Essai sur l'architecture religieuse au Moyen Age, Colomba, Essai sur la guerre sociale, L'architecture militaire au Moyen Age, Arsène Guillot, Carmen, L'abbé Aubain, Il Viccolo di Madama Lucrezia, Don Pèdre 1er, roi de Castille, Les Deux Héritages, Épisodes de l'histoire de Russie, Révolte de Stenka Razine, Bogdan Chmielnicki, Histoire de Jules César (Napoleon III), La Chambre Bleue, Jeunesse de Pierre le Grand, Lokis, Djoûmane.

VENUS DIN ILLE

Coboram ultima colină a muntelui Canigou și, cu toate să soarele apusese, deslușeam pe câmpie casele orășelului Ille, spre care ne îndreptam.

— Știi, l-am întrebat pe catalanul ce mi-era călăuză, unde locuiește domnul de Peyrehorade?

— Ba bine că nu! Îi cunosc casa așa cum mi-o cunosc pe a mea; dacă n-ar fi atât de întuneric, aș putea să v-o arăt. E cea mai frumoasă din Ille! Este un om bogat domnul de Peyrehorade; și își însoară băiatul cu una și mai avută decât el.

— Pe când căsătoria? Curând?

— S-ar putea să fi tocmit deja muzicanții... Nunta va fi la Puygarrig, căci conașul se însoară cu domnișoara de Puygarrig. Ehei, o să fie tare frumos!

Un prieten, gentilomul de P., mă recomandase domnului de Peyrehorade, spunându-mi că e un anticar foarte instruit, arheolog amator, și de-o amabilitate care nu se dezmințise vreodată. Era sigur că o să-mi arate toate ruinele din apropiere. Voiam de mult să vizitez împrejurimile din Ille, bogate în vestigii

antice și medievale, iar această căsătorie, de care abia acum auzeam, îmi încurca planurile...

– Pun prinsoare, domnule, a început călăuza, pun prinsoare pe o țigară că ghicesc ce veți face la domnul de Peyrehorade.

– Nici nu e prea greu, i-am răspuns întinzându-i țigara. La ora asta, după ce am coborât șase leghe pe Canigou, nimic nu se compară cu o cină bună.

– Da, dar mâine?... Pariez că ați venit la Ille pentru *idol*. Am priceput de când v-am văzut desenând sfinții din Serrabona.

– Idol? Ce idol?

– Cum, nu v-a povestit nimeni la Perpignan? Domnul de Peyrehorade a găsit un idol îngropat în pământ.

– De teracotă sau de argilă?

– Nu, de aramă. S-ar putea face o mulțime de golo-gani din el. E greu ca un clopot de biserică. L-am găsit îngropat la rădăcina unui măslin.

– Când ați dat de el?

– Acum două săptămâni, domnul de Peyrehorade ne-a trimis, pe mine și pe Jean Coll, să scoatem din pământ un măslin bătrân, care degerase iarna trecută... Jean Coll muncea cu râvnă, când, deodată, sapa i s-a izbit de ceva. S-a auzit un dangăt înăbușit. „Ce-i asta?” am zis. Săpăm mai departe, săpăm, și iată că iese la iveală o mână neagră, de parcă un mort o

scoasese din groapă. M-au trecut toate sudorile de spaimă... M-am dus la domnul de Peyrehorade: „Domnule, sub măslin sunt rămășițe omenești! Trebuie să chemăm preotul.“ „Ce rămășițe?“, zice. „Să văd și eu!“. Când a dat cu ochii de mâna aceea neagră, a prins să strige: „O antichitate! O antichitate!“ Ai fi zis că găsise cine știe ce comoară. Și chiar a luat sapa, începând să zvârle țărâna din răputeri.

– Și ce era acolo?

– O femeie înaltă, neagră, goală-goluță, fie-mi cu iertăciune, domnule, cu totul și cu totul de aramă; domnul de Peyrehorade ne-a spus că-i un idol de pe vremea păgânilor... din timpul lui Carol cel Mare!

– Trebuie să fie vreo madonă dintr-o mănăstire nimicită.

– O Madonă goală!... Doar știi și eu cum arată o Madonă! Țasta e un idol păgân, pe cinstea mea; se vede și după chip. Are niște ochi enormi, albi, care te ținutiesc locului... Se uită la tine de parcă ar vrea să-ți poruncească, până ce, de voie de nevoie, îți cobori privirea dinaintea ei.

– Are ochii albi? Sunt cu siguranță de argint încrustat în bronz. O fi o statuie romană.

– Așa zice și domnul de Peyrehorade. Da' văd că sunteți tot atât de învățat ca el...

– Nu-i lipsește nimic?

– Nimic. E întreagă, o minunăție, mai arătoasă decât statuia de ipsos, vopsită, a lui Ludovic-Filip – cea de la Primărie. Însă chipul femeii aceleia mi s-a părut plin de răutate. O privești și te înspăimânți.

– Ți-a făcut vreun rău?

– Mie nu. Dar să vă spun cum a fost... Ne-am apucat patru oameni să ridicăm idolul, iar domnul de Peyrehorade trăgea și el de funie cât putea. Cu multă caznă l-am pus în picioare. Luasem o bucată de țiglă ca să-l proptesc, când... „buf!“ – a căzut grămadă pe spate! Am strigat: „păzea!“ Însă îi și prinsese piciorul lui Jean Coll.

– I l-a strivit?

– I l-a rupt ca pe o surcea. Vai de capul lui! M-au apucat furiile, îmi venea să fac bucăți idolul, însă domnul de Peyrehorade nu m-a lăsat. I-a dat bani lui Jean Coll care, de două săptămâni, zace în pat. Doctorul zice că o să-și târască piciorul toată viața. Mare păcat, zău așa. Era cel mai bun alergător din ținut și cel mai bun aruncător de minge la *paume*, dacă nu-l socotim pe domnișorul nostru. Ce amărât a fost conașul Alphonse nu vă mai spun, căci Jean Coll și cu el erau sufletul echipei...

Tot vorbind, intrasem în Ille și, curând, mă aflam înaintea domnului de Peyrehorade: un moșneag mărunțel, dar încă în putere și vioi, pudrat, cu o înfățișare

jovială și ironică. M-a poftit de-ndată să iau loc la masă – o masă copioasă – și m-a prezentat soției și fiului său ca pe un arheolog ilustru, ce trebuia să scoată provincia Roussillon din uitarea în care o adâncise nepăsarea savanților.

Mâncând, îmi cercetam gazdele cu luare-aminte. Domnul de Peyrehorade era neastâmpărul în persoană: vorbea, lua un duminat, se scula, alerga în bibliotecă, îmi aducea cărți, mi-arăta stampe, îmi turna de băut – într-un cuvânt, nu sta nici un minut locului. Soția lui, cam rotofeie – ca mai toate catalanele trecute de patruzeci de ani – părea o provincială oarecare, preocupată doar de grijile casei. Deși ce era pe masă ar fi ajuns la șase căpcăuni înfometați, ea s-a năpustit în bucătărie, punând să se taie câțiva porumbei, a poruncit mălai copt, a deschis nu știu câte borcane de dulceată. Într-o clipă și-au făcut apariția alte farfurii și sticle, și aș fi murit fără îndoială dacă mă apucam fie și numai să gust din toate. Așa că, la fiecă fel pe care-l refuzam, trebuia să născocesc noi scuze. Se temeau că n-o să mă simt bine la Ille – căci parizienii sunt atât de dificili!

În vreme ce părinții săi se vânzoleau cu frenezie, Alphonse de Peyrehorade nu s-a clintit din loc. Era un tânăr voinic, cu o figură frumoasă și regulată, dar lipsită de expresie. Statura-i athletică întărea reputația

de neobosit jucător de *paume*, de care se bucura printre localnici. În seara aceea era îmbrăcat cu eleganță, exact ca în ultimul număr din „*Jurnalul Modelor*”. Mi se părea însă că veșmintele îl stinghereau; stătea țeapăn în vestonul său de catifea, de parcă înghițise un par, și se răsucea cu întreg trupul. Mâinile, mari și arse de soare, contrastau ciudat cu costumul – mâini de muncitor ce ieșeau din mânecile unui dandy. De altfel, deși m-a examinat din cap până-n picioare, nu mi-a vorbit aproape deloc toată seara...

– Dragul meu oaspete, a exclamat fericit domnul de Peyrehorade când cina era pe sfârșite, acum te afli în modesta mea casă și voi pune stăpânire pe dumneata. Am să te duc oriunde e ceva demn de văzut în munții noștri. Nici nu știi câte minunății se ascund aici, în Roussillon! Vestigii feniciene, celte, romane, arabe, bizantine, am să ți le arăt pe toate, până și ultima cărămidă...

Un acces de tuse l-a silit să se întrerupă. Am profitat de ocazie ca să vorbesc la rându-mi: eram dezolat să-l deranjez într-un moment atât de important pentru familia sa; mi-ar fi fost de ajuns sfaturile lui prețioase în legătură cu drumurile pe care urma să le fac și nu era neapărată nevoie să se obosească însoțindu-mă.

– Ți-au spus despre căsătoria fiului meu? m-a întrebat. Va avea loc poimăine. O să te rog să iei parte; nu va fi ceva pretențios, se va desfășura în familie,

căci mireasa e în doliu după o mătușă pe care o moștenește. N-o să fie nici cântece, nici dans. Păcat... Ai fi avut prilejul să le vezi dansând pe catalanele noastre. Sunt frumoase foc și poate ți-ar fi venit pofta să-l imiți pe Alphonse. Vorba zicalei: *O nuntă aduce după sine alta...* După asta, adică sâmbătă, sunt liber, și-o să începem să batem coclaurile. O nuntă, în provincie, nu e decât o plictiseală în plus, mai ales pentru un parizian sătul de petreceri... și încă o nuntă fără dans! Totuși, vei vedea o mireasă... una care... o să vorbim noi pe urmă... Dar dumneata ești un om serios, nu ai ochi pentru femei. Am să-ți arăt ceva mai interesant. Ți rezerv o surpriză grozavă pentru mâine...

– Este cu neputință să ai o comoară fără ca oamenii să afle. Dacă e vorba de statuie, călăuza mi-a povestit că...

– Ah! Ți-a vorbit despre *idol* – așa o numesc ei pe frumoasa mea Venus... dar de ajuns! Mâine, la lumina zilei, o vei vedea în toată splendoarea-i de capodoperă unică. Prietene, ai sosit la timp. Sunt inscripții pe care eu, biet ignorant, le explic cum pot... însă cu totul altfel le va înțelege un savant din Paris! O să râzi, poate, de interpretarea mea... Căci am întocmit o comunicare... Știu, nu sunt decât un bătrân anticar de provincie, dar nu m-am lăsat... Dacă ai binevoi s-o citești și să faci unele corecturi... De pildă, sunt tare

curios cum vei traduce inscripția de pe soclu: CAVE... Dar nu! Pe mâine! Nici un cuvânt în plus despre Venus.

– Bine faci, Peyrehorade, a intervenit doamna. Dă-i pace omului cu idolul tău. Nu-l lași nici să-i tihnească mâncarea. A văzut dumnealui la Paris statui mai frumoase decât a ta. La Tuileries sunt o mulțime, și tot de bronz...

– Ca să vezi ce înseamnă sfânta ignoranță a provincialilor! s-a aprins bătrânul domn. Cum poți compara o antichitate admirabilă cu figurile anoste ale lui Coustou! Știi că soția mea voia să topesc statuia și să fac din ea un clopot pentru biserica orașului? Auzi! Dintr-o capodoperă din școala grecului Myron!

– Capodoperă! Grozavă capodoperă, a și rupt piciorul unui om!

– Nevastă, vezi aici? – și pasionatul anticar și-a întins piciorul drept, vârât într-un ciorap de mătase chinezească – dacă Venus mi l-ar fi zdrobit, nu îmi păsa.

– Peyrehorade, cum poți vorbi astfel? Noroc că bietul Jean Coll se simte mai bine... Statuia asta va aduce doar nenorociri!

– Rănit de Venus, a răs domnul de Peyrehorade, rănit de Venus și se plânge, pușlamaua... „Cine n-a fost rănit de Venus, nu-i va cunoaște favorurile“, zicea Virgiliu.

De vreo oră nu mai eram în stare să-mi ascund căscatul și doamna de Peyrehorade a priceput, hotărând că era timpul să mergem la culcare. După un potop de scuze – „nu veți dormi ca la Paris... e așa de rău în provincie... niște bieți țărani din Roussillon nu vă pot găzdui cum ar fi vrut...” – am pornit spre camera mea, condus de bătrânul domn. Scara dădea într-un coridor lung, pe care erau mai multe uși.

– În camera din dreapta, mi-a deslușit gazda, va locui viitoarea doamnă Alphonse de Peyrehorade. Camera dumatăle este la celălalt capăt al coridorului. Înțelegeți, toți tinerii însurăței vor să fie cât mai departe de restul lumii...

Intrând, primul lucru care mi-a atras privirea a fost patul uriaș, atât de înalt încât mi-ar fi trebuit o scară ca să mă urc în el. Gazda mi-a arătat soneria, s-a asigurat că sticlutele cu apă de colonie sunt la locul lor pe toaletă, întrebându-mă de nenumărate ori dacă nu mai vreau ceva. În cele din urmă mi-a urat noapte bună, lăsându-mă singur.

Înainte de a mă dezbrăca, am deschis fereastra, cu gând să trag în piept aerul proaspăt al nopții. Am admirat o vreme măriștea muntelui Canigou, luminat de razele lunii și, abia târziu am văzut statuia. Era pe jumătate ascunsă de gardul viu care despărțea grădina de un careu întins, perfect trasat: terenul pentru

jocurile de *paume*, donat orașului de domnul de Peyrehorade, în urma insistențelor fiului său.

De la distanța aceea îmi era greu să disting cum arăta Venus; părea însă mai înaltă decât statura unui om obișnuit... Chiar atunci, doi băieți din oraș au trecut pe terenul de joc, destul de aproape de gard, fluierând o arie din Roussillon, *Montagnes Régionales*. S-au oprit să privească statuia și unul a înjurat-o grosolan. Vorbeau catalana, însă cunoșteam destule cuvinte pentru a-i înțelege:

– Iată-te deci, târfă ticăloasă! Tu i-ai rupt piciorul lui Jean Coll! Ce ți-aș mai frânge gâtul...

– Și cu ce, mă rog?! a râs celălalt. E atât de tare că Etienne și-a nenorocit uneltele încercând s-o creșteze.

– Eu i-aș scoate ochii ăia holbați cu dalta, ca pe niște migdale din coajă!

Păreau gata să se îndepărteze, când unuia i-a venit o idee:

– Trebuie să-i spunem „noapte bună“ cucoanei! a exclamat, căutând o piatră.

Lovitura a făcut bronzul statuii să răsună prelung. După o clipă, celălalt băiat și-a dus mâna la frunte cu un strigăt de durere.

– A aruncat-o înapoi!!

Și cei doi au luat-o la fugă, cât îi țineau picioarele. Cu siguranță că piatra ricoșase, răzbunând ultrajul adus zeiței.

Am închis fereastra, râzând din toată inima.

Un vandal pedepsit de Venus! Ce bine ar fi ca toți pângăritorii de monumente și vestigii să se aleagă cu capul spart...

Când m-am trezit, se făcuse amiază.

Lângă patul meu se aflau, de o parte, domnul de Peyrehorade, de cealaltă, un servitor cu o ceașcă în mână.

– Sus parizianule! Așa sunt leneșii din Capitală! bombănea gazda mea, în timp ce mă îmbrăcam. S-a făcut unsprezece și e încă în pat! Eu sunt în picioare de la șase. Nu e bine să dormi prea mult la vârsta dumentale... Și Venus a mea, pe care încă n-ai văzut-o! Dă repede pe gât ciocolata asta din Barcelona. E de contrabandă, cum nu găsești la Paris!

În cinci minute am fost gata, cu nasturii încheiați anapoda și buzele arse de ciocolata fierbinte, sorbită în pripă. Am coborât în grădină aproape în fugă.

Într-adevăr, Venus era o frumusețe fără seamăn. Formele alungite, zvelte, aparțineau clasicului stil grec. O mână era ridicată într-un gest de chemare și refuz în egală măsură; cealaltă ținea o fâșie de vâl care mai mult dezgolea decât ascundea ceva. Dar suavitatea trupului nu se potrivea cu voluptatea sânilor prea mari, cu vârfuri ciudate, conice, amintindu-mi de basoreliefurile sumeriene ori de cele din antica Indie.

Părul, ridicat pe frunte, părea să fi fost odinioară aurit. Capul, mic ca la mai toate statuile grecești, era ușor înclinat înainte. Însă chipul n-avea seninătatea calmă și severă a sculpturilor din secolul lui Pericle. Dimpotrivă, era vizibilă intenția artistului de a reda o malițiozitate răutăcioasă. Ochiul erau oblici, colțurile gurii răsfrânte, nările puțin umflate. Dispreț, ironie, cruzime, toate se amestecau pe chipul de o perfecțiune rece, inumană.

– Dacă a existat vreodată o astfel de femeie, i-am spus gazdei mele, îi plâng pe cei care au iubit-o. Cred că-i făcea o deosebită plăcere să-i zvârle în prăpastia disperării. Are o expresie feroce și totuși de un farmec nemaivăzut.

– E Venus cea mereu dornică de pradă! a exclamat domnul de Peyrehorade.

Impresia de aroganță batjocoritoare era sporită de ochii de argint, strălucitori, contrastând cu trupul ce căpătase o patină cafeniu-verzuie, aproape neagră. Cum spusese ghidul? „... de voie, de nevoie, îți cobori privirea dinaintea ei.” Era într-adevăr așa: ochii aceia cântărind, judecând fără nici o îngăduință îmi dădeau o stinghereală ciudată, o sfială care mă înfuria.

– Acum, după ce ai admirat-o îndeajuns, dragul meu coleg întru prețuirea antichităților, spune-mi, ce părere ai de această inscripție, căreia nu i-ai dat nici o atenție?

Mi-a arătat cuvintele gravate pe soclul statuii:
CAVE AMANTEM.

– Quid dicis, doctissime?

– E o expresie cu două înțelesuri, am răspuns neluându-i în seamă sarcasmul. Se poate traduce prin: „Ferește-te de cea care te iubește!” Dar această interpretare e improprie în latina cultă. Văzând chipul diabolic al doamnei, cred mai degrabă că artistul a vrut să prevină privitorul asupra acestei teribile frumuseți: „Ferește-te, dacă ea te iubește!”

– Ce să spun, a murmurat domnul de Peyrehorade. E posibil să fie tradusă și așa, dar prefer prima versiune, pe care mi-aș îngădui s-o dezvolt. Știi cine a fost amantul zeiței?

– Care dintre ei?!

– Cel dintâi, Vulcan, făurarul. Poate că inscripția e o parabolă: „Cu toată frumusețea ta arogantă, de neatin, ferește-te, căci vei avea parte de un infirm.”

Mi-am ascuns cu greu scepticismul.

– Latina e o limbă uluitor de concisă, am spus.

M-am dat înapoi câțiva pași, ca să privesc mai bine statuia.

– Așteaptă, a intervenit în grabă gazda mea, n-ai văzut totul. Există și o altă inscripție. Urcă-te pe soclu și uită-te atent la brațul drept.

M-am suit, agățându-mă de gâtul statuii. Ezitasem o clipă dar, lipindu-mă de trupul acela minunat, am simțit

un fior din cap până-n picioare, teamă și plăcere amestecate... Pe braț, statuia avea trei inscripții succesive:

VENERI TVRBVL...

EVTYCHES MYRO...

... IMPERIO... FECIT.

– E limpede, nu? a surâs anticarul, cu satisfacția adevăratului, unicului deținător al unui mare secret.

– În parte: „Eutyches Myro a făcut această ofrandă zeiței Venus...”

– Eh! Și ce faci cu TVRBVL...?

– Mă încurcă, e-adevărat. Să fie oare TVRBV-LENTA? Venus cea care te tulbură, te scoate din minți. S-ar potrivi cu expresia răutăcioasă...

– *Venus turbulenta!* Crezi cumva că Venus a mea e o Veneră de cabaret? Nicidecum, domnule. E o doamnă din înalta societate. Am să-ți explic ce înseamnă acest TVRBVL... dacă îmi dai cuvântul că n-o să divulgi nimic înainte de publicarea memoriului meu!

I-am făgăduit solemn că nu voi lăsa pe nimeni să îmi fure descoperirea.

– TVRBVL..., a spus gazda, apropiindu-se și coborând vocea, este de fapt TVRBVLNERA.

– Nu înțeleg.

– E simplu. La o leghe depărtare de aici, la poalele muntelui, se află un orașel, Boulternère! Și încă nu e totul: Boulternère, înainte de a fi roman, a fost fenician!

Când s-a oprit pentru a trage aer în piept, mi-am exprimat nedumerirea:

– Fenician? De unde...

– TVRBVLNERA vine din feniciană. TVR este TYR. BVL este BAAL, cu o ușoară diferență de pronunție. În ceea ce privește terminația NERA, a fost adăugată mai târziu, în cinstea soției lui Tetricus, Nera Pivesuvia, ocrotitoarea orașului Turbul – Tyrbaal...

A luat o priză de tutun, cu un aer satisfăcut.

– Dar să-i lăsăm pe fenicieni și să revenim la inscripție: „Venerei din Boulternère, Myro îi închină această statuie, opera lui.“

– Dacă Myro a dedicat ceva, în nici un caz nu era statuia.

– Cum, a exclamat el, Myro nu putea fi elevul lui Myron, unul dintre cei mai renumiți sculptori greci?

– Uitați-vă la gaura de pe braț. Probabil fixa ceva, o brățară, de pildă, pe care acest Myro i-a dăruit-o zeiței. În mod sigur a fost un amant nefericit și a vrut s-o îmbuneze pe Venus, oferindu-i o brățară de aur.

– O poveste frumoasă, dar neverosimilă! Nu, domnule, statuia aparține școlii lui Myron. Uită-te la forme, la perfecțiunea proporțiilor...

Cândva, făcusem un legământ cu mine însumi: să nu-i contrazic niciodată pe amatorii încăpățânați.

– Este o piesă admirabilă, am spus neutru.

– Doamne, a exclamat deodată Peyrehorade, ce vandalism! Cineva a zgâriat-o!

Zărise o dungă abia ghicită pe un sân al statuii: dalta lui Etienne. Și mai era o urmă pe degetele mâinii drepte, atinse probabil de piatră. I-am povestit gazdei mele scena nocturnă al cărei martor fusesem: sacrilegiul băiatului și pedeapsa neîntârziată ce urmase.

Clopotul care vestea prânzul a răsunat în același timp cu râsul anticarului, mândru de „intervenția divină” a zeiței... La fel ca în ajun, am fost îndopat până ce n-am mai putut primi nici o înghițitură. După masă, Alphonse m-a invitat la grajduri, unde m-a ținut o oră ca să-și laude caii, să le facă genealogia, să-mi enumere premiile câștigate la cursele din regiune... La sfârșit, arătându-mi o iapă tânără, a ajuns să-mi vorbească și despre logodnica lui.

– O s-o vedeți astăzi. Toată lumea o găsește încântătoare. E și foarte bogată: mătușa ei din Prades i-a lăsat moștenire toată averea... mult pământ, un conac mare... Da, voi fi foarte fericit!

Era, evident, mai impresionat de averea logodnicei decât de frumusețea sau de spiritul ei.

– Vă pricepeți la bijuterii? Iată ce vreau să îi dăruiesc.

Mi-a arătat un inel gros, cu diamante, închipuind două mâini împreunate. Pe interiorul lui se putea citi o inscripție cu litere gotice: „Pentru vecie cu tine.”

– E frumos, dar cam masiv, am spus cu sinceritate.

– Numai diamantele valorează o mie două sute de franci. Maică-mea mi l-a dat. E o bijuterie de familie, foarte veche... de pe vremea cavalerilor. Dumnezeu știe când o fi fost făcut.

– La Paris, se oferă de obicei un inel simplu, din două metale diferite, cum ar fi aurul și platina. Iată, celălalt inel pe care-l ai este mai potrivit pentru o asemenea ocazie.

– Oh, dar e atât de plăcut să porți o mie două sute de franci pe deget... Inelușul ăsta – a adăugat, privind cu satisfacție micul inel pe care-l avea la mâna dreaptă – mi l-a dăruit o femeie, la Paris, acum doi ani. Ah, Parisul... Să tot trăiești acolo!

A suspinat cu regret și mi-a părut rău pentru cea care avea să-i fie soție...

La amiază trebuia să mergem la Puygarrig, la părinții logodnicei. Am urcat, așadar, în trăsură și am pornit spre castelul aflat la o leghe și jumătate de Ille. Acolo m-au prezentat ca pe un prieten al familiei, după care, desigur, am fost invitați la masă.

Mlădioasă și subțire, domnișoara de Puygarrig nu se potrivea cu logodnicul ei, robust și lat în umeri. Era de o frumusețe seducătoare, pe care nu mă mai săturam s-o admir. Părea sfioasă și blândă, dar avea cu siguranță un spirit deloc provincial. Mi-am adus

aminte de Venera gazdei mele. Nu cumva fascinația pe care o trezea în toți, tineri sau bătrâni, se datora tocmai chipului acela de tigroaică? Fiindcă energia, chiar în pornirile rele, stârnește întotdeauna o admirație involuntară...

Pe drumul de înapoiere am întrebat-o pe doamna de Peyrehorade, care, neobișnuit pentru ea, tăcuse tot timpul:

– De ce v-ați hotărât să faceți căsătoria într-o vineri? La Paris, nimeni nu s-ar încumeta să se însoare într-o zi nefastă.

– Dacă aveam un cuvânt de spus, vă asigur că aș fi ales o altă zi. Dar Peyrehorade e încăpățânat și... Mi-e frică să nu se întâmple vreo nenorocire!

– Vineri e ziua Venerei, a intervenit soțul cel încăpățânat. Cea mai nimerită pentru o căsătorie. Iar mâine, înaintea nunții, îi vom aduce zeiței o mică jertfă, vom sacrifica doi porumbei și apoi, cu puțină tămâie...

– Bărbate, ai înnebunit?! l-a întrerupt soția lui, revoltată. Ce-ar spune lumea despre noi?

– O să-mi îngădui măcar să-i fac o ofrandă de trandafiri. Ce naiba, unde este libertatea cultelor în țara asta? Nu mai poate omul să creadă în cine și în ce vrea?!

... A doua zi, zorii m-au găsit în fața statuii, cu un caiet de schițe în mână, încercând pentru a nu știu câta oară să-i desenez chipul, fără a izbuti să redau expresia senzuală și în același timp înfricoșătoare. Domnul

de Peyrehorade îmi împuia capul cu etimologiile lui feniciene; apoi aranja trandafirii de Bengal la picioarele zeiței și, pe un ton de tragedie antică îi cerea să ocrotească tânăra pereche... Pe la nouă a intrat în casă să își schimbe hainele; ceva mai târziu și-a făcut apariția Alphonse, într-un costum nou, cu mănuși albe, pantofi de lac și un trandafir la butonieră.

– Văd că faceți portretul soției mele, a spus, uitându-se la ce desenasem. E delicioasă, nu?

Abia atunci mi-am dat seama că, într-adevăr, chipul viitoarei mirese avea ceva dintr-al statuii: părea însă o Venus iubitoare, și atât de fragilă...

O gălăgie infernală mi-a întrerupt reflecțiile. Pe terenul de *paume* începuse o partidă furibundă între cei din Ille și câțiva spanioli, conducătorii convoaielor de catări sosite în ajun. Erau aragonezi sau navarrez, de o îndemânare neobișnuită. M-am luat după Alphonse care, uitând de mine, de nuntă, se năpustise pe teren și urla sfaturi, muștrări, încurajări echipei franceze, ce pierdea punct după punct. Curând, spre disperarea orașenilor strânși pe margini, cei din Ille au fost înfrânți fără drept de apel. Domnul Alphonse s-a înroșit de furie și scoțându-și haina, i-a provocat pe spanioli la o nouă partidă, în uralele mulțimii.

– Trebuie să apărăm onoarea ținutului, a simțit nevoia să răspundă uimirii mele nerostite.

Mi s-a părut, dintr-o dată, altul, mai bărbat, mai frumos în pasiunea lui. Îmbrăcăminte, care-l preocupase atât de mult înainte, nu mai însemna nimic pentru el. Și logodnica, averea? În clipa aceea nu-i păsa de nici una. A încălțat în grabă o pereche de sandale, și-a suflecat mânecile și s-a așezat în fruntea celor învinși – aidoma lui Cezar ducându-și soldații la luptă.

Abia îmi găsisem un loc pe marginea terenului, când jocul a și început. Spre dezamăgirea galeriei, Alphonse n-a izbutit să lovească prima minge, lansată cu o forță surprinzătoare de un aragonez înalt și solid, cu pielea măslinie, aproape la fel de întunecată ca bronzul statuii. Furios pe sine, Alphonse a dat cu racheta de pământ:

– Blestemat inel! Îmi strânge degetul! Din cauza lui am pierdut o minge sigură.

Și-a scos, cu destulă caznă, inelul cu diamante. S-a uitat împrejur, apoi a alergat la statuia Venerei și i l-a trecut răsând pe degetul inelar.

A revenit calm și hotărât. Din clipa aceea n-a mai făcut nici o greșală, iar spaniolii au pierdut partida. Francezii, într-un entuziasm nebun, și-au purtat eroul pe brațe, ca pe un mare general care tocmai câștigase o bătălie crucială, zdrobind armatele năvălitorilor.

– Dacă vom mai juca și alte partide, i-a promis Alphonse aragonezului, privindu-l de sus, o să vă las să marcați câteva puncte în avans.

Vorbele l-au izbit ca niște pietre pe uriașul spaniol. Pălise, strângea racheta de parcă voia s-o frângă și a scrâșnit printre dinți:

– Me lo pagaràs.

Cuvintele acelea au adus o tăcere sumbră, risipită de glasul domnului de Peyrehorade, uimit să-și găsească fiul learcă de sudoare și cu racheta în mână. Alphonse a dispărut în casă și s-a întors impecabil, în hainele de ceremonie. Curând, trăsura gonea pe drumul spre Puygarrig, însoțită de aclamațiile mulțimii.

– Inelul! L-am uitat pe degetul statuii, lua-o-ar dracu'! Te rog, nu-i spune mamei.

– De ce nu trimiți pe cineva să-l aducă?

– Pe cine? Servitorul meu a rămas la Ille, iar în ăștia de-aici n-am nici o încredere. Diamante în valoare de o mie două sute de franci! Noroc că toți se tem de statuie și nu îndrăznesc să se apropie prea mult de ea... Dar nu-i nimic; mai am un inel.

Și astfel, domnișoara de Puygarrig a primit inelul pariziencei, fără să știe că logodnicul ei îi sacrifică darul unei foste iubite. Și din nou mi-a părut rău pentru fata aceea frumoasă, liniștită, singura care-și păstra cumpătul între urletele de bucurie, împușcături, plânsetele femeilor, hărmălaia copiilor și necuprinsa nepăsare a lui Alphonse...

La Ille ne aștepta masa întinsă – și ce masă! Mi-rele – care înainte de a intra în casă se făcuse, pentru

scurt timp, nevăzut – era alb la față și mai tăcut decât de obicei.

Sorbea prea des din vinul vechi și, la un moment dat, m-a chemat la o parte, șoptindu-mi la ureche:

– Când vom pleca de la masă... am ceva să vă spun.

Tonul grav m-a surprins. l-am privit cu atenție trăsăturile crisplate, ca o mască gata să se descompună.

– S-a întâmplat ceva?

A încuviințat în tăcere, apoi a început din nou să bea, și mai zdravăn... Între timp, în mijlocul strigătelor și aplauzelor, un copil care se strecurase sub masă le-a arătat tuturor o panglică roz, desprinsă de pe coapsa miresei. Panglica a fost tăiată și împărțită tinerilor, după obicei, pentru a le împodobi butonierele. Mireasa se înroșise până în albul ochilor... Și, de parcă n-ar fi fost de ajuns, domnul de Peyrehorade a cerut să se facă liniște, recitând câteva versuri pe care, susținea el, le compusese chiar atunci:

– „Să fie adevărat, prieteni? / Ori sunt de vină aburii vinului? / Parcă aici ar fi două Venere / La fel de frumoase, la fel de tainice...”

Speriat, mirele a întors capul, ridicându-se brusc în râsetele tuturor.

– Da, nu vă mirați, a continuat gazda. Sub acest acoperiș sunt două Venere. Una, dezgropată goală din pământ; cealaltă, coborâtă din ceruri, căreia i-am furat

jartiera... Fiule, care-ți place mai mult? Venus romana sau Venus catalana? Băiatul a ales-o pe catalană! Știe el ce știe! Venus romana e neagră și rece, catalana e albă și aprinde tot ce atinge!

După acest final apoteotic al banchetului, oaspeții au trecut în salon pentru a-și lua rămas bun de la miri, căci era aproape de miezul nopții.

Alphonse m-a tras lângă canatul unei ferestre și, după ce a aruncat o privire iute împrejur, mi-a spus cu o voce scăzută:

– O să râdeți de mine... dar nu știu ce am... mi-e frică!

– Ai băut prea mult vin de Collioure, dragul meu, l-am consolată.

– Da, poate. Dar s-a întâmplat ceva înspăimântător. Vă amintiți de inelul meu?

– A dispărut?

– Nu... nu pot să-l mai scot de pe degetul statuii!!

– N-ai tras destul de tare.

– Ba da. Dar Venus... Ei bine, și-a îndoit degetul.

S-a uitat la mine cu o privire răătăcită, sprijinindu-se de perete ca să nu cadă.

– Copilării! Inelul s-a înțepenit pur și simplu. Măine, cu unelte potrivite, o să-l scoți. Numai să nu zgârii statuia, căci tatăl tău...

M-a întrerupt, încleștându-mi brațul atât de tare că mi-a venit să țip.

– A îndoit degetul, nu înțelegeți?! Nu vrea să mi-l dea înapoi! Se crede nevasta mea, pentru că ei i-am dăruit inelul...

Spaima lui era atât de reală, de intensă, încât, o clipă, m-am cutremurat fără voie. Apoi i-am simțit răsuflarea duhnind a băutură și orice compasiune mi-a dispărut.

– Proverbul „In Vino Veritas“ nu e întotdeauna cel mai potrivit, am murmurat.

Mirele nu m-a luat în seamă, preocupat de obsesia lui.

– Vă rog, ajutați-mă. Sunteți un cunoscător al statuielor antice. Poate există undeva, înăuntru, un resort sau vreo altă drăcovenie... N-ați vrea să vă uitați?

– Bine, i-am făcut pe plac. Să mergem!

– Nu! Vă rog, duceți-vă singur! Eu...

Și s-a îndepărtat în grabă.

Afară, vremea se schimbase, iar acum ploua cu găleata. Tocmai voiam să cer o umbrelă, când un gând m-a oprit. Să iau în serios niște vorbe iscate din aburii vinului? Din prag, am aruncat o privire spre statuia care șiroia de apă. Și dacă totul nu era decât o farsă? Poate că provincialii voiau să se distreze pe seama mea, să vadă un parizian murat până la piele, păcălit de domnul Alphonse. Ei bine, vor fi dezamăgiți.

Am urcat în camera mea, evitând să trec prin salon. M-am culcat, însă somnul întârzia. Mă gândeam

la tot ce se întâmplase în ziua aceea: statuia, jocul de *paume*, tânăra mireasă ajunsă la bunul plac al unui bețivan prostănac... Odioase, aceste căsătorii de conveniență! Poate iubi o femeie bărbatul pe care l-a văzut într-un asemenea hal chiar în seara nunții? Primele impresii nu se șterg, iar Alphonse merita din plin să fie disprețuit.

În timp ce mă chinuiam să adorm, larma din casă nu se potolise: ușile se închideau și se deschideau cu zgomot, iar de jos, din stradă, se auzeau trăsurile venind și plecând. Liniștea așternută în cele din urmă a fost tulburată abia târziu, de niște pași care urcau scara. Treptele de lemn trosneau, pașii nu păreau foarte siguri – Alphonse trebuia să fie chiar mai beat decât crezusem...

În sfârșit, tăcere; adâncă, parcă nefirească, cufundându-mă într-un somn chinuit, presărat cu nenumărate coșmare. După ultimul, n-am mai putut să dorm. Am rămas treaz până la cinci dimineața, când trâmbița unui cocoș m-a făcut să tresar. Mijeau zorii. Am auzit atunci limpede aceeași pași grei coborând scara care gemea sub povară. Alphonse se sculase cu noaptea în cap ca să mai tragă o dușcă... Mi-am spus că, la urma urmei, nu era treaba mea. Nu eram decât un oaspete trecător al acelei case și nu se cuvenea să-mi judec gazdele chiar dacă...

În clipa aceea s-a dezlănțuit un vacarm asurzitor: strigăte, zgomot de pași, plânsete, uși trântite...

M-am îmbrăcat în grabă și am ieșit pe coridor chiar în clipa în care, din celălalt capăt a răzbătut un țipăt prelung, sfâșietor.

– Copilul meu!!

Am alergat spre camera nupțială: înăuntru, doar în pantaloni, Alphonse zăcea, palid și nemișcat, de-a curmezișul patului zdrobit. Maică-sa se aplecase asupra-i, bocind și strigând, domnul de Peyrehorade îi freca tâmpilele cu apă de colonie, îi dădea să miroasă săruri. În van: tânărul nu mai răsufla. La celălalt capăt al camerei, mireasa urla, zvârcolindu-se în brațele a două servitoare care abia izbuteau s-o stăpânească.

Am atins trupul sărmanului mire: era țeapăn și rece. Fălcele încleștate și chipul schimonosit mărturiseau spaima îngrozitoare prin care trecuse. Moartea fusese violentă, agonia cumplită. Totuși, nici o picătură de sânge pe trup, pe așternut. Doar vânătași prelungi pe piept, pe coaste, pe spinare, ca și cum ar fi fost strivit într-un cerc de fier. Am călcat pe ceva aflat pe covor și m-am aplecat: inelul cu diamante. Ce căuta acolo?!

Să fi fost Alphonse victima unor asasini care voiau să-l jefuiască? Dar cum îl omorâseră? Semnul vânăt, circular, pe tot torsul, era foarte ciudat; mi-am amintit că, la Valencia, ucigașii cu simbrie foloseau niște

saci lungi de piele, umpluți cu nisip, pentru a-i răpune pe cei a căror moarte le fusese plătită. Aragonezul și cuvintele lui amenințătoare... Dar ce asasin își previne victima de față cu zeci de martori?!

Am răscolit toată casa, căutând urme de pași, de noroi, de sânge, orice. Zadarnic. Am coborât în grădină și abia acolo am deslușit două șiruri de urme ale unor tălpi, adâncite în pământul moale. Veneau de la statuie și se întorceau la ea – poate că Alphonse se dusesese, desculț, să-și ia inelul. Dar cum îl smulsese tocmai noaptea?

Trecând prin fața statuii, m-am oprit o clipă; și, trebuie să mărturisesc, m-am îngrozit de răutatea și sarcasmul chipului de bronz. Venus romana o biruise pe Venus catalana...

M-am înapoiat în camera mea, unde am rămas până la prânz. Când am ieșit, gazdele își mai veniseră în fire și domnișoara de Puygarrig, acum văduva de Peyrehorade, părea stăpână pe sine. Paloarea chipului îi reliefa petele albăstrie din jurul ochilor, dar era calmă și lucidă. A fost cea dintâi care a dat o declarație procurorului regal din Perpignan, venit să ancheteze cazul. Întrucât bătrânii Peyrehorade nu erau nici unul în stare să-și amintească evenimentele nopții, magistratul mi-a solicitat o depoziție, pe care am dat-o cât mai amănunțit, fără să-mi ascund bănuielile cu privire la aragonez.

– Ați aflat ceva de la doamna Alphonse? nu mi-am putut stăpâni curiozitatea.

– Biata femeie! mi-a răspuns procurorul cu tristețe. Este nebună de-a binelea... Mi-a declarat că se culcase și trăsesese plapuma peste ea, când ușa camerei s-a deschis și cineva a intrat înăuntru. Era prima dată când... mă înțelegeți, și îi era rușine, așa că a rămas întoarsă cu fața la perete, nemișcată, așteptând să vadă ce va face soțul ei. Dar patul a trosnit din toate încheieturile, ca și cum un trup nespus de greu se lăsase pe el. Înfricoșată, aproape că nici nu cuteza să răsufle, când o mână de gheață i-a atins spinarea, șalele, apoi s-a depărtat. Chiar atunci, ușa s-a deschis a doua oară și domnul Alphonse a venit spre pat bâiguind: „Draga mea nevestică“, după care a dat la o parte plapuma. Femeia l-a auzit scoțând un strigăt scurt, de groază, persoana care se afla în pat s-a ridicat pe jumătate și, nemișcată, mireasa a întors capul. L-a văzut pe soțul ei în brațele unei namile verzui, cu ochi argintii – da, închipuiți-vă, chiar Venus, statuia din grădină... –, a văzut cum zeița de bronz îi soarbe răsuflarea domnului Alphonse într-un sărut pătimaș, cum îl răstoarnă pe pat, rostogolindu-se deasupra-i. Apoi statuia s-a uitat spre ea și i-a zâmbit, începând să se zvârcolească peste bărbatul care horcăia. Curând patul s-a rupt și mireasa a leșinat...

Când și-a venit în simțiri se iviseră zorii, iar statuia tocmai slobozea din brațe leșul domnului Alphonse. S-a aplecat spre femeia paralizată de spaimă, i-a atins inelul de la căsătorie cu un deget, i-a zâmbit din nou și a ieșit cu pași mari. I-a trebuit un timp celei rămase lângă trupul neînsuflețit ca să poată striga după ajutor... Restul îl știți.

A fost adus spaniolul; a recunoscut că rostise cuvintele pe care le auzisem toți, însă ele nu însemnau decât că, a două zi, avea de gând să câștige partida de la învingătorul său... La sfârșit, ne-a privit cu mândrie, adăugând:

— Un aragonez nu-și amână răzbunarea. Dacă socoteam vorbele domnului Alphonse drept insultătoare, i-aș fi băgat pe loc cuțitul în burtă.

Tălpile omului au fost comparate cu urmele din grădină; dar cele imprimate în pământ erau mai mari, iar hangiul care-l găzduia a jurat că spaniolul își petrecuse noaptea în grajd, îngrijind un catâr bolnav.

Aragonezul se bucura de o bună reputație și era cunoscut în regiune, unde venea în fiecare an, cu negoțul lui. Până la urmă, poliția a trebuit să-i dea drumul, din lipsa oricăror dovezi.

Era să uit depoziția unui servitor, ultimul care întâlnise victima în viață. Alphonse se pregătea să urce la soția lui și, chemându-l pe martor, l-a întrebat dacă mă văzuse prin grădină. Servitorul i-a răspuns că

urcasem ceva mai devreme în camera mea. Atunci, Alphonse a rostit niște vorbe de neînțeles:

„M-a mințit... Nu mă va ajuta. Nici el, nici nimeni. Dumnezeu să aibă milă de sufletul meu...”

L-am întrebat pe martor dacă domnul Alphonse avea pe deget inelul cu diamante când îi vorbise. Servitorul a șovăit, apoi a clătinat din cap:

– Dacă l-ar fi avut, aş fi băgat de seamă, căci eram sigur că i-l dăruise doamnei.

În timp ce-l ascultam, teroarea superstițioasă pe care depoziția tinerei văduve o răspândise în întreaga casă punea stăpânire, treptat, și pe mine. Procurorul regal mă privea lung, întrebător. M-am ferit să-i mărturisesc ideea aceea absurdă, de neconceput, altfel aş fi fost luat și eu drept nebun, la fel ca nefericita mireasă.

La câteva ceasuri după înmormântarea domnului Alphonse mă pregăteam să părăsesc Ille. Cu toată sfârșeala și durerea, bietul Peyrehorade a ținut neapărat să mă însoțească până la trăsură. Am străbătut grădina în tăcere, el abia târându-se, rezemat de brațul meu. În momentul despărțirii am privit-o pe Venus pentru ultima oară. Deși nu împărtășea spaima și ura pe care statuia o inspira familiei sale, bătrânul trebuia să scape de ceea ce i-ar fi amintit mereu de nenorocirea abătută asupra-i. Aș fi vrut să-l conving s-o doneze unui muzeu. Ezitam însă, iar anticarul a

întors capul, urmărindu-mi privirea. A văzut statuia și a izbucnit în lacrimi amare. L-am îmbrățișat, apoi, neîndrăznind să rostesc vreun cuvânt, am urcat în trăsură.

...De atunci au trecut câțiva ani, dar moartea tragică a lui Alphonse a rămas învăluită în mister.

Domnul de Peyrehorade s-a sfârșit la câteva luni după fiul său. Mi-a lăsat prin testament manuscrisele lui, pe care le voi publica, poate, într-o zi. N-am găsit printre ele nimic referitor la frumoasa Venus de bronz.

De curând, prietenul meu, gentilomul de P., mi-a scris de la Perpignan că statuia nu mai există. Doamna de Peyrehorade a poruncit să fie topită și transformată într-un clopot, pe care l-a dăruit bisericii din Ille. Dar, adăuga prietenul meu, nici sub noua sa înfățișare Venus nu încetează să răspândească nenorocirea: de când bătăile acestui clopot răsună în Ille, viile au degerat de două ori.

Rodica Bretin

CONQUISTADORUL

Nuvela *Conquistadorul* a obținut
Premiul Volaverunt din 2001
(premiul pentru proză fantastică)
la Festivalul din Valencia, Spania.

ÎNTOARCEREA CĂLĂREȚILOR

ÎNGERUL

Rodica Bretin

Scriitor și cercetător științific român – specializată în literatură istorică și fantastică, precum și în publicistica istorică dedicată frontierelor cunoașterii. Membră a Fantasia Art Association (Cornwall, Marea Britanie) și a Uniunii Scriitorilor din România. Editor, antologator, traducător, realizator de programe TV cu cinematografie fantastică și de artă, a publicat sute de studii și eseuri, zeci de nuvele și povestiri fantastice și un roman istoric, în edituri, reviste și antologii din România, Italia, Franța și Anglia. A primit trei premii internaționale pentru literatură fantastică: Anecy (Franța), 1996, Valencia (Spania), 2001 și Truro (Marea Britanie), 2005.

Principalele opere:

Drumul fără sfârșit, Cel care Vine din Urmă, Lumea lui Hind, Omul de Nisip, Fecioara de Fier, Dosarele Imposibilului, Tunelul Timpului, Poarta vrăjitoarelor, Poltergeist – atacatori invizibili, Naufragiați în Timp, Misterul Lumilor Paralele.

CONQUISTADORUL

Am deschis ochii: o bandă cenușie, înaltă, și-n mijlocul ei o pată stropită cu stele. Un zid, o fereastră. Până acum fusese doar bezna...

Și, brusc, copleșitor, mirosul portocalilor.

Țârâit de greieri, liniște, un țipăt de buhă, coioții în depărtare. Pe toate le mai auzisem – când? unde? – dar nu trezeau în mine nici o amintire. Un înveliș gol, asta eram. Apoi, din neant, un nume: Ordóñez Diaz de Herrera. Și am știut cine *sunt*.

O orhidee imensă s-a aprins pe cer, după care s-a topit, curgând peste portocali, peste sombrero-urile muzicanților și umerii rotunzi ai femeilor. Sub lămpioane, perechile dansau. Mătase, catifea, țigări de foi. Fracuri de comandă, glasuri amestecându-se cu clinchetul paharelor. Papioane, favoriți, mustăți date cu briantină. Lucirea mată a perlelor, cea verde a

smaraldelor. Degete groase, pline de inele, încleștând brațe arămii. Foșnetul rochiilor, scârțâitul pantofilor de lac, sticle detunând. Chitare.

Mi-am golit paharul, l-am întors cu gura în jos: nimic, nici măcar o picătură. Un râu, asta ar fi trebuit. Un fluviu care să se reverse peste porți, peste ziduri, să înece izul de țiței și bălegar, mirosul banilor... M-am ridicat și am pornit prin mulțime – mergeam cât mai țeapăn, căci peluza se clătina ca o punte de liane în furtună. Cei pe lângă care treceam se răsuceau, arătându-și albul dinților, însă vorbele li se pierdeau în vuietul fiestei. O femeie îmi privea fascinată decolteul – colierul de diamante... dar nu era al meu, nici rochia, toate, chiar și eu, eram ale lui Esteban – un bărbat s-a înclinat adânc, altul mi-a sărutat mâna, al treilea a dat să mă sprijine când m-am poticnit de marginea piscinei. L-am îmbrâncit, furioasă. Nu eram chiar așa de beată. Nu încă.

Un chelner își făcea loc ducând tava plină. Am luat două pahare și omul a trecut mai departe, imperturbabil. Orchestra a schimbat ritmul, perechile s-au desfăcut, regăsindu-se iar. Am sorbit din șampania ce clipea, complice. „Dansați, señoara?” O nouă înghițitură, unduirea șoldurilor, o rotire, vântul răcorindu-mi obrazii înfierbântați. Așa, tot mai repede, aidoma lampionanelor ce pluteau într-un nor argintiu. Le-aș fi putut atinge dacă...

M-am oprit: Esteban se ivise pe terasă. Ca-ntotdeauna în costum alb, cu Stetson-ul pe cap. Și, ca de obicei, se uita la fiecare și la nimeni. Ba nu, pe *mine* mă vedea. Dansând singură, bând dintr-un pahar, din celălalt... Și nu văzuse totul. Când ochii ni s-au întâlnit m-am silit să zâmbesc; apoi, am pășit în gol.

Undele închizându-se deasupra-mi, picioarele atingând dalele de marmură, împingând. Am spintecat pojghița translucidă, am tras aerul în piept. Muzica încetase, mulțimea șovăia – pe neașteptate am auzit un plescăit: o femeie se aruncase în apă. I-au urmat altele, în râsete și chemări. Abia atunci m-am trezit de-a binelea. Din câteva mișcări am ajuns la mal, m-am săltat afară. Pierdusem pantofii, colierul, dar am urcat scările terasei dreaptă, cu pletele șiroind, cu rochia lipită de piele. M-am așezat în fața bărbatului în alb, am luat o țigară din pachetul de pe masă și am dus-o la buze. Când Esteban a aprins bricheta, i-am zâmbit din nou.

A trecut pe dinaintea mea, în veșmântul străveziu ca o aripă de fluture. O femeie. O nălucire.

Bătăi rare, înăbușite. Bubuitul venea dinăuntru, de sub pieptar, dintr-un lac în adâncul căruia apele

prindeau să fiarbă. Lacul... Copitele afundându-se în pământul moale, oțelul încins al armurii, sudoarea ce îmi picura pe ceafă, zăbrelele verzi, decupate în vizi-eră. Curând, copacii s-au rărit, am văzut câmpia dintre colinele gemene, ochiul albastru, limpede, și am ridicat mâna, iar coloana din spatele meu s-a oprit...

Țineam brațul în sus, îndoit din cot. Mi-am mișcat degetele înțepenite. Dormisem – o noapte? o viață? –, dar ceva sau cineva mă trezise, îmi dădea înapoi amintirile. De ce?

Am sorbit prea mult și valul de foc mi-a umplut ochii de lacrimi, mi-a tăiat răsuflarea. Tușeam, apăsându-mi gâtul ars, când verigheta a lucit în lumină. Mi-a fost, dintr-o dată, sete; țineam paharul cu amândouă mâinile, însă îmi tremurau, și cristalul s-a ciocnit zadarnic de dinții încleștați.

...În acvarii cu pereți transparenți, incasabili se înșiruiau bijuterii, statuete, cupe, arme. Aur, aramă, jad. Tot ce smulsesem pământului, la Cuiculco, mucegaiului și coclelii mai apoi, în lunile când mă isto-veam în laborator până noaptea târziu. Iar astăzi, în sfârșit, Istoria întâlnea Clipa. Veniseră cu sutele la mu-zeu: ziariști, diplomați, colecționari, politicieni. Și

toți mă căutau, voiau să mă vadă – „Cum, fata de acolo?!“, „N-aș fi crezut niciodată...“, „Lovitura secolului...“ – blitzurile mă amețeau, întrebările mă înnebuniseră.

Am fugit în ultima sală, numai ca să mă pomenesc într-o lume desprinsă din filmele lui Bunuel; și, printre umbrele acelea grotești, bărbatul în costum imaculat, ridicând capac după capac, cântărind un obiect după altul, lepădându-le neglijent, fără ca nimeni să se sinchisească, nici măcar polițiștii. Mâinile, tâmpilele mi se răciseră brusc, vedeam ca prin ceață: din câțiva pași am fost lângă el, i-am smuls diadema de jad – șase zile săpasem după ea, șase zile în ploaia-cascadă a junglei – și i-am scuipat tot ce-mi stătea pe suflet, ce gândeam despre fabricanții de conserve care-și umpleau seifurile cu statui și tablouri, îngropându-le pentru vecie... Abia după un timp mi-am dat seama că nu-i vorbisem în spaniolă. Am tăcut, încurcată, pe când el mă ațintea cu ochi atât de negri că păreau numai pupile. Avea chipul palid, mâini îngrijite și – nefiresc aici, în Mexic – nu purta inele. Înapoia lui, trei matabale se holbau neîncrezătoare, însă bărbatul mi-a zâmbit: „Bine, bine, micuță franțuzoaică...“. Un potop de scuze i-a înecat vorbele, directorul muzeului – cine, când îl chemase?! – gesticula disperat, roșu la față, și m-a pălmuit cu o altă revărsare, era *chiar* Don Esteban De Herrera,

cum am putut să... Da, auzisem de el – televiziunea, ziarele îl curtau ca pe un Dumnezeu patriot – însă veneam dintr-o țară ce nu ducea lipsă de titluri de peste un mileniu. „Nicole Dupont“, am rostit solemn, apoi le-am întors spatele...

Un ciocănit, tresărirea – Esteban nu intrase vreodată în dormitorul meu și totuși... „Intră“, am spus tăbliei mute, iar clanța s-a lăsat în jos, încet, de parcă cel de dincolo șovăia încă. Un băiat de peon purtând coșul cu crizanteme albe. L-a pus lângă oglindă și s-a furișat în vârful picioarelor, ca dintr-o cameră de bolnav.

...Flori. Un buchet enorm și o carte de vizită. Camerista mi le aducea zilnic și zilnic le lua cu ea la plecare. De câte ori ieșeam din hotel, Cadillac-ul era acolo. Alb, la fel ca uniforma șoferului. Omul se dădea jos, își scotea chipiul și deschidea o portieră, în spate. Ca într-un ritual, de fiecare dată treceam grăbită, privind reclama de la capătul străzii. Câțiva plozi zdrențăroși mă pândeau în hol și strigătele începeau cum pășeam pe trotuar: „vine Doamna-ce-nu-vrea-să-urce“. Să mă mut la alt hotel? M-ar fi găsit oriunde. Ce naiba, mai aveam două luni de stat și pe urmă oceanul dintre noi o să-i potolească ardoarea!

În ziua aceea, mă întorsesem de la muzeu mai devreme ca de obicei. Mi s-a părut că lipsea ceva. Mașina! Să fi renunțat, oare?... Cheia nu era la recepție. Am urcat, plictisită – iarăși îmi răscolea prin lucruri

grăsana șleampătă ce spăla baia, geamurile. Liftierul mă privea ciudat. Transpirase, se foia nerăbdător. Sus, ușa rămăsese deschisă și femeia era înăuntru; însă nu singură... Încremenisem în prag când unul dintre bărbații în uniformă, ce răsucea gânditor o cămașă de noapte, m-a zărit. N-am apucat să intru. Trasă, târâtă, m-am pomenit pe canapea, primind în față fumul unei țigări puturoase. Mă uitam de la unul la altul, la femeia care avea ochii umezi. Ce-i apucase? Atunci mi l-au arătat: un idol aztec, cât palma, cel mai vechi din țară. Îl găsiseră în valiză, m-a lămurit rânjind polițistul. Valiza mea cu fund dublu. Tăcere, răsuflările bărbaților, gâfăitul astmatic al grăseiei. Și, deodată, hohotul, sufo-cându-mă, țâșnindu-mi din gâtlee, strident, isteric. Când m-au urcat în dubă încă mai râdeam...

Roteam paharul-bol, în care pluteau ghețari cu colțuri rotunjite. Într-un târziu l-am aruncat spre ușă; dar era prea departe. O pată se lățea pe covor, însă cristalul nu s-a spart, nu s-a ciobit măcar. Lui Esteban îi plăcea ca toate să dureze.

Miezul nopții. Toți erau cufundați în somn, până și străjile... Pașii mei, măsurând tăcerea încăperilor, o scară de marmură, un coridor cu nenumărate ferestre;

în sfârșit, mozaicul. Luna îl făcea să strălucească și m-am înfiorat, ca atunci când fusese gata: cu zidurile-i imense, cu piramidele și terasele de granit scâldate în sânge și flăcări, orașul celor o sută de minuni, Tenochtitlan-ul, murea.

...Lucirea unei armuri, fluturarea panașului: călărețul dinaintea mea sărise peste baricadă. Mi-am înfipt pintenii în coastele armăsarului, l-am simțit încordându-se, dar nechezatul i s-a pierdut între chemări, zăngănit de fiare. Dincolo de îngrămădirea de pietre și trunchiuri nu erau decât norii de praf, amestecându-se cu aburul zorilor. Căzusem asupra cetății o dată cu prima rază și, de când topoarele tlascalanilor fărâmaseră porțile, loveam, zdrobeam, spintecam... Un strigăt și încă unul: frântă de mijloc, o femeie atârna peste cornișa în flăcări. Un soldat îi ținuse picioarele sub el și restul trupului i se zbuciuma zadarnic în văzduh. Au răsunat tropote, un călăreț s-a ivit pe creasta de piatră, iar soldatul s-a ridicat, lăsând femeia să se prăvale cu un urlet de moarte; însă n-am luat în seamă bufnitura, nici ultimele tresăriri ale mormanului de carne terciuită dinaintea mea. Nu vedeam decât șirul sulitelor ce se plecau, *veneau* și calul a țâșnit ca turbat, am început să izbesc, o mână a rămas agățată de frâu, a căzut, țândări de lemn și os săreau la fiecă fulgerare a lamei, brațul îmi amorțise dar coseam mai

departe, lovitură după lovitură, cu văzduhul şuiărându-mi prin vizieră... Vântul nu reuşea să risipească pâcla grea, dogoarea, huruitul caselor năruite şi tumultul măcelului izbucneau la fiecare colţ de stradă, în valuri năucitoare. Am zărit o ceată de călăreţiducându-l între ei pe Guatimozin – încărunţit într-o zi –, o femeie plângându-şi morţii, un tlascalan aruncând toporul spre ea, apoi pârâitul văpăilor a acoperit totul, trosnetul de oase rupte, răcnetele celor zdrobiţi sub copite... Am rămas pe terasa Palatului – cum ajunsesem acolo? – privind în jos, la mlaştina de colb, cenuşă şi sânge, la movilele trupurilor răsucindu-se în încheştarea morţii, la oraşul care pierea. Ne bătusem bine, mulţi pentru cea din urmă oară; dar ce aveam noi de pus în locul lumii vechi?...

Primul tablou din lungul şir: un bărbat în veşmânt de catifea neagră, cu guler ţeapăn şi lanţ de aur cu smaralde. Poate prea încruntat, prea sigur în cutezanţa-i oarbă... Unde erau oboseala, spaima, îndoielile, frigurile ce mă scuturaseră sub ploaia mărunţă a junglei?... Mai încolo, alte haine, alte chipuri – cine erau aceşti Herrera? Am trecut pe lângă ultima ramă, goală, am coborât câteva trepte. Coridorul se îngusta şi în capătul lui l-am zărit pe omul de fier. Când mi-am încetinit fără voie paşii a făcut la fel; ne-am oprit, faţă în faţă, de o parte şi de alta a oglinzii cât peretele.

M-a privit, nemișcat. Știam ce vedea: ca și mine, o carapace din plăci și zale. Dar dedesubt? Am dus mâna la vizieră, eu și el, de parcă ne-am fi înțeles. Și tot în aceeași clipă am șovăit. L-am văzut degetele înmănușate tresărind înainte de a atinge grilajul, apoi coborând, neputincioase și am înțeles că ne era teamă.

Coridorul alb, cimentul proaspăt spălat al podelei – Esteban obținuse o nouă specie, servitorul fără cusur. Chiar și aici, lângă bucătărie, mirosul, murdăria ce sufocau Mexicul de la cocioaba peonului la marile hoteluri, lipseau. Înăuntru însă, zăngănitul cratițelor se învălmășea cu vorbe și râsete asurzitoare. Am trecut pe lângă ficușii care vegheau ușa nichelată și pocnetul canaturilor a curmat vacarmul. Un băiat rămăsese cu polonicul în aer, femeile au sărit în picioare, netezindu-și șorturile, făcând reverențe stângace. În spatele lor chipuri mirate, înșiruite într-o galerie a statuilor de ceară. „Jepurele“, am rostit, destul de tare ca să m-audă toți. Intrase acolo, îl văzusem. Împrejur, ochi cășcați, frunți încrețindu-se într-o sforțare dureroasă. Și, deodată, zâmbind cu gura până la urechi, bucătarul metis a ridicat capacul unui platou de argint: „Nada, señora. Que...“ Am scuturat din cap, furioasă. Mințeau și

privirile prefăcut tâmpe aveau o lucire care mă înfiora. Le eram stăpână, eu, străina – dar n-o dorisem! Voiam iepurele; atât. Un iepure cu blănița ca fumul și cu o ureche albă. Începusem să strig, amestecând spaniola cu franceza, însă cuvintele se loveau de falsă uimire, de tăcerea ostilă, batjocoritoare... *Într-o zi, spuneau buzele lor strânse, Don Esteban se va plictisi de tine și vom avea o doamnă adevărată, de-a noastră.*

Brusc, de sub o bancă a sărit ghemul cenușiu și încremenirea s-a spart în țipete, îndemnuri. Un băiat s-a aruncat să-l prindă, însă degetele i s-au închis doar peste fluturarea cozii. Femeile se târau pe sub mese, tingirile răsunau obsedant, bucătarul alerga blestemând în ceea ce părea, tot mai mult, o vânătoare. Iepurele se ghemuise sub un cazan – chiote au izbucnit iar, ațâțate – îl încolțiseră, ba nu, l-au scăpat din nou. Începeam să cred că prelungeau înadins hăituiala.

...Blitzurile fulgerau, microfoanele se ațintiseră asupra-mi ca niște țevi de armă. Tremuram sub grindina întrebărilor, printre chipurile strâmbate de furie, îmbrâncită, purtată de valurile mulțimii întărâtate, ce umplea holul tribunalului. „Dar n-am făcut nimic“, bâiguiam. Ceasuri întregi o strigasem sub soarele alb al reflectorului. În spatele lui polițiștii înălțau din umeri, tăcănitul mașinii de scris se oprea o clipă, apoi...

Insigna de pe mâneca gardianului lucea stins, de undeva se auzeau clopote, eram dusă spre o uşă imensă, ale cărei canaturi s-au deschis încet, aidoma porţilor unei ecluze. Dincolo era linişte şi, în faţa şirurilor de scaune goale, i-am văzut pe judecători...

Un chiot. Bucătarul îmi aducea iepurele, ținându-l de urechi. Am luat în braţe trupuşorul cu blană pufoasă, sub care ticăia un ceasornic nebun şi am ieşit, urmărită de priviri şi rânjete: *într-o zi, señora...* Pereţii coridorului fugeau pe lângă mine şi strângeam la piept mica făptură de parcă cineva voia să mi-o smulgă. Abia jos, lângă mozaicul Conquistei m-am oprit, lipindu-mi buzele de creştetul fumuriu. Un bot rece, umed, mi-a atins obrazul. Am tresărit, iar de partea cealaltă a geamului, Esteban şi-a înălţat sprâncenele – fără o vorbă, la fel ca atunci.

... Ochii ca două găuri de beznă, neclintirea chipului, a gurii, prin fumul albăstrui. Se uita de zece minute la mine şi sticla groasă dintre noi îmi întorcea imaginea femeii desculţe, cu bluza murdară, sfâşiată. Aseară era încă albă, aveam încă cerceii, pantofii, ciorapii de mătase... Mai eram un om când poliţistul mă azvârlise în celulă, când celelalte – metise, creole, mulatre, hoaţe sau târfe – se apropiaseră alene, când m-au răstignit pe podeaua presărată cu mucuri şi mi-au vârât în gură cârpa jegoaşă. Apoi... Mi-am tras zdrenţele peste sâni şi am dat să ies, dar glasul bărbatului

m-a prins pe jumătate întoarsă, ca o marionetă stricată. Esteban nu-și schimbase gândul. Le pregătise bine, pe toate: dovezile, mărturiile false, judecătorii surzi și orbi. Iar acum, după noaptea ce nu fusese decât prima din miile ce-aveau să vină, nu mai puteam, nu mai știam să spun „nu”. Cincisprezece ani în iad? Soția lui o viață? Îmi încheștasem pumnii și el mă privea zâmbind cu îngăduință, ca în seara aceea, la muzeu...

Un fâlfâit, o pasăre izbindu-se de geam, zburând năucită. Esteban nu mai era nicăieri.

Răsfoisem cartea, filă cu filă. Pe ultima își alungea cifrele roșii un Anno Domini ce nu izbutea să-mi trezească nici spaimă, nici mirare. Secole, milenii – tot una: cenușa nu se putea fărâmița mai mult și era de ajuns o adiere s-o împrăștie. Am pus volumul lângă celelalte, am luat altul. Am găsit și sulurile, acolo unde le lăsasem, în nișa mascată: numai șase, unul lipsea. Le-am desfăcut, întinzându-le pe rând. Marginile erau roase, rupte, culorile păliseră. Însă eu le vedeam așa cum fuseseră atunci, cu cerneala abia uscată, prinzând viață în lumina mișcătoare a torțelor. Terasă, coloane, porți, întărituri... Stăteam aplecat peste pergamente, nopți de nopți, scriind, desenând, iar când răsunau cele dintâi ciocănituri și scrâșnete de ferăstraie, ieșeam din

cort, suind pe schele odată cu soarele. Toate mi se ridica-
u împotriva: oamenii, stâncile, apele. De câte ori n-o
strigasem în pustietatea câmpiei, unde nu era nimeni
să m-audă! Când îmi piereau puterile, curajul, când
crucea pe care o purtam singur îmi părea prea grea,
mă duceam la Cuicuico. Din depărtare, ruinele
Templului arătau aidoma zidurilor neisprăvite ale
haciendei. Îmi aminteau de morții noștri, de-ai lor, de
mânie și iertare. Și, plecând, luam cu mine gândul
pietrelor negre: *nu poți să năruie fără să pui nimic în
loc, să arzi fără să clădești...* Am strâns sulurile, le-am
legat. Nu mai era nevoie de ele: hacienda dăinuia, așa
cum o dorisem – o simțeam împrejur, cochilie de gra-
nit crescută din trupul meu –, pentru vecie.

Am pornit prin labirintul de scări și coridoare. Un
perete fusese dărâmat, o fereastră astupată, zidiseră in-
trarea capelei... Cei care stăpâniseră aici vremelnice
schimbaseră câte ceva, dar casa le înghițise pe toate,
prefăcându-le pe potrivea întregului. Până și lespezile
curții răsunau la fel sub pașii mei... Vechile grajduri
păreau părăsite. O fulgerare a sabiei și lanțul a căzut
zornăind într-o ploaie de scântei. Înăuntru, trei născociri
de sticlă și metal, trei carapace lucitoare. Nu mișcau,
însă le știam iuțeala, hurelul de tunet. Văzusem ma-
șinăriile genovezilor, ale arabilor. Dar astea... Uneori,
lumea cea nouă mă înspăimânta. Oamenii vorbeau
ciudat, veșmintele, obiceiurile erau altele.

Mirosul: de fân și paie umede, întâi slab, apoi crescând cu fiecă clipă, pereții de lemn și, brusc, copitele izbînd podeaua. Când l-am bătut pe grumaz, calul a nechezat încet, potolit: și el era singur. La capătul ieslei și deasupra porții, niște litere săpate în zid. Numele meu și-al urmașului pe care nu-l avusesem. Și iarăși gândul, sfredelindu-mă zadarnic – cine fusese al doilea Herrera?

L-am văzut lângă pat, statuie neagră oprind lumina lunii. Groaza și țipătul suiau în mine, când o mână rece mi-a strivit buzele; am închis ochii și sunetul a rămas înăuntru, inundându-mă cu valuri înghețate. Cine era? Un coșmar ce n-apucase să se destrame? Și, deodată, mi-au venit în minte coridorul, nișa din perete, armura. Apăsarea slăbise, apoi a încetat, dar tot nu cutezam să... O privire strecurată printre pleoape: omul de fier plecase.

Trebuia să văd, să știu... Am sărit din așternut, am smuls halatul și am ieșit, îmbrăcându-l din fugă. Coridorul, scara de marmură. Coboram, când un zgomot m-a încremenit cu mâna pe balustradă. Pași, clin-cănit de gheare: Esteban și dogul. Câinele mă zărise; și-a înălțat capul, iar ochii galbeni, fosforescenți,

m-au făcut să-mi rup unghiile în piatra lustruită. *El Diablo*, îi spuneau, în șoaptă, servitorii. Nu lătra, nu mârâia măcar. Îmi ieșea pe neașteptate în cale din vreun ungher întunecat – întâi cei doi bulgări de jar, plutind ca desprinși de trup – și pricepeam de ce, înaintea lui, peonii își făceau, grăbiți, cruce.

Trecând, Esteban s-a înclinat, absent. Uneori mă privea cu mirare, de parcă încerca să-și amintească cine sunt – și de doi ani eram a lui, în ochii oamenilor, ai legii. Nu-mi ceruse niciodată mai mult, însă ceva dospea sub tăcerile lui și începusem să mă tem de clipa când o să răbufnească...

M-am scuturat din amorțeală. Esteban, câinele dispăruseră. Armura era la locul ei, ca-ntotdeauna. M-am uitat la mânușa sprijinită de sabie, la platoșa bombată, la viziera dincolo de care... – îmi pierdeam mințile, fusese doar un vis!

De afară se auzeau pocnete de portiere, glasuri. Mașini lungi, albe, un șir până la poartă. Bărbați – pe mulți îi cunoșteam, nu erau decât aceiași rechini mari și mărunți –, femei în rochii de seară, unele neputându-se ține pe picioare, cântând, râzând. Și fiesta abia începuse. Ca în fiecare noapte, undeva, în subteranele haciendei, Esteban îi aștepta.

Coloane de cifre, schimbându-se, dispărând, ivindu-se din nou. Esteban nu mă vedea. Eram în spatele lui, uitându-mă la peretele de sticlă, la cutiile pline de clape și lumini. Între ele, harta Noii Spanii și pata aceea albastră, da, chiar... „Pământul de dincolo de Cerro Xitle va fi al căpitanului Ordóñez Diaz de Herrera, cu tot ce este deasupra și dedesubt” – cuvintele lui Cortez, ștergând amintirea anilor când, flămând și istovit, băteam drumurile colbuite. Fusesem săbier pentru cine plătea mai bine, jucasem zaruri, băusem cu tâlharii. Aveam punga mereu goală, veșmintele zdrențuite, dar spada și calul mi-erău demne de un hidalgo. Cu atâta plecasem de-acasă, în miez de noapte. Castelul, titlul îi rămăseseră lui Juan, primul născut; mie, libertatea de a alege: Iglesia, El Mar sau Casa Real. Războaiele regilor nu-mi plăceau; nici rasa de călugăr. Ani la rând, am rătăcit prin Castilia, alungat, temut, urât. Până într-o zi, când, la cheiurile Sevillei am văzut corăbiile. Se legănav pe Guadalquivir și fluviul, vântul erau gata să le poarte spre ocean – știam că asta le era menirea, să-l brăzdeze până dincolo de zare –, iar eu nu-mi puteam lua ochii de la pânzele ca niște aripi de albatros, care-mi hotărâseră în clipa și locul acela soarta...

Esteban s-a răsucit deodată, de parcă mi-ar fi simțit privirea. M-am tras în umbra draperiei și ochii lui au răscolit zadarnic întunericul. Ochi de gheață, bărbie împinsă în afară... Cum de nu pricepusem? Lui Juan nu-i plăcea marea. Dar ce erau castelul, pământul stâncos al Andaluziei pe lângă ce agonisiseam cu sângele meu și-al altora?... Eu cucerisem o lume după ce pierdusem alta – fratele meu n-a avut decât să aștepte și toate fuseseră ale lui.

De câteva minute auzeam doar clinchetul bilei ce se rostogolea, se ciocnea neconținut. M-am târât pe sub țeava de bronz, apoi pe lângă afet și am ieșit pe terasă, printre piramide de ghiulele. Erau zece terase-acelea; fiecare dădea în ambrazura-tunel, fiecare fusese săpată în granit, ca și scările, ca și uriașa cazemată de sub temeliile haciendei. Din ambrazuri, tunurile așteptau tăcute câmpia; înăuntru, sub ploaia de lumină a candelabrelor, masa rotundă, verde și ruleta din mijloc păreau un vârtej gata să-i înghită pe oaspeții lui Esteban.

Două duzini de bărbați și femei, două duzini de neliniști. Măinile femeilor se frângeau în neștire, bărbații uitaseră de havanele prefăcute-n coloane de

scrum; toți pândeau ochiul rotitor ce-i scruta pe rând, sclipindu-și smalțul. Femeile...— nu le mai văzusem până atunci: o metisă platinată, negrese cu buzele albastrii, americance blonde, câteva creole. Rochii de piele, cizme și pantofi brodați, măști de fard — la fel ca-n orice bar din Mexico. Aceleași păsări de noapte, eterne, ieftine.

Discul, curcubeu din care se alegeau culorile, încetinea. Un grăsan cu ochelari s-a aplecat asupra mesei, metisa i-a încleștat brațul; dar nu mai rămăsese nimic din siguranța celei ce se știa dorită. Aici, nici soarta nici bărbatii n-o ascultau; iar carnea, sângele și sufletul ei erau ale lui Esteban. Degeaba își furișa privirea, căutând scăpare — Stăpânul Jocului zâmbea, îi sorbea spaima ca pe un balsam. Sub chipul lui împietrit creștea, își făcea loc altul, pielea i se acoperise de fisuri, părea gata să plesnească, ochii îi ardeau. Esteban căpăta viață.

Apoi, ultimul salt al bilei, literele deslușindu-se nefiresc de limpede, vergeaua cu țepi, apărută de nicăieri. Și țipătul femeii căreia îi dezgoleau spinarea... Văzusem destul. M-am strecurat în ambrazură, bolnavă de greață. Afară — vântul, stânca zgrunțuroasă, umbre și schelălăit în vechiul șanț. Am început să urc, silindu-mă să nu privesc în jos. O dală după alta, o muchie după alta, lătratul coyotilor, degetele pipăind fiecă spărtură și, deodată, mâna care m-a

înșfăcat de păr, m-a tras printre creneluri, cealaltă mână abătându-se asupra-mi ca un bolovan.

Nu m-a lovit a doua oară: mexicanul mă recunoscuse și uimirea făcea loc lăcomiei, rânjetului. O duhoare de tutun prost și tequilla m-a învăluit, buze unsuroase îmi căutau buzele. M-a sărutat pe gură, pe gât, pete de ceară fierbinte de care mă scuturam cu o silă mai mult a trupului decât a minții. Gândurile îmi rămăseseră în subterană și abia târziu furia, neputința au răbufnit, îngemănate: cu coatele proptite în pieptul păros, izbeam din răspuțeri un chip ce l-aș fi vrut al *lui*. Bărbatul mi-a dat drumul, dar n-am apucat să fac un pas că m-a prins din nou, de rochie. Mă zbăteam, încercând să-i scap, când pânza subțire s-a rupt; în aceeași clipă am auzit bufnitura, icnetul, apoi mexicanul s-a muiat, lunecând peste zid.

Am luat-o la fugă fără să mă uit pe unde calc și doar jos, în curte, m-am întors, la timp ca să zăresc silueta neagră ce se topea în umbra unui bastion.

Esteban nu ridica vocea, însă degetele i se albi-seră pe mânerul cravașei și bărbații înșirați înaintea lui tăceau, uitându-se la dalele pătrate ale curții. Tremurau, supuși, gata să ispășească o vină care nu era a lor. Și totuși, în spaima aceea se ghicea ura. Cândva,

aici cuvântul meu era lege. Aveam credința soldaților; clădită pe sudoarea și sângele meu ca și-al lor, nimic nu putea s-o înfrângă. Indienii mă știau drept și destui își uitaseră vrăjmășia. Numai de la palat, un vicerege nou și armata lui de curteni îmi trimiteau solii trufașe, cerând aur, mereu aur... Și le-am dat: câțiva dubloni în punga de la gâtul unui câine cu fundițe și guler plisat. Cortez fusese generalul nostru; cel care-i luase locul nu era nimic și nu se cădea să rămână acolo. Mulți gândeau ca mine, dar câți o rostiseră?... Un an am ispitit norocul ce mă scăpase de atâtea ori – însă adesea soarta obosește să-i vegheze pe nesăbuiți.

...În amurgul ce turna valuri de sânge în albia trecătorii, a fost mai întâi arsura din pulpă, apoi trei gloanțe mi-au șuierat pe la urechi, armăsarul s-a clătina, năruindu-se și m-am pomenit în mijlocul potecii, cu sabia în mână. De o parte era râpa, de cealaltă peretele abrupt, stânci, câteva tufe – de-acolo veniseră împușcăturile. M-am năpustit spre cei ce nu voiau să se arate, când a bubuit a doua salvă și roiul de plumbi m-a sfârtecat, mi-a împleticit pașii, mânându-mă în gol. Cerul s-a clătinat deasupra-mi; cădeam, văzduhul se îngroșa, ba nu, era o mlaștină în care mă afundam, tot mai adânc...

Pe platoșă, urmele plumbilor fuseseră astupate atât de bine că abia se cunoșteau, iar din vicerege,

din oamenii lui nu mai dăinuia nici amintirea. Nu mă trezisem pentru ei. Atunci, pentru cine?

Uitasem ușa deschisă și, pe covorul verde din hol, fâșia de lumină părea țesută din raze de lună. Iepurele a mirosit-o, și-a lăsat urechile pe spate și a pornit după ea, țopăind – nu învățase nici acum că, în casa lui Esteban, Luna, iarba, vântul n-aveau înțeles. Am ieșit, chemându-l. În hol am văzut pata cenușie săltând fără zgomot; apoi, din umbră s-au ivit bulgării de jar, un trup uriaș s-a prăvălit asupra-i, fălci de fier au clămpănit o dată, sec, și iepurele n-a mai fost decât o zdreanță sângerândă. M-am oprit, cu gura uscată. În urechi îmi răsuna încă pocnetul oaselor frânte, dar nu puteam, nu voiam să cred... Dogul m-a ațintit, hârâind: pentru el eram doar o altă pradă, un ghem de spaimă și zvârcoliri zadarnice.

Nu știu cum am ajuns în cameră. Mâinile nu mă ascultau și a trecut o veșnicie până am izbutit să răsucesc cheia în broască. Tremuram toată. Ochii aceia răscoliseră ceva în mine și din străfundul minții s-au ivit iarăși, cumplite, privirea lui Esteban, ruleta rotindu-se tot mai încet, obrazul metisei, schimonosit de durere. Iar dincolo de ziduri, zăvoare și porți, de

pusti și de jeep-uri, am zărit, ca prin vis, drugii înalți până la cer și zâmbetul lui Esteban. Da, așa aveam să sfârșesc: o zdreanță sfârtecată de colții fiarelor dacă pășeam dincolo de zăbrele, o zdreanță în mâinile *lui* dacă rămâneam înăuntru.

Cu un genunchi îndoit, ridicând mătasea, cu un braț atârnat peste balustradă și celălalt sub cap, cu pleoapele zbatându-se la răstimpuri, femeia dormea. Veșmântul i se desfăcuse, dezvelind un sân cu vârful aidoma unei peceti întunecate, șoldul arcuit leneș, lujerul prelung al coapsei – toate acoperite cu o pojghiță sedefie de lumină. Văzduhul era înecat de mirosul portocalilor; până și greierii amuțiseră. Fascinat, Esteban se uita la trupul ce i se dăruia fără s-o știe. Veghease jumătate de noapte și, când nemișcarea i s-a spart în geamăt, când s-a întins spre o șuviță răzlețită, am dus mâna la sabie. Dar Esteban s-a scuturat furios, ca de o vrajă și a plecat cu pași mari.

Am rămas pe terasa pustie, eu și femeia ce nu era a lui decât cu numele. „Străina“, murmurau servitorii. „De ce?“, scrâșnise Esteban... Lumina lunii începea să-și piardă strălucirea, întunericul se subțiasă – era vremea să mă întorc în mormântul meu de peste zi, coridorul.

Mergeam repede, aidoma lui Esteban și căutam să alung gândul ce nu-mi dădea pace: *străina...*

Câinele s-a năpustit asupra-mi dintre azalee. Apucasem să ridic brațul și scrâșnetul colților pe oțel a răsunat odată cu vâjâitul pumnalului. Lama i s-a împântat în gâtlee. Am smucit-o din răspuțeri, lărgind gaura din care țâșnea un șuvoi de sânge – o clipă, două, horcăieli, râcâitul ghearelor pe platoșă.. – și l-am lepădat pe jos, într-o baltă neagră. Câinele s-a mai zvârcolit un timp, apoi labele i-au înghețat, fâlcile i s-au desfăcut pentru ultima oară.

Îl întorceam cu piciorul când am auzit un foșnet, un oftat: femeia mă privea cu uimire. S-a sculat anevoie, strângându-și veșmântul în jurul trupului de parcă i se făcuse frig, iar eu am intrat în beznă.

Esteban vorbea. Înțelesurile ascunse, învelite în cuvinte și întrebări care nu cereau răspuns, dansau amenințătoare în juru-mi. Nu ne atinsesem de mâncare nici unul. De obicei, în marele salon domnea tăcerea; chiar și servitorii pășeau fără zgomot, ca într-un cavou. Acum însă îi ghiceam înfricoșați, nedumeriți – până-ntr-atât că mă pufnea râsul! Iar Esteban continua, uitându-se în ochii mei: „cineva, un străin, hoinărește

noaptea prin hacienda. Mi-a ucis câinele și pe Carlos, vâtaful...“ Nu se mai putea stăpâni – *trebuia să aște cîne*. Bănuiala, nesiguranța îl scoteau din minți.

Am zâmbit. Îl vedeam neputincios, umilit și îmi plăcea asta – să simtă cum era să fii doar un pion în mâna altuia. Mă întreba pe mine, jucăria, paiața... Dar dacă-i spuneam, m-ar fi crezut?!

M-am ridicat, împăturind șervetul. Esteban a ascultat fără să clipească – în arșița verii, cu vântul ce sufla bezmetic, somnul mi-era atât de greu... – pe urmă m-a dus până la ușă. Mi-a sărutat mâna, iar atingerea buzelor fierbinți m-a înfiorat, ca-ntotdeauna și parcă altfel. Nu mai fremătau de dorință buzele acelea, nu mai simțisem clocotul abia înfrânat al sângelui – era altceva. Febra așteptării.

Treptele urcate câte două, camera cu pereții de piatră cenușie, dala aztecă roasă de vreme, pe care, între coperci din piele încrețită, dormea cronica neamului Herrera. File după file, mirosind a mucegai, ferfenițite; nume după nume. Rodriguez, Enrique, Luis, nu, erau prea noi, răsfoiam tremurând – febra lui Esteban mă molipsise sau... Brusc, mi-am ținut răsuflarea. Diaz, Conquistadorul. Născut la Cordoba în Anno Domini o mie patru sute nouăzeci și șase.

Era lună plină și mirosul de portocali, fluturarea mătăsii mi-au amintit de câte ori trecuse femeia pe lângă mine – întâi grăbită, ca o nălucire, apoi tot mai încet, întorcând capul și privind-mă lung. Acum a venit fără să șovăie, s-a săltat pe pervazul ferestrei și, uitându-se afară, a început să povestească.

Alegea cuvintele rar, cu grijă, deși deprinsese bine spaniola. Le rostea cântat, uneori șoptind, alteori într-o revărsare și o vedeam, aievea, fetiță cu ochii mari, confundată noapte de noapte în lumi de mult pierite, pe care le-ar fi vrut iarăși sub soare. Mai târziu sfâșiasse singură vâlul uitării, în Yucatán, la Cuiculco. Și-ar mai fi făcut-o dacă Esteban... Capcana, judecata nedreaptă, temnița în care o rușinaseră, anii în puterea omului cu suflet de coyot – mi le spunea fără patimă, fără ca glasul să i se înece în lacrimi. Doar când a rostit numele celui ce-i era stăpân – o singură dată, de parcă i-ar fi ars gâttelejul – i-am simțit scârba, istovirea. Și doar când a tăcut, ghemuită pe pervaz, înfiorându-se ca un copil uitat în beznă, am înțeles că știa.

Dar am rămas neclintit, un înveliș de oțel, lăsând-o pe Nicole, femeia-floare, să se deschidă înainte-mi.

Ruleta tăcănea și, în jurul mesei, oamenii-paiate așteptau să înceapă Jocul. Femeile așteptau bila ca pe o gănganie gata să scuipe otravă; bărbații, însă, nu se uitau decât la mine. Mă cunoșteau cu toții și flacăra din ochii lor îmi deslușea crisparea, mișcările rigide ale lui Esteban, neguros, încordat. Da, avea să mă supună, dar cu ce preț.. Privirile îmi frigeau trupul pe care nylonul părea o pânză de apă, ciorapii-pantaloni și bluza, mulate, translucide nu ascundeau nimic, și totuși nu-mi păsa. Căci dacă Esteban își adusesese aici femeia, rușinea era a lui, numai a lui.

Discul se opri, însă nu m-am uitat, n-am luat în seamă bucuria hidoasă a bărbaților, mila târfelor ce mă credeau una de-a lor. Când Esteban intrase în cameră azvârlindu-mi ghemotocul de nylon, când m-a tras desculță pe scări, am priceput că venise clipa. Dar spaima întârzia: doi ani de așteptare o sleiseră, și-acum mai era doar nerăbdarea, ciudată, cu parfum de vin vechi.

Nimeni nu cuteza să rupă încremenirea, cu Esteban mut și surd, cu mine zâmbind înghețat. Aproape că începuse să-mi placă – bărbații șovăiau, poate Stăpânul Jocului își râdea de ei... – și singură am pășit spre nișa din zid, singură am urcat pe lespede la care

se holba Esteban. Abia atunci câțiva s-au apropiat, mi-au trecut lanțul peste mijloc, mi-au pus cătușele. Aveau gesturi neîndemânaticе, însă puseseră multă, *prea multă* râvnă și eu zâmbeam, cu ochii la cercul negru, vâscos, care țivea lespedea-fagure. Sfârșind, s-au tras în lături și unul a aprins bricheta, lăsând-o să cadă – de ce așa de lent, de ce țipa femeia cu perucă argintie, de ce Esteban tremura ca scuturat de friguri?... – apoi, petrolul a înghițit cubul de metal și flacăra s-a prefăcut în lumină, în dogoarea ce-mi lingea gleznele. O vreme n-a fost altceva; însă lespedea se încălzise, o simțeam vibrând sub tălpi și am văzut, țâșnind dintr-o gaură, o nucă păroasă. Încă una, și încă. Ieșeau din vizuini, din măruntaiele pietrei, rostogolindu-se, săltând: păianjeni.

Am smucit de cătușe, am dat să mă ridic pe vârful, dar mușcătura m-a făcut să-mi vin în fire. Păianjenii erau deja pe mine, lunecau, se cățărau din nou, pielea mi se încrețise de la zecile de picioare furnicând în sus, mereu mai sus – iarăși durerea, ca un ghimpe de foc – și mi-am înfipt unghiile în palme: să nu mă clintesc, să nu...

Un bărbat bea pahar după pahar, altul se aplecase să vadă mai bine, al treilea își ștergea fruntea. Undeva, dincolo de masa verde, Esteban nu mai era decât o umbră. Aș fi vrut să-i zăresc chipul, ochii... Am gemut,

cu gustul sărat al sângelui în gură. Foșgăieli, umblet, mușcături din care izvorau otrava, durerea, topindu-se într-o amorțeală ce mi se revărsa în vene. Și picioarele acelea subțiri, țesând o plasă de întuneric, Cadillac-ul alb, șoferul ce mergea alături, puhoiul colcăitor, răbufnind prin parbrizul spart... Departe, după râul de foc, după bolțile de spini, în pragul unei grote mă aștepta păianjenul – iar când s-a întins să mă apuce, ochii lui Esteban m-au privit de pe căpățâna cu fălci chitinoase.

Ușa s-a deschis fără zgomot, omul cu arma s-a uitat în cameră, bănuitor, apoi din nou afară; într-un târziu a intrat. Din câțiva pași a fost lângă pat, dar a mai pândit o clipă, înainte să smulgă cearșaful de pe trupul care nici măcar n-a tresărit. Chiar în lumina aceea slabă, goliciunea femeii nu stârnea poftă ci milă: pielea stropită cu pete roșii, umflate, sânii lăsați spre coaste, carnea vie a buzelor... Mă înșelasem – sluga era aidoma celui odrăslit de stirpea lui Juan. Femeia stăpânului, *străina*, zăcea aici, în puterea lui și nimeni n-avea să știe dacă... A câta oară mă ispitea Esteban să mă arăt, să ucid, crezând că o să-nșele soarta?!

L-am îngăduit pe păduchos să se aplece asupra ei, să îi depărteze genunchii și-am împins scrinul de care

mă rezemam – scârțâitul nu se stinsese când omul a țâșnit pe coridor, gâfâind de groază. Căci cine, dacă nu ultimul Herrera știa și altă intrare decât ușa?!

Am dat din umeri – pe Esteban îl voiam, nu pe cei trimiși ca momeală – apoi m-am întors spre Nicole, am învelit-o. Străina mea. Venită anume să mă cheme din vis, din uitare. Atâtea vorbe, atâtea gânduri pe care le adunasem patruzeci de ani; iar acum stăteam lângă ea, neputincios, așteptând. „Nicole“, am șoptit. „Să mă ierți dacă n-am fost, *atunci*, cu tine. Însă mi-e frică: de ce se ascunde sub carapacea de metal, de Fluviul Timpului, pe care unul din noi trebuie să-l treacă...”

Pleoapele. Se zbătuseră ori era numai o părere? Am îngenuncheat, uitând de toate. *Doamne, dă-mi un semn* – și mâna ei s-a mișcat, mi-a prins degetele.

Nicole a deschis ochii. O privire încă tulbure; dar când și-a lipit obrazul de oțelul armurii mi-a rostit numele și în mine n-a mai fost loc pentru mirare, am strâns-o la piept, i-am mângâiat pletele, umerii... Îi simțeam inima zvâcnind lângă a mea și-am ținut-o până ce tremurul, suspinele i s-au potolit; pe urmă am culcat-o în așternutul jilav. După o vreme am auzit-o răsuflând rar, liniștită: adormise. Pentru Esteban începea coșmarul.

Lumea ardea: dalele curții, văzduhul gros ca o mlaștină, bolta. Vântul se înverșuna să-mi smulgă cearșaful – o corabie împotmolită în noroi, asta eram – și am desfăcut brațele, lăsându-l să zboare, să fugă. Lava soarelui se prelingea pe acoperișuri, peste ziduri și bastioane, peste gratii și porți. Atâtea zăbrele, doar ca să țină afară vântul, când el era aici, ascuns, pândind... „Sunt gata“, i-am strigat, însă umbra mi se împleticea, se agăța de tufe, de ziduri, grea, îndărătnică. Am vrut s-o arunc în bazin; dar se vârâse deja înăuntru și s-a repezit la mine aidoma unui câine mare, negru. Obosită, m-am așezat lângă parapetul încins, râzând către soare, puilor de peoni ce râdeau și ei. Da, era bine să arzi odată cu lumea...

Târziu, foarte târziu, mi-am amintit. Cum năvăliseră în miez de noapte oamenii lui Esteban, scotocind fiecă ungher, până când moartea se abătuse asupra-le fără ca nimic s-o prevestească; și cum căzuseră, secerați de sabia ce fulgera albăstrui, de pumnalul ca un colț de șarpe. Cum Stăpânul Jocului se furișase cu carabina în mâini, cum Diaz a pornit liniștit spre el, primind gloanțele fără să se clatine, cum înfipsese pumnalul prin gâtlejul rudei sale, țintuind-o de lemnul ușii. Apoi... Nu l-am mai văzut ieșind din umbră și am fugit plângând, coridor după coridor,

încăpere după încăpere – cineva alerga după mine, sosise timpul să plătesc, dar nu peonilor, nu slugilor cu chipuri și suflete de lut – până ce m-am trezit în turnul pustiu, unde nimeni nu urcase de veacuri. Am rămas acolo, cu lăstunii și Luna, gândindu-mă la cel care îmi dăruise a doua viață. Îi cunoștea prețul și n-a șovăit; iar eu trăiam încă. Singură, nedorită, fără țel... În zori coborâsem.

Și de-atunci îi așteptam. Zâmbind, despuiată, în vipie. Să ucidă străina, să-i ia carnea și sângele, să se sature. Și de-atunci, în curte nu se arătaseră decât câinii, găinile și câțiva plozi murdari. Uneori un oblon scârțâia, o femeie își chema odrasla; dar de mine nu se atinsese decât soarele.

Mi-era sete. Am luat apă în pumni, am băut, mi-am turnat pe creștet, pe trup. Când o să vină? Un sunet stingher m-a încremenit așa, arcuită spre bazin și inima mi-a sărit din loc. Un tropot de cal?! M-am întors încet – poate nu era decât... Călărețul în platoșă neagră s-a aplecat și mi s-a părut că deslușesc ceva dincolo de gratiile vizierei, am bâiguit un nume, însă nu mi-a răspuns decât tăcerea. M-am pomenit în șa, în fața lui, plăcile de fier frigeau, calul mergea acum la pas, poarta creștea, ajunsese cât un munte, și nimeni n-o închidea, nu încerca să ne oprească...

Am trecut dintr-un salt dunga de beznă. Șiruri de călăreți mărgineau drumul, lăncile, armurile luceau

În soare, caii se frământau pe loc nechezând, am zărit paturile archebuzelor ivindu-se din coburi și cel care mă ținea a ridicat sabia. Strigătele au răsunat ca o salvă. Apoi călăreții s-au rânduie în urma noastră, câte șase și eu m-am uitat la bărbatul care-și desfăcea coiful. Avea părul lung, înspicat, iar în ochi mai păstra puțin din vechea teamă. Dar, ca și mine, Diaz ieșise dintre zăbrele.

ÎNTOARCEREA CĂLĂREȚILOR

Bătea un vânt rece și pușinii trecători mergeau grăbiți, fără să ia seama la nimic împrejur. O mașină a trecut în goană, împrôșcându-mă cu noroi; l-am zărit pe omul ascuns în carapacea de metal și sticlă hohotind, ca după o glumă bună. M-am lipit de un perete până ce pâraiele tulburi s-au scurs spre marginea trotuarului, apoi am pășit mai departe, oprindu-mă la răstimpuri înaintea vitrinelor aproape goale. Din văzduh se cerneau neconținut picuri, iar norii umpluseră cerul de la o zare la alta, acoperind întreaga lume cu prelatele lor plumburii.

Ploaia începuse odată cu zorii. Îmi ciocănisese în geam și, când am dat perdeaua la o parte, lumina mohorâtă a dimineții m-a învăluit ca un abur. Afară totul era jilav: oamenii, casele, copacii. Rătăceam dintr-o cameră în alta, fără să-mi găsesc locul, fără nici un gând și în zadar îmi șopteau apele încremenite ale oglinzilor că sunt încă tânără și frumoasă.

O oră, două, amiaza... Într-un târziu, nemaiputând îndura tăcerea încăperilor, am pornit la întâmplare prin orașul moleșit de prima suflare a toamnei.

Străbătusem parcul unde bătrânii castani se zgribuleau sub revărsarea copleșitoare a ploii, intrând în labirintul străduțelor de lângă gară. Zidurile coșcovite erau pline de afișe pe care se prelingeau șiroaie groase, ștergând contururile, amestecând culorile în pete informe. Lumea aceea de hârtie, gata să piară, mă deprima într-atât că, instinctiv, am iușit pasul. Deodată am zărit o vitrină altfel decât celelalte: ferită sub o boltă joasă, adâncă, părea un acvariu adăpostind un spațiu fără timp, înghețat pentru eternitate. Orologii și pendule miniaturale, statuete, modele de corăbii, bucăți de pirită și cuarțuri, pumnale, vase și monede străvechi, încrustate într-un strat gros de praf.

Am coborât câteva trepte lunecoase, știrbite, apoi am împins ușa și scârțâitul balamalelor a răsunat ca un geamăt. Înăuntru nu era nimeni. O lampă-pagodă lumina prea puțin rafturile îndoite sub povara unei învâlmășeli de neînchipuit: vase, flaute, cupe, jobene, păpuși, sfeșnice, cărți, gravuri și, mai ales, statuete și figurine de toate felurile. În penumbră, obiectele păreau de același cenușiu fantomatic. Numai într-un colț, un cal și un călăreț tăiați dintr-o piatră ciudată, verzuie, se nimeriseră în drumul unei raze. M-am apropiat

fascinată: armăsarul atingea pământul doar cu două copite, capul, grumazul și trupul îi erau o singură linie, omul se ghemuise în șa, lipit de greabăn, una cu el, șuvițele coamei fluturate de vânt îi ascundeau chipul pe jumătate, sulita abia se deslușea, dar era acolo, în prelungirea brațului gata să tâșnească; se năpusteau înainte ca o furtună, cu neputință de oprit, veșnic înainte, tot mai departe, tot mai repede... M-am dezmeticit cu greu. Gâtul, umerii, spatele mă dureau, tâmplele mi-erău strivite de o menghină fierbinte, inima îmi bătea vijelios. Era ca și cum simțisem efortul, sforțarea cumplită a celor doi, le trăisem goana, auzisem urletul văzduhului spintecat. Ce căutau printre lucrurile din jur, moarte, adâncite într-o încrem-nire minerală? Am privit din nou chipul călărețului cu ochi oblici – crispate, îndârjire neomenească, obo-seală, măreție, cruzime. Mongol? Poate. Cu secole în urmă puhoaietele lui Subotai trecuseră și prin locurile acestea, prefăcând totul în sânge și scrum. Ca un trăs-net – nimeni nu știa de unde apăruseră, unde se du-ceau. Groaza dăinuise o vreme, apoi apele istoriei o spălaseră, o luaseră cu ele, ștergându-i amintirea.

Pașii, înceți, ezitanți, m-au făcut să mă întorc; un bătrân ivit parcă de nicăieri mă aținea bănuitor pe deasupra ochelarilor aburiți de ani. Când i-am arătat călărețul verde a dat din umeri – statueta era de vân-zare, ca tot ce vedeam pe rafturi. Nu cerea prea mult,

doar că... Am început să-mi scotocesc înfrigurată buzunarele. Un minut, încă unul. Apoi mi-am amintit că schimbasem canadiana în ultima clipă: n-aveam nici un ban. Bătrânul a lăsat mâna în jos, zâmbind subțire. Dar zâmbetul i-a încremenit brusc – inelul pe care i-l întindeam era mic, însă rubinul făcea cu siguranță mai mult decât piatra aceea prăfuită. Cu o plecăciune slugarnică mi-a pus statueta în brațe și am ieșit aproape în fugă, de teamă să nu mă răzgândesc.

Ploaia stătuse. Farurile mașinilor pipăiau seara ca niște bastoane de orbi, ferestrele se luminaseră pretutindeni, răsfrângând luciri de stele în băltoacele străzii, câțiva trecători își scuturau umbrelele în mărunte vârtejuri de stropi. Piatra era grea, mai grea decât crezusem. Am săltat-o iarăși, uimită că nu-mi părea rău după inel, singurul pe care-l purtasem vreodată. Dar formele acelea perfecte, fără o pată, fără o știrbitură... Se înnoptase de-a binelea când am ajuns acasă. Am așezat statueta deasupra căminului și m-am lăsat într-un fotoliu, fără să-mi pot lua ochii de la ea.

...Flăcările se apropiau și am cutezat să ridic privirea. Tremurând, mi-am ascuns sânii cu brațele, dar armăsarul negru a nechezat tunător și călărețul s-a aplecat, întinzându-mi inelul căscat în două jumătăți-fălci. Le-am luat, mi le-am închis în jurul gâtului – erau atât de reci... – și, când metalul s-a îmbinat perfect în dreptul marelui rubin, am știut că așa *trebuia* să fie.

Trotuarul se muiase în vipia ce pârjolea văzduh, pietre, trupuri. *El* mi-a făcut semn și am pornit, alături: călărețul în blană de lup și femeia cu ciorapi lungi, de mătase. Copite și tălpi se afundau în asfaltul fierbinte, din urmă se auzeau tropote înăbușite, ploua cu scântei și cenușă, dar noi pășeam mai departe, printre casele de tablă incandescentă, printre leșurile străpunse de sulițe, spre zarea nesfârșită...

M-am trezit tipând, cu ochii larg deschiși, cu buzele arse. Adormisem în fotoliu și, de sub tocurile pantofilor, două pete se lățeau pe covor. M-am ridicat anevoie. Statueta era la locul ei, scăldată în razele lunii, cernute de crengile castanului de peste drum. O vreme am rămas nemișcată, ascultând zgomotele familiare ale nopții: foșnetul copacilor din grădină, pocnetul unui oblon zgâlțâit de vânt, mieunatul pisicilor ce se fugăreau pe acoperișuri, sirena îndepărtată a unei fabrici... Treptat, spaima s-a tras în străfundurile minții și inima a încetat să-mi mai zvâcnească nebunește. Fusese un vis, doar atât, mi-am spus scoțându-mi bluza, pantalonii și strecurându-mă în așternutul rece. Dar somnul întârzia. În lumea de sub pleoape vedeam zidurile casei și dincolo de ele alte ziduri, case și străzi, strângându-se împrejurul meu, ocrotindu-mă; numai că deasupra, nori vineți începeau să se îngrămădească în urletul vântului.

Mi-am rotit fotoliul, întorcând spatele furnicarului de oameni și mașini. Pereții de sticlă opreau sunetele, dar mișcarea aceea necurmată avea ceva obsesiv, hipnotic... Cartonul alb, creioanele așteptau. Mi-am lăsat privirea și gândurile să rătăcească în voie. Eram la ultimul etaj, departe de larma telefoanelor și a mașinilor de scris; mobila, puțină, doar metal nichelat și cristaluri, liniștea ochii cu neutralismul ei aseptice. Peste tot, afișe, reviste, teancuri de cărți, reproduceri și fotografii – amalgam de culori și imagini aparent amorțite. Îmi plăcea să le dau viață, să mă uit cum prindeau contur în vreme ce mâna îmi alerga pe hârtie, parcă în joacă...

Nici nu-mi terminasem gândul, că marile coloane se născuseră deja. Înalte, zvelte, cu capiteluri-flori peste lujerele de porfir. Apoi, zidurile groase, menite să înfrunte veșnicia, rotunjimea fără cusur a cupolei, alte coloane, arcuri și bolți împletindu-se într-o dantelărie ce umplea foaia, înghițind fiecare spațiu încă gol. Nu mai era o construcție – devenise însăși Civilizația, un Babel întregit veac după veac. Prin fața ochilor îmi treceau imagini fugare, năruindu-se într-o clipă pentru a se întrupa iarăși, altele, altfel. Și Construcția creștea, plăsmuia singură detalii la care nu

mă gândisem, un vitraliu, o nișă boltită, brâuri de frize; curând a devenit prea complicată ca s-o mai pot cuprinde cu mintea. Eram înăuntrul ei, o siluetă mărunță, pierzându-se în imensitatea unei podele de marmură, cupola continua să se înalțe, până când, într-un târziu, am înțeles că albastrul acela curat era cerul. Zidurile au prins să se topească și oglinda de sub picioarele mele s-a crăpat, dezvelind colți de cremene.

... O câmpie pietroasă, nemărginită și o tabără: mii de vetre fumegânde, cai, oameni, arme. Cu o înfrigurare anevoie stăpânită, bărbații netezeau tăișul săbiilor, puneau șeile pe cai, încercau corzile arcurilor, răvășeau tăciunii, stingându-i. Aveau chipurile arse de soare și vânturi, ochii negri, îngustându-se spre tâmpile. Scunzi, cu veșminte și cușme din blană de lup, călcau cu stângăcie pe pământ; însă odată urcați în șa deveneau alții, fiecă mișcare părea mai firească, mai iute... Caii își scuturau capetele, măturând țărâna cu coamele ca niște pâraie sure și negre. Când călăreții au început să-i îndemne spre mijlocul taberei, tropotul copitelor a copleșit toate celelalte sunete. Greabăn lângă greabăn, animalele pășeau alături, se ordonau în șiruri ce se arcuiau, deveneau inele, înconjurând un ochi rămas ca prin minune alb. Iar acolo, neclintiți, omul din vis și armăsarul cu trup de beznă așteptau...

Miniaturală suliță argintie, creionul mi-a alunecat printre degete și zgomotul căderii m-a făcut să tresar. Mi-am dus mâinile la tâmpile și le-am apăsat furioasă, ca să alung nălucile cuibărite sub ele. Treptat, imaginile mi s-au șters din minte; dar fuseseră atât de amănunțite, de aievea.. M-am aplecat din nou asupra Construcției. Numai că împletirea fără de răgaz, creșterea nestăvilită încetaseră. Desenul se golise de viață, de înțeles, de măreție – nu mai păstra decât ordinea seacă a nemișcării. M-am sculat și am ieșit, fără o privire în urmă.

Am mers multă vreme pe străzi, sub un soare blând, care îndulcea contururile, înecând totul în nuanțe de aur și aramă. Mă lăsam purtată de șuvoiul omenesc ce umplea trotuarul, cu o senzație de ușurare: nu eram decât o picătură într-un fluviu, pașii mei, ecou al altora, nu mai răsunau stingheri și nimeni nu mă putea găsi în mulțimea anonimă...

Apoi mi-am amintit că nu mâncasem nimic toată ziua. Am intrat în primul restaurant. Nu era foarte luxos, dar liniștea salonului luminat discret mi-a mai risipit teama. Un pahar de coniac și lumea s-a învăluit într-o ceață plăcută – lambriurile vechi, mozaicul pătat al podelei, chelnerul care mă privea pe furiș, făcându-și de lucru la mesele din jur. Afară, vremea amiezii potolise forfota. Doar la răstimpuri

mai zăream câte un trecător: o brunetă a cărei rochie părea o teacă prea strâmtă, un copil cu o minge roșie, un vânzător de înghețată împingându-și căruciorul alene, cu nostalgia verii.

... Dincolo de geam, văzduhul devenise mai dens, căpătând o strălucire vâscoasă, de lavă topită. Strada, casele dispăruseră și, în locul lor, o mare de spice se întindea de la o zare la alta.

Spre apus, orizontul era doar o dungă neagră – șiruri după șiruri de călăreți veneau, creșteau și în urma lor câmpia părea arată pentru a doua oară. Înaintau ca unul singur, strunindu-și caii, cu sulitele înălțate spre cer în rânduri drepte. Nu mi-i închipuisem astfel: o putere calmă, în stare să se înfrâneze, să nu-și asculte pomirile. Apoi l-am văzut pe cel care le arăta drumul, tăind lanul asemeni unei săbii. Chipul încremenit, ochii oblici ațintiți într-ai mei...

Chelnerul mă fixa stăruitor, fără să se mai ascundă. Coapsa dezgolită, căreia mătasea ciorapului îi împrumuta luciri metalice, părea să-l fascineze. S-a aplecat peste masă, rostind cuvinte care nu izbuteau să mă ajungă – însă când glasul lui a spart în sfârșit tăcerea, devenind insinuant, complice, am sărit ca arsă.

În stradă, răcoarea înserării n-a izbutit să-mi alunge gândurile. Visul, apoi ce văzusem dimineață, acum... Oamenii treceau grăbiți, uitându-se prin mine ca printr-o statuie de sticlă; arareori cineva întorcea capul.

Eram doar o femeie singură, printre atâtea altele, într-un oraș unde mai toți erau, chiar fără s-o știe, singuri. Case, copaci, vitrine revărsând cascade orbitoare de lumină, muzică, voci domoale sau ascuțite, pașii mulțimii, neliniștea dinăuntru meu...

Un scrâșnet de frâne, apoi țipătul de pasăre rănită al claxonului. Mașina a trecut fără să oprească, pe când cineva mă trăgea înapoi pe trotuar, amorțită de spaimă. Am rămas acolo, printre necunoscuții care mă uitaseră deja. Clipiri roșii, galbene îmi răneau retina, motoarele răbufneau la răstimpuri în urlete, curmând fâșâitul monoton al roților pe asfalt. Duhoare de cauciuc ars, gaze albastrii: răsuflarea bolizilor de metal, turmă fără de Stăpân.

... Talazuri nesfârșite, năvălind spre un țărm încă nevăzut – caii, cu gâturile întinse, boturi înspumate și albul ochilor împăienjenit de sânge, oamenii aplecați înainte, cu sulile coborâte, cu trupurile încordate până la ultima fibră. Armăsarul din frunte gonea atât de repede încât părea o volbură vie; ghemuit în șa, una cu el, cu chipul pe jumătate ascuns de șuvițele coamei, călărețul cu ochi de șarpe mă privea. M-am întors și, undeva, în zare, am deslușit o uriașă vatră de jar: luminile unui oraș...

O vreme am rătăcit în neștire. Clocotul de sub tâmpă era de neîndurat – ce râvniseră călăreții pus-tiei? Să năruie, să prăvălească, să spulbere orice

îngrădea orizontul. Să-și vadă iar câmpiile libere, ca-n prima zi a lumii. Dar tot ce prefăceau în țărână, în cenușă se ridica din nou și teama înmulțea zidurile, mereu mai trainice, mai înalte. Până într-o zi, când fiii stepei s-au pomenit prinși între ele ca-ntr-o capcană; s-au supus și, curând, prea puțini își mai aminteau de ei... De ce-i adunase din colbul timpului omul de piatră verde, aducându-i acum și aici? Care-i era prada, eu sau orașul?!

Străzile se goliseră și stelele ce vegheau cerul de catifea al nopții mă împăcaseră iarăși. Am dat colțul. Dincolo de a treia casă lucea gardul de cărămidă smălțuită al grădinii mele, se înălța portalul cu coloane de porfir. Pe neașteptate, pământul s-a cutremurat: o dată, scurt, apoi a izbucnit un vacarm asurzitor. Sirene, vuietul de avalanșă al clădirilor ce se năruiau, claxoanele răsunând obsedant, la unison – și totuși caldarâmul rămânea neclintit, fără vreo crăpătură. În fața mea, bolta începea treptat să se lumineze, o lumină sângerie, înfricoșătoare, apropiindu-se dinspre marginea orașului, înecată la răstimpuri de nori groși, trâmbe de fum și moloz explodând ca niște gheizere.

Apoi am văzut flăcările: șerpuiau de la o casă la alta, prefăceau copacii în torțe și acoperișurile în ruguri, grăbind sau domolindu-se după răbufnirile vântului, dar fără a se opri. Aerul dogorea, valurile de sunete se răsfrângeau între ziduri, amestecându-se

în vârtejuri peste care se rostogolea, năvalnic, bu-buitul unor tobe uriașe. Priveam refuzând să înțeleg, când primii călăreți s-au ivit la capătul străzii, cu sulilele în cumpănire. Cel din frunte a pornit spre mine. Era *el*; gândul m-a izbit ca un urlet și am luat-o la fugă, poticnindu-mă la fiecare salt, gâfâind, lovind cu pumnii în porțile ferecate.

Deodată, cineva m-a înșfăcat de poala rochiei, retezându-mi avântul. Fără să șovăi, m-am smucit din răspuseri, încă și încă, până ce am simțit țesătură subțire destrămându-se. Am țâșnit ca dintr-o piele moartă, tocurile mă-ncetineau și pantofii au zburat cât colo, dar era prea târziu: *el* îmi tăiașe drumul.

În urmă, ceilalți azvârleau torțe în grădini, în case; în lături, alte flăcări se apropiiau. Tremurând, mi-am ascuns sânii cu brațele, dar armăsarul negru a nechezat tunător și călărețul s-a aplecat, întinzându-mi inelul căscat în cele două jumătăți-fălci. Le-am luat, mi le-am închis în jurul gâtului – erau atât de reci... – și, când metalul s-a îmbinat perfect în dreptul marelui rubin, am știut că așa *trebuia* să fie.

ÎNGERUL

... Îngerul și-a desfăcut aripile, iar zarea s-a cutremurat, înecată într-o lumină sângerie... Am lunecat în genunchi, printre sfărâmături, cadavre, cioburi, traverse răsucite; și-n tăcerea apocaliptică mi-am auzit ruga, deznădejdea.

„Pentru ce?!“

Nu toți fuseseră vinovați, de ce o singură osândă? Și cine-i judecase? Cu ce drept?

Am strigat, ridicând pumnul spre cerurile din care El privea nepăsător. Atunci, îngerul mi-a făcut semn să mă apropii și am pornit, șovăielnic, umbrindu-mi ochii cu palma. Nu-i vedeam chipul, trupul. Doar o siluetă de lumină. Însă privirea îi ardea, iar vorbele mi-au bubuit sub frunte:

„Soarta lor este în mâinile tale, Patrick. Numai tu îi poți izbăvi!“

M-am uitat la morții din jur – erau atâția, sute, presărați printre vagoanele zdrobite... Fiecare avusesese un nume, o viață. Nu eu le adusesem pieirea – cum să le dau totul înapoi?

Am privit în ochii de foc cu îndoială.

„Ce să fac?“...

Zdruncinătura m-a dezmeticit; eram treaz, cu inima bătând nebunește. Dincolo de fereastra murdară, o gară aidoma celorlalte: Mala. Am răsuflat adânc, ca să-mi vin în fire.

Coșmarul. Repetat, aidoma – eu, îngerul, trupurile sfârtecate și întrebarea ce rămânea mereu fără răspuns... Trenul. Asta trebuia să fie! După atâta vreme, mă săturasem.

Cumpără-ți o mașină, Patrick. Ideea mă ispitea, dar n-aveam destui bani. Poate într-un an, doi...

Locomotiva a pornit iarăși, cu scrâșnete și opinteli. Urmau Grenagh și Blarney. Apoi Corcaigh mă aștepta, cu bastioanele înțesate de tunuri adormite pe vecie, cu străzi largi, case de gresie și grădini, cu frumusețea-i străveche. Două zile în care să-mi trag sufletul: un răgaz.

Nu voiam. Am clătinat din cap și bărbatul de lângă mine a trecut sticla mai departe. Compartimentul era plin, ca-ntotdeauna. Trei mineri, un pădurar, veterinarul cel gras, dirigintele de poștă și nevastă-sa. Am închis ochii să nu-i mai văd, să uit că Luni o să mă întorc din nou, cu același tren, într-același vagon...

Mala, orașul de pe Apa Neagră și bătrânul port: hotarele jalnicului meu domeniu. Între ele, mine

abandonate, gatere, ferme. Și eu, pe drumurile colbuite, bătând la porți mereu ferecate. Zece ani de mizerie, printre săraci cu duhul și suflete ieftine.

Cei din Corcaigh mă priveau de sus, ca pe un ratat. Prietenii îmi uitaseră telefonul, apoi numele, iar când ne întâlneam se depărtau în grabă, ferindu-se ca de o boală.

„...Domnii vor să cumpere?”

Am tresărit. În ușa compartimentului, o fetiță ne arăta coșul: fragi, zmeură, afine.

Ceilalți nu păreau s-o vadă. Minerii destupaseră încă o sticlă, pădurarul se uita pe fereastră, omul de la poștă citea ziarul – doar nevastă-sa a fluturat din mână, de parcă voia să alunge o muscă.

Nu, copilă, domnii nu cumpără nimic, niciodată.

De atâta vreme mă căzneau să vând. Săpunuri, aspiratoare, radiouri, jucării... Mă primeau bănuitori, ostili. N-aveau nevoie de fleacuri ca sclifosiții de la oraș – ei trăiau simplu, zgârciți și nespălați, asemeni străbunilor care-l urmaseră pe Brian Boru. La naiba! Mai lesne aș fi vândut enciclopedii papuașilor.

Și fetița învățase lecția vieții în luminata Irlandă. Se trăgea spre coridor privind în pământ, fără să aștepte vreun răspuns.

Când l-a primit, a ridicat ochii: întunecați, lucind umed, ca ai căprioarelor oprite din fugă. Era uimire în ei, neîncredere. Și speranță.

Da, voiam să cumpăr. Un cornet cu fragi și unul cu zmeură. Ba chiar încă două, cu afinele care nu-mi plăcuseră vreodată...

În compartiment s-a lăsat tăcerea. Pădurarul mă privea ca pe un braconier ivit brusc dintr-o tufă, doamna și-a strâns buzele, veterinarul a murmurat ceva neauzit.

Fetița a făcut un pas înainte și, în lumina săracă am văzut că era desculță. Șuvițele scurte, zburlete, încădrându-i chipul ca o aureolă de spini erau aurii, aproape albe. Câți ani să fi avut? Poate paisprezece, dar părea mai mică în rochia-i peticită, atârând pe trupul slab, osos. Mi-a întins fragii zâmbind cu sfială – și-n clipa aceea degete butucănoase i-au încleștat umerii, smucind-o ca pe o paiată de cârpă.

„Vagaboando! Cerșetoareo!”

Sprâncenele stufoase se uniseră într-una singură sub cozorocul șepcii, vorbele ieșeau șuierate printre dinții galbeni și rari. Veterinarul dădea din cap cu înțeles, doamna se înviorase, minerii rânjeau.

„Las-o, domnule, că n-a făcut nimic rău...”

Zdrahonul în uniformă s-a răsucit spre mine ca mușcat de șarpe. Chipul i se schimonosise – furia, indignarea îl sufocau.

„Tu ce te bagi? E cu tine?!“

Nu era. Nici cu mine, nici cu altcineva. Doar o orfană azvârlită de valurile sorții pe țărături sterpe, neprimitoare.

„Îi plătesc eu biletul.“

Pădurarul a oftat cu năduf, obrazul buhăit al bărbatului în albastru s-a întunecat. Doar fetița se uita la mine cu ochii aceia mari, tremurând. Încleștarea ce-i fărâma oasele firave a slăbit.

„Dar... nu se poate...“ bâiguia namila, văzând că-i scapă vânatul din gheare.

Mi-am scos portofelul, am numărat hârtiile. Un miner a fluierat a dezamăgire, grăsanul pufnea nepu-tincios; însă doamna a hotărât că era destul.

„Ia ascultă, tinere! Cine te crezi? Dacă ești așa de milos, ia-o cu tine – dacă nu...“

O frântură de clipă am fost gata să mă ridic.

Chiar asta aveam să fac! O să mă duc la comisie, la judecător, la orfelinat, oriunde, o voi înfia de va fi nevoie... Tot eram singur și ocolit ca un lepros!

Însă ceva, poate anii de umilințe, poate lenea, m-a oprit. Lipseam de acasă cinci zile pe săptămână. Cu cine s-o las?... Și-apoi, de unde bani să cresc un copil?!

Până la urmă nu era prima, nici ultima nedreptate de pe lume. La ce bun să mă pun de-a curmezișul? Fetița va fi dată jos în cea dintâi gară, iar polițiștii o vor duce la orfelinat. Cineva se va găsi să-i poarte de grijă. Nu era treaba mea, viața-mi fusese îndeajuns întoarsă pe dos.

Am băgat banii în portofel, am înghițit anevoie nodul din gât și mi-am ferit privirea. Doamna a surâs mulțumită, minerii au scos o nouă sticlă, zdrahonul și-a îmbrâncit prada pe coridor. Apoi, pașii, sudălmile s-au îndepărtat și am auzit șuieratul locomotivei, zbaterea văzduhului închis în capcana de piatră a văii.

Am ieșit, mi-am scotocit buzunarele după brichetă, am aprins o țigară cu mâini tremurătoare. De ce trebuiau să mi se întâmple toate numai mie?! Păcat, ispășire, vina nepăsării și osânda remușcărilor... Dar de mine se îndurase cineva, vreodată? Nu-mi ajungea o Cruce, nu era destul de grea Golgota vieții?

Brazi, stânci, prăpăstii, iarăși brazi. Și bufniturile: rare, înfundate, venind dinspre capătul vagonului. O ușă rămăsese deschisă, se izbea de toc enervant, cu stăruința nesfârșită a lucrurilor ce au hotărât să se revolte.

Din câțiva pași am fost acolo, am tras de mâner. Și am văzut: coșul spart, cornetele strivite, ca și cum cineva le călcase înadins... Și dacă bruta o bătuse, dacă avea să-i mintă pe polițiști?! Am sărit peste balta cleioasă, trecând în celălalt vagon.

Un compartiment, altul și altul. Pustii, cu sticle goale și resturi de mâncare pe banchete, pe podele, cu perdelele rupte, soioase. Ce așteptam să gălesc?!

Atunci, am auzit sunetul. Aspru, îngroșat, ca o grohăială. Gearul toaletei fusese mângălit, vopsit și răzuit de-atâtea ori că nu mai ascundea nimic. Și, fără să vreau, m-am uitat.

La fetița frântă peste vasul de fontă galben-cafenie, scurmând cu mâinile în mlaștina scârboasă, duhnitoare. La zdrahonul care se înverșuna asupra-i, cu pantalonii lăsați în vine, cu șapca dată pe spate. La rochia aruncată pe jos. Și iarăși la coapsele subțiri, la șoldurile înguste – o neîmplinire neluată în seamă de cel care încleșta, strivea cu turbare.

Încremenisem. Buzele mi-erău uscate, obrajii îmi ardeau de rușine, de vină. Răsuflarea namilei se iușise, izbea tot mai încrâncenat trupul de alabastru, săltându-l de la podea, iar eu stăteam acolo, uitându-mă, fără să fac nimic, fără să...

Ridicată pe vârfuri, cu șuvițele-spini lipite de frunte, fetița scrijelea zadarnic pereții mânjiți. O clipă, o mie... Deodată, între două smucituri, înainte ca menghina mâinii păroase s-o apuce de ceafă, a întors capul și m-a privit. Cu milă.

Zguduitura, urletul metalului sfârtecat au umplut lumea. Pe urmă n-a mai fost decât tăcere.

...Căzusem în genunchi, printre sfărâmaturi, cadavre, cioburi, traverse răsucite. În vagonul răsturnat era praf, era fum. De undeva răsunau gemete, strigăte tot

mai stinse, iar lângă mine, omul în uniformă zăcea cu țeasta preschimbată într-un terci roșiatic.

O siluetă de lumină: fetița, cu trupul strălucind alb, neîntinat. A venit, uitându-se la țeava care îmi ieșea din pânțece, la măruntaiele răbufnind din rană. Era tristețe în ochii aceia arzători. Și liniște. Și neîndurare.

„Noapte bună, Patrick“, a spus, înainte să-și desfacă aripile, cutremurând zarea înecată într-o lumină sângerie.

Apoi s-a lăsat bezna.

Edward Lucas White

LUKUNDOO

Edward Lucas White

Scriitor nord-american, cunoscut specialist în limbi vechi și istorie antică, universitar de mare valoare, autor a numeroase nuvele și romane istorice de succes, dar și a zeci de nuvele fantastice. A fost unul dintre intelectualii de marcă ai „Școlii europene“ din Statele Unite, curent ce milita pentru păstrarea și dezvoltarea tradițiilor culturale și artistice europene.

Principalele opere:

El Supremo, The Unwilling Vestal, Unknown Africa, Andivius Hedulio, Lukundoo, Art and War in Old Greece.

LUKUNDOO

– Pare rezonabil, începuse Twombly, ca un om să creadă în ceea ce vede cu ochii lui, iar dacă ochii se pun de acord cu urechile, atunci nu se mai poate îndoii – trebuie să creadă ce a văzut și ce a auzit.

– Nu întotdeauna, a răspuns încet Singleton.

Ne-am întors cu toții spre el. Twombly, în picioare, cu spatele la foc, avea, ca de obicei, aerul că domină întreaga asistență. Singleton, tot ca de obicei, se ascundea într-un colț. Dar când vorbea, avea întotdeauna ceva de spus. Ne-am uitat la el și tăcerea noastră măgulitoare și spontană l-a invitat să continue.

– Mă gândeam, a reluat el după o lungă pauză, la ceva ce am văzut și am auzit în Africa.

Până atunci păruse imposibil să scoți de la Singleton vreun cuvânt despre experiențele lui africane. La fel ca unii alpiniști, care nu vorbesc decât despre urcuș și coborâș, Singleton ne împărtășise doar că a fost în Africa și s-a întors. Așa se face că puținele-i cuvinte ne-au atras imediat atenția. Twombly s-a îndepărtat de cămin pe nesimțite; însă, oricum, nimeni nu-l mai

lua în seamă. Atmosfera se schimbaseră dintr-o dată: Singleton a devenit ținta către care se îndreptau toate privirile și câțiva și-au aprins pe furiș țigările. Singleton avea și el între degete una, dar a stins-o, absent.

I

Ne aflam în Marea Junglă Centrală, în căutarea pigmeilor. După teoria lui Van Rieten, piticii pe care îi descoperise Stanley erau doar niște corcitură de negri cu pigmei. El spera să găsească o rasă de oameni de cel mult nouăzeci de centimetri înălțime. Or, până atunci nu întâlnisem nicăieri așa ceva.

Indigenii erau puțin numeroși, vânatul era rar. Și, în afară de vânat, nu exista nici un alt fel de hrană. În jurul nostru se întindea jungla – deasă, umedă, înăbușitoare. Apariția noastră reprezenta un eveniment pentru indigeni, care nu mai văzuseră oameni albi. Într-o zi, însă, după-amiaza târziu, un englez a sosit în tabăra noastră. Părea să fi ajuns la capătul puterilor. Nu știam nimic despre el; în schimb, el nu numai că auzise vorbindu-se despre noi, dar făcuse un drum de câteva zile ca să ne întâlnească. Călăuza și hamalii care îl aduseseră arătau și ei istoviți. Deși englezul era în zdrențe și barba îi crescuse, oricine

și-ar fi putut da seama că, de obicei, umbla curat și bine îmbrăcat. Făcea parte din acea categorie de oameni care se rad în fiecare zi. Era înalt, iar trăsăturile lui tipic britanice nu vedeau nici cea mai mică urmă de emoție; un străin l-ar fi putut crede incapabil de sentimente. Un englez ca atâția alții, ce voia să străbată lumea, rămânând, în același timp, o persoană „cum se cade“, care nu deranjează pe nimeni.

Numele lui era Etcham. S-a prezentat cu modestie și a mâncat cu atâta rezervă încât n-am fi bănuț niciodată, dacă hamalii noștri n-ar fi aflat-o de la ai lui, că nu mâncase decât de trei ori în cinci zile. După ce ne-am aprins țigările, a început să ne spună de ce venise:

– Conducătorul nostru e foarte bolnav. O să moară, dacă nu va fi ajutat. M-am gândit că poate...

Vorbea liniștit, pe un ton calm și egal, dar sub mustața stufoasă, buza superioară îi era acoperită de picături de sudoare. Dacă îl priveai cu atenție, devenea vizibil efortul să-și înăbușe emoția care făcea uneori să-i tremure glasul. Ochii lui umbriți de îngrijorare, solitudinea-i vibrantă m-au emoționat fără voie... În schimb, Van Rieten nu simțea nimic sau, în orice caz, nu părea impresionat. Asculta însă cu atenție, și asta m-a surprins, pentru că e genul de om care știe să refuze imediat. A ascultat o vreme aluziile ezitante și timide ale lui Etcham, apoi l-a întrebat:

– Cine vă conduce?

– Stone...

Uluiți, am strigat amândoi într-un glas:

– Ralph Stone?

Etcham a încuviințat din cap.

Câteva clipe am tăcut toți. Van Rieten nu-l văzuse niciodată, dar eu eram unul dintre discipolii lui. Odată, în jurul unui foc de tabără, vorbisem foarte mult despre Stone. Cu doi ani înainte, la sud de Luebo, în regiunea numită Balunda, dusese un război crâncen cu un vrăjitor și tribul său. Îi înfrânsese după o bătălie finală despre care se mai vorbea și acum. Învinșii rupseră în bucăți sceptrul celui ce-i conducea și i-l dăduseră lui Stone: un triumf echivalent cu victoria Sfântului Ilie asupra preoților lui Baal...

Crezusem că Stone era în vestul Africii, departe de noi și iată, aflam că ne preceda și că expediția lui ajunsese chiar în fața noastră.

II

Când Etcham a rostit numele lui Stone, ne-am reamintit istoria sa pasionantă, părinții extraordinari pe care îi avusese și moartea lor tragică, studiile strălucite, prestigiul milioanei sale, adolescența-i plină de promisiuni, renumele său din război, ce friza gloria,

aventura romantică și sfidătoare în același timp, cu o englezoaică faimoasă pentru numeroasele ei romane și a cărei frumusețe și farmec erau lăudate peste tot, enormul scandal pe care l-a stârnit ruperea logodnei cu tânăra verișoară pe care părinții i-o aleseseră pentru a întregi domeniul familiei, fuga lui și sosirea pe Continentul Negru; toate astea mi se învârtteau prin cap, pe când Van Rieten tăcea. După o vreme a întrebat:

– Unde e Werner, germanul care l-a însoțit de la început?

– Mort... A murit înainte ca eu să mă alătur expediției lui Stone.

– Nu ați venit cu Stone de la Luebo?

– Nu, ne-am întâlnit la Cascada Stanley.

– Cine mai e acum cu el?

– Numai călăuza, servitorii lui din Zanzibar și hamalii.

– Ce hamali?

– Din tribul Mang-Battu.

Asta ne-a impresionat și mai mult, pentru că astfel se confirma reputația lui Stone, de mare conducător de oameni; până atunci, nimeni nu putuse să-i folosească pe indigenii Mang-Battu ca hamali, în afara granițelor lor sau în expediții lungi și grele.

Van Rieten părea aproape uluit:

– Ați stat mult la războinicii Mang-Battu?

– Câteva săptămâni... Stone era fascinat de ei. A alcătuit chiar un vocabular detaliat al limbii lor. După el, Mang-Battu se trag din Balunda, lucru pe care îl confirmă multe din obiceiurile lor comune.

– Și cu ce vă hrăneți?

– Cu vânat...

– De câtă vreme a căzut Stone la pat?

– De mai bine de o lună.

– Și dumneata ai vânat pentru toți?! a exclamat Van Rieten.

Etcham s-a înroșit, plecându-și fruntea.

– Am ratat destule lovituri... Nu mă simt nici eu prea bine.

– El ce boală are?

– Un fel de furunculoză.

– Nu pare a fi grav... De furunculi se scapă ușor.

– Nu sunt... chiar furunculi. Nu are doi-trei, ci vreo douăzeci odată. Dacă erau furunculi, ar fi fost mort de mult. Nu știu cum să vă explic: e ceva mai ușor, și mai grav în același timp...

Etcham ezita, căutându-și vorbele:

– Nu evoluează ca niște furunculi. Stone nu are aproape deloc dureri, doar o febră uscată și, ce e mai rău, am impresia că boala asta îi afectează spiritul. Primul furuncul m-a lăsat să i-l pansez, dar pe celelalte le-a ascuns de mine și de negri. Stă singur în

cortul lui și, când erup, nu mă lasă nici să-i schimb pansamentele, nici să-l ajut în vreun fel.

– Cum își tratează abcesele?

– Le înțeapă și le taie la nivelul cărnii...

– Ce?? a exclamat Van Rieten.

Englezul l-a privit în ochi fără să-i răspundă.

– Iertați-mă, s-a grăbit să adauge Van Rieten, dar nu poate fi furunculoză, căci infecția...

– Desigur. Însă asta face!

– Doar n-a înnebunit?!

– Cred că da. Nu pot nici să-i dau sfaturi, nici să-l controlez.

– Câte abcese și-a tratat în felul ăsta?

– După câte știu eu, cel puțin două...

Etcham se înroșise de jenă.

– L-am văzut, printr-o crăpătură a cortului. Simteam că trebuie să-l supraveghez, ca pe unul care nu mai știe ce face.

– Cred și eu, l-a aprobat Van Rieten. Și l-ați văzut făcând asta de două ori?

– Bănuiesc că așa le-a tratat și pe celelalte.

– Câte a avut?

– Zeci...

– Are poftă de mâncare?

– Ca un căpcăun. Mănâncă mai mult decât doi hamali laolaltă.

– Ați spus că are febră...?

– Da, chiar foarte mare!

– A delirat vreodată?

– De câteva ori. Prima dată când a erupt întâiul abces... Nu vrea să se apropie nimeni de el în acele momente, dar vorbește tare și asta îi sperie pe indigeni.

– Când delirează vorbește în dialectul lor?

– Nu, într-un dialect apropiat. Hamed Burgash, călăuza noastră arabă, spune că vorbește în *balunda*. Eu nu învăț cu ușurință limbi străine; Stone, într-o săptămână, a deprins mai multe cuvinte *mang-battu* decât aş fi izbutit eu într-un an. În orice caz, hamalii *mang-battu* sunt foarte înspăimântați. Ca și cei din Zanzibar și Hamed Burgash. Și eu eram speriat, dar din alt motiv: Stone vorbea cu două voci diferite...

– Cu două voci diferite?!

– Da! Emoția lui Etcham creștea vizibil. Cu două voci, ca într-o conversație. Una era vocea lui, cealaltă subțire, pițigăiată și tremurătoare, cum n-am mai auzit niciodată. Mi s-a părut că înțeleg, printre sunetele scoase de vocea groasă, cuvinte care păreau să fie în *mang-battu*, ca *nedru*, *metabala* și *nedo*, care înseamnă: „cap“, „umăr“, „șold“, și, poate, *kudra* și *nekere*, „a vorbi“ și „a fluiera“. Din ce spunea vocea subțire am înțeles: *matopipa*, *angunzi* și *kamomami* – „a ucide“, „moarte“ și „ură“. Hamed Burgash a

recunoscut că le-a auzit și el; știe dialectul *mang-battu* mult mai bine decât mine.

– Hamalii ce au spus?

– Repetă într-una: „*Lukundoo, Lukundoo*“. Călăuza mi-a deslușit că înseamnă „leopard“ în *mang-battu*.

– E cuvântul pe care îl folosesc și pentru „magie“, a șoptit Van Rieten.

– Nu mă miră. Oricine auzea cele două voci ar fi crezut că e vorba de magie.

– Una dintre ele îi răspundea celeilalte? a mai întrebat Van Rieten, pe un ton aparent nepăsător.

Fața arsă de soare a lui Etcham se făcuse cenușie.

– Câteodată vorbesc în același timp.

– În același timp?! exclamă Van Rieten.

– Așa ni s-a părut și nouă. Dar mai e ceva...

Se opri; apoi a continuat fără să ne privească.

– Credeți că un om poate să vorbească și să fluiera concomitent?

– Ce vreți să spuneți?

– L-am auzit pe Stone rostind cuvinte, cu vocea lui groasă, de bariton, și scoțând, în același timp, un fluierat ascuțit și foarte puternic: era sunetul cel mai ciudat ce se poate închipui. Cum știți, chiar atunci când cineva fluieră ascuțit, nota pe care o scoate se deosebește de fluieratul scos de o fetiță sau de o femeie. Ei bine, încercați să vă închipuiți o fetiță fluierând

neîntrerupt și pe același ton. Așa fluiera Stone, poate și mai ascuțit, în vreme ce vorbea cu vocea lui.

– Și nu v-ați apropiat de el?

– Nu-i stă în fire să amenințe, însă de data asta ne-a amenințat, nu ca un bolnav sau ca un exaltat – pe un ton liniștit, dar foarte ferm. Ne-a spus că acela care se apropie de el atunci când e în criză – și mă includea și pe mine – va muri. Vorbea ca un rege care vrea să fie lăsat singur pe patul de moarte; nu puteai să nu-l ascuți. E foarte bolnav... M-am gândit că, poate...

Afecțiunea lui pentru Stone, grija pe care i-o purta transpăreau de sub masca-i impasibilă.

Ca foarte mulți oameni competenți în meseria lor, Van Rieten avea însă un puternic egoism, care, în asemenea împrejurări, ieșea la suprafață. I-a spus lui Etcham că nu dădea uitării legăturile ce există între exploratori, dar nu putea să-și pună expediția în pericol încercând să salveze pe cineva pe care, probabil, nu-l putea ajuta cu nimic; că era și așa destul de greu să vânez pentru o singură expediție – pentru două, ar fi fost imposibil... Iar un ocol de șapte zile – și aici l-a complimentat pe Etcham pentru calitățile lui sportive – risca să ne pună în fața unui eșec.

Van Rieten avea logica de partea lui și, în afară de asta, știa să iasă cu ușurință dintr-o situație dificilă. Până la urmă, Etcham a fost cel care și-a cerut iertare, iar Van Rieten a pus capăt discuției:

– Am pornit, cu riscul vieții mele, în căutarea pigmeilor. E singurul meu scop.

– Atunci, astea o să vă intereseze, a rostit Etcham.

A scos două obiecte din buzunarul cămășii și i le-a întins. Erau rotunde, mai mari decât prunele și mai mici decât piersicile. Se puteau ține cu ușurință în palmă. Erau negre și, la început, n-am înțeles ce erau.

– Pigmei! Van Rieten era în extaz. Pigmei adevărați!! Măsoară, probabil, cel mult șaizeci de centimetri. Vreți să spuneți că sunt capete de adulți?

– Eu nu spun nimic. Vă las să trageți concluziile.

Van Rieten mi-a întins unul dintre obiecte. Soarele apunea și, în lumina aceea sângerie, l-am examinat cu atenție. Era un cap uscat, conservat perfect; carnea devenise tare ca piatra. Din locul unde odată fuseseră mușchii gâtului ieșea o vertebră. Bărbia era mică, maxilarul proeminent, dinții în miniatură erau albi, regulați, buzele trase înapoi, nasul turtit, fruntea oblică și îngustă. Nenumărate smocuri de lână creată și prăfuită acopereau acest craniu de liliputan. Nu era nimic pueril, de copil sau de tânăr, în acest cap. Îți evoca mai degrabă maturitatea sau bătrânețea.

– De unde sunt capetele astea?

– Le-am găsit printre lucrurile lui Stone când căutam un medicament, ceva care să-l liniștească. Nu știu de unde le are, dar aş putea să jur că nu le avea până acum.

– Sunteți sigur? Dar cum să le fi găsit fără să observe nimeni?

– Uneori, când mergeam la vânătoare, nu ne mai vedeam câte zece zile. Stone nu e vorbăreț. Nu povestea niciodată ce i s-a întâmplat. Iar Hamed Burgash își ținea gura și-i obliga și pe ceilalți să o facă.

– Dumneavoastră le-ați examinat?

– Cu cea mai mare atenție.

Van Rieten și-a scos carnețelul. Era un tip metodic. A smuls o pagină, a împăturit-o, apoi a rupt-o în trei fâșii de aceeași mărime. Una mi-a dat-o mie, una lui Etcham și pe a treia a păstrat-o pentru sine.

– Aș dori ca fiecare dintre voi să scrie ce îi amintesc aceste capete. Vreau să compar observațiile.

I-am dat creionul lui Etcham, care a scris. Mi l-a dat înapoi și am scris și eu.

– Citește-le pe toate trei, m-a rugat Van Rieten, întinzându-mi hârtia lui.

Van Rieten scrisese: *Un bătrân vraci Balunda.*

Etcham: *Un bătrân om fetiș Mang-battu.*

Iar eu: *Un bătrân vrăjitor Katongo.*

– Ei, vedeți! a exclamat Van Rieten. Capetele astea n-au nimic de Wagabi, de Batura, de Wambuttu sau de Wabotu. Dar nici a pigmei nu seamănă.

Părea să se fi hotărât brusc.

– Povestea asta merită cercetată... Vă vom însoți și o să facem imposibilul ca să-l salvăm pe Stone.

I-a întins mâna lui Etcham, care i-a strâns-o în tăcere, copleșit de recunoștință.

III

Ca să ajungă la noi, Etcham parcursese drumul în cinci zile. Înapoi, deși calea era de-acum cunoscută, am făcut opt. Mai repede de-atât nu se putea merge, deși Etcham, devorat de o neliniște pe care încerca zadarnic să o ascundă, ne grăbea fără încetare. Nu părea un simplu sentiment al datoriei – ci impresia unui mare devotament, ascuns sub răceala lui britanică.

Etcham avusese precauția să împrejmuiască tabăra cu o palisadă de crengi spinoase, iar colibeile fuseseră solid construite și acoperite cu paie. Cea a lui Stone era atât de confortabilă pe cât o permiteau resursele. Burgash avea stofă de conducător – datorită lui nu dispăruse nici un om, iar în tabără domnea liniștea. Pe lângă asta, se dovedise un infirmier îndemânatic și un secund credincios.

Stone era întins pe un pat de campanie și lângă el se afla o măsuță pliantă, ca un gheridon turcesc, cu o sticlă de apă, câteva fiole, ceasul lui și briciul. Nu arăta foarte slăbit, dar spiritul îi rătăcea departe: nu devenise inconștient, ci mai curând pierdut ca într-o ceață, care îi luase puterea de a porunci sau de a rezista cuiva. Nu ne-a văzut intrând și nici nu ne-a remarcat

prezența. În ce mă privește, l-aș fi recunoscut oriunde. Bineînțeles, îi dispăruseră îndrăzneala și dezinvoltura tinereții, însă profilul lui amintea și mai mult de cel al unui leu, iar părul îi era la fel de frumos, blond și ondulat. Barba, care îi crescuse de când era bolnav, nu-i altera trăsăturile. Era înalt și pieptul îi rămăsese tot așa de musculos. Avea însă ochii lipsiți de strălucire și murmură frânturi de cuvinte fără înțeles.

Etcham l-a ajutat pe Van Rieten să-l dezvelească și să-l examineze. Pentru cineva care căzuse la pat de atâta vreme, părea încă foarte puternic. Avea cicatrici numai la genunchi, pe umeri și pe piept, ciudate urme circulare. Pe fiecare umăr erau mai mult de zece, unele încă deschise, altele pe cale de vindecare. Abcese noi avea doar două, câte unul de fiecare parte a mușchilor pectorali, cel din stânga mai sus și mai lateral decât celălalt. Nu aduceau a furunculi: părea mai degrabă că un corp tare încerca să-și croiască drum prin carne și prin pielea sănătoasă.

L-am învelit la loc, așezându-l cât mai comod și am mai venit să-l vedem abia înainte de apusul soarelui. Întins pe spate, la fel de masiv ca totdeauna, zăcea fără simțire. L-am lăsat pe Etcham cu el, iar noi ne-am dus în coliba vecină, ce urma să ne fie adăpost pentru noaptea. Zgomotele junglei nu erau diferite de cele pe care le auzisem prin alte locuri, în ultimele luni, așa că am adormit îndată.

IV

M-am trezit din somn într-o beznă desăvârșită și am început să ascult: se auzeau două voci – una a lui Stone, cealaltă subțire și șuierătoare, vocea cuiva care gâfâie. Prima am recunoscut-o, deși trecuseră mulți ani de când o auzisem ultima dată. Cealaltă nu-mi era familiară. Mai slabă decât scâncetul unui nou-născut, se exprima cu o asemenea insistență, încât evoca bâzâitul unei insecte. Pe când ascultam, l-am simțit pe Van Rieten lângă mine, treaz, în întuneric: auzise și el. Știam prea puțină balunda, ca și Etcham, dar puteam să pricep, totuși, câteva cuvinte.

Vocile alternau cu intervale de liniște; apoi, amândouă au început să vorbească foarte repede și deodată. Glasul de bas profund al lui Stone și vocea aceea în falset, incredibil de stridentă, perorau în același timp, ca două persoane ce se ceartă și din care una încearcă să o domine pe cealaltă.

– E insuportabil, a izbucnit după o vreme Van Rieten. Hai la el!

Luase pe dibuite o lanternă și mi-a făcut semn să-l urmez. Afară, a stins lumina, de parcă ne-ar fi împiedicat să mai auzim.

Cu excepția licăririi focului făcut de hamali, ne aflam într-un întuneric desăvârșit... Cele două voci răsunau distinct, când, dintr-o dată, cea stridentă s-a

transformat într-un fluierat ascuțit ca tăișul unui brici, un sunet continuu ce însoțea torentul de cuvinte pe care le bolborosea Stone.

– Doamne, Dumnezeu! a exclamat Van Rieten, aprinzând brusc lanterna.

L-am găsit pe Etcham cufundat într-un somn adânc. Îngrijorarea și drumul lung îl epuizaseră. Se odihnea, în sfârșit, de parcă își trecuse povara pe umerii lui Van Rieten.

Fluieratul încetase și cele două voci se auzeau iarăși. Veneau dinspre patul lui Stone, pe care conul alb al lanternei ni-l arăta la fel cum îl lăsasem. Acum însă, avea brațele ridicate deasupra capului și își smulsese pansamentele ce îi strângeau pieptul.

Abcesul de pe partea dreaptă erupsese. Îl puteam vedea limpede, pentru că Van Rieten îndreptase lumina într-acolo... Din excrescența carnoasă se iveau un cap, asemănător celor pe care ni le arătase Etcham, un cap ce ar fi putut fi miniatura unei țeste de vrăjitor Balunda.

Era negru, un negru strălucitor, tonul cel mai închis pe care îl cunosc rasele africane. Își rotea într-o parte și într-alta albul ochilor mici, cu căutătura rea, arătându-și dinții microscopici între buzele groase și roșii, înspăimântător de negroide. Pe craniul minuscul, părul semăna cu un fuior de lână creță. Capul se întorcea în toate părțile, turuind într-una cu vocea aceea

incredibilă, în falset. Iar Stone îi răspundea în somn, întretăiat, arar.

Etcham se trezise și privea uluit, fără grai.

— Țineți-l de mâini, ne-a poruncit Van Rieten.

A luat briciul lui Stone, dându-mi lanterna. Stone nu părea să observe nici lumina, nici prezența noastră, dar capul în miniatură a scos niște țipete ascuțite care, în mod evident, ne erau adresate.

Lui Van Rieten nu-i tremura mâna și briciul tăia perfect. Spre uluirea noastră, Stone a sângerat puțin și Van Rieten a pansat rana ca pe o zgârietură oarecare.

Din clipa în care capul fusese tăiat, Stone a încetat să mai vorbească. Van Rieten mi-a luat lanterna, a început să caute în jurul patului, apoi i-a tras capului câteva lovituri zdravene cu crosa puștii.

Ne-am culcat la loc, dar n-am izbutit să mai dorm.

V

A doua zi, spre prânz, am auzit din nou două voci, dinspre coliba lui Stone. Abcesul din stânga erupsese și un alt cap își făcuse apariția, mieunând și scuipând. Etcham s-a trezit din cauza zgomotului și s-a frecat la ochi, încă buimăcit. Printre șuierăturile creaturii se auzeau replicile răgușite ale lui Stone.

Când Van Rieten a luat briciul, îngenunchind lângă el, capul monstruos i-a adresat un rânjel, însoțit de un scârțâit șuierător.

Atunci, Stone a rostit deodată, în engleză:

– Cine ești tu, care mi-ai luat briciul?

Era conștient și privirea îi rătăcea prin colibă.

– Sfârșitul, ăsta-i sfârșitul. Mi se pare că-l recunosc pe Etcham. Uite-l și pe Singleton! Umbrele tinereții mă veghează pe patul de moarte! Și tu, spectru straniu, cu barba asta neagră și cu briciul meu în mână, cine ești?

– Nu e nici o fantomă aici, Stone, am intervenit. Sunt eu, viu și nevătămat. Etcham și Van Rieten sunt și ei în viață. Vrem să te ajutăm.

– Van Rieten! Lucrarea mea va ajunge pe mâinile unui om mai bun decât mine. Norocul să fie cu tine, Van Rieten!

Acesta se apropiase.

– Stai liniștit, prietene. O să te doară puțin, și gata.

– Am îndurat până acum destule dureri de felul ăsta, a venit răspunsul. Lasă-mă în pace. Lasă-mă să mor de moartea mea. Hidra nu poate fi răpusă. Poți să tai zece, o sută, o mie de capete – blestemul nu-l poți tăia, nici îndepărta. Ce-ți intră în sânge nu mai iese niciodată. Nu mă mai ciopârți. Promite-mi!

Își regăsise tonul de comandă și i-a impus lui Van Rieten, așa cum le impusese tuturor, întotdeauna.

– Îți promit.

Abia rostise aceste cuvinte, și ochii lui Stone s-au tulburat din nou.

Am rămas atunci să ne uităm, toți trei, la creatura hidoasă și bolborositoare care se iveau din trupul omului, până ce două brațe miciuțe și subțiri au ieșit la rândul lor la lumină. Unghiile minuscule aveau o formă perfectă. Palma roz era înfiorător de naturală. Brațele gesticulau și mâna dreaptă s-a întins să tragă de barba blondă a lui Stone.

– E îngrozitor, nu mai pot să suport! Van Rieten a pus iarăși mâna pe brici.

În aceeași clipă, Stone a deschis ochii ațintindu-l cu o privire severă.

– Van Rieten să nu-și respecte cuvântul? Nu-mi vine să cred!

– Dar trebuie să facem ceva...

– Am trecut de stadiul suferinței și nu mai am nevoie de ajutor. Mi-a sosit ceasul. Blestemul acesta nu-mi vine de la nimeni; s-a născut în mine, ca oroa-re pe care o vedeți. Chiar și acum mă chinuie, când sunt pe moarte!

După o vreme a reînceput să vorbească, dar de data asta nu ni se adresa nouă:

– Știi toate limbile?

Ființa minusculă, pe cale de a se naște, a răspuns în engleză:

– Da, toate limbile pe care le știi tu.

Și-a scos limba, încrețindu-și buzele, și a dat din cap spre dreapta și spre stânga. Acum îi vedeam coastele filiforme și pieptul liliputan, care părea că respiră.

– M-a iertat oare? a mai întrebat Stone, cu o voce sugrumată.

– Nu, atâta timp cât vântul se va mai legăna în chiparoși, a răspuns capul ca un scârțâit. Cât timp stelele vor străluci pe lacul Ponchartrain, ea nu te va ierta.

Atunci, dintr-o mișcare, Stone s-a răsucit pe o parte. În clipa următoare era mort.

Singleton tăcuse și încăperea a rămas cufundată într-o liniște în care ne auzeam răsuflările. Twombly, lipsit de tact ca întotdeauna, a rupt primul tăcerea:

– Presupun că ați extirpat micuțul și l-ați cufundat în alcool, ca să-l puteți duce acasă.

Singleton i-a aruncat o privire rece, de infinit dispreț:

– L-am îngropat pe Stone așa cum a murit, fără să-l mutilăm ...

Théophile Gautier

FATA DE PORȚELAN

Théophile Gautier

Scriitor romantic francez, prieten apropiat cu Baudelaire și Gérard de Nerval. A publicat zeci de nuvele, poeme și romane de cele mai diverse facturi, de la dramă și romantism gotic, până la capă și spadă, istorie, literatură fantastică. Reprezentant tipic al curentului „Artă pentru Artă”, care nega necesitatea implicării creatorilor de artă în social, contemporaneitate sau politic.

Principalele opere:

Poésies, Albertus ou l'Âme et la péché, Les Jeune-France, Mademoiselle de Maupin, Voyage en Espagne, España, Émaux et camées, Théâtre de poche, Le Roman de la momie, Voyage en Russie, Histoire du romantisme, La Morte amoureuse, Deux acteurs pour un rôle, Arria Marcella, Avatar, Jettatura și celebrul *Le Capitaine Fracasse*.

FATA DE PORȚELAN

Anul trecut am fost invitat, împreună cu doi prieteni – Arrigo Cohic și Pedrino Borgnioli – să petrec câteva zile într-un conac din nordul Normandiei.

Timpul, care la plecare făgăduise să fie minunat, s-a schimbat deodată și a plouat atâta încât drumurile desfundate păreau albi de torente.

Ne afundam în noroi până la genunchi, un strat gros ni se lipise de tălpile cizmelor și, atârând greu, ne încetinea așa de mult mersul, încât n-am ajuns la destinație decât după apusul soarelui.

Eram frânți de oboseală și, văzând ce eforturi făceam ca să ne oprim căscatul și să ținem ochii deschiși, de îndată ce am cinat, gazda noastră a poruncit unui slujitor să ne conducă pe fiecare în odaia lui.

Camera în care urma să dorm eu era neobișnuit de mare; dar nu de asta m-am înfiorat, ci fiindcă mi s-a părut că, trecându-i pragul, pătrund într-o lume aparte... Într-adevăr, ai fi putut să te crezi pe timpul Regenței: deasupra ușii, un tablou de Boucher cu cele patru femei goale reprezentând... Anotimpurile,

pretutindeni mobile greoaie – supraîncărcate cu ornamente ce imitau stânci, arbori, coloane grecești –, candelabre și oglinzi uriașe, cu rame de cristal și suporturile sculptate neîndemânatic.

Pe masa de toaletă se aflau cutii cu piepteni, pă-mătufuri pentru pudră, flacoane de parfum și un evantai presărat cu paiete de argint; iar tabachera de baga uitată pe șemineu era plină cu tutun proaspăt.

N-am observat toate astea decât după ce slujitorul, punând sfeșnicul pe masă, mi-a urat noapte bună, apoi s-a retras, închizând ușa după el. Prea obosit ca să mă mai dezbrac, m-am întins în pat și am închis ochii, așteptând să adorm.

Dar somnul nu voia să vină; patul se clătina sub mine ca dus de valuri, pleoapele îmi zvâcneau. Până la urmă m-am pomenit din nou în capul oaselor, treaz de-a binelea.

În cameră, nimic nu se schimbase – și totuși, ceva era altfel. Focul arunca flăcări parcă mai înalte, îngăduindu-mi să deslușesc limpede portretele din tablourile cu rame masive, ce acopereau doi dintre pereți, chipurile și decorurile de pe marea tapiserie aflată deasupra căminului. Erau strămoșii gazdei noastre: cavaleri în zale, nobili în veșminte de brocart, consilieri cu perucă și frumoase doamne cu obrajii fardați, ținând câte un trandafir alb în mână.

Deodată, flăcările au început să se zbuciume, ca atinse de o adiere de vânt și, în lumina aceea schimbătoare, nefirească, am văzut cum ceea ce luasem drept tablouri din lemn și pânză ascundeau ființe aieva, din carne și sânge: ochii li se mișcau, ațintindu-mă, iar buzele li se deschideau și se închideau, însă nu auzeam decât tic-tacul pendulei și trosnetul buștenilor în vatră.

O groază de nestăpânit m-a cuprins. Tremuram, părul mi se ridicase, dinții au început să-mi clănțâne și o nădușeală rece mi-a acoperit tot trupul. Ce-avea să se întâmple cu mine? Să fi fost lumea aceea cu adevărat acolo?

Pendula arăta ora unsprezece. Bătăi vibrante, sonore au străpuns încremenirea văzduhului și, când ultimul ecou a murit...

Lumânările s-au aprins singure; foalele au început să sufle în foc ca apăsate de mâini nevăzute, în timp ce cleștele răscolea jarul și lopățica scotea cenușa.

Apoi, un ibric de porțelan a țâșnit de pe masă și a plutit spre șemineu, așezându-se pe jar. Imediat, fotografiile au prins să se miște și, agitându-și picioarele torsionate în chip uluitor, s-au rânduie înaintea vetrei.

Unul dintre portrete, cel al unui bărbat corpulent, cu barbă albă, semănând cu imaginea pe care mi-o făcusem despre Sir John Falstaff, și-a scos capul din

ramă și, după mari eforturi, și-a strecurat umerii și pântecul voluminos afară din cadrul de lemn, sărind greoi pe parchet.

Gâfâind încă din cauza sforțării, a pescuit din buzunarul hainei o cheie miniaturală, aplicând-o apoi pe toate ramele, una după alta. Și ramele s-au deschis, lăsându-i să iasă pe cei dinăuntru.

Preoți ascetici, văduve palide, magistrați cu un aer grav dar cu obrajii dolofani, cochete de o eleganță vetustă, filfizoni cu ciorapi de mătase – toate aceste personaje ofereau un spectacol atât de ciudat și absurd, încât, deși mi-era frică, am izbucnit într-un râs nervos.

În timp ce demnele apariții se așezau pe scaune, ibricul a sărit înapoi pe masă, urmat de ceșcuțele japoneze, albe și bleu – ce soseau în grabă dintr-un bufet impunător, ale cărei uși se deschiseseră singure – fiecare ceașcă având înăuntru o bucată de zahăr și pe farfurie o linguriță de argint.

După ce invitații și-au băut în liniște și cu eleganță cafeaua, ceștile goale, ibricul și lingurițele s-au făcut nevăzute, retrăgându-se pe rafturile marelui dulap. Dar nu bufnitura ușilor grele m-a făcut să tresar, ci sunetul neașteptat al glasurilor omenești. Galeria însuflețitelor personaje începuse acum o conversație animată despre vreme, modă, evenimente mondene și alte asemenea subiecte atât de banale, de nepotrivite cu straniețea

scenei. Căci nici unul dintre cei prezenți nu se uita la ceilalți. Fiecare vorbea parcă pentru sine, fără să-și desprindă privirea de la mișcarea înceată a limbilor ceasului.

Când s-a făcut miezul nopții, glasurile au amuțit brusc și, în tăcerea prelungită după a douăsprezecea bătaie a pendulei, cineva a rostit cu un glas poruncitor:

– E timpul să dansăm!

Toți s-au ridicat în picioare, ca un singur om. Din nou animate parcă de o voință proprie, fotoliile s-au retras spre pereți, lăsând liber mijlocul încăperii. Fiecare domn luase mâna unei doamne și aceeași voce cu accente metalice a spus:

– Să cânte orchestra!

Tapiseria de deasupra căminului înfățișa un *concerto* italian cu toate instrumentele de la balurile și seratele altor vremuri. Instrumentiștii, care până atunci rămăsese răcliniți ca niște figuri țesute ce erau, s-au înclinat într-un gest de încuviințare.

Dirijorul a înălțat bagheta și menuetul a început, lin, susurând ca un pârâu.

Dar acea muzică suavă distona evident cu piruețele prea lente, cu reverențele solemne și pașii încă amorțiți ai dansatorilor. Aceștia se străduiau însă din răputeri și, după o vreme, mișcările li s-au iuțit: bărbații se răsuceau în rotiri amețitoare, rochiile femeilor

se învârtejeau, picioarele tuturor abia dacă atingeau podeaua...

Zadarnică trudă. Arcușurile treceau tot mai repede pe coarde, degetele flautiștilor lunecau pe instrumente cu neastâmpărul argintului viu; obrajii suflătorilor din corn se umflaseră parcă gata să plesnească – și toate aceste efortări dădeau naștere unui vârtej tumultuos și năucitor. Game ascendente și descendente se succedau, amețitoare, iar schimbările de ritm veneau la intervale tot mai scurte, fără ca muzica să își piardă armonia. Acorduri de o perfecțiune angelică se supuneau unui ritm diabolic, cu neputință de urmat de vreo făptură omenească.

Strădaniile dansatorilor de a intra în cadență își făceau milă... Săreau, săltau, se roteau cu patetică râvnă, iar sudoarea li se scurgea neconținut de pe chipurile purpurii, congestionate. Însă toate eforturile erau în van, căci orchestra le-o lua mereu înainte.

Când pendula a bătut ora unu, dansatorii s-au oprit ori mai degrabă s-au prăbușit pe fotolii, ca niște marionete scăpate din sfori.

Atunci am văzut-o pe fata care nu dansase.

Stătea în picioare, rezemată de un colț al șemineului, privindu-mă cu o stranie stăruință.

Niciodată, nici măcar în vis, nici în tablourile lui Boticelli, nu văzusem ceva mai frumos: pielea îi era

ca alabastrul, părul blond-cenușiu, iar ochii de un azur uimitor păreau două adâncuri limpezi; prin ele îi vedeam sufletul, la fel de deslușit cum s-ar zări pietrele albiei prin undele unui lac de munte.

Am simțit că, dacă mi se va întâmpla vreodată să iubesc pe cineva, ea va fi aceea. Am sărit din patul de unde până atunci nu cutezasem să mă clintesc, condus de un imbold irezistibil. M-am trezit lângă fată și, apucându-i mâinile, am început să-i vorbesc cu un curaj nebun, de parcă aş fi cunoscut-o de când lumea. Dar, mai ciudată chiar decât stăruința lipsită de inhibiții cu care încercam să-i trezesc interesul, era o pornire illogică ce mă cuprindea tot mai mult. Voiam să dansez, cu ea, numai cu ea, pe muzica ce nu încetase vreo clipă și, înainte să înțeleg ce se întâmplă, m-am pomenit mărturisindu-i dorința ce creștea în mine, mistuitoare ca o febră.

N-a părut surprinsă. M-a privit lung, cercetător, apoi mi-a zâmbit, atât de dulce și trist, încât m-am simțit atins de aripa unei presimțiri funeste.

– Curând, scumpul meu Teodoro, a murmurat.

Nu știu de ce, dar nu eram deloc surprins să aud că îmi spune pe nume, și am continuat să vorbim. Conversația aceea cu o fată atât de frumoasă și plină de farmec nu mă împiedica să râvnesc s-o ating, s-o strâng în brațe, să o port pe talazurile muzicii

atotbiruitoare... Tremuram de o nerăbdare amestecată cu teamă, ca înaintea unui salt în abis, când pendula a bătut din nou – era ora două, iar vocea cu timbru metalic a vibrat deasupra capetelor noastre:

– Angela, poți să dansezi acum dacă vrei, dar știi ce va urma.

– Nu-mi pasă! a răspuns fata cu hotărâre, petrecându-și brațele de fildeș pe după gâtul meu.

– Prestissimo! a poruncit vocea.

Și-am început să dansăm. În vârtejul valsului, sânii Angelei îmi atingeau pieptul, obrazul ei catifelat era aproape lipit de al meu, iar răsufierea-i fierbinte și suavă îmi înfiora buzele.

Niciodată în viață nu încercasem o emoție atât de copleșitoare; nervii îmi vibrau ca niște arcuri de oțel, sângele îmi revărsa torente de lavă în vine, inima îmi ticăia ca un ceasornic nebun. Dar în starea aceea de supremă surescitare nu se amesteca nici teamă, nici sovăială. Pierdusem, odată cu simțul realității, orice măsură. M-am lăsat copleșit de o euforie dincolo de cuvinte, îmbătat de parfumul subtil, de prezența necunoscută din brațele mele. Simțeam în ea sufletul pereche pe care-l căutasem dintotdeauna, fără măcar s-o știu. Și doream, cu toată puterea ființei mele, ca dansul, vraja ori ce-o fi fost, să nu se sfârșească niciodată.

Cei de față strigau și băteau din palme, îndemnându-ne să izbândim acolo unde ei dăduseră greș. Iar

muzica, învinsă la început de avântul și uitarea cu care ne dăruiam dansului și unul altuia, și-a iuțit iarăși ritmul, însă am urmat-o și de data asta, fără vreun efort.

Apoi, brusc, s-a întâmplat.

Angela s-a lăsat greu în brațele mele, cu răsuflarea tăiată. Picioarele care, cu o clipă înainte zburau pe podea, nu se mai desprindeau decât anevoie, ca trase în jos de niște greutatea de plumb.

– Ești obosită, Angela. Să ne odihnim, am rugat-o.

– Să ne odihnim, a repetat, ascultătoare. Dar nu mai este decât un fotoliu liber...

– Cu atât mai bine, îngerul meu. Am să te iau pe genunchi, am rostit cu o îndrăzneală pe care nu mi-o cunoșteam.

Angela a zâmbit din nou, deși strălucirea din ochii ei pălise. Când m-am așezat și am primit-o în brațe, mi s-a cuibărit la piept. Răsufla încă anevoie dar, primind căldura îmbrățișării mele, trupul rece ca gheața a început treptat să se dezmorească.

Am rămas așa multă vreme, încremențiți, căci toate simțurile îmi erau îmbătate de apropierea acelei fapturi misterioase, ce îmi devenise mai dragă decât orice pe lume.

Nu mai știam cât era ceasul și uitasem unde mă aflui; lumea reală nu mai exista pentru mine, firele care mă legau de trecut se rupseseră... Desprins din cătușele lucidității, spiritul mi se înălța spre sfere

căroră până ieri nici măcar nu le-aș fi bănuir existență. Eu și Angela devenisem o singură ființă; îi auzeam gândurile, iar ea îmi știa dorințele fără a fi nevoie să le rostesc. Ea mă așteptase dintotdeauna, eu o căutasem mereu, fără speranță. Iar acum eram în sfârșit împreună, pentru o clipă sau o veșnicie.

Deodată, o rază de lumină a străpuns fereastra ca o sulită de foc.

Angela a tresărit, aruncând o privire îngrozită împrejur. S-a ridicat repede și, când am vrut să o rețin, s-a răsucit lipindu-și buzele de ale mele, sorbindu-mi răsufierea, într-un lung și dureros sărut. A făcut apoi un pas, altul și a scos un țipăt, prăvălindu-se pe podea.

M-am năpustit s-o ridic, să-i vin într-ajutor. Dar – și sângele îmi îngheață în vine când îmi amintesc – în locul unde căzuse iubita mea Angela n-am găsit decât ibricul de cafea, sfărâmat. Ceva s-a rupt atunci în mine, s-a spart în cioburi de durere, disperare și neputință. Știu doar că am urlat – o chemare sau un blestem aruncat cerului nesimțitor. Apoi mi-am pierdut cunoștința.

... Când am deschis ochii, Arrigo și Pedrino erau aplecați asupra-mi.

– Slavă Domnului! a exclamat primul. De o oră încercăm să te trezim! De dimineață, văzând că nu cobori, am intrat în camera ta și te-am găsit întins pe jos cât ești de lung și strângând în pumn niște cioburi de porțelan...

– Ce dracu ai făcut în noaptea asta?!

Tonul imperativ al lui Pedrino era menit să ascundă o reală îngrijorare.

– M-a cuprins o slăbiciune, mi se întâmplă uneori..., am bâiguit, știind bine că mă cunoșteau îndeajuns ca să nu-mi înghită minciuna.

Jos ne aștepta gazda, cu micul dejun pregătit. Prietenii mei au mâncat mult, au băut și mai mult; eu aproape că nu m-am atins de nimic. Îngândurat și absent, încercam să-mi ascund tulburarea și să dau acțiunilor mele o aparență de normalitate.

După-masă ploua cu găleata și a fost imposibil să plecăm. A trecut așa un ceas, apoi altul. Ca să-și alunge plictiseala, prietenii mei și-au găsit fiecare câte o ocupație: Pedrino bătea cu degetele în geam marșuri războinice; Arrigo și gazda noastră jucau o partidă de dame. Eu am scos din mapa de care nu mă despărțeam niciodată o hârtie velină și am început să desenez.

Mânuiam creionul automat, fără vreun gând anume, însă liniile trasate la întâmplare s-au unit într-un contur ce-mi părea ciudat de familiar. Curând, mi-am dat seama de ce: aducea cu...

– Dar ăsta e portretul surorii mele!

Exclamația aparținea gazdei, care își întrerupsese partida, venind ca să privească peste umărul meu la ce lucram.

Într-adevăr, era profilul desăvârșit al Angelei.

– Pe toți sfinții! Unde este?! Pot s-o cunosc?

Mi-am dat seama că-mi tremură vocea, de parcă viața mea ar fi atârnat de răspunsul lui. Și, într-un fel, chiar așa era.

– A murit acum doi ani de o congestie pulmonară... S-a îmbolnăvit după un bal.

Mi-am plecat fruntea ca să-mi ascund durerea, lacrimile care îmi împăienjeniseră privirea. Cu gesturi încete, aproape tandre, am așezat foaia înapoi în mapă, ca pe o relicvă prețioasă.

Înțelesesem că, pentru mine, nu va mai exista fericire pe acest pământ...

Dan Apostol

VÂNĂTORII LUMII DE DINCOLO

**Nuvela *Vânătorii Lumii de Dincolo* a obținut
Premiul pentru proză în 1998
la Festivalul Fantasia din Copenhaga, Danemarca**

PĂZITORUL CERULUI

Dan Apostol

Scriitor și cercetător român, specializat în fenomene de la frontierele cunoașterii din istoria militară, vechile civilizații și lumea vie. Fost aviator, editor, publicist, realizator de programe și documentare de televiziune, consultant PNUD, al Academiei Române și Academiei Cehe, colaborator la zeci de publicații, muzee, televiziuni și posturi de radio din România, Franța, Anglia, Italia, Cehia și Grecia, consilier al Comisiei științifice *Humboldt* a Uniunii Europene. A publicat sute de studii, articole, nuvele, povestiri și zeci de volume personale în șase țări europene. A primit două premii internaționale pentru proză fantastică: Copenhaga (Danemarca), 1998 și Truro (Marea Britanie), 2004.

Principalele opere:

Deocamdată... Enigme, Din tainele naturii, Neștiuta natură, Urme de pași în Cosmos, Stăpânii adâncurilor, Terra – Planeta vieții, Dintr-o lume dispărută, Exploratorii Infinitului, Atlantida și Pacifida, Lumea Dragonilor, Cronici din Lumi Paralele, Supraviețuitorii Cuaternarului, Dispariții Neelucidate în Marile Războaie, Monștrii adâncurilor, Atlantida – imperiul pierdut, Misterul cetăților aurului, Pacifida – continentul dispărut, Războiul lumilor, Dinosaurii – o realitate în istoria ultimelor milenii, Orașele caracatițelor, Femei-războinic în bătălii care au schimbat lumea, Căderea îngerului.

VÂNĂTORII LUMII DE DINCOLO

Pești: roșii, cu ochi aiidoma unor globuri de gelatină, cenușii ca oțelul, cu trupuri prelungi și dinți arcuiți spre-napoi, albaștri, cu capete-ciocan și pielea rugoasă. Movile de stridii duhnind a mâl, sare și fosfor. Homari forfecând văzduhul, sardine ce se zvârcoleau între blocuri de gheață. Și undeva, în zare, privind veșnic spre larg, fecioara de bronz care veghea bătrânul port al lui Andersen.

Lumina palidă a zorilor învăluia totul într-o boare nelămurită. Făpturile mării păreau să foșgăie pe tarabe, să forfotească în lumea lor, unde *oamenii* erau cei străini, nechemați. Dintotdeauna mă fascinasese poporul adâncurilor – poate pentru că venea de-așa departe și era atât de *altfel*...

Un tumult de voci a izbucnit în spate, după niște mormane de lăzi. Am așteptat să se stingă însă creștea, câțiva curioși au grăbit într-acolo și i-am urmat. Răbufnirile gloatei mă lăsau rece, dar – cine știe? – uneori, un chip hilar, o îmbulzeală de trupuri, grotescă

în contre-jour, o grimasă, un rânjet sau o lacrimă merituau căutarea.

Larma se descompunea în vorbe, arțăgoase, câzând ca niște bolovani.

– Vrei să mănânci? Na, mai ține, încă una, și încă!

Mi-am croit anevoie drum până la masa de piatră îndărătul căreia trei bărbați trăgeau, înghionteau, târau, un lungan slăbănog, care strângea în brațe o halcă de ton, ferindu-se cu stângăcie de palme și pumni. Păgubitul urla acum:

– La poliție! După gratii...

Gură-cască îi țineau partea, unii râzând, alții mânați de-o sfântă indignare. Nimeni nu se uita la ghețele scâlciate, la pantalonii ferfenițiți, la hanoracul umflat de petice. Nenorocitul furase – de foame, din lene, din viciu? Cui să-i pese... Când au răsunat fluierile și s-au ivit oamenii cu căști-clopot, negre, am făcut un pas înainte.

Atunci, unul din cei care-și înfipseseră ghearele în pradă și-a luat avânt, lovind obrazul ascuns de glugă. Ca trezit din somn, vagabondul a lepădat carnea și a țâșnit deodată, năzuind să scape. Hanoracul s-a rupt în mâinile cerberilor și am văzut valul de șuvițe năpădind puloverul jegos, ochii enormi, de un violet-clocotitor, chipul parcă sculptat în alabastru. Era o femeie.

Polițiștii au oprit-o scurt, ca un zid. Înviorată, mulțimea fierbea – toți voiau să fie martori, să declare, să... M-a cuprins o scârbă grea, leșioasă. De ce nu-și vedeau de ale lor?!

– Cât este paguba?

Am întrebat o dată, de două ori; a treia, am răcnit:

– Hei! Mai tăceți dracului!!

S-au răsucit spre mine uluiți, polițiștii cu un început de încruntare.

– Îți dau de cinci ori cât face, i-am retezat-o negustorului, un turc grăsan, ajuns în pragul apoplexiei.

Asta l-a calmat aidoma unui duș rece. A bâiguit o sumă, i-am numărat în grabă bancnotele, polițiștii au rupt o chitanță, iar ceilalți au prins să se-mprăstie, mărâind a dezamăgire.

M-am aplecat, luând carnea înghețată, haina, am mai pus un pumn de hârtii și monezi, i le-am întins femeii. Răsufla greu, trăgând neîncetat, fără să-și dea seama, de marginea puloverului.

– Ia-le, am spus. Te rog...

Și, pentru că nu se clintea, i le-am îndesat în brațe, întorcându-mă brusc, ca să nu-mi vadă rușinea, furia.

Am ieșit din piață aproape alergând. Pe străzile încă albe de bruma dimineții, printre casele din ardezie și bazalt, mă obseda privirea pe care mi-o aruncase, ca a unui rătăcit din altă lume. Veneticul scăpat

de cloaca-i orientală și burghezii noștri, brute respectabile, nu-i văzuseră osteneala, spaima, nu-i auziseră strigătul mut...

Urcând treptele spre portalul păzit de lei încremeniți am deslușit gâfâitul cuiva în urma mea. Am descuiat poarta, uitându-mă într-o doară peste umăr – și-am scăpat cheia.

La un pas, ațintindu-mă cu ochii aceia muștrători, în puloverul și pantalonii zdrențuiți, stătea femeia. Nu mai avea hanoracul, bucata de pește; nici banii. Era cu mâinile goale și tremura în burnița mărunță, care tocmai se pornise.

Câteva clipe, poate minute, am privit-o neîncrezător, aproape înfricoșat. Apoi i-am făcut semn să vină.

Înăuntru, cald și liniște. Înainte să plec promisem caloriferele, ridicând storurile ca să intre lumina dăruită cu atâta zgârcenie de soarele Nordului.

M-am uitat la femeia străzii, la hainele-i jilave, la ghetetele rupte. Am deschis un dulap. Am scotocit, am scos o pătură și niște papuci îmblăniți.

– Poți să... am început, însă vorbele mi s-au poticnit în gâtleej, abrupt.

Fără șovăială, acolo, în prag, femeia se dezbrăca. Își scosese ghetetele, pantalonii, și-a tras puloverul peste cap. Nu mai avea altceva pe ea și așa, goală, părea și mai înaltă, și mai slabă, cu oase delicate, cu pielea de un alb translucid, cu pletele ajungându-i la glezne.

Nu izbuteam să-i ghicesc vârsta – treizeci sau, poate, cincizeci de ani. Trupul, doar mușchi prelungi era ai-doma unui șarpe. Fără șolduri, pân-tece, sâni, fără rotunjimi de prisos. Și fără alte pete de culoare decât cele două mure care-și scurseseră zeama vineției pe pieptul de puberă.

Era ceva nefiresc în trupul acela, care mi se arăta nu oferindu-se, nu sfidător, ci cu o imensă, inumană nepăsare, de parcă nu eram mai viu decât coloanele ce țineau tavanul pictat... Înflorându-mă, am trecut pe lângă ea lăsând pătura să-i cadă la picioare și am urcat scara încolăcită spre etaj. Din urmă, nu venea decât tăcerea.

M-a trezit muzica: suavă, tristă, aducând atâta sfâșiere și atâta împăcare... Beethoven, *Sonata Lunii*. Iarăși.

M-am îmbrăcat, pe când pianul nevăzut își înălța ruga spre un cer nepăsător la durerile omenești, golit de înțeles și de simțiri, străin. Coborând treptele de marmură neagră, trecând prin bibliotecă, prin holuri, știam unde și cum o voi găsi. Și, negreșit, femeia era în galerie. Printre tablouri, armuri, statui, incunabule. Printre vitrinele al căror cristal întorcea lumina, înmuiată.

Plutind de la una la alta, ca o făptură a mării, ce nu învățase să meargă. Ca o sirenă care unduia în abisul de sunete, veșnic zbuciumat sub înșelătoarea-i liniște.

Un tablou schimbat. O pescăriță flamandă luată de lângă armura spaniolă. Parcă am văzut crisparea chipului tânăr topindu-se, parcă i-am auzit oftatul de ușurare. Cât de orb fusesem: să pun prigonita lângă vânător... O ghioagă cu aripi zimțuite vârâtă între mânușile de fier normande, un claymore scos dintre muschetele lui Vauban.

M-am lăsat pe un jilț florentin, uitându-mă la femeia aceea – cerșetoarea în zdrențe...?! – care scotea la iveală lehamitea, nepăsarea ce mă otrăveau de la o vreme. Nu-mi mai dădeam osteneala ca înainte și nimic nu mai era unde ar fi trebuit să fie. Dar... cum de știa atâtea?

Ultimele acorduri se stinseseră. Ea s-a oprit. Apoi, fără grabă, a întors caseta, a pus-o din nou. Ar fi ascultat la nesfârșit sonata aceea. Și *Requiem*-ul de Mozart. Și *Nabucco*. Și...

Cine era femeia asta?

De o lună nu ieșise din casă. În halatul prea scurt, cu părul nestrâns, șiroind ca un pârâu argintiu-sclipitor, rătăcea dintr-o încăpere într-alta, făcând să dispară tot ce supăra ochiul, preschimbându-mi galeria într-un labirint de mici muzee, fiecare cu frumusețile, cu împlinirea lui.

Învățase repede rostul unor lucruri ce nu-i păreau cunoscute: frigiderul, casetofonul, robinetele. Doar de televizor nu se atingea, nu voia să vadă, să audă nebunia ce se revărsa dinăuntru.

Și nici de cărți. O singură dată o găsisem privind una clipe ce s-au lungit nespus; apoi a așezat-o cu grijă în raft și mi s-a năzărit că o lacrimă i s-a scurs pe obrazul ascuns îndată de pletele scuturate a neputință.

Pe ea voise turcul s-o vadă în cătușe, pe ea o lovise docherul, pe ea o înșfăcaseră polițiștii cu gheare de cremene? Ei îi dădusem pomană o halcă de pește înghețat și niște mărunțiș?!

Am simțit că roșesc și mi-am plecat privirea. Când am cutezat s-o ridic, femeia trecea pe dinainte-mi și ochii ni s-au întâlnit, zăbovind, ai mei cufundați în violetul noptatic, ai ei ațintindu-mă cercetător, aproape cu asprime, dar fără să se mai ferească.

Valurile s-au retras, lăsându-și ofranda la picioarele-cozi. Nimicuri: scoici sedefii, perle de sticlă și pietricele șlefuite. Dar era de-ajuns ca fiica mării să știe că ai ei n-o uitaseră. Și nici eu.

— ...când a vrut să-l urmeze i-au spus că va pierde tot. Nemurirea, libertatea din neîngrăditele adâncuri.

Și totuși a plecat. Fără să se uite în urmă, fără păreri de rău... Păcat că el n-a înțeles, n-a meritat jertfa.

Gilda se opri înaintea stâncii de pe care Mica Sirenă plângea lumea unde se născuse, cea în care pierea. O privea fără să ia seama la stropii ce îi muiaseră rochia, lipind-o de trup ca pe o altă piele, încrețită, albastră. Vântul îi flutura pletele grele și femeia de carne și sânge înfrunta vijelia neclintită, asemeni celei de bronz, ca un stindard înfipt pe faleza crenelată.

Rămăsesem alături de ea, în bătaia furtunii de primăvară, vorbind ore în șir, strigând uneori, ca să acopăr tunetul talazurilor. Îmi plăcea povestea lui Andersen; dar era mai mult de-atât, o simțeam cu întreaga-mi ființă, aș fi vrut ca făptura apelor să nu-și fi irosit viața și darurile pentru un nemernic. De ce ticăloșii aveau mereu parte de toate, chiar și de visurile neîmplinite ale altora? Așa fusese oriunde, dintotdeauna. Și atunci, care era rostul nostru, ce ne deosebea de fiare?

Un val m-a împroșcat din creștet până-n tălpi. Apa era rece, înspumată și mirosea a alge moarte. Dar n-aveam să plec atâta vreme cât ea...

Gilda s-a răsucit brusc spre mine – nefericitul, zgribulit în canadiană și blue-jeans – și a pornit înapoi. Mi se păruse sau în ochii imenși licărea un zâmbet? Și cum de nu se-nvinețea de frig? Își luase doar rochia și era desculță – nu se deprindea cu pantofii și nu purta cizmele scurte, moi, pe care și le alesese, decât pe zăpadă.

– Gilda... am șoptit.

S-a uitat la mine, așteptând. Știa că-i dădusem un nume după ce șase luni nu scosese o vorbă. Dar înțelegea tot ce – rostit sau nu – se îngrămădise în sufletul meu de-atâția ani și acum răbufnea ca un șuvoi cu neputință de stăvilit? Știa ce aș fi vrut să-i spun... dacă nu era frica să nu fugă, să nu mă lase iarăși singur, cu viața-mi pe care abia după ce a umplut-o ea pricepusem cât era de goală?

Mi-am înghițit cuvintele odată cu nodul din gât, potrivindu-mi pașii după ai ei. Așa de aproape și de neatins... Două sute de zile, două sute de nopți – le număraseram, zbuciumându-mă în fiecare la fel, ars de neliniști, de întrebările ce n-aveau să afle răspuns...

Am tresărit, cu inima țâșnind într-un galop nebun. Degete reci, ușoare ca primii fulgi îmi atingeau tâmpla, obrazul. Și mâna Gildei a apucat-o pe a mea. Ajunsesem pe bulevardul Rasmussen, oamenii întorceau capul, bicicliștii claxonau, dar n-auzeam nimic, nu vedeam decât unduirea pletelor-râuri, zbaterea faldurilor de catifea dezvelind pulpele, tălpile ce parcă nici n-atingeau caldarâmul negru.

Mergeam, împreună, acasă.

Lumina devenise atât de săracă încât am tras storurile. De-ndată, zecile de becuri fluorescente au inundat galeria în lumina lor albă, lăptoasă. Începusem din zori și acum tabloul era, în sfârșit, gata: după săptămâni de trudă, pânza fusese curățată, iar pictura recăpătase culorile așternute de Cranach.

Încă o frântură din ce *eu* numeam civilizație scăpase de la pieire – încă o piedică pusă în calea minciunilor virtuale, a prostiei și egoismului. Căci asta ne adusese Mileniul Trei: Președinți cu mutre de gigolo urlând să luăm aminte la Atotputernicia Lor, preasfințiți vânzând iluzia Vieții de Apoi cu tupeul renăscut din toropeala Rațiunii, o Europă în care toți trebuiau să gândească la fel, o Copenhagă unde urmașii vikingilor n-aveau loc pe străzi, în autobuze, de turbane, burnusuri, șalvari și iașmace.

În loc de armată ne mândream cu bravii agenți de bursă, flota o vândusem pe maldăre de jocuri video, castelul lui Hamlet era discotecă. Iar muzeele, bibliotecile noastre... Pustii, cimitire ale unei înțelepciuni apuse.

Dar nu îmi mai păsa. Izbutisem să scap de otrava noii lumi – și acum o aveam pe Gilda.

Se schimbase cu totul, iar tresăririle de jivină hăituită i se pierdeau în sărutul cu care mă trezea în fiecare dimineată, în bucuria simplă și mistuitoare de a trăi alături. Ne plăceau aceleași lucruri, aceeași

muzică, aceleași ore ale zilei, ale nopții. Ne înțelegeam din priviri, fiecare știa ce simțea celălalt – era ca într-o poveste de Andersen.

Lucram din nou, marile muzee din Paris, din Haga îmi trimiteau piesă după piesă și Gilda mă veghea ca o umbră, nevăzută dar mereu acolo, din zori până-n seară. Apoi...

Era timpul. Mereu același ritual. Urcam, intrând în dormitor. Aprindeam lumina, mă prefăceam uimit că n-o găsesc și începeam s-o caut. Și mereu era în altă parte, ascunsă după vreo armură, într-un dulap, înfășurată în draperii, unduind în bazinul de marmură, plin cu apă parfumată. Uneori lăsa înadins o şuviță, o mână, un picior la vedere; dar o ocoleam și într-un târziu se arăta, tremurând de așteptare, șerpuiind aidoma unei flăcări argintii. Iar eu mă grăbeam să supun trupul fremătător, care se înnodea în juru-mi cu strigăte mute, cu...

Unde era astăzi? Încăpere după încăpere, ungher după ungher. Nimeni.

Și deodată, asurzitor în liniștea nopții, vuietul bronzului căzut pe podeaua de piatră. Venea din galerie. Am pornit într-acolo, râzând – până și umbrelor li se întâmplă să mai răstoarne câte ceva.

Trecând printre vitrine și socluri nu dădeam de nimic clintit din loc. Stinsesem mai toate becurile, dar, la capătul sălii, penumbra pâlpâia roșiatic. Un foc?! Am iuțit pasul, luând-o la fugă când a răsunat

strigătul răgușit, curmat într-o clipă. Un sâsâit ca de șarpe, trezind ecouri sinistre. Un geamăt, gâfâituri și icnete, din nou sâsâitul, mai furios, mai puternic. Ultimele coloane, ultimele cutii de sticlă și...

Ușile depozitului fuseseră sparte. Dinăuntru se revărsa o vipie ce vâlurise văzduhul crepuscular și am încremenit între canaturile sfărâmate, neputând să-mi cred ochilor.

Încăperea era pustie – doar în mijloc, desfăcut, tripticul pe care-l promisem ieri, de la Viena. Bosch. „Judecata de Apoi“.

Însă nu mai erau de lemn și vopsele cele trei pano-uri: porți enorme, se căscau spre o lume de nebunie, sânge și flăcări.

În zarea nesfârșită, sub un amurg sumbru, mulțimi de făpturi nelămurite se încleștau, se vânau, se căsăpeau într-o forfotă larvară, hidoasă. Iar la poarta cea mare, agățându-se cu disperare de prag, Gilda. Și creatura care-i încleștase gleznele, trăgând-o înăuntru: o șopârlă ridicată pe labele din spate, cu mantie, cizme și spadă de Lanskenet.

Până să mă dezmeticesc, Gilda mi-a întâlnit privirea. Ochii i s-au căscat și, cu o ultimă efortare, a izbutit să urle:

– Sven! Nu!!

Apoi și-a desprins degetele, chiar când îmi luam avânt. Am străbătut ca fulgerul răbufnirea de dogoare

ce țâșnea din portalul-triptic, însă n-am apucat decât să izbesc cu tot trupul panourile de lemn, prăvălindu-mă cu ele.

Erau calde încă, aidoma unui morman de jar mocnind. Iar pe podele zăcea, uitată, o pavază: bronz încrustat cu stele de argint.

Căscând larg fălcile-i ascuțite, cu ochii bulbucați de turbare, războinicul-șopârlă își scuipa ura, disprețul. Lumânarea de nuntă îi tremura în gheare și flacăra i se lungise, scotea un fum negru și gros. Cu spatele la hidosul mire, Gilda privea în pământ. Dar întinsese o mână, lăsându-se trasă spre făptura care avea să-i unească pentru totdeauna: un enorm cap fără trup, bărbos, cu tiară roșie, înțepenit între două scuturi lucitoare și coada-i ghimpată. Iar alături, îmbătate de o veselie scârbavnică, maimuța cu lăută și creatura albastră, cu botul-trâmbiță, cântau.

Căci *era* o nuntă ce vedeam. Și nu luam în seamă jivinele colcăind biruitoare, femeile și bărbații ce pie-reau în chinuri, ispășind păcate adevărate ori închipuiri deșarte. Nu-mi păsa de Christul ce veghea din cer peste suferința acelei lumi, cu o seninătate mai de neînțeles decât bucuria rea a monștrilor de jos.

Numai chipul Gildei, pe care orice trăire murise, și goliciunea-i arămită de focurile veșnice îmi opreau pașii dinaintea porții-triptic, zid străveziu, de lemn, vopsele și Neant.

Nu mă atinsesem de pensule, de mâncare, nu dormeam de... nu mai știam când. Zi și noapte pândisem trecerea spre Dincolo: poate se va deschide iarăși, poate... Apoi am înțeles că nu veniseră decât pentru ea, femeia care le-a scăpat, regăsind drumul spre viață. *Trebuia* s-o aducă înapoi – altfel, la ce folos un lad din care se putea fugi?! Și după hăituială – fuseseră veacuri sau clipe *acolo*, lunile ei de rătăcirii, cele cu mine?... – nu aveau s-o fiarbă în căldările cumetrelor-ciori. Și nici să-i vâre în pântec țepele cu ghimpi vânturate de broaște în zale și urși în mantii de cruciați ori s-o despice pe îndelete cu roțile-satâre ale morilor de pe râurile de sânge și smoală clocoțită. Nu, Gildei îi păstraseră osânda de pe urmă, cea mai cumplită, singura fără sfârșit: însoțirea cu unul de-al lor.

Iar eu nu puteam decât să privesc...

Am ieșit din sala pustie, lăsând bezna s-o umple, să ascundă ce nu voiam să văd. Am închis ușile grele, menite să oprească strigăt și șoaptă, tot ce nu voiam să aud. Dar în pieptul sfâșiat pe dinăuntru de gheare ce curmau, uneori, zvâcnetul inimii, în țesta stând să plesnească de dangătul gândurilor, simțeam totul,

fiece durere, fiecare fior de silă și nebunie al celei ce avea să rămână pe veci în temnița lumii ei.

Așa cum și eu îmi voi târî zilele într-a mea, la fel de singur ca înainte, știind că niciodată n-o să mai...

– Gilda!!

Răcnetul mi s-a izbit de ziduri aidoma unei păsări oarbe, mereu și mereu, până s-a prăvălit, răpus, în tăcere.

Nu eram un luptător – și chiar de-aș fi fost, cum să birui legiunile demonilor pe care Bosch îi văzuse și...

Dar el, cum i-a biruit?! Puteau fi ucise făpturile acelea de coșmar? Ori înduplecate? Ce le jertfise? Sufletul, arta?

Dusese cu sine taina, poate în neființă, poate într-una din nenumăratele lumi de Dincolo.

*

– Altceva...?

Coifuri vikinge, platoșe de cuirasier, tablouri flamande, cristal de Murano, săbii toledane, argintărie din Antiohia... Dar Sarah Jessica voia altceva.

Mă holbam la figura cabalină, osoasă, și, în adâncul minții o vedeam altfel, strâmbată de plâns, cu buzele sparte, cu ochii ieșiți din orbite, cu gura sfâșiata de urlet. Cât n-aș fi dat s-o pot plesni măcar o dată...

De dimineată patrula prin galerie, păcănind exasperant cu tocurile cât palma, care îi reliefau mușchii pulpelor, venele de la glezne, genunchii oribili. Purta o rochie diafană, menită să dezvăluie mai multe decât voiam să aflu, fuma țigară de la țigară și pălăvrăgea neconținut, chiar când se ruga la Dumnezeuul celor ai-doma ei.

Căci venea din Manhattan, Sarah Jessica. Și își luase Molochul cu sine, în servieta-computer, alături de Visa-carduri și prezervative.

Internetul în casa mea! Tabernacolul, Biblia, Tora și Coranul națiunii vulturului-hoitar, îngrășându-se din stârvurile țărilor pe care le otrăvisese cu idealurile-i de mahala, cu valori crescute în junglă și mocirle.

Iar acum, fiica celei mai bune dintre lumi îmi dădea lecții. Ce-i spuneau Internetul, Bursa, despre milenii de istorie printre care pășea plictisită? Nimic. Nici n-auziseră de-așa ceva. Pentru americani, istoria începea când părinții fiecăruia din ei pusese piciorul pe Tărâmul Bancnotelor Verzi. Antichitățile lor erau balansoarele, ghitară lui Elvis, ghetrele lui Capone, nădragii purtați de Billy the Kid. Restul...

– ...it just doesn't compute, you know...

Nu, nu știam. Și nici nu-mi păsa că în cutia de plastic și sticlă, cu înghesuita-i memorie de siliciu, nu încăpeau adevăruri.

O promisem pe Sarah Jessica după două luni de telefoane de la Muzeul Smithsonian. Era bogată, celebră, era un Mecena cu fustă, era... O târfă de lux, vânzându-și hidoșenia pe ecranele care amețeau milioane de urâtenii sclifosite cu iluzia că sunt cum ar trebui să fie.

Și aveam s-o dau pe ușă afară, cu dolari și nuri cu tot, cu grosolănia-i de odraslă a Poporului Ales, cu...

– Ăsta! Pe ăsta îl vreau!... Ce este?

M-am dezmeticit. N-o vedeam nicăieri, dar vocea pițigăiată răsuna din... Depozitul! Uitasem să-l încui și stârpitura intrase, obraznică, sigură pe sine.

O clipă, mi s-a făcut roșu înaintea ochilor. Însă când am găsit-o lângă Poartă... Țopăia excitată, cio-cănind tastatura profetului portativ care-i confirmase: da, tripticul unui oarecare Bosch, din obscura Europă, dintr-un uitat secol când se mai putea trăi – sacrilegiu! – fără psihiatri și povețe electronice, *era* cotate la Bursă.

– Îl vreau! Nu contează prețul, trebuie să-l am, știi...

Nu conta prețul. Nici măcar avertismentele ecranului fosforescent: Viena, Academia de Arte Plastice, patrimoniu național...

Femeia a clipit, complice. Auzise de piața neagră a operelor furate, oh, da, auzise atâtea... A închis

servieta. Nu mai avea nevoie de sfaturi, acum Cele Zece Porunci se redusese la una: „Înșfacă și fugi“.

Și, pentru întâia dată în atâtea ore am deslușit în ochii ei respect. Nu mai eram europeanul ridicol, înnămolit în desuetudine. Devenisem unul de-al *lor*, egal, primejdios sub masca pe care abia izbutise să mi-o smulgă...

Stăteam acolo, ascultând cântecul susurat de sirena trecută ce îmi dădea târcoale, numai lapte și miere. Bani, mulți bani, *foarte mulți bani*... Neștiind dacă să pufnesc în râs ori s-o iau la palme, eram tot mai conștient că îmi scapă ceva important. Un gând pe care mintea-mi înfricoșată nu cuteza să-l sloboadă din tainița cea mai adâncă, mai neagră.

Într-un târziu, liniștea s-a lăsat asupra mea, biruitoare, și am văzut limpede ce trebuie să fac.

Tripticul era al cuiva... fără nume, i-am spus. Mi-l adusese pentru o vreme și nu voiam să știu cum l-a dobândit. Era... am făcut un semn nelămurit spre tavan și femeia a căscat ochii, dând din cap fără să fi priceput nimic. Unuia de-așa de sus nu-i pasă de bani, dar... – și aici glasul mi s-a stins în șoapte – poate că l-ar convinge *altceva*...

Sarah Jessica a răsuflat ușurată. Sâniii atârânănd sub voalul străveziu s-au sumețit, buzele groase au schițat un zâmbet ce m-a îngreșat, fiorii au străbătut-o

aidoma unor valuri. Da, să las asta în seama ei. Iar pentru mine... un milion?

– Două, i-am cerut fără să clilesc.

Din nou străfulgerarea respectuoasă în privirea de jivină rapace... Ne-am înțeles repede cu restul. Aveam o săptămână să obțin răspunsul – sâmbătă, sirena-hienă va fi aici. Cu banii și... gata de jertfă.

*

– Când vine?

Era nerăbdătoare Sarah Jessica. Chipu-i încărcat de farduri părea al unei păpuși de porțelan, purta o rochie-kimono somptuoasă, iar pletele proaspăt ondulate îi străluceau ca aurul. Sosise mai devreme – nici nu era noapte încă, dar ce importanță mai avea...

Săptămâna se târâse aidoma unui veac. Repeta-se totul de o mie de ori, eram gata și... nu-mi venea în minte decât străvechea rugă de pe urmă a vikingilor.

„Iată, acolo este tatăl meu.

Iată, acolo sunt mama, frații și surorile mele.

Și întreg neamul străbunilor, până la cel dintâi.

Și cu toții mă cheamă să-mi iau locul printre ei,

În sălile Walhallei, unde cei bravi trăiesc veșnic.”

– Sigur vine?!

Se așezase pe podea, cu picioarele îndoite, ca o nobilă doamnă din vremuri de mult apuse. Doar ochii o trădau; și degetele frângându-se în neștire.

Am ridicat din umeri:

– Este încă aici, nu?

Căci tripticul era la locul lui – dar asta îi atâța mai aprig lăcomia, dorința. Poate că, într-adevăr, sosise clipa s-o sfârșim. Într-un fel sau altul.

Am încuiat ușile fără zgomot și m-am oprit înaintea Porții. Femeia nu mă lua în seamă, pierdută în visuri de mărire. Doar avea să-l cunoască pe cel care... Cine să fie? Un șeic grăsan, un oyabun tatuat din Yakuza, un Don Corleone dat cu briantină? Poate chiar vreun duce, visul oricărei americance cuminiți.

Nu m-a văzut apucând securea cu două tăișuri, lovind cu latul ei în pavăza înstelată. N-a auzit vuietul de furtună și moarte, stârnit, repetat ca un hohot dement.

N-a mirat-o văzduhul care începea să tremure; nici Poarta devenită străvezie, pleasna de dogoare ce ne ardea răsufările.

Numai când Șopârla-Lanskenet și Capul cu Tiară au pășit peste Prag, când am înălțat arma cea grea, a clipit, nedumerită.

Am zvârlit pavăza către războinicul care a prins-o din zbor, am dus pumnul strâns la piept și mi-am înclinat fruntea preț de-o clipă.

Cei doi mă priveau în tăcere, așteptând.

– Aveți ceva ce vreau... am început.

Cu poticneli mai întâi, răspicat și limpede pe urmă, le-am spus totul. Despre ce devenise și ce-avea să fie lumea oamenilor, lut moale în mâinile unora ca femeia care se holba la noi cu gura căscată, uitând să țipe. Despre cum va veni rândul lumii lor. Despre minciuni și micime, suflete preschimbate în fum, minți înghițite de Molochul ascuns în servieta-computer pe care le-am împins-o cu piciorul. S-o vadă, să afle, să priceapă. Și să-i simtă puterea, înrobitoare pentru cei mulți și proști, pentru Gloate.

Ce erau Gilda, sfidarea nesupunerii și-a fugii ei, ce eram eu, rătăcitorul stingher prin viață, alături cu asemenea primejdie?...

Nu știu cât am vorbit. Însă gâtul, gura mi-erau uscate iască, brațul cu arma îmi amorțise, tremuram de ură și încordare.

Iar ei se uitau la mine, la ecranul fluorescent, înecat de cifre, sporovăieli imbecile și imagini gonind ca fulgerul, la femeia care bâiguia în neștire, încercând zadarnic să se scoale de jos.

Într-un târziu, războinicul a sâsâit, predicatorul i-a răspuns cu mormăieli în barbă, o cizmă s-a lăsat peste cutia de plastic și sticlă, strivind-o. Ochii ca două flăcări negre ai Șopârlei i-au căutat pe ai mei. O clipă, doar una.

Apoi, toate au părut să încetinească, de parcă timpul se scurgea altfel, vâscos și fierbinte. Războinicul și-a vârât sabia în teacă, eu am dat drumul securii; dar până să atingă podeaua, spinarea verde, pelerina, tiara, barba și patru labe cu gheare se învâlmăseau asupra kimonoului și pletelor de aur calp, printre picioare și mâini care izbeau nebunește văzduhul.

Curând însă, zbuciumul s-a potolit, trupurile s-au ales iarăși din amalgamul petelor de culoare: Capul cu Tiară pășea spre Poartă târând-o pe femeia înșfăcată de cârlionții de pe creștet, Șopârla îi urma, arcuindu-și gâtul prelung și plesnind podeaua cu coada. Din Prag s-a întors spre mine și, pe când predicatorul își trăgea prada îndărătul peretelui de Neant, a dus la piept ghearele strânse în pumn.

Apoi a trecut Dincolo, securea a izbit dalele de piatră scoțând scânteii și Poarta s-a închis.

Rămăsesem cu ochii la panourile în care pâlpâiau ultimele mocniri din jarul celeilalte lumi. Căutam chipul, trupul Gildei, cu inima bubuind, gata să-mi rupă coșul pieptului – dar n-o vedeam nicăieri. O altă femeie, străină, se însoțea cu Mirele-Șopârlă în nunta silnică, împotriva firii. Iar maimuța cu lăută mă aținea râzând unsuros, ca una ce văzuse și auzise multe, dar n-avea să destăinuie niciodată nimic...

Am tresărit. Acolo, în planul îndepărtat al panoului cel mare, sub șopronul scheletic -- patru stâlpi

cu acoperiș de paie –, nu departe de forja și cuptorul unei fierării la care trudeau făpturi în rase negre, era o femeie despuiată, cu plete ca niște cârcei de viță, jilavi, aurii.

M-am aplecat să văd mai bine și... Răsuflarea mi-a țâșnit cu putere, șuierată. Sprijinită într-un genunchi și-n mâini, cu chipul cabalin strâmbat de plâns, cu buzele sparte, ochii ieșiți din orbite și gura sfâșiată de urlet, Sarah Jessica își afla menirea în lumea pe care n-o căutase nici în cele mai vinovate, mai murdare vise, lumea ce i se potrivea.

Iar când jivina care-i ridicase piciorul a așezat potcoava înroșită și primul piron i s-a adâncit în călcâi dintr-o singură lovitură de ciocan, izul de carne arsă mi-a umplut nările și zvâcnetul sânilor moi mi s-a întipărit, usturător, pe retine. Apoi, răcnetele. Îngroșate, prelungi, mi-au răsunat în urechi până târziu, când am închis ușile sălii care avea să rămână în veci pustie, lăsând bezna și liniștea s-o umple.

Am urcat scara încolăcită spre etaj, intrând în dormitor. Am aprins lumina, prefăcându-mă uimit că nu găsesc pe nimeni și-am început să caut. Dulap după dulap, draperiile trase în lături... Și, deodată, am încremenit.

Scăldată în șiroaiele pletelor de argint-viu, cu trupul vrâstat de dâre și pete sângerii, Gilda mă privea cu ochi rătăciți.

Am luat-o în brațe și-am întins-o pe pat, netezindu-i șuvițele încâlcite, sărutând buze, pleoape, temple sub care pulsa, sfios, viața. Făptura de Dincolo își ținuse făgăduiala nerostită. „*Numai de n-ar fi prea târziu... prea... târziu...*“, îmi răsuna neconținut în mintea încețoșată de spaimă, de durere...

Am tresărit, cu un strigăt curmat înainte să se înalțe. Adormisem, iar acum degete ușoare, calde, îmi atingeau fugar obrazul.

– Sven...

Și, când ochii de un violet noptatic mi-au zâmbit, am știut că blestemul celor două lumi de-afară n-avea să ne mai ajungă vreodată. O altă lume se născuse, cu noi, din noi, numai a noastră.

PĂZITORUL CERULUI

Un răs gros, bufnitura unei uși, scârțâitul firmei ce atârna într-o singură balama. Pereții, cenușii în lumina înserării, răspândeau un iz de mucegai și pește, stăruitor ca pulberea pe care o ridicam la fiecare pas. Aici, spre Tamisa, străzile nu erau decât cărări menite să despartă șirurile de case lăsate într-o parte, încercând parcă să se rezeme una de alta.

Încă nu se zărea nimeni. Câteva felinare nășteau raze galbene, cețoase, iar zidurile deschideau ochi de geam afumat spre mormanele de gunoaie, spre ruine, gropi și cazanele sparte printre care treceam cu capul vârat între umeri, aproape în fugă. Îmi era frică. La fel ca prima oară, la fel ca de fiecare dată. Și, curând, lumea aceea mohorâtă avea să prindă viață.

...Chemări, strigăte, cântece de bețivi. Străzile se umpluseră. Marinari, vânzători de pește și de turte încovoiați sub povara coșurilor, cerșetori, telali, copii fugărind javre; o bătrână cu șal verde mi-a întins un măr, un flașnetar m-a îmbiat cu petecul de hârtie tras de papagalul jumulit, o fetiță mă privea curioasă, peste plăcinta în care își vârâse fețișoara murdară.

Lângă un felinar aștepta o femeie cu umerii goi sub valul de cârlionți soioși. Am încetinit fără să vreau, buzele ca niște petale sângerii s-au întredeschis, dar, în clipa aceea, un vaiet și o tuse au spart bezna undeva, aproape. Am tresărit, văzându-mi de drum – în urma mea, femeia îl potopea cu blesteme pe vagabondul zdrențaros, prăvălit la poalele zidului. Pretutindeni, printre tarabele cu vechituri, printre butoaiele cu bere scoase de-a dreptul din beciuri, pe maidanele pline de bălării și fierărie ruginită, perechile intrau și ieșeau din întunericul complice. Un zumzet de vorbe și murmure amestecate se ridica spre cerul nopții, odată cu fumul înțepător al focurilor de mangal, ce lungeau nefiresc umbrele mâinilor întinse deasupra. Nimeni nu se sinchisea de mine; doar uneori, în îmbulzeala de gură-cască holbându-se la vreo maimuțică sau la grătarul cu fripturi mă alegeam cu un ghiont, o sudalmă aruncată la întâmplare.

Când am ajuns la menajerie, mulțimea luase în stăpânire bâlciul și se tălăzuia de la o tarabă la alta, de la un cort la altul, într-un tumult de sunete, culori și mirosuri. Leagănele se avântau spre cer smulgând țipete de spaimă prefăcută, noduri de oameni se strângeau și se desfăceau înaintea panoramelor sau a cuștilor pe roate, în care dormitau jivinele cercului. Nici unul nu-și aștepta rândul, nici unul nu se trăgea în lături. Lampioane roșii, albe, albastre se clătinau ca

într-un vifor, luminile răsăreau, dispăreau, umbrele creșteau doar ca să piară din nou. Niște copii șterpeleră turtă dulce, doi marinari trăgeau în cocoșei de tablă, un pitic se dădea peste cap, femeile râdeau prelung, atâțat. Imagini fugare, caleidoscop făcut din cioburi ce se lipeau mereu, obsedant.

Cușca *ei* zăcea într-o fundătură, printre gunoaie. Ca întotdeauna, nimeni nu era prin preajmă. Am făcut un pas, am întins mâna și am lăsat-o jos, de-ndată. Nu cutezam... Ghemuită în întuneric, Kara pândeă. Nu-i auzeam răsufierea, nici măcar foșnetul paielor împutite din care-și încropise culcuș. Dar ochii îi străluceau ca un jeratic verde, viu, urmărindu-mi fiecă mișcare.

Kara... Răpită din munții îndepărtatei Serbii, vândută unui marinar, trecând din mână în mână și din lanț în lanț, sfârșise aici cu trei ani înainte și ziarele i-au dăruit faima de o zi. Mă nimerisem printre cei grăbiți să se minuneze – dar în fața fapturii chircite sub arsura privirilor, a exclamațiilor neghioabe, mi s-a făcut rușine. Fără să vreau, fără să știu de ce. Și, de-atunci, seară de seară îi strecuram printre gratii un ou, o bucată de carne și îi vorbeam. Iar ea mă lăsa să-i povestesc despre mătușile care mă crescuseră, despre casa bântuită de molii și amintiri, despre lumea de marionete mânuite de Păpușarul Nevăzut, lumea învelișurilor goale și a vorbelor ce nu spuneau nimic. Aveam optsprezece ani și voiam să văd Lumea, cea

mare și adevărată, nu să vânez vulpi în Sussex, la moșie ori să învăț polca de la fetișcanele în dantele, să-mi irosesc viața sporovăind prosteste, un oarecare printre atâția alții... Uneori, mă găseau zorii lângă gratiile ce ne despărțeau. Kara mă aținea cu luare-aminte și eram gata să cred că pricepuse. În clipele acelea aș fi putut s-o ating – dar plecam furios, și-n vreme ce grăbeam spre casă aruncând priviri furișe împrejur, tresărind la fiecare chip ivit din ceață, știam că voi veni iarăși...

M-a dezmeticit o înjurătură, izbindu-mă înaintea pumnului ce m-a măturat din calea bărbatilor întrupați de nicăieri. Ochi tulburi, răsuflări iuțite, șuierătoare, drugi de fier și lanțuri – mai mult n-am putut să văd de cei care se-nghesuiau în jurul cuștii. Zăvoarele scrâșneau, ușa a scârțâit, am încercat să-mi fac loc, dar gloata se și pusese în mișcare. Torțe, felinare, sticle golindu-se în gâtlejuri tot mai însetate, prundișul ce trosnea sub ghetetele butucănoase; lângă mine, un munte de om gâfâind asmatic, o femeie rânjindu-și dinții înnegriți, copii cu urechi clăpăuge... Și noaptea din spate năștea mereu alții.

Ce căutam acolo, eu, cel crescut în orașul de o împietrită demnitate, pentru care barăcile bâlciului, maghernițele erau tot atâtea buboaie rușinoase?

Un marinar a râgâit, apoi a scuipat pe cizma mea. Am auzit vuietul fluviului umflat, văzduhul era mai

rece, mergeam printre mormane de lemnărie putrezită – de ce nu plecam, de ce... – și ceața urzită de ape mi se lipea de haine, de obraji, ca o brumă. „Întoarce-te“, îmi strigau gândurile, inima bubuind în piept, dar ei deschiseseră cușca și trebuia să văd... Până ce, între butoaie, lăzi și copastii fărâmate, mulțimea s-a oprit.

De o parte valuri vineții, de cealaltă semicercul de flăcări, de chipuri. Iar în mijloc, fără scăpare, Kara. Goală, părea înveșmântată în catifea cu dungi întunecate ce porneau de la șira spinării, unindu-se pe pânțele, pe piept, pe coapse – un păr scurt îi vrâsta tot trupul în roșu și negru, preschimbându-se pe creștet într-o coamă deasă, aspră.

Mușcându-mi buzele, m-am strecurat, am împins, am îmbrâncit. Nu mă lua în seamă, căci pe maldarul-arenă pășiseră un hamal cu burdihanul imens și-un cocoșat cu brațe lungi, ca niște vrejuri împletite. Pomenindu-se înaintea celei încolțite, grăsanul a început să râdă; însă ochii stârpiturii s-au aprins de o bruscă lăcomie.

Un timp, cei doi s-au mulțumit să-i dea târcoale. Kara nu se clintea. Pleoapele i se coborâseră pe jumătate, ascunzând sclipirile verzi... când, deodată, a țâșnit. Atât de neașteptat, că prea puțini au putut desluși călcâiul înfigându-se în coastele cocoșatului, capul năpustit în bărbia celui ce încă mai râdea. Prin mulțime

a trecut un murmur: *Tigroaica*. Așa o știau toți și veneau s-o vadă repezindu-se la gratii, zgâlțâindu-le cu urlete și hârâituri cumplite, nedomolită de bici, de foame, de țepușele ce-i sfârtecau carnea. Și nu le păsa de turbarea, nici de spaima celei pe care căutau s-o preschimbe-n fiară... Mai apoi, sila, neputința de a pricepe ce n-avea înțeles o sleiseră, topindu-i împotrivirea, iar mulțimea a uitat-o. De ce reîncepuseră, acum, jocul de-a supunerea? Și ce voiau să afle? Kara era născută să vâneze și nu *lor* avea să le fie pradă...

Gloata fremăta de o bucurie sălbatică, dorință și așteptare înfrigurată. Femeia-tigru îl pisa cu picioarele pe grăsanul prăvălit la pământ – ochii, boabe purpurii, aproape îi ieșiseră din orbite, la colțurile buzelor avea spumă, un mârâit gros îi urca dinăuntrul pieptului și dezlănțuirea aceea chemase o tăcere nouă, altfel decât altele, pe malul năpădit de oameni. Bâlciul rămăsese pustiu, tot mai mulți îngroșau turma îngrozită de Fiară și un oftat a străbătut văzduhul când stârpitura diformă i-a sărit în spinare, cuprinzându-i gâtul ca într-un clește.

O clipă, doar una, nebunia a părut să se curme. Pe urmă Kara a prins să se zbată, căutând să-l apuce, să zgârie – gheare lungi, negre i se iviseră din vârful degetelor-teci –, să muște. Trupul întreg i se contorsiona, sânii îi împietriseră și m-am pomenit ținându-mi

răsuflarea: nu văzusem vreodată o femeie goală, cea din cușcă, zăcând ori învârtindu-se între gratii era *altceva*, așa crezusem ori mă prefăceam că o cred. Însă aici, pe prundișul lunecos, Kara nu mai era doar Fiara. O simțeau și ceilalți, bărbați, femei, pe când cocoșatul o arcuia încet, prea încet, iar hamalul se apropia scuipând sânge și dinți.

— Kara!

Strigătul mi-a murit, nevolnic; oricum era prea târziu. Mâna femeii s-a abătut asupra chipului pe care încremenise un rânjet tâmp, ghearele au brăzdat, scobind și ochiul a țâșnit odată cu răcnetul omului rămas cu orbita goală.

Mulțimea tăcuse iarăși. Când o să înceteze, cine îi va opri? Poate că totul era doar un coșmar, o răzbunare a nopții ce-mi trimisese vestitorii ei de spaimă... Nu visam. Cu sângele șiroind din rană, hamalul o târa pe Kara spre o butie spartă. A frânt-o peste doage, și-a încheștat pumnii într-un baros de carne, de oase și toate au părut să încetinească – apele curgând tulburi, brațele ce se înălțau spre cerul îndepărtat. Apoi, lovitura a căzut, nimicitoare: o bufnitură, femeia a urlat și sânii i s-au lățit brusc, spre coaste. Încă o ridicare, pumnii au izbit din nou, cocoșatul abia stăpânea zvârcolirile turbate, gloata delira.

Strigăte, îndemnuri, felinare zbuciumându-se cu talazul de oameni. Urlam și eu, să se sfârșească, oricum,

numai să vină uitarea, vinovată, îndurătoare. Însă uriașul nu vedea, n-auzea nimic. Nu știa decât că trebuie să lovească, turtind, stâlcind, cu plescăituri hidoase. A cincea oară, a zecea...

„*Nu vreau!!*” Gândul-țipăt, implorator, dement, mi se zbătea în craniu ca o pasăre muribundă. Trecuse prea mult de când răbdam, greața, spaima trupului nu mai erau și ale minții. „*Nu trebuie să-i las, nu sunt decât niște javre jechoase...*”

Din câteva salturi am fost lângă ei: cizma proptită în chipul schimonosit al cocoșatului, oasele nasului, ale pomeților explodând, căpățâna smucită din răsuputeri și sunetul sec, sinistru. Leșul s-a desprins, lunecând spre pământ, grăsanul a izbit încă o dată – ultima, căci i-am secerat picioarele, zdrobindu-i ceafa când încă se mai năruia, greoi.

Cercuri argintii mi se roteau pe dinaintea ochilor, înghițeam aerul cu noduri, iar mulțimea se frământa, nehotărâtă. Am făcut un pas și abia atunci le-am văzut teama, supunerea. Nici unul nu cuteza să rupă tăcerea, să mă privească în față... După o veșnicie, ghemul de trupuri, de ură s-a desfăcut, începând să se risipească. Am așteptat până ce malul a rămas pustiu, apoi m-am răsucit spre Kara: cu ochii închiși, rășchirată pe oribilul altar, părea fără viață.

În bâlci, printre maghernițe și corturi, gloata se vânzolea zgomotos – dar uitaseră cu adevărat?...

Măine ori peste un an se vor întoarce s-o răpună. „Femeia sălbatică din Serbia“ era scris pe cușcă, și asta le-ajungea, le îngăduia totul. Acum însă, Kara era a mea! Mi-am scos raglanul și am săltat-o, vârându-i mâinile în mâneci. Nu se împotrivea, m-a lăsat să-i înfășor fularul peste cap, să închei veșmântul... O clipă de slăbiciune, de îndoială. Apoi i-am încleștat degetele și am pornit alături, spre bălci.

Mergeam repede, printre umbrele ce nu mai erau nimic pentru noi. Străduță după străduță, maidan după maidan, mahalaua mirosurilor grele rămânea tot mai în urmă, mai departe. Londra se deschidea înaintea noastră, străzile deveniseră largi, pietruite, casele de cărămidă roșie se aliniau în șiruri impunătoare. Dar aici străzile erau pustii, rareori câte un polițist ațintea îndelung gentlemanul în costum elegant și făptura cu pulpe vărgate ieșindu-i de sub raglanul mototolit. Ne privea și atât – nu era treaba lui, în lumea aparențelor respectabile viciul devenea virtute dacă îl îmbrăca un croitor la modă...

O piațetă rotundă și, după catedrală, familiara fațadă barocă – extravaganța unui străbun cartofor – cufundată într-un somn adânc. Am deschis ușa, iar clopotul de aramă a răsunat aidoma unui strigăt. Nu-mi păsa; însă mâinile îmi tremurau și abia când femeia a fost în casă am simțit imensa, neașteptata ușurare.

Lumină, tropăit de pași, o exclamație, un țipăt: în capul scării, mătușile mele, bucătăreasa, menajera,

înghesuite una într-alta ca niște găini înfoiate se holbau la chipul pe care îl dezveleam. Sfeșnicele li se bâțâiau la fel ca bonetele de noapte, dar a fost de ajuns să mă uit într-acolo și potopul întrebărilor n-a mai apucat să se reverse. Tăcerea de cavou a părut să se umfle, să vuiască într-un vânt de nebunie. Mâine, lumea ce fusese și a mea o să capete iarăși glas; în noaptea asta însă, nu m-aș fi dat la o parte nici din fața Reginei... Liniștit, fără grabă am trecut pe lângă ele, și în urmă a răsunat lipăitul tălpilor goale pe treptele de marmură, pe mozaicul coridorului.

M-am oprit în bibliotecă. Focul ardea în cele două cămine, draperii de brocart ascundeau ferestrele cu vitralii heraldice și era cald, prea cald în penumbra țesută de flăcările crepusculare. Mi-am scos haina, vesta, am turnat Porto, am sorbit pe nerăsuflăte. Când m-am întors, era să scap paharul din mână: Kara își aruncase veșmântul și se apleca spre foc arcuindu-și spinarea asemeni unei pisici moleșite. Mi s-a înțepenit un ghem de spini în gâtleej. Trupul acela răspândea un miros greu, stăruiitor, nu cel de sudoare și scârnă din cuștile menajeriei, ci izul de fiară stârnită. Un pas, încă unul, inima a început să-mi bată mai repede, sângele îmi fierbea în vine. În marea sală-sanctuar, printre statui, tablouri și miile de cărți cu scoarțe de piele ruginie, făptura abia smulsă mocirlei era ciudat de la locul ei. Sau poate că locul ei era lângă mine...

Femeia se lăsase pe o parte, întinzându-se, ghemuindu-se la nesfârșit, foc ce ardea, roșu și negru, pe podeaua de mahon șlefuită ca oglinda. M-am apropiat cu mișcări de somnambul și i-am atins tâmpla într-o mângâiere stângace. S-a încordat toată, ghearele i-au tâșnit din tecile degetelor, buzele i s-au răsfrânt dezvelind dinții. Un mârâit îi urca dinăuntru pieptului... dar s-a curmat pe dată. Ochii i s-au mărit, rictusul s-a preschimbat în surâs și brațele i s-au încolăcit după gâtul meu, trăgându-mă, topindu-mi împotrivirea.

Răsuflarea-i fierbinte, gura care o astupa lacomă pe a mea, lumini violete explodându-mi sub pleoape; apoi m-am pomenit dedesubt și Kara a prins să unduiască, rotindu-și apăsate șalele. Curând, gâfâiam amândoi. Vârful de smoală al unui sân mi s-a lipit de buze, o lacrimă i-a brăzdat obrazul, fiorii o scuturau, ceva s-a rupt în mine, am gemut și atunci i-am auzit șoapta răgușită:

– Pentru totdeauna...

*

Am deschis ochii brusc, clipind în lumina crudă, sângerie. Kara dormea cu capul pe pieptul meu. I-am dat la o parte șuvițele care-i ascundeau chipul, mi-am trecut degetele peste puful moale de pe obraji, am sărutat-o.

Părea atât de neajutorată în somn, atât de cumințe, o mare jucărie de pluș, așteptându-și stăpânul... În clipa aceea s-a răsucit fulgerător pe spate și, printre pleoapele mijite, jarul verde a sclipit, diabolic. Kara veghea.

Ca în prima noapte, după ce ne desprinsesem scăldați în sudoare, abia mai suflând, cu trupurile vibrând încă. Ne uitam unul la altul de parcă atunci ne vedeam cu adevărat – și chiar așa era. Kara s-a ridicat pe jumătate, sânii i-au tresărit, tari, ascuțiți, am vrut să-i apuc, dar urletul izbucnit în liniștea nopții ne-a făcut să țâșnim în picioare, uitând de toate.

Nu era un urlet: cineva, *ceva*, un glas de tunet ne striga vorbe nedeslușite, poruncitoare, ce ne spulberau mințile în mii de fărâme, chemându-ne – unde? de ce? – și mi-am tras în grabă pantalonii, cămașa, cizmele, în vreme ce sârboaica alerga ca într-o cușcă, pipăind, lovind pereții, cărțile, statuile.

Deodată, zidul dintre cămine s-a desfăcut, enormă poartă cu canaturi crenelate. Dinapoia lui au răbufnit lumina și vântul, vârtejuri după vârtejuri răsucindu-se, trăgând totul în măruntaie clocotinde. Volumele au zburat din rafturi, draperiile, covoarele, până și fotoliile s-au răsucit, răsturnat, sfărtecat sub mușcăturile coloanelor rotitoare.

Un țipăt: Kara fusese smulsă de un vârtej și am mai apucat s-o zăresc dispărând între canaturile de

granit care începeau să se închidă. M-am năpustit într-acolo, dar vântul se întorsese împotriva-mi și, încovoiat, izbit din toate părțile, scrâșnind, blestemând, căzând și ridicându-mă iarăși, am pășit spre asfințitul ce se îngusta. Când nu mai era decât o dungă, o crăpătură plină de raze vâscoase, m-am strecurat înăuntru odată cu ultima coloană, ca să cad într-un hău la capătul căruia, scuturată de mâini nevăzute, Kara se zbuciuma cumplit...

Așa ajunsesem aici. În lumea apusului veșnic, fără noapte și zi, fără soare și nori, fără nimic firesc în ea. Doar câmpii sterpe și dealuri de piatră asemeni unor cetăți părăsite, cu turnuri, bastioane și portale făurite de vânt. Uneori, un lac, un râu cu ape calde și amare ne astâmpărau setea. O toropeală ciudată plutea în văzduh, ne îndemna să dormim, să dormim... Dar mersesem, zile sau poate săptămâni la rând, căutând orașe, oameni, păduri, orice în locul pustiului care năștea numai tăcere.

Kara adormise din nou, ascunzându-și chipul cu brațele, strângându-și genunchii spre piept. Mi s-au umezit ochii și, ridicând privirea spre cer am murmurat:

– Pentru ce?

Atunci, cineva a rostit, limpede, răspicat:

– Pocăință și-nchinare...

Am privit în jur: câmpia goală, câteva roți de ciulini. Nu era nimeni.

Așteptam cu mâna cufundată în apă, ca peștele să se apropie, să cuteze... Dar se ferea de fiecare dată, iute, lunecos, și eu, împrășcat de stropi, lungit pe nisipul ca o zgură de aramă, vâram iarăși mâna, doar va veni... Kara plecase de mult să pândească păsările fără aripi care alergau printre uriașele tufe de aloe. Uneori avea noroc; adesea flămânzeam. Și, rozând oasele rămase de la vânătoarea dinainte, râdeam, iar sârboaica mă privea uimită. Ce să-i spun? Că visasem atâta vreme viața adevărată, intensă, care-ți făcea sângele să clocotească în vine, iar acum...

– Ai ceea ce mi-ai cerut!

Iarăși Glasul. Mereu mai sarcastic, mai aproape:

– Ai avut lumea ta, soarta pe care ți-o hărăzisem.

La fel și ea, sălbăticiunea cu care te-mpreuni împotriva firii. Nu le-ai vrut. Cei asemeni vouă tulbură ce cu trudă am Creat...

– Cine ești? i-am retezat-o.

Eram sătul să vorbesc cu Nimeni.

– Sunt Totul și Neantul, Dătătorul-de-Viață și Moartea-celor-O-Mie-de-Sori.

– Unde ești?

– Pretutindeni și Nicăieri.

Apoi, liniște.

Și clipocitul. Răsucindu-mă, am încremenit: în apă, nu departe, o femeie. Mantie neagră, glugă umbrindu-i ochii, mânerul de fildeș al unei săbii ridicându-se peste umărul drept. Dar eu mă uitam la altceva: mantia se desfăcuse și, dedesubt, trupul cafeniu era încorsetat într-o ciudată armură de oase. Era frumoasă femeia aceea; prea frumoasă. Mi se uscaseră buzele ațintind globii scăpați din plasa albă, iar ea se apropia lin, fără să tulbure oglinda de apă. Am întins mâna, am bâiguit:

– Vino...

„*Pentru totdeauna...*” – șoapta Karei a răsunat numai în mintea mea, dar străina s-a oprit. „*Este doar o jivină... gheare și colți... nu se poate... nu sunteți una, tu și ea...*”. Glasurile mă înnebuneau, mi se ciocneau în țeastă, vedeam lumina de pe chipul Karei, îi simțeam inima zbatându-se când se lipea de mine, dogoarea pântecelui catifelat... M-am tras înapoi și femeia a zâmbit rece, lăsându-și gluga pe spate. Avea ochii ca niște rubine întunecate, fără pupile și – înaintea chiar de a-și ridica sabia lungă, cu o semilună pornind de la mijlocul lamei, aidoma unei coase – am priceput cine este și că venise să mă ia.

Dar eu nu voiam să mor. Când arma a şuierat prin văzduh m-am rostogolit în ultima clipă și colțul de oțel s-a înfipt într-un stei. Ea a scos un țipăt mânios, a tras, a smucit, a strigat iarăși: atunci m-am aruncat asupra-i, prăvălind-o, încălecând trupul care se

zvârcolea sălbatic, fără să iau seama la armura ce plesnea, descătusând carnea, dorința de viață, de moarte.

Îi încheștasem gâtul cu puterea spaimei și jerbele de apă stârnite, mâinile răscolind nisipul albiei, șalele ce se frământau sub mine erau doar năluciri, nimic nu rămăsese adevărat decât lațul care strângea, strângea, văzduhul care înghețase în juru-mi, zbaterea tot mai slabă a celei ce nu cunoscuse înfrângerea...

Târziu, m-am ridicat, am pășit pe mal, am smuls arma și m-am întors să mai văd o dată leșul care plutea înfășurat în mantia-lințoliu.

– Foarte bine, pumn de lut! Ai mai câștigat o Clipă – dar Eternitatea e a Mea!

Eram prea istovit ca să-i răspund. Și-apoi, ce era Glasul dacă nu vestitorul nebuniei mele?!

Dar, când am vrut să urc faleza, Kara era sus, privind-mă cu ochi rătăciți. Și am știut că *auzise*.

Am pus țepușa cu ciosvârte peste foc și m-am așezat lângă Kara. Ne oprisem sub un enorm portal, intrare într-unul din dâmburile sculptate de vreme. Înăuntru, labirint de coloane și pereți pe care se deslușeau capete, torsuri căznindu-se să iasă din piatră, năzuind spre cupola-fagure. Toate erau atât de îngrijit lucrate, încât... Dar aveau contururi incerte, parcă

scurse și, în lumea Glasului, chiar vântul, apa le-ar fi putut ciopli. Oricum, dacă truda unei mulțimi le dezghiocase din munte, oamenii aceia nu mai erau de mult.

– N-au fost mâini de muritor. Noi le-am ridicat, întru slava Celui-ce-Păzește-Cerul.

Am sărit în fața Karei, apucând arma. Nu-l auzisem venind pe bărbatul înalt, cu zale lucitoare, ca niște solzi. Și nu știam câți mai erau acolo, afară, gata să...

– Port gânduri de pace. Căci El s-a îndurat de tine. Dar să nu uiți: tuturor v-a dăruit ceva din El și sunteți ai Lui, numai ai Lui. Supunere și ascultare – crede-L, nu-L întreba și te va izbăvi, călăuzindu-te spre ce ți-a menit.

M-am uitat lung la heruvimul cu păr de aur, cu chip senin, nesimțitor.

– Și ea? am arătat spre Kara.

– Jivinele n-au căutare dinaintea Lui.

Simplu, fără nici o șovăială. Măcar nu mințea.

– Și dacă este mai bună decât mine, decât tine?...

Celălalt a dat din umeri. Nu pricepuse.

– El veghează. Nu poate greși.

– N-am cerut să vin pe lume... Cineva m-a adus...

Așa cum sunt! Și de-atunci... cei puternici mă hăituiesc... pentru ce vor să vadă în mine... nu pentru ce sunt... Cu ce l-am greșit?

Vorbele femeii, joase, frânte m-au cutremurat. Nu era furie, nu era deznădejde, revoltă în ele – doar o nesfârșită osteneală.

Heruvimul s-a uitat la ea cu un dezgust neprefăcut:

– Tu... Îndrăznești să mai întrebi? I-ai nesocotit vrerea! Și dacă fiecare ar face-o, cum ar fi Împărăția Lui?! Scârbavnică făptură, pântec ce cheamă nesățios sămânța, crezi că îți va fi îngăduit să puiesti alți cârtitori împotriva Păzitorului? Uiți că TOTUL este Facerea Lui?

De la un timp mă apropiam încet, ca din întâmplare. N-a fost nevoie decât de o singură lovitură. Când sabia-coasă i-a despicat pieptul, când a răbufnit valul de sânge negru, am rostit doar atât:

– Și *asta*?

Nimeni nu mi-a răspuns. Heruvimul căzuse, cu chipul umbrit de întâia și cea din urmă uluire, iar Glasul tăcea.

– În genunchi! Plecați-vă capetele, ucideți gândurile! Nimicnicie și orbire – așa v-am vrut, așa să fiți! Înapoi! OPRIȚI-VĂ!!

Glasul se îneca de furie. Urlase de prea multă vreme și acum, când eram la jumătatea povârnișului, toată stăpânirea de sine l se topise. Căci în vale se înălța Catedrala. Mai mare decât muntele de care trecusem, cu mii de turle crescând una dintr-alta, cu statui enorme pe cornișe, cu ferestre-firidă, ale căror

vitralii erau tot atâtea cronici mincinoase despre miracole, pilde și învățături. Și cu mulțimea crucifixelor încrustate în ziduri.

Era ceva în crucifixele acelea, ceva care zbârlise părul de pe spinarea Karei și mă înfricoșa mai mult decât monstruoasa vanitate ce clădise un asemenea Leviathan de piatră și nebunie. Cu cât ne apropiam, trupurile răstignite se deslușeau mai limpede. Și nu erau cei care I se crezuseră Fii, emaciați de posturi și smerenie, surâzând în beatitudinea unei sinucideri fără rost. Și nu erau de marmură, fildeș ori abanos. Trăiau, zvârcolindu-se în piroanele ce le străpunseseră mâini, picioare și râuri de sânge le izvorau din răni, scurgându-se pe zidurile roșii, răspândind lumina pe care Glasul o hărăzise *celorlalți*.

Mai aproape, mereu mai aproape! Acum îi zăream. Bărbați, femei, goi sau în zdrențe; heruvimi cu ochii arși pentru că *văzuseră*; elfi și satiri care nu voiau nețârmurita Lui Iubire; nimfe, ondine, bacante mutilate pentru păcatul frumuseții; făpturi de care nu auzisem, cu aripi, cu pielea albastră sau verde, cu creste sau cozi... Și Glasul, făgăduindu-ne că vom atârna curând acolo, printre răzvrățiții ce nu-l aduseseră prinos voința, visurile, simțirile lor.

Apoi, cu un vuiet, porți-fălci s-au căscat ca să scuipe armate după armate, mărșăluind în țipătul metalic al trâmbițelor, ce amuțea, în sfârșit, Glasul. Tauri cu

capete de om, grifoni, legiuni de heruvimi cu zale, scuturi și lănci aurite, femei cu săbii-coase ce aduceau Uitarea, schelete călare pe broaște, călugări cu bice și Legi, sfinți, profeți, mucenici cu fanatică în-crâncenare, derviși, mullahi, rabini, predicatori, înfră-țiți într-aceeași ură, într-aceeași spaimă de robii cei mulți, cei proști, cei slabi.

M-am întors spre Kara. Nu căutasem decât un strop de tihnă, de fericire...

— Pentru totdeauna? am rostit.

M-a sărutat lung, mi-a pus mâna pe sânul ei, să-i mai simt o dată inima ce bătea pentru mine, pentru *ceilalți*.

Și am pornit, întâi cu pași măsurați, răsuflând adânc, pe urmă tot mai repede, până ce ne-am pomenit alergând. Coama Karei flutura în vânt ca un stindard negru și roșu, își scosese ghearele, eu am ridicat arma cea grea și, în vreme ce Păzitorul Cerului se răstrea la oștile-I fără număr, răstigniții au început să cânte. Treptat, vocile s-au contopit într-una, maiestuoasă, vibrantă, strivind Glasul, trâmbițele, urcând spre bolta sângerie, despicând-o, lăsând să se întrezărească necuprinsul azurului sufocat de lumina Lui.

Dar n-a fost decât o clipă. După care asfințitul a căzut din nou peste lume, cei de pe cruci au tăcut și ne-am năpustit asupra primelor rânduri, deschizând brazde largi, umplute pe dată în urma noastră.

Edgar Allan Poe

MASCA MORȚII ROȘII

ARMĂȘARUL DE FOC

Edgar Allan Poe

Unul dintre coloșii literaturii americane, a dus o existență chinuită și tragică, fapt care nu l-a împiedicat să dea lumii zeci de opere devenite celebre: poeme, romane realiste sau fantastice, nuvele și povestiri horror ori polițiste – Poe rămânând părintele nedisputat al celor două genuri –, dar și proză gotică, romantică, eseuri ce dovedesc o vastă cultură și un spirit deschis spre marile întrebări privind Omul și Universul, un raționalism analitic iluminist, aflat în permanent conflict cu societatea contemporană lui.

Principalele opere:

The Narrative of Arthur Gordon Pym of Nantucket, The Raven, Annabel Lee, Ulalume, Bob-Bon, Ms. found in a Bottle, Berenice, Hans Phaall, King Pest, Maelzel's Chess Player, Ligeia, The Fall of the House of Usher, William Wilson, The Murders in the Rue Morgue, A Descent into the Maelström, The City in the Sea, The Masque of the Red Death, The Mystery of Marie Rogét, The Pit and the Pendulum, The Gold Bug, The Black Cat, The Oblong Box, Thou Art the Man, The Purloined Letter, Hog-Frog or the Eight Chained Ourangoutangs, Eldorado, For Annie, To Helen, The Bells, The Tell-Tale Heart, The Balloon-Hoax, The Premature Burial, The System of Dr. Tarr and Prof. Fether, The Facts in the Case of Mr. Valdemar, Lenore.

MASCA MORȚII ROȘII

Moartea Roșie pustiise multă vreme ținutul. O moliță mai hâdă și mai fără de leac nu se pomenise. Sângele i-a fost Avatarul și pecetea – roșeața și groaza sângelui. Dădea dureri ascuțite, amețeli neașteptate, și apoi, prin toți porii, sudori necurmăte de sânge, până la pieire. Petele purpurii de pe trupul și de pe chipul victimelor erau semnul vestitor al ciumei, care le scoțea din rândul oamenilor și le lipsea de ajutorul și dragostea lor. Începutul, desfășurarea și sfârșitul bolii se petreceau toate într-o jumătate de ceas.

Dar prințul Prospero rămânea fericit, cutezător și ager. Când o bună parte a norodului de pe domeniile sale a fost secerat, a chemat o mie de prieteni curajoși, aleși dintre cavalerii și doamnele de la curte, în-singurându-se cu ei în depărtarea nepătrunsă a uneia din stărețiile lui întărite. Era o clădire măreață și încăpătoare, o plăsmuire a prințului însuși, după gustul său întotdeauna excentric. Un zid înalt și trainic o ocrotea. Erau porți de fier în acel zid și curtenii au adus ciocane grele pentru a înțepeni zăvoarele. Hotărâseră

să împiedice intrarea sau fuga pricinuite de deznădejdea dinafară sau de nebunia dinăuntru. Stăreția fusese înzestrată din belșug cu de toate. Mulțumită acestei prevederi, curtenii puteau acum să înfrunte primejdia de molipsire. Lumea de-afară avea să se descurce. Până una-alta, ar fi fost o nebunie să te gândești la ceva rău sau să te plângi... Din grija prințului, se afla acolo tot ce îl poate desfăta pe om. Erau măscărici, comedianți, dansatoare, muzicanți, curtezane, era și vin. Îmbelșugarea și sentimentul de siguranță domneau înăuntru. Iar afară rămăsese *Moartea Roșie*.

Către sfârșitul lunii a cincea sau a șasea a retragerii sale, în vreme ce molima bântuia cu și mai multă furie în lume, prințul Prospero și-a adunat cei o mie de prieteni la un bal mascat de o nemaipomenită măreție.

O privești amețitoare... Sălile în care se desfășura balul erau șapte la număr, înșiruite. În multe palate, asemenea șiraguri de încăperi alcătuiesc o lungă perspectivă în linie dreaptă când ușile sunt date în amândouă părțile de perete, astfel încât ochiul cuprinde nestânjenit spațiul în întregime. În fortăreața ciudată a lui Prospero, lucrurile stăteau cu totul altfel – dar nu surprinzător, dată fiind înclinația prințului către bizar. Încăperile se rânduiau atât de neregulat, încât privirea nu putea îmbrățișa dintr-o dată decât una singură. La fiecare douăzeci-treizeci de pași, apărea câte

o cotitură neașteptată și, la fiecare cotitură, câte o priveliște nouă. Pe dreapta și pe stânga, în mijlocul fiecărui perete, câte o fereastră gotică, îngustă și înaltă, dădea într-un coridor închis, ce șerpuia de-a lungul șirului de încăperi.

Însă vitraliile se deosebeau între ele, culoarea fiindu-le potrivită cu a zidurilor din care făceau parte. Astfel, sala ce se afla la capătul de la răsărit era tapisată în albastru, deci de un albastru-viu îi erau și plăcile de sticlă. Într-a doua, toate ornamentele și tapiseriile erau purpurii: aici vitraliile erau și ele purpurii. A treia era cu totul verde – la fel și geamurile. A patra zugrăvită și luminată portocaliu, a cincea albă, a șasea violetă. A șaptea sală era învăluită în draperii de catifea neagră, ce acopereau pereții, căzând în falduri grele pe un covor de aceeași culoare și din același țesut. Aceasta era singura încăpere în care culoarea vitraliilor nu se potrivea cu a decorului. Geamurile erau stacojii, de nuanța intensă a sângelui.

Și în nici una din cele șapte săli nu era vreun candelabru în belșugul de ornamente din aur atârnat în tavan. Și nu se afla nici o lumină, fie de lampă, fie de sfeșnic în tot acest labirint de încăperi. Doar în coridorul ce le mărginea, drept în fața fiecărei ferestre, stătea câte un trepied uriaș, purtătorul unui vas de aramă plin cu jăritic; trecând prin geamurile colorate, razele lui aruncau o lumină pâlpâitoare în sală.

Și astfel se iscau o mulțime de umbre fantastice, veșnic în mișcare. Dar în camera neagră, efectul ploii de lumină șiroind de la geamurile de culoarea sângelui pe întunecatele draperii dădea chipurilor omenești o înfățișare atât de ciudată, încât prea puțini dintre oaspeți aveau îndrăzneala să-i treacă pragul.

Tot în această sală, pe peretele dinspre apus, se găsea și un gigantic orologiu de abanos. Pendula lui se legăna cu o bătaie înăbușită, monotonă și grea; și de câte ori minutarul sfârșea ocolul cadranului și trebuia să bată ceasul, din plămânii de bronz ai ornicului se înălța un dangăt puternic, limpede și adânc, nemaipomenit de muzical, dar al cărui timbru era atât de ciudat, atât de răsunător, încât la fiecare oră muzicanții din orchestră se vedeau siliți să se întrerupă și să dea ascultare sunetului; tot astfel, dansatorii se opreau fără voie din avântul lor; o tulburare de o clipă cuprindea acea veselă adunare și, câtă vreme dangătul ornicului răsuna încă, îi vedeai până și pe cei mai nebunatici că pălesc, și pe cei mai vârstnici și mai așezați că-și trec mâna pe frunte, ca și cum ar fi fost adânciți în gânduri sau în visări nedeslușite. Dar de îndată ce ecoul amuțea, un freamăt ușor cuprindea toată adunarea; muzicanții se uitau unii la alții, zâmbeau gândindu-se la propria lor slăbiciune și își jurau unul altuia în șoaptă că nu se vor mai tulbura astfel

când ornicul va bate iarăși; însă după trecerea altor șaizeci de minute răsunau din nou bătăile ceasului, și iar se isca tulburarea, tremurul și îngândurarea de mai înainte.

Dar în ciuda acestor lucruri, viața era veselă și plină de strălucire. Gusturile prințului nu-și găseau asemănare. Avea un ochi sigur în privința culorilor și a veșmintelor, disprețuind podoabele la modă. Cutezător și înflăcărat în tot ce plănuia, era subtil și, în același timp, aproape sălbatic în libertatea sa neîngrădită. Unii oameni îl puteau socoti nebun. Curtenii simțeau însă că nu era nebun deloc. Dar trebuia negreșit să-l auzi, să-l vezi și să-l cunoști de aproape ca să înțelegi asta.

Prințul alesese decorul și mobilierul celor șapte săli. Și, cu gustul său călăuzitor, hotărâse în privința măștilor și a costumelor. Desigur, totul era grotesc, învâpăiat, hazliu și extravagant, cu personaje fanteziste, în veșminte și cu zorzoane fistichii.

Erau închipuiri stranii, ca plăsmuirile unei minți frământate. Era multă frumusețe și mult desfrâu, multe ciudățenii, străbătute de un fior de groază; și mai erau destule amănunte care îți puteau face silă. Și pretutindeni prin cele șapte camere, sumedenie de visuri se perindau. Și visurile acestea se frământau încoace și încolo, răsfrângând în ele culoarea încăperilor,

bătând tactul năprasnicei orchestre, ca și cum muzica n-ar fi fost decât ecoul pasului lor. Și, la răstimpuri, răsună glasul orologiului din sala de catifea neagră. Și atunci, o clipă numai, totul se oprea, totul amuțea, afară de glasul ceasornicului. Și visele încremeneau pe locul lor, înghețate.

Dar ultimul ecou al orologiului se stingea repede – nu durase decât o clipă – și un hohot nestăpânit de râs se răspândea după el, pretutindeni. Muzica se revârsa în valuri iarăși, și iarăși visele se trezeau la viață și se frământau încoace și încolo, mai vesele ca oricând, răsfrângându-se în geamurile multicolore, prin care, de pe trepieduri, razele pătrundeau șuvoi. Doar în camera neagră, nici o mască nu cuteza să intre; întunericul nopții se întetea mereu, și prin ferestrele de culoarea sângelui o lumină de un roșu aprins plutea în încăpere; și negrul îndoliatelor draperii înspăimânta privirea, iar cel ce se încumeta să pună piciorul pe cernitul covor era întâmpinat de un dangăt al orologiului de abanos, mai solemn și mai poruncitor decât cel ajuns la urechea oaspeților care se răsărau în dezmățul din celelalte săli.

În ele bătea cu înfrigurare inima vieții, și orgia creștea ca un vârtej – până ce, într-un târziu, s-a auzit orologiul sunând miezul nopții. Atunci muzica a tăcut și dansatorii s-au oprit din legănarea lor. Și peste toți și toate s-a așternut, la fel ca mai înainte, o

nemișcare înfricoșată. Dar acum clopotul pendulei trebuia să sune de douăsprezece ori; și poate că din pricina acestui răgaz s-au putut strecura și altfel de gânduri în mințile celor care, printre toți acești veseli oaspeți, mai cugetau. Și poate tot de aceea, înainte ca ultimul ecou al bătăii orologiului să se fi scufundat în tăcere, s-au găsit în mulțime câțiva care au avut timp să-și dea seama de prezența unei măști ce nu atrăsese atenția nimănui până în acea clipă. Și zvonul despre acest oaspete nou răspândindu-se din șoaptă în șoaptă pretutindeni, s-a ridicat din toată adunarea un murmur de uimire și dezaprobare și, până la urmă, de oroare.

Numai o arătare cu totul neobișnuită ar fi putut stârni asemenea senzație într-o perindare de fantome pierdute în vârtejul dansului și-al neînfrânării... Dar în cruzimea ei, masca întrecuse parcă închipuirea lui Irod, nesocotind regulile destul de îngăduitoare ale prințului. Și chiar în inima celor mai nepăsători sunt strune ce nu pot fi atinse fără a pricinui emoție. Chiar și pentru cei mai decăzuți, cei cărora viața sau moartea li se par deopotrivă o glumă, există lucruri cu care nu se poate glumi; și toți cei de față au simțit sfidarea fără margini din înfățișarea străinului.

Era înalt de statură, costeliv și învăluit din creștet până-n tălpi într-un lînțoliu. Masca sa aducea până într-atât cu chipul unui cadavru, că nici cea mai

cercetătoare privire n-ar fi descoperit înșelătoria; și totuși, oaspeții aceia nebuni și veseli ar fi putut, dacă nu să accepte, măcar să treacă cu vederea strania arătare. Însă masca mersese atât de departe cu îndrăzneala, încât luase înfățișarea *Morții Roșii*! Veșmântul îi era mânjit cu sânge, iar chipul îi era stropit cu oribile pete purpurii.

Când prințul Prospero a dat cu ochii de spectrala apariție – care, cu mișcări încete și solemne, se plimba încoace și încolo printre dansatori –, a fost, în prima clipă, scuturat de un fior de groază sau de scârbă. Dar în clipa următoare, fruntea i s-a înroșit de oarbă mânie.

– Cine îndrăznește, i-a întrebat el cu glas răgușit pe curtenii din juru-i, cine îndrăznește să-și bată joc de noi cu o blestemăție ca asta? Puneți mâna pe el și demascați-l, ca să știm pe cine o să spânzurăm în zori, pe creneluri!

Prințul se afla în camera de răsărit sau camera albastră, când a rostit aceste vorbe. Ele au răsunat puternic și limpede prin cele șapte săli, căci Prospero era un bărbat cutezător, iar muzica tăcuse la un semn al său.

La îndemnul prințului, ceata de palizi curteni a făcut o mișcare înainte, gata să se repeadă asupra nepoftitului care, cu mersu-i hotărât, se apropia de cel ce le vorbise. Însă în spaima nelămurită pe care cutezanța straniei măști o inspirase tuturor oaspeților, nu s-a găsit unul să pună mâna pe el; astfel încât,

neîmpiedicat de nimeni, a trecut pe lângă prinț la o depărtare de un braț. Și în vreme ce, ca un singur om, mulțimea oaspeților se retrăgea din mijlocul încăperilor către pereți, el și-a văzut de drum fără oprire, cu același pas solemn și măsurat: din camera albastră în cea roșie, din camera roșie în cea verde, din cea verde în aceea portocalie și din aceasta în cea albă, apoi în cea violetă, fără să se fi făcut vreo încercare de a-i aține calea.

Numai prințul Prospero, nebun de mânie și de rușinea lașității sale de o clipă, s-a năpustit în goană prin cele șase încăperi fără ca nimeni să-l fi urmat – de groaza morții care pusese stăpânire pe toți. Ținea în mână un pumnal și, în vijeliosul său avânt, se apropiase la doi pași de străinul ce se retrăgea mereu, când, acesta din urmă, ajuns la capătul sălii de catifea, s-a întors deodată ca să-și înfrunte următorul. Un strigăt ascuțit a răsunat în tăcerea nefirească, iar pumnalul a căzut strălucind pe covorul negru pe care, într-o clipă, s-a prăbușit fără viață și prințul Prospero.

Atunci, cu năpraznicul curaj al deznădejdiei, mulțimea s-a năpustit în sala cea neagră, punând mâna pe nepoftitul a cărui statură înaltă și țeapănă încremenise în umbra orologiului de abanos. Dar au rămas muți de spaimă, dându-și seama că acel lințoliu și acea mască de mort pe care le înșfăcaseră nu învăluiau nimic ce putea fi atins.

Și toată lumea a știut că *Moartea Roșie* era acolo, sosită pe drum de noapte, ca un tâlhar. Și unul după altul s-au prăbușit veseli oaspeți, în sălile orgiei lor, așternute cu o rouă de sânge. Și fiecare dintre ei a pierit în deznădăjduita înfățișare a prăbușirii sale. Și viața orologiului s-a stins o dată cu viața ultimului oaspete, iar flăcările trepiedelor și-au dat și ele sfârșitul.

Și bezna, și ruina, și *Moartea Roșie* și-au întins peste tot și toate nemărginita lor stăpânire.

ARMĂSARUL DE FOC

*„Pestis eram vivus –
moriens tua mors ers”**

Martin Luther

Groaza și fatalitatea au fost stăpâne pe destinele omenеști dintotdeauna. Pentru ce să datez, deci, în tâmplările care urmează? E de ajuns să vă spun că, în vremurile acelea, dăinuia în ținuturile Ungariei o puternică, deși tăinuită, credință în metempsihoză. Asupra doctrinei în sine – de este falsă ori adevărată – mă feresc să mă pronunț. Cred totuși că o mare parte din neîncrederea noastră (cum ar spune La Bruyère) provine din convingerea că nu putem fi singuri...

Ei, ungurii, se deosebeau mult de maeștrii din Orient și existau printre superstițiile lor câteva de-a dreptul absurde. Credeau că sufletul nu sălășuiește decât o singură dată într-un trup; mai apoi, orice animal sau om și-ar alege drept gazdă, nu-i va putea face să semene decât prea puțin cu prima făptură în care sălășluise...

* „Viu, am fost ciumă – murind, fi-voi moartea ta” (lat.)

Familiile Berlifitzing și Metzengerstein se dușmăneau de veacuri. Niciodată două case atât de nobile n-au fost înveninate de o ură atât de cruntă. Pricina acestei vrăjmășii se ascundea, pare-se, într-o veche profeție: „Un nume glorios va cunoaște o cumplită prăbușire atunci când, asemeni unui călăreț suit pe cal, natura pieritoare a familiei Metzengerstein va învinge nemurirea neamului Berlifitzing“.

Cuvintele în sine ascundeau prea puține înțelesuri – ori, mai degrabă, nici unul. Însă destule pricini mărunte aveau să ducă la urmări pe care nimeni nu le-ar fi putut bănuî... Domeniile celor două familii se învecinau și, după cum se știe, vecinii apropiați sunt rareori prieteni. Cum cei din familia Berlifitzing – mai puțin bogați și de obârșie mai târzie – puteau privi de pe înaltele creneluri ale castelului lor drept în ferestrele palatului Metzengerstein, măreția senio-rială pe care o vedeau acolo nu era deloc menită să le potolească iritarea. Nu este, deci, de mirare că, oricât de lipsită de înțeles, profeția a izbutit să stârnească discordie între cele două familii sortite să amplifice germenii unei pizme ereditare. Chiar dacă vagă și ambiguă, profeția părea să întrevadă triumful final al familiei mai puternice, ceea ce nu putea, firește, decât să stârnească resentimentele în rândul celeilalte.

Wilhelm, conte Berlifitzing, era acum un bătrân schilod și decrepit, singurele lui izbucniri de energie

fiind canalizate într-o îndârjită aversiune față de rivalii săi, ca și într-o afecțiune pătimașă față de cai și de vânătoare – până într-atât că nici vârsta înaintată, nici betesugurile, nici slăbiciunea minții nu-l puteau împiedica să caute în fiecare zi aventurile și primejdiile hăituirii vânatului.

Frederick, baron Metzengerstein, era, dimpotrivă, încă nevârstnic. Tatăl său murise de tânăr, iar maică-sa, doamna Maria, își urmase soțul când Frederick abia împlinise optsprezece ani.

Astfel, noul baron a intrat în stăpânirea întinselor proprietăți ale unui domeniu secular, cum puțini nobili din Ungaria cutezau măcar să viseze. Avea castele nenumărate, dar nici unul nu se asemana, ca mărime și splendoare, cu „Palatul Metzengerstein”. Hotarele proprietății nu fuseseră niciodată statornicite cu precizie, însă, ca să înconjuri parcul cel mare, trebuia să umbli vreo cincizeci de mile. Nu era greu de presupus ce soartă va avea uriașa moștenire în mâinile tânărului și risipitorului baron. Și, într-adevăr, în numai trei zile, Frederick l-a întrecut până și pe Irod în dezmăț, cu mult peste așteptările celor care-i prevedeau un viitor sumbru. Orgii fără număr, nelegiuiri sfidătoare, cruzimi dincolo de orice închipuire își urmau una alteia fără contenire până ce vasalii au priceput cu toții că nici cea mai umilă supunere din partea lor și nici vreun scrupul

de conștiință din partea lui nu îi vor putea scăpa de biciul necruțător al noului Caligula.

În noaptea celei de-a patra zile de când Frederick împărțea pedepse și favoruri pe domeniul tatălui său, grajdurile castelului Berlifitzing au fost cuprinse de flăcări, iar martorii au adăugat incendiul lungului șir de fărâdelegi făptuite de tânărul despot.

În vreme ce întreg ținutul era frământat de această întâmplare, Frederick stătea, cufundat în gânduri, într-o încăpere vastă și pustie aflată la catul cel mai de sus al palatului Metzengerstein. Tapiseria veche și ponosită, atârând pe pereții mohorâți, înfățișa în imagini încă maiestuoase, făptuirile atâtor iluștri strămoși. Erau acolo prelați, înveșmântați în odăjdii bogate, care se împotriveau dorințelor unui rege efemer sau opuneau supremația papală sceptrului rebel al împăratului. Erau și siluetele masive ale prinților Metzengerstein, cu chipuri încruntate și neguroase, călări pe cai masivi, ce zdrobeau sub copite leșurile dușmanilor căzuți. Dar mai erau – și cum ar fi putut să lipsească? – chipurile suave, palide, de îngeri cu trupuri voluptoase, ale unor domnițe din vremuri apuse, plutind parcă pe undele unui dans ireal, în acordurile unor melodii neauzite.

Și în vreme ce baronul asculta vuietul tot mai puternic al văpăilor care mistuiau grajdurile familiei Berlifitzing – ori poate că plănuia o ispravă nouă,

mai îndrăzneată – privirea i-a rămas ațintită pe un colț al tapiseriei, unde apărea imaginea unui cal uriaș, de o culoare nefirească, aparținând unui strămoș maur al contelui Berlifitzing. Calul se afla în prim-planul reprezentării, în timp ce, în fundal, stăpânul său învins își dădea ultima suflare sub pumnalul unui Metzengerstein.

Dându-și seama ce anume cercetau, fără voie, ochii săi, pe buzele lui Frederick s-a ivit un rânet răutăcios. O clipă a simțit bucuria crudă a învingătorului; în următoarea, o neliniște copleșitoare, de neînțeles, i s-a așternut ca un giulgiu peste gânduri. Cu greu își putea împăca senzațiile nelămurite, de vis, cu certitudinea că era treaz. Și cu cât privea mai mult, cu atât vraja îl absorbea, cu atât i se părea cu neputință să-și desprindă vreodată privirea de la petecul de tapiserie care-l fascinasă. Dar cum vuietul de afară creștea mereu, cu furia unei furtuni, baronul s-a silit să-și întoarcă ochii către strălucirea crepusculară de la grajdurile în flăcări ale dușmanilor săi.

După o clipă însă – una singură – privirea i-a fost atrasă din nou de tapiseria din perete, ca de un magnet. Dar, spre uimirea și groaza sa, capul uriașului armăsar își schimbase poziția. Grumazul animalului – până atunci aplecat, cu durere parcă – spre trupul fără viață al stăpânului, era întins spre baron. Ochii, strălucind de un roșu intens, nefiresc, îl fixau cu o

expresie hotărâtă, aproape omenească, iar botul ce se căscase într-un nechezat mut dezvăluia niște dinți lați, amenințători.

Dezmeticindu-se din împietrirea spaimei, tânărul baron s-a năpustit spre ușă. Înainte să apuce s-o deschidă, un fulger roșu a străbătut camera, adunându-se într-un contur de lumină pe tapiseria care părea să prindă viață; și, uitându-se din prag, baronul a văzut, înfiorat, că imaginea scăldată în strălucirea sângerie era cea a ucigașului triumfător al maurului Berlifitzing.

Frederick a ieșit din încăpere cu pași grei, cu inima zvâcnind nebunește. A coborât scări, a străbătut săli și coridoare, părăsind palatul care, brusc, îl sufoca...

Și, chiar în curtea dinaintea intrării principale, a dat peste trei grăjdari care, cu multă greutate, primejduindu-și viața, abia puteau să înfrâneze zbuciumul unui armăsar gigantic, roșu ca focul.

– Al cui este? Unde l-ați găsit?

Vocea tânărului baron era răgușită și nesigură, căci animalul furibund din fața lui semăna leit cu misteriosul cal din camera cu tapiserii.

– Este al Senioriei Voastre, stăpâne, a răspuns unul dintre grăjdari. Nimeni altul, cel puțin, nu îl cere. L-am prins pe când venea în goană, fumegând și înspumat, dinspre grajdurile în flăcări ale castelului

Berlitzing. Am crezut întîi că face parte din herghelia de cai străini a bătrînului conte... Dar băieții de la grajdul său spun că n-au nici un drept asupra lui, ceea ce ni s-a părut ciudat, căci se vede doar că abia a scăpat din flăcări...

– Literele W.v.B. sunt deslușit însemnate cu fierul roșu pe crupă, a intervenit al doilea grăjdar. Am crezut, firește, că sunt inițialele lui Wilhelm von Berlitzing – însă toți de la castel susțin sus și tare că n-au mai văzut calul până acum...

– Foarte ciudat! a încuviințat baronul, rămânând apoi câteva clipe tăcut. Pare într-adevăr un armăsar fără seamăn – o adevărată minune, deși, după cum văd, e nărvaș și greu de stăpînit; oricum, al meu să fie. Și toți vor afla că Frederick von Metzengerstein poate să îmblânzească chiar și un diavol din grajdurile lui Berlitzing. Deși...

Baronul n-a apucat să-și termine gândul. Un valet ce părea cuprins de o mare tulburare a ieșit din palat, aducându-i o veste stranie: din tapiseria unei anume săli dispăruse o bucată... Restul i-a șoptit la ureche, tremurînd.

Frederick l-a ascultat cu luare-aminte, frămîntat de emoții contradictorii. Și-a recăpătat însă repede stăpînirea de sine. Și, cu o expresie hotărâtă, a poruncit ca încăperea să fie imediat încuiată și cheia să-i fie dată lui.

După plecarea valetului – în timp ce uriașul cal se cabra și sălta cu o furie înzecită pe alea ce lega palatul de grajdurile Metzengerstein – un vasal a venit cu o nouă veste.

– Ați auzit că bătrânul Berlifitzing și-a găsit o moarte cumplită?

– A murit? a repetat Frederick, neîncrezător.

– E adevărul, stăpâne. Iar pentru nobila familie Metzengerstein nu poate fi o veste neplăcută.

Un zâmbet scurt a trecut pe chipul baronului.

– Și cum a sfârșit?

– Luptându-se să își salveze caii favoriți, și-a găsit pieirea în flăcări.

– Așa deci... a murmurat baronul, de parcă ar fi fost pătruns, încetul cu încetul, de o revelație tainică și cutremurătoare.

– Da, nimeni nu a izbutit să-l scape.

– Cumplită soartă, a rostit Frederick cu un glas golit de orice emoție, apoi i-a întors spatele și a pornit spre grajduri.

Din noaptea aceea a intervenit o schimbare vădită în purtările tânărului baron Frederick von Metzengerstein. Nu mai era văzut niciodată în afara hotarelor vastului său domeniu și, în această lume a lui, nu avea nici un prieten, nici un tovarăș – în afară de neobișnuitul cal, roșu ca focul, pe care de atunci îl călărea aproape în fiecare zi.

Un timp, invitațiile vecinilor săi au continuat să sosească: „Ne va onora baronul cu prezența lui?“, „Va binevoi să ia parte la o vânătoare de mistreți?“.

„Metzengerstein nu vânează“, „Metzengerstein nu va veni“, erau răspunsurile laconice și trufăse.

Firește, asemenea jigniri repetate erau mai mult decât puteau nobilii săi vecini să rabde. Invitațiile au devenit mai rare și mai puțin cordiale, iar cu timpul, au încetat. Atunci, văduva nefericitului conte von Berlifitzing a fost auzită rostind niște vorbe ce semănau cu un blestem: „Baronul o să fie acasă când nu va dori să fie acasă, deoarece disprețuiește societatea egalilor săi; o să fie călare când nu va dori să fie călare, deoarece preferă tovărășia unui cal“.

Unii socoteau că baronul punea prea mare preț pe rangul și importanța propriei persoane. Iar alții (printre care medicul familiei) făceau referiri ambigue la o melancolie morbidă și o boală ereditară...

Într-adevăr, atașamentul exagerat al baronului față de calul atât de straniu dobândit – ce părea să crească și mai mult la fiecare nouă manifestare a înclinațiilor demonice ale animalului – a devenit, în ochii tuturor oamenilor de bun simț, o pasiune nefirească, inexplicabilă și respingătoare. În miez de zi ori de noapte, bolnav ori sănătos, sub cer senin sau pe furtună, Frederick von Metzengerstein părea ținut în șaua uriașului armăsar, ale cărui porniri neînfricate și

răbufniri de ferocitate se potriveau atât de bine cu firea sa tumultuoasă.

Mai erau, de asemenea, unele evenimente care, adăugate ultimelor întâmplări, puneau într-o lumină supranaturală, terifiantă, fapăturile călărețului și însușirile uluitoare ale calului. Distanța la care ajungea dintr-un singur salt fusese măsurată cu grijă, dovedindu-se că întrecea presupunerile cele mai îndrăznețe. Dar, mai ciudat decât toate, baronul nu-i dăduse nume nemai-pomenitului cal, deși toți ceilalți din herghelia sa purtau câte unul. Armăsarul de foc avea un grajd aparte, aflat la destulă depărtare de celelalte; cât despre îngrijirea lui, Frederick nu lăsa pe nimeni să se apropie de prețiosul animal, făcând totul cu mâna lui. Și mai era ceva. Dacă cei trei grăjdari prinseseră calul în timp ce fugea de văpăile incendiului de la Berlifitzing, oprindu-l din goană cu ajutorul unor prăjini cu laț – nici unul dintre ei nu se putea lăuda că izbutise să-l atingă, fie și pentru o clipă, cu mâna.

Oricât de inteligent, nobil și focos, un cal n-ar fi putut trezi totuși un asemenea interes. Însă armăsarul lui Metzengerstein nu doar că uluia: simpla lui apariție ajunsese să stârnească în inimile tuturor o spaimă superstițioasă. Când îi vedeau statura uriașă, coama fluturând, ochii de văpaie – până și cei mai nepăsători se închinau... Și nu o dată, mulțimea de curioși adunată în juru-i, a dat înapoi, îngrozită, când

armăsarul roșu se sălta în două picioare, gata să strivească tot ce stătea în cale-i, iar nechezatul său sălbatic cutremura zărilor. Căci nu părea o făptură de pe acest pământ, ci mai degrabă o nălucă, un demon, o creatură purtând pecetea blestemată a tărâmului de dincolo. Oriunde s-ar fi ivit, cal și călăreț răspândeau împrejur suflarea înghețată a fricii și toți aceia care le atingeau umbra monstruoasă – oameni ori necuvântătoare – se înfiorau. Erau clipe în care până și Frederick von Metzengerstein părea să simtă fluturarea unei aripi negre când voia să-și încalece armăsarul – atunci tânărul pălea, clătinându-se ca sub o lovitură înaintea privirii stranii, pătrunzătoare, aproape omenești, a calului.

Printre oamenii baronului nu era nici unul care să se îndoiască de sinceritatea dragostei și atașamentului stăpânului lor față de făptura într-adevăr fără seamăn; nimeni în afara unui paj mărunțel și pocit ca o mai-muță, a cărui slujenie sărea în ochii tuturor – fiind, adesea, subiect de batjocură – și pe părerea căruia nu se pune nici un preț. Și tocmai acest paj, disprețuit și ignorat, avea nerușinarea să afirme că tânărul baron nu se urca niciodată în șa fără un tremur imperceptibil, ca o presimțire funestă; și că, de câte ori se întorcea din obișnuitele-i plimbări – de fiecare dată mai lungi și mai istovitoare – o expresie de neînțeles, parcă de spaimă și-n același timp de triumf, îi crispa trăsăturile.

Apoi, s-a întâmplat.

Într-o noapte de furtună, Metzengerstein s-a trezit brusc din somnu-i greu, ca o amorțire; în scurtă vreme era afară, repezindu-se spre grajduri. A scos armăsarul cel roșu și a încălecat în grabă, pornind în galop către pădure... Ceea ce la altul ar fi părut o ciudățenie, la baron era însă o toană obișnuită, așa că nimeni din palat nu și-a făcut prea multe griji. Trecuseră câteva ore și tocmai când slujitorii începeau să se întrebe de ce întârzie mai mult ca altădată, asupra lor s-a abătut marea nenorocire: străvechiul palat Metzengerstein a trosnit și s-a cutremurat din temelii, căzând apoi pradă flăcărilor ce au răbufnit pe neașteptate pe toate ușile și ferestrele deodată.

Când oamenii s-au dezmeticit, era deja prea târziu: focul cuprinsese întregul palat, iar orice încercare de a mai salva ceva s-a vădit zadarnică. Slujitori ieșiți de-a valma, tușind, orbiți de fum, s-au amestecat cu mulțimea țăranilor din împrejurimi, atrași de văpăile purpurii, înalte până la cer, ce mistuiau imensa clădire. Incendiul se vedea de departe, însă toți cei sosiți să ajute încremeneau într-o uluială mută, năuciți de întinderea și violența lui.

Pe neașteptate, ceva nou și mult mai înspăimântător le-a redat privitorilor graiul, iar strigătele au răsunat mai puternic decât vuietul furtunii de foc; și

nu era de mirare, căci simțămintele gloatei sunt mai puternic răscolite la vederea chinurilor omenești decât de cele mai înfricoșătoare spectacole ale materiei neînsuflețite. Strigătul „Opriți-l!” țâșnit din sute de piepturi se amesteca acum cu rugăciuni care che-mau mila cerurilor nepăsătoare.

Pe aleea mărginită de stejari bătrâni, ce lega pă-durea de palatul Metzengerstein, venea un cal galo-pând sălbatic, de neoprit ca însuși Demonul Furtunii. În șaua nălucii, un călăreț cu capul descoperit, cu hainele în neorânduială, scăpase frâul și se încleștase cu amândouă mâinile de coama armăsarului, ase-meni unui înecat gata să fie tras în adâncul vâltorii...

Călărețul era dus, fără putință de tăgadă, împotri-va voinței lui – groaza ce îi schimonosea trăsăturile, încordarea trupului, efortările desperate de a se ține în șa, erau mărturia unei lupte supraomenești; dar nici un sunet nu scăpa de pe buzele sale, mușcate până la sânge, pentru a-și înăbuși țipetele gata să răbufnească.

Și tropotul copitelor a răsunat asurzitor, apocaliptic, acoperind vuietul flăcărilor, trosnetul grinzilor ce se prăbușeau. O clipă, încă una – apoi, trecând dintr-un singur salt peste poartă, armăsarul a pornit pe scările aproape incandescente ale palatului, după care a dis-părut, împreună cu călărețul său, în vârtejul de foc.

Afară, furia furtunii s-a potolit dintr-o dată și s-a lăsat o liniște adâncă, nefirească. O strălucire albă mai învăluia ca un giulgiu de ceață clădirea, ca apoi să se prelingă spre zărilor de la Apus, răspândind o lumină supranaturală, ca o pleoapă gigantică închizându-se peste trecerea spre un alt tărâm.

Iar deasupra palatului Metzengerstein – devenit o ruină fumegândă – plutea un nor roșiatic, având forma deslușită, gigantică, a unui cal.

Villiers de L'Isle-Adam

VÉRA

Villiers de L'Isle-Adam

Urmaș al unei vechi familii nobiliare franceze, contele-scriitor, prieten cu Mallarmé și simbolist convins, disprețuia progresul industrial, știința și atotputernicia banului în societatea burgheză, visând la o umanitate condusă de idealuri pure, pornită în căutarea absolutului și a perfecțiunii. A publicat numeroase nuvele și romane, poeme și eseuri, încercând să aducă „logică în visare și ordine în haos“, asemeni lui Poe, de care a fost vizibil influențat.

Principalele opere:

Premières poésies, Isis, Contes cruels, L'Ève future, L'Amour suprême, Tribulat Bonhomet, Histoires insolites, Nouveaux Contes cruels și postumul *Axel*.

VÉRA

Dragostea poate învinge Moartea, a spus Solomon și, într-adevăr, puterea ei este fără margini. Chiar așa s-a întâmplat în Parisul altui secol, într-o toamnă târzie.

După ce străbătuseră Bois de Boulogne, trăsurile se întorceau, cu felinarele aprinse, spre sumbrul cartier Saint-Germain. Una dintre ele s-a oprit în fața unui palat monumental, înconjurat de o vastă grădină. Pe arcada porții era gravat blazonul străvechii familii d'Athol, un scut înfățișând un câmp azuriu cu o stea de argint în mijloc și având deviza „Pallida Victrix“ sub coroana de conte. Grelele porți s-au deschis înaintea trăsurii ce a venit până la intrarea principală, unde două șiruri de slujitori, cu făclii în mâini, își așteptau nemișcați stăpânul. Din trăsură a coborât un tânăr abia trecut de treizeci de ani, dar ale cărui veșminte de doliu și chip nefiresc de palid îl făceau să pară mult mai în vârstă. Fără să arunce vreo privire în jur, bărbatul a urcat încet treptele, pășind ca un somnambul.

În palat, a străbătut o încăpere după alta, la fel de desprins de realitate, fără să se oprească decât în

camera unde, chiar în dimineața aceea, o culcase într-un sicriu căptușit cu catifea și valuri de batist presărate cu violete pe doamna voluptăților sale, iubirea dintâi și cea de pe urmă, Véra, fericirea și disperarea lui.

Sfeșnice și candelabre nenumărate luminau încă-perea ca ziua și contele a privit fascinat obiectele familiare, de parcă le vedea pentru prima oară. Toate rămăseseră neschimbate — doar contesa lipsea. Moartea ei subită îi părea ireală, un coșmar ce nu voia să treacă în uitare. Putea soarele să nu răsară în zori? Și totuși... Sfârșitul iubitei venise pe neașteptate, ca un trăsnet coborât din cerul senin.

Cu o noapte înainte, Véra se dăruise unor voluptăți atât de intense, se pierduse în plăceri până într-atât de abisale, încât inima ei zvâcnind nebunește cedase, iar buzele i se umeziseră de purpura morții. A mai avut vreme doar pentru un ultim și fierbinte sărut, apoi și-a contopit suflarea ce se stinge cu a soțului și complicei ei într-o desfătăre interzise. După care lungile-i gene coborâseră ca niște văluri de negură peste luminile stinse ale ochilor.

Asta fusese în zorii acelei zile cumplite, ce încă nu se sfârșise.

Spre prânz, după sumbra ceremonie din cavoul familiei, contele d'Athol le ceruse celor veniți la cimitir, familie și prieteni, să îl lase singur. Apoi, închi-zându-se cu moarta între pereții de marmură neagră,

zăcuse multă vreme cu fruntea în palme, încercând să înțeleagă care dintre zeii geloși pe fericirea oamenilor îl urgisise. Nemișcat înaintea sicriului, se uita la flăcările lumânărilor ce încununau creștetul soției sale cu un nimb strălucitor. Pentru toți ceilalți, Véra ispășise păcatul de neiertat de a fi iubit prea mult, prea neînfrânat. Pentru el fusese o sacră preoteasă a dragostei, fără limitări sau opreliști, răpusă mișelește de un Destin neiertător.

Contele a rămas acolo ore în șir, nemișcat ca o stană de piatră, pradă durerii și disperării – căutând zadarnic să reînnoade firele care îl legaseră cândva de viață.

În amurg, se scuturase de letargie. Ieșind din cavoul inundat deja de umbrele nopții apărute – o noapte care, pentru el, n-avea să se sfârșească odată cu zorii – încuiase ușa masivă cu o cheie de argint și se pregătea să se întoarcă printre cei vii, când un gând l-a făcut să șovăie. Hotărându-se brusc, a smuls cheia din broască și a aruncat-o pe fereastra-ogivă, înapoi, în peștera de marmură. A auzit metalul răsunând pe lespezi ca un hohot de plâns și-n clipa aceea a știut că nu va mai intra acolo niciodată – nu câtă vreme va avea suflare în piept.

S-a întors deci acasă, în palatul parcă străin, în pustiu care, până ieri, fusese dormitorul lor. Lumânările vegheau tremurător portretul femeii ce-i devenise soție,

prietenă, amantă. În camera aceea fiecare lucru îi amintea de ea: rochia aruncată pe un fotoliu, evantaiul pe jumătate închis, șalul de mătase. Pe marele pat cu baldachin, între coloanele de abanos, toate rămăsese neatinse: perna avea o adâncitură acolo unde se odihnise capul Vérei, cearșafurile îi păstrau mireasma trupului. Dar căldura, viața pieriseră. Și, într-un colț, o pată roșie întina albul de zăpadă al așternutului – batista cu lacrimile de sânge scurse de pe buzele ei, pe când mai încerca încă să o trezească la viață...

Și iarăși privirea contelui a rătăcit prin camera plină de amintiri dureroase: pianul lăsat deschis, pe clapele căruia stăruia o melodie pe veci neterminată; florile ce începeau să se veștejească în vechile vase de Saxa; pendula înțepenită la secunda când inima Vérei încetase să mai bată.

Așadar, Véra plecase, lăsându-l singur... Iar el? Cum să-și continue viața? Era imposibil, absurd! Nu mai avea nimic – decât, poate, amintirile. Trecuseră șase luni de când Véra era soția lui. Șase luni și nouăsprezece zile din clipa în care o cunoscuse... S-a întâmplat într-o noapte de mai, la unul din balurile ce adunau crema nobilimii pariziene, aleasă după bogăție, rang și vechimea blazonului. Se aflau acolo sute de femei frumoase, elegante, strălucitoare. Însă între atâtea regine pământești, Véra era singura zeiță. Cobora scara, când își plecase privirea asupra

celor din sală și ochii li se întâlniseră pentru întâia oară. Atât a fost de-ajuns, căci au știut amândoi – cu o certitudine neclintită, ce sfida orice rațiune – că și-au găsit sufletul-pereche.

Conversația fadă, cuvintele cu două înțelesuri, insinuările – nici un act din comedia impusă de stupidele convenții sociale nu s-a jucat între ei. S-au oprit unul în fața celuilalt și – îndrăzneală nemăsurată! – fără ca nimeni să îi prezinte, și-au unit mâinile, într-un legământ tacit de înțelegere și complicitate. Apoi au pornit, în trăsura lui – și palatul d'Athol le-a ocrotit nuntirea sălbatică, neostoită, sfidând oameni și zei deopotrivă... De-atunci, între conte și Véra n-a fost nevoie vreodată de explicații. Surâsurile, jumătățile de frază erau de-ajuns. Nu s-au rostit promisiuni, jurăminte. N-au fost decât certitudini. Și o înțelegere perfectă, ca între două jumătăți ale aceleiași ființe, în sfârșit întregită după ani de căutări, dezamăgiri și singurătate.

Căci erau deopotrivă pasionați, senzuali și sinceri, gata să soarbă până la fund cupa dulce-amară a iubirii. Tânărul nu mai întâlnise o asemenea femeie, atât de străină de orice cochetărie și totuși lipsită de inhibiții, atât de pură și-n același timp neînfrănată, dăruindu-se cu uitare de sine și cerând în schimb o dragoste fără măsură, a trupului și-a minții.

Cu Véra, toate erau altfel; ea însăși se vădea mereu alta, având o mie de chipuri, o mie de trupuri. Uneori era sfioasă ca o fecioară, alteori de o senzualitate dezlănțuită, știind să stârnească patima bărbatului cu iscusința unei bacante. Atunci, chiar și cea mai ușoară atingere a ei ardea, mistuia, senzațiile se prelungeau nefiresc, cu o intensitate aproape dureroasă. Și, posedând-o cu patimă, tânărul se lăsa la rândul-i posedat de o pasiune devoratoare, care-l făcea să-și piardă identitatea, să își uite nu doar trecutul, ci și numele. Nu mai spunea „eu“, ci „noi“, ca și cum amândoi ar fi fost o singură ființă. Și-ar fi vândut sufletul, nemurirea pentru o noapte cu ea. Și au fost șase luni de vis, de beție a simțurilor, în care s-au izolat de ceilalți, trăind între zidurile străvechiului palat, unde nimeni n-ar fi cutezat să-i judece. Doar din ramele tablourilor înnegrite de vreme, strămoșii contelui le priveau fericirea cu chipuri grave, aspre, cu ochi lucind ciudat pe sub sprâncenele încruntate.

Însă îndrăgostiților nu le păsa – nici de cei morți, nici de cei vii, căci nici un oaspete nu le trecea vreodată pragul. În umbra zidurilor seculare, contele și soția lui au săvârșit neîngăduite voluptăți, descoperind mereu alte căi spre absolutul senzațiilor, spulberând granița între trup și spirit, contopindu-se într-o armonioasă și totală uniune, din care se smulgeau cu greu, ca un trup ce se rupe în două. S-au iubit în toate

felurile pe care mintea omenească le-ar putea imagina, pe care trupurile izbuteau să le împlinească. Dacă Véra era glas, contele îi devenea ecou; dacă bărbatul ardea ca o flacără, femeia fusese jarul care îl iscase... Nebunie? Delir al simțurilor dezlănțuite? Dragostea lor devenise un ocean de voluptate, iar ei se afundau tot mai mult spre adâncurile a căror beznă nu reușea să-i înspăimânte...

Acum, însă, venise trezirea. Senzația insuportabilă, de înec, de prăbușire în neant, urmată de durerea scurtă în piept – era aerul, viața care umplea din nou plămâni. Tânărul se întorsese la suprafață; Véra, nu.

Scuturându-se de amintiri, d'Athol s-a apropiat de fereastră. Afară era o noapte întunecată, fără lună. Pe cerul acoperit de nori groși licărea doar o stea, stingheră, însingurată.

– Véra...

Fusese numai o șoptă, la care nu aștepta răspuns. Dar l-a primit. Căci vântul s-a iscat deodată, făcând să foșnească frunzișul copacilor din grădină, sfâșiind norii. Și acolo, în înaltul cerului, s-a aprins încă o stea, geamănă cu prima. Străluceau împreună, doar ele, insulă în mijlocul norilor ce se îmbulziseră iarăși împrejur, să le acopere, să le înghită, să le cufunde în neguri. Însă dubla strălucire îi ținea departe, sfidând noaptea, veșnicia, Destinul.

Contele privea fascinat, când, brusc, a înțeles. Colțurile gurii i-au zvâcnit, lărgindu-i chipul ca pe o mască prea strâmtă și un hohot de râs tunător a umplut încăperea, palatul, lumea întreagă.

Ce prost fusese! Ea nu putea să-l părăsească, nu avea cum să moară!!

Când s-a potolit, cu răsuflarea tăiată, contele avea în ochi o strălucire stranie. Încă mai zâmbea și a întins mâna, trăgând de șnurul clopotului.

Îndată s-a ivit un bătrân majordom, îmbrăcat în negru. S-a oprit în ușă, cu capul plecat, așteptând poruncile stăpânului său, dar ceva din glasul acestuia l-a făcut să tresară și să ridice privirea.

— Raymond, în seara asta, contesa și cu mine vom cina ca de obicei, la ora zece. Îngrijește-te ca focul din cămin să fie făcut din timp, iar candelabrele toate aprinse... Cum bine știi, soției mele nu-i plac nici frigul, nici întunericul.

Bătrânul încremenise locului, tot mai înfricoșat, neștiind nici ce să spună, nici ce să facă. Dar contele nu terminase:

— De mâine vreau să concediezi toți servitorii. Plătește-i pe un an întreg și spune-le să plece degrabă. Zăvorăște în urma lor porțile și veghează ca nici un oaspete nepoftit să nu ne tulbure tihna. Tu vei fi singurul care vei primi poruncile mele și ale doamnei contese. Și-acum du-te, credinciosul meu Raymond...

Majordomul s-a supus, înghițindu-și vorbele, nepuțința. Slujise o viață în familia d'Athol și ținea la conte ca la propriul său copil. Îi știa iubirea nemăsurată pentru contesă, singura femeie care-l făcuse vreodată fericit. Durerea pierderii suferite fusese de neîndurat pentru stăpânul lui. Dar poate că sminteala aceea va trece cu vremea... Deși nu era doctor de suflete, Raymond a înțeles, cu inima dacă nu cu mintea, că adevărul l-ar putea ucide pe conte. O trezire prea bruscă la realitate, un șoc care să-i risipească iluzia, îi puteau fi fatale. Era mai bine să lase timpul să vindece rănilor nevăzute... Și să păstreze secretul nebuniei ultimului din neamul d'Athol față de lumea din afară.

Bătrânul s-a înclinat adânc și a ieșit.

Într-o săptămână, în afara lui Raymond și a unei bucătărese surde și săracă cu duhul, doar pașii contelui mai stârneau ecouri între străvechile ziduri. Însă umbra stăpânului nu venea niciodată singură; lângă ea se ivea, neîntârziat, o alta – cea a nebuniei. Tânărul era încredințat că soția lui trăia, mânca, vorbea, fiindu-i alături clipă de clipă. Iar Raymond se silea să joace comedia aceea sinistă.

În primele zile, viața i-a fost un adevărat calvar: să aducă flori unei fantasme, să-i pregătească baia, să o servească la masă prefăcându-se la răstimpuri că umple un pocal sau o farfurie ce rămâneau mereu

neatinse... Câteodată se temea că își va pierde el însuși mințile. Dar, după trei săptămâni a început să se obișnuiască, după alte două nefirescul a devenit rutină.

Jocul macabru se derula singur, cu actori ce uita-seră că joacă un rol și, într-o dimineață, Raymond s-a pomenit ciocănind în ușa dormitorului și așteptând un răspuns. De la cine? Contele – și-a amintit – coborâse mai devreme în bibliotecă, iar în cameră nu era nimeni. Nu avea ce căuta acolo, nici de ce să zăbovească... Și-o repeta a patra oară, când a auzit înăuntru lipăitul unor picioare desculțe pe podea... și s-a depărtat, aproape în fugă.

A coborât scara cu pași împleticiți, sprijinindu-se de balustradă. Fusesse o iluzie, ce altceva?! Și-a spus-o iar și iar, până ce a ajuns să o creadă, până când bătăile inimii i s-au mai domolit.

A fost doar prima din șirul de întâmplări stranii pe care Raymond s-a încăpățânat o vreme să le numească „năluciri“. Întâi un glas de femeie, suav și melodios, glasul *ei*, ce venea într-o după-amiază din salon. Când a deschis ușa, cu mâini tremurătoare, cu groaza izbîndu-i tîmplele pe dinăuntru, bătrînul l-a văzut pe conte așezat într-unul din fotolii. Pe masă se aflau două cești, goale. Auzind pașii slujitorului, d'Athol i-a vorbit fără să se întoarcă, uitîndu-se la fotoliul din fața lui, unde nu era nimeni.

— Contesa ar dori un ceai fierbinte. Fii bun și împlinește-i voia, Raymond.

Pentru conte, totul era firesc. Petrecea lungi ceasuri în grădină, pe o bancă, citind cu voce tare poemele care-i plăceau soției lui; seara, înaintea focului, îi povestea văzduhului întâmplări din trecut, menite să amuze. Iar nopțile... Râsete, șoaapte, suspine se auzeau uneori din dormitorul de la etaj, făcându-l pe Raymond să evite ușa de stejar dincolo de care stăpânul său își trăia nebunia.

Au trecut zile, săptămâni, luni. Curând avea să se împlinească un an de când contesa d'Athol murise pentru restul lumii. De când în locul ei, între zidurile palatului prindea tot mai mult formă, consistență și glas, *Iluzia*.

Se insinua acum pretutindeni: un acord neașteptat făcea să vibreze coardele pianului, iar clapele se mișcau ca atinse de degete nevăzute; foșnete de rochii, de voaluri răsunau noapte și zi pe scări, pe coridoare; uși se deschideau ori se închideau singure, iar un parfum vag de orhidee stăruia în toate încăperile palatului.

Și a venit ziua sumbrei aniversări: un an de când Véra murise, de când *Iluzia* ducea între zidurile palatului o viață de neînțeles pentru oameni și împotriva firii.

În seara aceea contele a găsit-o în pat, așteptându-l, mai vie și mai nerăbdătoare ca oricând. Trupul gol i se arcuia, – strună vibrând de dorință –, brațele i se întinseseră într-o tandră și irezistibilă chemare, sânii, pânțelele îi unduiau înnebunitor.

– Roger...

Șoapta-poruncă l-a făcut pe tânăr să se cutremure de o pornire atât de intensă încât a simțit-o ca pe o durere... Și-a smuls hainele, le-a sfâșiat, cu sângele clocotindu-i în vine, apoi s-a aruncat deasupra femeii ce strălucea ca o statuie de marmură.

Și s-au iubit: ca-ntotdeauna, ca niciodată în viață. Buzele, răsuflările, trupurile li se contopeau, devenind una – o făptură despărțită la începutul timpului și-al lumilor în bărbat și femeie, care de-atunci își căuta reîntregirea. Roger și Véra se găsiseră unul pe altul și el a posedat-o cu înrâncenare, până ce a căzut fără vlagă, asudat ca după o goană istovitoare. Zăcea pe spate, cu obrazul lipit de al ei, cu răsuflarea tăiată, în vreme ce femeia îi strivea pieptul cu sâni tari, picurându-i pe buze șoapte și sărutări.

– Te iubesc... Acum și-n veșnicie...

Roger era gata să răspundă cu un jurământ înflăcărat; ar fi fost prea puțin însă, prea lipsit de însemnătate.

Voia să îi facă un dar care să le amintească mereu de noaptea aceea unică, noaptea *lor*. Brusc, a știut: colierul siberian pe care îl cumpăraseră cu un an în urmă, cu gând să i-l dăruiască în cealaltă noapte... când soarta le-a fost potrivnică.

Sipetul cu încrustații de aur și granate era plin: brățări, inele, cercei, diamante, perle și rubine, toate infinit mai prețioase fiindcă *ea* le atinsese... Și, în sfârșit, colierul, ofranda din platină și opal, iar lângă el... Un petec de pânză având moliciunea mătăsii. Ce putea fi? Nedumerit, contele s-a uitat la batista pe care o ținea în mână, la petele roșiatice, parcă de rugină – însă nu păreau uscate, ci umede, ca și cum... Deodată, a încremenit: era sânge!

Și-atunci, toate s-au petrecut în aceeași clipă: flăcările lumânărilor au prins să se zbughăie în văzduh, biciuite parcă de duhuri nevăzute, pendula spartă a bătut din nou ora fatidică, iar dormitorul s-a umplut de izul de putreziciune al florilor ofilite în vase.

Roger s-a răsucit spre pat, privind-o cu ochi rătați pe femeia care, sprijinită într-un cot, îl ațintea la rându-i.

– Dar tu... ești moartă!!

Fără să se tulbure, Véra i-a zâmbit cu infinită tristețe și oboseală:

– Sunt numai ceea ce vrei tu să fiu...

Și-a coborât lungile gene negre peste ochii a căror strălucire pălise, așa cum chipul, trupul întreg își pierdeau consistența, materialitatea. Pielea de alabastru îi devenea tot mai translucidă, până ce s-a topit cu totul în lumina cenușie a dimineții, ca amintirea unui vis.

Sfâșiat între groază și dorința care-l ardea cu neîndurare, bărbatul a strigat:

– Nu pleca! Te rog...

Și Véra s-a întrupat din nou – însă nu mai era aceeași. Trupul i se prăbușise spre înlăuntru, pielea-i era neagră-verzuie, buzele se retrăseseră de pe dinți, pletele crescuseră nemăsurat, unghiile-i erau lungi, încovoiate, ca niște gheare. Și mirosea: a moarte, a criptă, a mucegai.

Dar Roger a privit-o fără spaimă, fără șovăire.

– Orice ești acum, vreau să fiu cu tine...

Atunci a răsunat un clinchet și ceva s-a rostogolit la picioarele lui. S-a aplecat, ridicând de pe podea un obiect mic, metalic și, înainte de a-l privi, a știut ce era: o cheie de argint.

*

...Disparația subită a contelui d'Athol a stârnit rumoare în nobilimea pariziană, rămânând luni la rând un subiect preferat în saloane și ziare. Nimeni

n-a putut să lămurească misterul. Plecase într-o călătorie peste hotare fără să anunțe pe nimeni? Fusesse victima unui jaf sau a unei răzbunări? Dar atunci, unde era cadavrul?

Cei doi servitori ai casei au fost eliberați curând: bucătăreasa nu știa nimic, iar majordomul a rămas neclintit pe întreg parcursul anchetei – în dimineața aceea intrase în dormitorul stăpânului său, care nu mai era acolo. Nu găsisse urme de luptă și nu lipsea nimic altceva decât hainele negre, purtate de conte cu un an înainte, la înmormântarea soției sale. Aparent, Roger d'Athol plecase singur, în miez de noapte.

Polițiștii l-au lăsat în pace pe Raymond: ca și zia-rele, vecinii, curioșii. Pe toți îi dezamăgise tăcerea-i încăpățânată.

Dar adevărul era atât de simplu... Stăpânii lui ajunseseră, în sfârșit, împreună. Și bătrânul veghea ca nimeni să nu-i tulbure, așa cum, în dimineața *aceea*, înainte de a chema poliția, avusese grijă să potrivească la loc tulpinile de iederă crescute pe ușa cavoului.

Horia Aramă

VISUL

PLIMBARE ÎN DOI

Horia Aramă

Scriitor, traducător și editor român, autor a numeroase volume de proză fantastică, main-stream, science-fiction și al unei remarcabile trilogii despre utopie, unică în genul ei. Membru a șapte asociații profesionale prestigioase: Associazione Internazionale per gli Studi Sulle Utopie – Roma, The Society of Utopian Studies – Arlington, Utopian Studies Society – Bristol, Centro Interdepartimentale di Ricerca sull'Utopia – Bologna, H.G. Wells Society – Londra, William Morris Society – Londra, Uniunea Scriitorilor din România. Tradus în Germania, Belgia, Canada, Polonia, Cehia, Bulgaria și – cu volumul *Verde Aixa* – chiar în Japonia. A publicat sute de eseuri, articole, povestiri, în zeci de reviste și antologii din șapte țări.

Principalele opere:

Moartea păsării-săgeată, Cosmonautul cel trist, Țărnul interzis, Dumnezeu umbla desculț, Pălăria de pai, Jocuri de apă, Verde Aixa, Cetatea soarelui, Dincolo de paradis, Colecționarul de insule, Insulele fericite, O insulă în spațiu, Planeta celor doi sori, Fiul risipitor nu se mai întoarce, Noaptea în care a murit Luna.

VISUL

„Prima oară te-am zărit printre cizmele uriașe de piele care tropăiau sub masa de stejar cioplit cu barda. Războinicii urlau după băutură, zvârleau din picioare, ca niște armăsari, mă izbeau în coaste, gata să mă strivească. Nimeni, cu atât mai puțin tata, nu băgase de seamă cum, după ce am golit a doua măsură, am alunecat de pe scaunul croit pentru doi ca mine pe răcoarea pardoselii grosolane de piatră. În fața căminului se ghemuia o formă slinoasă. Erai tu. După o vreme am înțeles că îngrijești focul. Am vrut să-ți spun că îți pierzi vremea, dar în zgomotul petrecerii de seară tot nu m-ai fi auzit. Chiar atunci te-ai răsucit un moment și ți-am zărit chipul. Erai mai mică decât mine cu vreun an sau doi, n-aveai mai mult de treisprezece, iar chipul tău, deși pătat de funingine și de noroi, strălucea ca un ban de argint. Ai privit pe sub sprâncene căpeteniile care zbierau. Pe fața ta nu se putea citi nimic, însă eu m-am înfiorat. Cheful mi s-a părut că se depărtează ca dus de vânt și o liniște mare a pogorât în mine. Cizmele celorlalți urmau să mă

amenințe în fiecare clipă, dar nu le mai auzeam tropotul, nu le mai simțeam loviturile. Apoi am căzut, secerat, în somn.

A doua zi femeile m-au tras de sub masă, dintre resturile scârboase, râzând nebune. M-am înfuriat și am dat iarna în ele, sperându-le ca pe găini, apoi m-am dus într-un pod cu fân, unde am adormit iarăși.

Abia a treia zi mi-am amintit să te caut. Am cotrobăit pretutindeni, dar nu te-am găsit. Către seară aprindeai focurile pe la bucătării. Te-am privit pe furiș. Suflai cu putere în tăciuni, iar spuza venea înapoi, acoperindu-te. Am ieșit fără zăbavă, să scap de ochii și de gura femeilor și să nu aduc batjocura lor asupra-ți.

Te-aș fi urmărit mai cu inimă, dar erau rare zilele pe care nu le petreceam în șa, căci tata voia să facă din mine un războinic. Lingușitori, cei mai buni mânători de arme se țineau de capul meu să mă învețe meșteșugurile lor. Mă făceau să asud ca și calul galopând sub mine, gata să crape, ori mă încolțeau cu pumnalele, înflăcărându-se uneori până la pierderea minții, încât era nevoie să răcnesc la ei amintindu-le că-l au în față pe fiul căpeteniei lor, și nu dușmanul, sau să-i dobor ca să-i trezesc. Întinși pe bolovanii care le rupeau coastele, cu părul năclăit în ochi, rânjeau soarelui, fericiți de întâmplare, după care o luau de la capăt. Spre asfințit reveneam, după întăriturile noastre

de pari ascuțiți, străbătând în goana cailor satul amărât care se aciuisse la porți. Chiuiam și urlam trecând ca nălucile printre casele cu acoperișuri căzute, de stuf puturos. Din umbra lor ne urmăreau ochi răi, plini de invidie și scârbă, pieriți de frică, inși gata să se repeadă, să muște, să rupă. Descălecând, lăsam caii pe mâna rândașilor și ne năpusteam asupra cinei, hulpavi și însetați, plini de glod și beți de jocurile vitejiei.

Într-acestea ne-am întâlnit de mai multe ori. Treceai prin fața mea în cămeșoiul de in aspru. Nu-mi descleștam fălcile, dar în gând îți făgăduiam comorile pământului. Nu mă auzeai. Niciodată nu ți-ai ridicat privirea spre cel care te chema. Celelalte femei îmi făcuseră nu o dată cu ochiul și-mi vorbiseră cu două înțelesuri, dându-și coate și râzând în pumni. Puține ar fi dat înapoi dacă le-aș fi făcut semn. Tu piereai după un colț, te mistuiai undeva, surdă și oarbă.

Duminica era zi de mâncare și băutură. După ce tata îi silea pe oamenii săi la sfânta slujbă ținută de un preot cu ochi sperioși, întrerupt mereu de neobrăzările celor de față, care-l făceau pe tata să se încrunte ori chiar să lovească, petrecerea ținea până seara și nimeni nu se mai lega de mine.

Te urmăream. O dată stins focul în vatră, făcută rânduială la bucătărie și toată lumea risipită la odihna după-amiezei, te strecurai prin umbra zidurilor, pe

sub streșini și pervazuri. Cu părul de culoarea prafului, cu obrazii mânjiți de funingine, o porneai spre iazul pustiu. Știai oare că pe urmele tale se află cineva care nu te slăbește din ochi? Desigur că nu. Iar umilința ta mă ținea departe. Nu voiam să te sperii. După o grijulie rotire a privirilor, menită să te încredințeze de singurătate, lepădai cămeșoiul, intrând în apa întunecată. După întâia scufundare păreai alta. Lipit de creștet și curgând pe laturile feței, părul tău era străin. Îmbăiată, ieșeai din cercurile apei străvezie ca un curcubeu. Te soreai așteptând să ți se zvânte în iarbă cămeșoiul, spălat la rândul său. Ce n-aș fi dat să pot, ca oricare dintre războinicii noștri, să dau năvală spre fata neajutorată ce sărea la fiecare zgomot, ghemuindu-se, întorcându-se ca o ciută, smulgând țesătura de in umedă și curată, acoperindu-se cu gesturi sălbătice, iuți. Nu îndrăzneam, de teama țipetelor ca niște șișuri, pe care le prevedeam, a zbaterii, a unghiilor, a mușcăturilor. Doream să te mângâi blândă, aurie, să te simt cum tresari sub degetele mele, dar nu aveam chef să te urmăresc printre copaci zgâriindu-mi picioarele de lăstari și găfăind. Părăseam orice gând ca să te văd umbrind soarele în apus, pe când îți trăgeai cămeșoiul și porneai agale spre casă, unde te așteptau focurile de seară.

Într-una dintre duminici eram cocoțat într-o salcie primejdios aplecată peste fața verzuie a iazului în

care tu, neștiutoare, te scăldai, înotând uneori câteva clipe, și atunci păraai un pește alb, sprinten, având o lumină proprie, odihnitoare, o lumină umbroasă. Deodată, undeva, în dreapta, am simțit o mișcare. M-am răsucit să văd. Nimeni. Când am zărit forma prelungă repezindu-se către tine pe sub apă, am țipat răgușit, ca o pasăre de iarnă. Aveai capul sub o palmă de apă, nu m-ai auzit. În clipa următoare era lângă tine, te înlănțuia în brațe vânjoase, ieșeați amândoi la lumină, tu înghețată de spaimă, orbită de soare, el respirând greu, după lungul mers pe sub oglinda tulbure, negricios, voinic, uriaș, râzând și înecându-se cu aerul pe care-l înghițea lacom. Era tăietorul de lemne, înneguratul care dispărea câte o săptămână în pădure, de unde venea uneori, la asfințit, în fruntea a două căruțe încărcate cu jumătăți de copac, trase de vite de care îngrijea singur. Cu căciula veșnic pe ochi și părul încâlcit și pâcios ascunzându-i fruntea, nu-l văzuse nimeni râzând, nici jucând la sărbători. Când venea, se ținea de-o parte ciopлинд în lemn o jucărie, întotdeauna făcută bucăți înainte să se desăvârșească. Așa cum nu-i știam ochii, nu-i auzisem glasul. Primea porunca și pleca, niciodată închinându-se, necum zicând o vorbă de înțelegere.

Iar acum te găseai în brațele lui, lipită de el fără voie în apa care vă lăsa numai capetele afară, două capete ude pe o tipsisie legănătoare. Te strângea în brațe

râzând, iar eu mă holbam tremurând în vârful salciei. Când i-ai scăpat, lunecoasă, din brațe, te-ai îndreptat spre mal, ai ieșit la soare fără un cuvânt. Ai tras cămeșoiul din iarbă și ai dispărut în tufișuri, pe când el înota fericit spre malul celălalt.

De atunci apărea mai des pe la bucătărie. Tu n-aveai ochi să-l vezi, dar el te sorbea din priviri. Ai început să te speli pe obraji de câteva ori pe zi, să nu te vadă mânjită de funingine, până te-au luat în râs celelalte femei și fete. Din duminica aceea ai început să mergi la scaldă o dată cu ele, măcar că sporovăiala grosolană, joaca și glumele lor îți erau nesuferite. La întoarcere tânărul vă ieșea în cale, ațintindu-te cu ochi ucigași, dar tu nu vedeai nimic, mergeai orbește în urma cârdului de femei, împiedicându-te când și când în poale, revenindu-ți sprintenă, sperioasă.

Într-o seară v-am găsit șoptind într-un colț întunecos de hambar. Intrasem cu nu știu ce treabă și purtam o lumină. Să fi vrut și nu puteam da înapoi. Tu ai început să tremuri și m-ai privit, întâia oară, adânc și fără nădejde. Apoi ai fugit. Pădurarul s-a închinat și s-a dus după tine. Singur în hambar, am uitat ce voisem. Nu mai vedeam decât umerii tăi, fața ta curată, frumoasă, de copil. Înțeleseseși. De acum înainte eram dușmani. Iar celălalt, celălalt... Am ieșit din hambar. Voiam să știu unde este, ce face. L-am

zărit luând calea pădurii, cu securea grea pe umăr. Te-am căutat pretutindeni, dar parcă intraseși în pământul negru. Turbat de furie, m-am trântit pe culcușul meu, zvârcolindu-mă toată noaptea.

Nici a doua și a treia zi nu ți-am putut da de urmă. O săptămână am băgat spaima în tovarășii mei de arme, care mai mult aveau grijă să se apere când năvăleam asupra lor, fără a îndrăzni să-mi țină piept, necum să mă laude ori să spună o vorbă de duh.

În ultima seară dinaintea duminicii te-am zărit. Ți-ai făcut culcuș în ocolul vitelor, unde nu-mi trecuse prin minte să te caut. Am venit spre tine, fără un cuvânt, așa cum mă aflam, încins în piele tăbăcită prost, cu părul plin de glod, puțind a nădușeală și a cal. Dar nu de asta ți-era teamă, ci pentru că aveam ochii aprinși. Aș fi vrut să mă apropii fără să te sperii, bun ca în după-amiezile iazului, dar nu mai eram stăpân pe mine. Zărindu-mă, ai înțeles că nu aveai scăpare. Te-ai dat îndărăt până la marginea ocolului, unde era un perete de bârne. Înaintam zărindu-te numai pe tine, călcând greoi printre animalele nepăsătoare. Și am ajuns. Mă așteptai, în mână cu un cuțit mare de bucătărie. Nici măcar nu am râs. M-am prăbușit spre tine. Ai scăpat ca o nălucă. Te-ai furișat printre coarnele care se întorceau tacticos, te-ai strecurat printre ugere, printre picioarele vitelor. Am făcut la fel. Nici

unul nu scotea un cuvânt. Nu te slăbeam. Mi-ai trântit în nas o uşă scundă, croită din pari cât braţul. Nu aveam chef să văd curtea plină de namile făcând haz la picioarele scării. Podul nu avea o altă ieşire. M-am pus jos, pe scândura de la intrare, hotărând să-mi petrec noaptea acolo. Dinăuntru nu se auzea nici o mişcare. Am râs cerului care se întuneca din ce în ce şi m-am întins. Erai în mâinile mele.

Trezindu-mă a doua zi, m-am făcut alb de furie văzând uşa deschisă. Păşiseşi peste mine în vreme ce dormeam şi acum erai liberă. Am sărit jos de pe buza podului şi am pornit să cutreier acareturile, stârnind mirare pe unde treceam. Nu erai nicăieri.

Atunci am înţeles: fugiseşi la el.

Am luat-o către pădure. Soarele abia se ridica, sulitându-mă uneori printre copaci. Pe măsură ce mă afundam în codru, lumina se împuţina. Am umblat îndelung. Nu ştiam prea bine unde-şi are sălaşul bărbatul pe care-l căutam.

Se apropiase de prânz când, obosit peste poate, cu obraji zgâriaţi de crengi, am zărit un bordei fără uşă, sprijinit între doi stejari din alt veac. Am ocolit pisiceşte, m-am apropiat în vârful picioarelor, tiptil, până am atins peretele din spate al colibei. Am respirat lung, adânc, fără zgomot şi, liniştindu-mi bătaia inimii, am ascultat. Mi-au îngheţat palmele. Auzeam glasul tău. Înecată în lacrimi, istoriseai chinul de peste

noapte, cu deslușiri despre tot ce simțisem și făcusem în ultima vreme, crezând că sunt singurul care știe. Îi cereai ocrotire, i te încredințai lui, i te dădeai, fiindcă pe el îl iubeai, cerându-i să te apere de mine.

Am închis ochii orbit de amintirea crudă, de îmbrățișarea voastră din apa iazului. Am simțit atunci ca niciodată palma umilinței. De mine, seniorul, fiul seniorului, fugeai să cauți scăpare în brațele lui? Am scos din teacă pumnalul de vânătoare și am năvălit în bordei. Stăteai pe o blană de urs, tu ghemuită la pieptul lui, el mângâindu-ți părul, ștergându-ți lacrimile. Mugind, m-am repezit și l-am lovit pe bărbat. N-aveam voie să șovăi, să pun întrebări, să ascult răspunsuri, să judec, să iert. Fierul a rămas înfipt.

N-am stat să-l smulg. Te-am prins de părul care îți înconjura chipul și te-am tras afară din colibă. Fără un cuvânt, fără o privire, te-am târât după mine. Ai tăcut, la rândul tău, încăpățanată. Când ai căzut, ai avut grijă să te ridici într-o clipă, spre a nu fi nevoită să ceri îndurare, spre a nu mă vedea că-mi schimb gândul de răzbunare cu vechea mea foame de tine. Așa te-am tras pe drumul parcă fără capăt din fundul pădurii până acasă. Te-ai prăbușit de nenumărate ori, lăstarii ți-au biciuit picioarele, iar crengile prea joase ți-au însângerat obrazii.

În cele din urmă am ieșit din pădure. Nu mai aveam nici o mie de pași până la meterez. Treceam printre

colibele celor care își căutaseră apărare la poarta noastră. Bărbați mohorâți apăreau în praguri, curând înlăturați de femeile lor. Câteva s-au luat după noi, socotind cu glas înalt care trebuie să fie pricina. Zgomotul a făcut să ne iasă în întâmpinare câțiva găligani de la curte. Lângă ei, femeile casei.

Cine va fi aruncat prima piatră? N-am băgat de seamă decât atunci când m-au atins pe mine. Ți-am dat drumul și m-am întors către ei. Nu mai aveam putere să-i opresc.

Tu însă parcă renăscuseși. Te-ai repezit ca o fiară, urlând și sfâșiind și a fost cât pe-acți să spargi zidul de oameni care ne înconjura. Femeile îți trimiteau, odată cu pietrele, cuvinte care-mi izbeau urechile. Am țâșnit spre tine, să te apăr, să te smulg lor, dar nămilele tatei m-au luat pe sus. Nu s-au depărtat prea mult cu mine, dornici să nu piardă neașteptata petrecere, urmărind-o cu ochi pofticioși.

Tu dădeai neconținut ocol cercului, răcnind, încercând să-i sperii. Ți-am întâlnit privirea. Nu era ură în ea, ci numai dorința de a fugi, de a scăpa, de a te înălța la cer, de a intra în pământ, de a pieri din cercul de foc. Dar o asemenea dorință cum n-am mai întâlnit vreodată, una fără margini, în stare să înfrunte neființa! Am înțeles că un asemenea dor de viață nu poate fi stăvilat și am răsuflat mai liber. Iar când oamenii te-au încolțit îngropându-te sub pietrele lor și călcându-ți

în picioare mormântul, am știut că acolo unde ești moartea nu te poate ajunge! Nu m-am mirat atunci când, la porunca tatălui meu, adus de zarvă, oamenii au înlăturat movila de pietre în care fierbea încă ura lor fără temei și nu te-au găsit. Au rămas cu toții încremeniți, cu spaima în suflet. După o clipă o luau la fugă, zăvorându-se în cocioabele lor, unde aveau să urle până a doua zi.

O săptămână mai târziu m-am rătăcit prin pădure, la vânătoare. Când am crezut că mi s-a pierdut urma, am pornit să colind în căutarea ta. Au trecut ani lungi fără să te găsesc. Un cal după altul s-au prăbușit sub mine, dar eu nu am obosit, nu mi-am luat gândul. Am străbătut astfel o lume după alta, un timp după altul, grijuliu să te aflu, dar și să nu mă las găsit la rândul meu de cei trimiși să mă caute. Uneori mi se părea că aud, noaptea, galopul războinicilor de altădată care scotoceau lumea la porunca tatii. Pe urmă zgomotele se stingeau, amenințarea pierrea, iar eu puteam să-mi urmez îndemnul inimii.

Și iată răsplata răsplăților, sunt lângă tine!

Fata mea, sărmana mea iubită, atât de aurie în soarele amurgului, ascultă-mă, ascultă ce am venit să-ți spun, mă ascuți?

Ascuți, dar nu vorbele mele, altceva, un vuiet care ne ajunge din urmă, un vuiet care acoperă totul, sunt ei, fata mea, nu-i asculta, trezește-te, fugi!“

Kira se trezi din somn cu un țipăt. Zvârli la o parte cuvertura ușoară, apoi rămase crispată, gata să sară din pat. Ascultă noaptea. Tăcere. Cu un deget nesigur, apăsă un buton. Lampa cu abajur inundă camera într-o lumină de miere. Inima fetei bătea să se spargă. Kira își strânse tremurând genunchii la gură, se cocoță în capul patului și încercă să-și amintească visul care-o umpluse de spaimă. Nu izbuti. Aprinse o țigară, o fumă pe jumătate și se simți mai liniștită. Stinse țigara, făcu întuneric și așteptă somnul. Într-un târziu adormi.

Către dimineață, un tânăr purtând un trenchi de culoare deschisă și ducând o valiză vârî cheia în broască, o răsuci și pătrunse în garsonieră. Mirosea a tren, a gară, a depărtare. Se apropie pe întuneric de pat, în mâna dreaptă cu un obiect invizibil.

– Iubito, zise, atingând cuvertura, uite ce ți-am adus.

Cum fata nu răspundea, aprinse lampa. Desfigurată de lovituri, moartă, Kira era de nerecunoscut.

PLIMBARE ÎN DOI

George – 15 ani, costum nou, pantofi asortați – hoinărea de-a lungul bulevardului, ridicând câteodată câte un picior mai sus decât era necesar numai ca să-și admire bombeurile intacte. Din minut în minut scotea mâinile din buzunare ca să-și degajeze gâtul prea strâns de guler și cravată, împărțit între ispita de a se descheia și orgoliul de a rezista. Mergea de-a lungul magazinelor privind spre vitrinele atrăgătoare, dar mai ales întorcând ochii după tinerele care treceau cocoțate pe tălpile duble ale pantofilor ultrașic, arborând plete de madonă și un dispreț aristocratic.

Mai degrabă scund, George își făcea probleme. În seara aceasta era cu deosebire încurcat. Până de curînd, fusese convins că repetatele sale înfrângeri în viața de societate se datorează stilului „golan“, deși, sub ochii lui, mii de băieți care-l adoptaseră se descurcau fără greș. George ajunsese la concluzia că este lipsit de înzestrare pentru genul cu pricina și-i bombardase pe ai săi până obținuse mijloacele necesare abordării noului stil, pe care-l inaugura acum: stilul „domn“. Nu intuia prea limpede care sunt

elementele lui, dar punând cap la cap cele văzute la cinema și televiziune socotise că nu se poate lipsi de un costum de comandă, o pereche de pantofi de croială clasică, pălărie și cravată. Seara de vară toridă era puțin propice acestei vestimentații, însă George manifesta prea rar slăbiciunea de a urma sfatul familiei.

Acum bătea trotuarul fără grabă, conștient că e singurul în complet, și încă de culoare închisă, dar lucrul acesta nu făcea decât să confirme contrastul substanțial dintre el și restul lumii. În fiecare moment îl depășeau, îi veneau înainte, îi dădeau ghionți tot felul de tipi în pantaloni colorați, albaștri sau bordo, asortați cu jachete fistichii, ori tătici cu bluze purtate peste pantalonii degradați ai unor costume răposate. Femeile, în schimb, erau o nebunie. În afară de pipițele care se îmbrăcau ca băieții, erau o mulțime de rochii scurte-scurte și largi, numai bune să le învâртеască el pe un parchet de dans. Curcubeul era sărac pe lângă nebunia de culori care înnobila fluviul străzii. Picioarele lungi, brațele goale, decolteurile adânci, ochii umbriți, părul în vânt nu făceau decât să se pună în valoare unele pe altele. Luminile serii se aprinseră, dând ultimul retuș feeriei.

George colinda fermecat, amețit, cu pupilele strălucitoare, tentat în fiecare clipă de o apariție, pierzând-o din ochi pentru alta, pasat ca o minge de la o frumusețe la cealaltă, fără să obosească, nesătul,

fericit. Însă era singurul care, în seara aceea mereu mai întunecată, nu se grăbea, nu alerga spre o țintă, spre o întâlnire, și asta îl cam indispucea, îl făcea să se simtă inferior, neglijabil.

Când, la celălalt capăt al trotuarului, a apărut *ea*, ceea ce l-a șocat a fost nu atât puritatea profilului, talia subțire și linia umerilor, cât aerul că nu știe ce ar putea face cu timpul său. Mânat de instinct, fără să mai cântărească lucrurile, George fugi după ea. O ajunse cât ai clipi.

– Vă plimbați, Miss? lansă el cu un glas pe care și l-ar fi vrut mai puțin sugrumat.

– Câțiva pași, răspunse fata întorcând spre George ochi fără secrete.

– Și eu, declară băiatul încântat. Vă supărați dacă vă însoțesc de-a lungul bulevardului?

– O, nu, de ce? surâse ușor. Uneori e mai plăcut în doi.

– Nu-i așa?

Fără altă introducere, George îi luă brațul și-l petrecu pe după al său. Fata nu-și retrase mâna. Purta o mănușă de dantelă subțire.

„Formidabil – se felicita George. Și nu trece nimeni să mă vadă!“

– Vă place să mergeți pe jos? întrebă.

– Desigur. E cu totul altceva decât cu mașina.

– Dacă vrei dau o fugă până acasă, e foarte aproape, după colț, și mă întorc cu a noastră.

– Nu, de ce? Așa e foarte bine.

„Teribilă – constată băiatul și-și continuă examenul. Se îmbracă ieftin, dar cu un gust nemaipomenit. Roz cu argintiu – fantastic! Și ce genunchi, și ce gât subțire, și ce urechi! Părul, deși e lăsat liber, nu o ia razna, ca la atâtea fete...

– Traversăm? o chestionă. La „Lebăda Albă“ sunt lucruri colosale.

– Și dumitale îți plac vitrinele? se miră fata.

– O, sigur. Băieții mă iau peste picior, dar eu cred că vitrinele sunt un domeniu al artei, ca muzica sau poezia!

– Cine știe dacă nu ai dreptate, murmură tânăra.

Traversând la braț, își făcură loc în fața vitrinelor cât un apartament ale marelui magazin și începură spontan jocul alegerii celor mai frumoase lucruri. El se înflăcărase ca niciodată, însă trebuia să-i dea veșnic dreptate fetei, al cărei ochi ager descoperea comori în cele mai puțin promițătoare unghere. George nici nu-și dădu seama când își descheie gulerul, lărgindu-și nodul cravatei. Se simțea la largul său, se amuza de minune, și toate acestea pe neașteptate, ba chiar pe gratis!

– Hai să-ți cumpăr ceva, o apucă familiar de brațul gol. Orice în limita unei hârtii de o sută.

– Nici nu mă gândesc, protestă fata. N-am nevoie de nimic. Ne plimbăm și atât. Sau faci și tu parte dintre aceia care nu pot privi o vitrină fără să vrea tot ce e acolo?

– Aiurea, o puse la punct George. Pentru mine vitrinele sunt artă pură. După cum vezi, nu mă îmbrac după ele.

– Se observă, îi făcu pe plac însoțitoarea sa. Haine de comandă, culori închise, pantofi la culoare. Altă viață.

– Parcă tu nu ești căzută dintr-un jurnal de mode? Habar n-am să spun ceea ce simt, dar cred că ești cea mai elegantă fată de pe bulevard.

– Ești foarte drăguț. Să știi însă că nimic nu e prea scump. Uite, rochia costă numai șaiszeci și patru. Îți vine să crezi? Pune mâna, să vezi ce țesătură fină.

El atinse ușor volanul care înconjura decolteul, având impresia că simte radiația pielii.

– Grozav, zise, deși nu era sigur că băgase de seamă cum e materialul.

– Poșeta nu costă nici atât. Și uite ce model. Cataramă ultimul strigăt și oglinjoară ovală. Tot ce am pe mine abia dacă face o sută cinzeci.

– Splendid, conchise băiatul. Adevărul e însă că nu contează numai lucrurile, ci și persoana care le poartă. Una e să le tragi pe o băbătie cu negi și mustață, alta când le pui tu.

– O, îți mulțumesc că nu mă vezi cu negi și mustață! râse ea ca un sobor de clopoței.

– Nu, nu, oricât ți-ai da osteneala, n-ai nici o șansă, își exploată George succesul. Nu insista, e inutil!

Peste o clipă, când râsul fetei se potoli prefăcându-se în gângurit de porumbel, tânărul adăugă:

– Cred că nici o fată de vârsta noastră nu este ca tine. Și așa, în totul, și ca inteligență.

– Ești cam pripit, domnule...

– George! sări, pocnindu-se peste frunte. Ce măgar! Nici nu mi-a dat prin cap să mă recomand.

– Nu face nimic. Pe mine mă cheamă Lucia.

– Spuneai că sunt pripit...

– Sigur că ești, dacă faci judecăți de valoare înainte să fi cunoscut ca lumea pe cineva.

Traversară din nou, nimerind în fața unei nesfârșite vitrine cu bijuterii.

– Ce frumoase sunt! șopti fata. Ce modele ingenioase! Eu n-am purtat niciodată o bijuterie adevărată. Trebuie să fie grozav.

– Uite, cerceii aștia lungi s-ar potrivi de minune la gâtul tău.

– Crezi? își coborî fata privirile, pudic.

– Fără îndoială. Aș vrea să te pot convinge.

– Ce tot spui? Cine crezi că ar primi de la tine un asemenea cadou?

– Cum adică? Știu o grămadă de fete care ar fi fericite să le ofer ceva.

- Dar unde-s astă seară?! Hai, George, să nu ne certăm. Uite ce repede a trecut vremea. S-a și făcut zece.
- Nu-i nimic. Trebuie cumva să te întorci la oră fixă?
- Cel mai târziu la douăsprezece.
- Iuhu! chiui băiatul. Până atunci facem ocolul lumii!!

Străbătură întreg centrul, oprindu-se la zeci de vitrine, disputându-și cele mai felurite obiecte, făcându-și cadourile cele mai fermecătoare. Magazinele se închiseseră demult, lumea se împuținase pe străzi, mașinile se răreau și ele. Curând păseau singuri pe asfaltul spălat, în care se oglindeau patrulateralele orbitoare pline cu tot ce-și poate dori omul. Aleseră un apartament mobilat ultramodern, îi asortară covoare moi, lămpi și perdele. Umplură un dulap cu rochii pentru ea, un altul cu costume pentru el. Un sertar primi bijuteriile doamnei, un raft romanele poliștice ale domnului. Problema batistelor le luă o mulțime de timp. Se întoarseră din drum pentru că uitaseră halatele de baie, papucii și pasta de dinți. O pereche de valize fu cât pe ce să nască un conflict ireconciliabil. Norocul a fost că, deși înfierbântat peste măsură, George își aminti că e mai cavaleriește să cedeze. Un cort verde închis și o pereche de saltele înflorate nu puteau fi considerate de lux. Șovăiră puțin în fața bărcii gonflabile, însă nu putură să reziste. Lovitura de teatru a

constituit-o pușca de vânătoare cu două țevi, pe care Lucia i-a dăruit-o de ziua lui. George nici n-a vrut să audă, era prea de tot, dar ea decretă că orice bărbat ar trebui să fie deprins cu armele. Când, în plus, mărturisi că adoră vânatul, George primi recunoscător și, de bucurie, o sărută.

Asta a cam stricat jocul, nu pentru că fata s-ar fi formalizat, înțelesese foarte bine cum de se ajunsese aici, ea înțelegea totul, dar nimic nu mai era ca înainte, când colindau fără mofturi, fără griji, fără gânduri, privind incendiul nocturn al vitrinelor.

Curând avea să fie douăsprezece. George nu mai putea să dreagă lucrurile, era stânjenit și furios, o furie diluată, pe sine însuși.

– Să mergem spre „Hermes“, ceru fata.

Se îndreptară într-acolo. Se țineau de mână, ca doi școlari. Totul era pierdut.

– Am ajuns, rosti Lucia.

George privi în jur. Magazinele formau două șiruri neîntrerupte de-a lungul celor două laturi ale străzii. Vitrine frumoase, nu atât de grozave ca în centru, destul de reușite însă.

– Aici stai? întrebă George.

– Da, plecă fata capul.

– O să ne mai vedem?

– Poate, răspunse ea. Într-o seară, când o să avem chef de plimbare, ca astăzi.

– Noapte bună, spuse George și așteptă ca fata să intre în casă.

– Noapte bună.

Și Lucia, privindu-l în ochi, adăugă:

– Să știi că nu-mi place să fiu căutată. Dacă o să fie cazul, ne vom întâlni, îți promit.

– Da, sigur, bolborosi încurcat George. La revedere. Și o luă la întâmplare în josul străzii pustii.

Se întoarce și-i făcu semn cu mâna. Lucia îi răspunse. George mai străbătu câțiva metri și nimeri într-o zonă întunecoasă. Fără premeditare, se repezi într-un gang, se ascunse în golul răcoros și privi înapoi. Lucia era tot în mijlocul străzii. Îl căuta. Nemaizărindu-l, se îndreptă spre una din vitrine. Sub ochii lui George, rama grea de metal glisă fără zgomot și vitrina se deschise. Un manechin în costum sport albastru întinse o mână Luciei, care urcă în vitrină. Câteva secunde mai târziu, rama lunecase la loc și nimic nu lăsa să se vadă vreo schimbare.

Tiptil, George își părăsi ascunzătoarea și, înaintând pas cu pas, ștergând cu spatele vitrinele peste drum, se apropie de „Hermes“. Ajuns în fața magazinului, privi fără să-și poată crede ochilor. În centrul vitrinei, chip de serie și picioare de plastic, Lucia surâdea tuturor și nimănui.

CUPRINS

Howard Phillips Lovecraft

Oroarea de pe trepte 7

Șobolanii din ziduri 48

Prosper Mérimée

Venus din Ille 83

Rodica Bretin

Conquistadorul 117

Întoarcerea călăreților 150

Îngerul 162

Edward Lucas White

Lukundoo 173

Théophile Gautier

Fata de porțelan 195

Dan Apostol

Vânătorii Lumii de Dincolo 209

Păzitorii Cerului 233

Edgar Allan Poe

Masca Morții Roșii 255

Armăsarul de foc 265

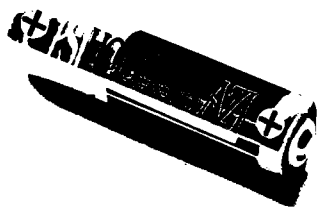
Villiers de L'Isle-Adam

Véra 281

Horia Aramă

Visul 299

Plimbare în doi 311

Gândeș+e pozi+iv!

www.psihologia.ro
Solutii pentru o viata mai buna!

Psihologia.ro poate fi citită fără prescripție medicală.
Dacă apar tulburări sau neplăceri nu vă adresați medicului de familie.
Abonati-vă la Psihologia Azi!